

Evaluering av det faglige innholdet og kvaliteten i skolefritidsordningen (SFO) i Kristiansand kommune

Sluttrapport levert til oppdragsgiver Kristiansand kommune,
01.12. 2017

—
Hilde Dehnæs Hogsnes
June Berger Storli
Thomas Moser

Hilde Dehnæs Hogsnes, June Berger Storli og Thomas Moser

**Evaluering av det faglige innholdet og
kvaliteten i skolefritidsordningen (SFO) i
Kristiansand kommune**

**Sluttrapport levert til oppdragsgiver
Kristiansand kommune, 01.12. 2017**

© 2017, Hilde Dehnæs Hogsnes (prosjektleder), June Berger Storli og Thomas Moser

Høgskolen i Sørøst-Norge
Horten, 2017

Skriftserien fra Høgskolen i Sørøst-Norge nr. 20/2017

ISSN: 2464-3505 (Online)

ISBN: 978-82-7860-310-9 (Online)

Utgivelser i publiseres som Creative Commons* og kan kopieres fritt og videreformidles til andre interesserte uten avgift. Navn på utgiver og forfatter(e) angis korrekt. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.no>

Innhold

Sammendrag	1
1 Oppdraget	3
1.1 Avgrensning av oppdraget.....	3
2 Gjennomføring	4
2.1 Spørreundersøkelse	4
2.2 Fokusgrupper.....	5
3 Resultater - spørreundersøkelse.....	7
3.1 Trygghet og trivsel	8
3.1.1 Vennskap og inkludering	9
3.1.2 Innhold og aktiviteter	10
3.2 Samarbeid og informasjon.....	12
3.2.1 Samarbeid hjem- SFO	12
3.2.2 Samarbeid SFO- skole.....	13
3.3 Mat og måltider	14
3.4 Forventninger til ansatte.....	16
3.5 Rammebetingelser	17
4. Fokusgruppe med foresatte.....	19
4.1 Trygghet og trivsel	19
4.1.1 Vennskap og inkludering	20
4.1.2 Innhold og aktiviteter	21
4.2 Samarbeid og informasjon.....	21
4.2.1 Samarbeid hjem- SFO	21
4.2.2 Samarbeid SFO- skole.....	23
4.3 Mat og måltider	23
4.4 Forventninger til ansatte.....	24
4.5 Rammebetingelser	25
5 Fokusgrupper med SFO-ledere.....	27
5.1 Trygghet og trivsel	27
5.1.1 Vennskap og inkludering	29
5.1.2 Innhold og aktiviteter	30
5.2 Samarbeid og informasjon.....	32
5.2.1 Samarbeid hjem-SFO	32
5.2.2 Samarbeid SFO-skole.....	35
5.3 Mat og måltider	36

5.5	Rammebetingelser	39
6	Fokusgrupper med barn.....	42
6.1	Trygghet og trivsel	42
6.1.1	Vennskap og inkludering	43
6.1.2	Innhold og aktiviteter	44
6.2	Samarbeid og informasjon.....	46
6.3	Mat og måltider	47
6.4	Forventninger til ansatte	49
6.5	Rammebetingelser	50
7	Sammenfattende diskusjon.....	51
7.1	Foresatte er fornøyde og barna gir uttrykk for at de trives	51
7.2	Lek og vennskap er viktigst.....	52
7.3	Samarbeid på tvers har betydning	54
7.4	Måltidet som arena for sosialt fellesskap	56
7.5	Faglig innhold og kvalitet i SFO	57
8	Anbefalinger til videre arbeid.....	58
9	Litteraturliste	59
	Vedlegg 1: Invitasjon til deltakelse i spørreundersøkelse	61
	Vedlegg 2: Resultater fra spørreundersøkelse med foresatte.....	62
	Vedlegg 3: Samtykke, kommunalt foreldreutvalg	170
	Vedlegg 4: Intervjuguide, kommunalt foreldreutvalg.....	171
	Vedlegg 5: Samtykke, ledere av skolefritidsordning.....	172
	Vedlegg 6: Intervjuguide, ledere av skolefritidsordning.....	173
	Vedlegg 7: Samtykke fra barnas foresatte	174

Sammendrag

Høsten 2017 gjennomførte Høgskolen i Sørøst-Norge en evaluering av det faglige innholdet og kvaliteten i skolefritidsordningen (SFO) i Kristiansand kommune. Undersøkelsen har rettet seg mot foresattes, SFO-lederes og barns erfaringer med og vurderinger av SFO- tilbudet.

Undersøkelsen har en multimetodisk tilnærming. Det er gjennomført en spørreundersøkelse blant de foresatte med barn i SFO, samt fokusgrupper med representanter fra kommunalt foreldreutvalg, SFO- ledere og barn. Datainnsamlingen ble gjennomført i perioden september/oktober 2017.

De vesentlige funnene av denne evalueringen er:

Foresatte er fornøyde og barna uttrykker at de trives

De foresatte er generelt tilfredse med SFO- tilbudet i kommunen. I likhet med SFO-lederne, er de foresatte opptatte av barns trygghet og trivsel i SFO. Dette knyttes i stor grad til omsorg, vennskap og alle barns muligheter for aktiv deltakelse i lek og aktiviteter. Inkludering i lek synes å være et sentralt tema. Å skape trygghet for de nye og yngste barna er et område som vies stor oppmerksomhet. Det understrekes som viktig at de ansatte blir godt kjent med det enkelte barn i oppstarten, og at de støtter barnet i å danne vennsksapsrelasjoner. Barna bekrefter i stor grad betydningen av vennskap for trygghet og trivsel i SFO.

Vennskap er viktigst

Også barna viser hvilken betydning vennskap har for deres trygghet og trivsel på SFO. De yngste synes å være særlig sårbare ved oppstart i SFO, og det å møte igjen kjente barn fra barnehagen ser ut til å være av stor betydning. Barna benytter slike relasjoner som springbrett for å skape nye vennskap i SFO. Dette understreker betydningen av at de ansatte er oppmerksomme på de barna som ikke kjenner noen fra før.

Barna i studien skiller ikke mellom SFO og skole, noe som synliggjør betydningen av at SFO og skole også har et tett samarbeid for å støtte opp om barns muligheter for å etablere vennskap. Inkludering i lek synes i denne sammenheng å være et sentralt tema, og berører spørsmål om hvordan de ansatte forstår sin rolle og sine oppgaver i forhold til barn og hvordan de legger til rette for samspill.

Alle verdsetter den «frie» leken i SFO

Alle deltakergruppene; de foresatte, SFO-lederne og barna, løfter fram betydningen av leken i SFO. SFO-lederne legger vekt på at leken må ha stor plass, ettersom SFO representerer barnas fritid. Når barna i denne undersøkelsen uttaler seg om leken i SFO gir de uttrykk for at de har stor grad av frihet.

Barna som deltok i undersøkelsen var tilfredse med SFO-tilbudet, men bekreftet de foresattes og SFO-ledernes synspunkter på at det bør være noe spesielt for de eldste. Dette indikerer at det bør skapes en form for progresjon i tilbud av aktiviteter, og et dynamisk lekemiljø hvor barn kan søke nye utfordringer.

Samarbeid på tvers har betydning

Så vel foresatte som SFO-ledere ønsker mer samarbeid mellom hjem og SFO. De foresatte ønsker med informasjon om hva som foregår i SFO. SFO-lederne opplever at informasjon blir gitt, men at de foresatte i liten grad leser den. De foresatte ønsker også mer informasjon i det daglige, om hvordan barnet har det i SFO, og at det skapes møtearenaer og systemer som ivaretar dette. Et sammenhengende læringsmiljø er betinget av et godt samarbeid mellom de ulike arenaene barnet er en del av. Betydningen av å skape møtearenaer og systemer som sikrer et godt samarbeid mellom SFO og hjem er derfor sentralt.

Måltidet som arena for sosialt fellesskap

Måltidet kan være en viktig arena for barnefellesskapet, og gir rom for samtaler om felles opplevelser og erfaringer. Betydningen av at ansatte har muligheter for å sette seg ned med barna under måltidet, og at de er bevisste på hverdagssamtalens betydning for barns språk, er vesentlig. De foresatte har et tydelig ønske om et mer variert og sunt mattilbud, men ser også at de ansattes muligheter rundt måltidet begrenses av så vel tid som av kjøkkenfasiliteter.

Noen praktiske oppgaver kan svekke kvaliteten og det faglige innholdet

Det er ulike forventninger til hva SFO skal tilby barn og foresatte. Praktiske oppgaver rundt hentesituasjonen synes begrense de ansattes muligheter for deltakelse i lek og aktiviteter med barna. De kan også være til hinder for den daglige dialogen med foresatte. Oppgaver rundt måltidet, som ikke involverer barna, synes også å begrense de SFO-ansattes muligheter for samspill med barna.

1 Oppdraget

Denne rapporten har sin bakgrunn i et oppdrag fra Kristiansand kommune. Høsten 2017 gjennomførte Høgskolen i Sørøst-Norge en evaluering av det faglige innholdet og kvaliteten i skolefritidsordningen (SFO) i kommunen. Undersøkelsen har rettet seg mot foresattes, SFO-lederes og barns erfaringer med og vurderinger av tilbudet. Evalueringen har satt fokus på SFO's betydning for et *sammenhengende og inkluderende læringsmiljø* og den har undersøkt de foresattes og de SFO-ansattes erfaringer med, oppfatninger og vurderinger av *det faglige og sosiale læringsutbyttet* av tilbudet. I tråd med kommunens ønske har det i undersøkelsen også vært rettet oppmerksomhet mot *det pedagogiske tilbudet, språkopplæringen og aktivitetstilbudet*. For å vurdere om SFO bidrar til mindre segregering og til å *reducere mobbing og krenkende adferd*, har undersøkelsens hensikt videre vært vurdere om SFO fremstår som *et inkluderende læringsmiljø*.

1.1 Avgrensing av oppdraget

Denne undersøkelsen kan si noe om hva som er vesentlig for foresatte, SFO-ledere og barn i deres vurderinger av innhold og kvalitet i SFO-tilbudet i Kristiansand kommune. Rapporten gir ikke en videre drøfting av kvalitetsbegrepet, men kan si noe om hva foresatte, SFO-ledere og barn løfter frem og vektlegger i sine vurderinger av tilbudet.

Rapporten redegjør for og drøfter hvilken betydning et sammenhengende og inkluderende læringsmiljø har for barns trivsel og trygghet i SFO. Læringsmiljøet sees i denne sammenheng som de samlede kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene som har betydning for barns utvikling, lek og læring, helse og trivsel i SFO (Evertsen, Tveitereid, Plischewski, Hancock & Størksen, 2015, s. 6). Videre undersøkes hva som vektlegges i SFO som kan relateres til sosialt samspill, som grunnlag for inkludering og vennskap.

Andre områder omhandler det pedagogiske innholdet og aktivitetstilbudet. Basert på undersøkelsens metodiske tilnærming kan rapporten ikke si noe om barns faglige og sosiale læringsutbytte. De ulike synspunktene som kommer frem kan likevel uttrykke hva som, ut fra ulike perspektiver, vektlegges. Dette danner grunnlag for en videre drøfting av hva som kan kjennetegne kvalitet i SFO-tilbudet.

2 Gjennomføring

Evalueringen er gjennomført som en multimetodisk tverrsnittsundersøkelse blant ulike aktører (foreldre, SFO-ansatte og barn). Datainnsamlingen ble gjennomført i perioden september/oktober 2017.

Den valgte tilnærmingen, der både spørreskjema og fokusgrupper har vært benyttet, har hatt til hensikt å ivareta både bredde og dybde i kunnskapen som frembringes (Symonds & Gorard, 2008). Vi tillegger de ulike metodene like stor betydning for undersøkelsens resultater og våre konklusjoner. Spørreskjemaundersøkelse som var rettet mot de foresatte kunne bidra til å oppnå en bredere oversikt og de foreløpige svarene fra denne kunne drøftes og utdypes videre ved hjelp av fokusgrupper med et utvalg foresatte, SFO-ledere og barn. Gjennom å dele kunnskap og erfaringer om faglig innhold og kvalitet i SFO kunne så vel foresatte som SFO-ledere, i intervjusituasjonen reflektere over spørreundersøkelsens resultater (Wibeck, 2011). Fokusgruppene med barna kunne løfte fram barnas perspektiver på og erfaringer med SFO og hva som var av betydningen for dem i SFO.

2.1 Spørreundersøkelse

Spørreundersøkelsen som rettet seg mot de foresatte ble gjennomført i perioden 5.-13. september. Spørreskjemaet omfattet 123 lukkede spørsmål I tillegg blir det brukt ett spørsmål med åpen svarmulighet. Her kunne respondentene, om de hadde noen tanker om SFO eller forslag til en bedre SFO, skrive disse inn. Utviklingen av spørreskjemaet bygget på erfaringer fra tidligere prosjekter (Hogsnes & Moser, 2014; Kvello & Wendelborg, 2002). Skjemaet ble videre utarbeidet i nært samarbeid med rådgivere for SFO og skole i Kristiansand kommune og omfattet følgende 13 dimensjoner:

1. Generelle opplysninger
2. Trivsel og trygghet
3. Vennskap og deltakelse
4. Omsorg
5. Lek
6. Samarbeid mellom SFO og skole
7. Leksehjelp (for foresatte med barn fra 3. trinn)
8. Sosialt miljø

9. Aktiviteter
10. Mat og måltider
11. Tilgjengelighet av materiell
12. SFO som arena for inkludering
13. Samarbeid med hjemmet

Spørreskjemaet ble først lagt fram for representanter for målgruppen, SFO-ledere. Disse ble bedt om en forsøksvis utfylling av skjemaet. Deltakerne i utprøvingene kunne kommentere uklarheter og identifisere spørsmål som var vanskelig å forstå eller som ble oppfattet som flertydig. Innspillene fra SFO- lederne ble tatt med i videreutvikling av skjemaet.

Alle foresatte med barn på SFO i Kristiansand kommune fikk tilsendt en invitasjon om å delta i spørreundersøkelsen fra kommunen via e-post. Gruppen respondenter er således basert på «selvseleksjon». Totalt antall mottatte skjemaer er 804, i 290 av disse er det også gitt kommentarer på det åpne spørsmålet. Dette tilsvarer en svarprosent på ca. 35 %, estimert på grunnlag av antall foresatte med barn på SFO i Kristiansand kommune. Mulige forklaringer på den relativ lave svarprosenten kan være at undersøkelsen ble sendt ut tidlig i semesteret, og at det ikke ble sendt ut noen påminnelse til de foresatte om å svare på undersøkelsen. Det kan også stilles spørsmålsteget ved i hvilken grad nye foresatte, dvs. foresatte av barn som nettopp har begynt på SFO og som ikke har hatt barn på SFO tidligere, mente at de ikke hadde tilstrekkelig kunnskap om SFO til å kunne gi svar på noen av spørsmålene. Det ble imidlertid presisert i følgeskrivet til spørreundersøkelsen at vi også var ute etter de helt nye foresattes erfaringer. Enkelte foresatte hevdet å ikke ha fått spørreskjemaet tilsendt (informasjon basert på tilbakemeldinger fra SFO-personalet).

2.2 Fokusgrupper

Innsamling av data i den kvalitative delen av undersøkelsen bygger på fokusgrupper med foresatte, SFO-ledere og barn, og ble gjennomført i uke 41. Fokusgruppene ble strukturert etter en mer «åpen modell» (Halkier, 2012) der samtalene forløp med liten grad av «styring» fra intervjuerne. Det ble gjennomført et fokusgruppe med 4 foresatte, fire fokusgrupper med i alt 25 SFO-ledere og tre fokusgrupper med i alt 10 barn. Deltakerne blant foresatte er et utvalg representanter fra kommunalt foreldreutvalg. Invitasjonen til deltakelse gikk via kommunens rådgivere til alle representantene i utvalget. Fokusgruppene med SFO-ledere, i alt 4, ble organisert ut ifra bydeler; bydel Lund, bydel, Sentrum, bydel Øst og bydel Vest.

Kommunens rådgivere bisto med utsendelse av invitasjon og informasjon. Det var to SFO-ledere som meldte frafall.

I fokusgruppene med barn ble SFO`ene valgt ut med bakgrunn i at ulike bydeler skulle være representert. Av hensyn til den praktiske gjennomføringen ble utvalget redusert til 3 SFO`er. Utvalget er gjort av rådgivere i Kristiansand kommune. Størrelse, beliggenhet og ulik organisering var utvalgsriterier.

I fokusgruppene med barn deltok tre barn fra 1. trinn, fire barn fra 2. trinn og tre barn fra 3. og 4. trinn. Valg av deltakere blant barna ble gjort av SFO-lederne, som også sendte ut forespørsel om samtykke til de aktuelle barnas foresatte. Kriterier for utvalg var at begge kjønn skulle være representert og at barna ble vurdert som trygge på å møte oss. Alle de forespurte foresatte ga sitt skriftlige samtykke, og i møte med barna ved den enkelte SFO ga også barna selv muntlig samtykke. Av hensyn til krav om anonymitet opplyses det ikke nærmere om utvalg av barn. Det ble benyttet lydopptaker i alle fokusgruppene.

Foresatte og alle SFO-lederne var kjent med spørreundersøkelsens resultater og fokusgruppene hensikt, som var å utdype forståelsen av utvalgte resultater av spørreundersøkelsen. På bakgrunn av en tematisk analyse (Braun & Clarke, 2006) av resultatene fra spørreundersøkelsen tok fokusgruppene utgangspunkt i 10 konkrete funn. Foresatte og SFO-ledere fikk i forkant av fokusgruppene et notat som oppsummerte disse. Notatet hadde til hensikt å oppmuntre til spørsmål og diskusjon (Wibeck, 2011). Områdene som ble utdypet videre i fokusgruppene var knyttet til områder som: *generell tilfredshet, omsorg, trygghet og trivsel, sosialt samspill, samarbeid og informasjon, innhold og aktiviteter, mat og måltider, samarbeid mellom SFO og skole, forventninger til ansatte og rammebetingelser.*

Ved hjelp av innledende spørsmål ble det gitt anledning til å komme med egne betraktninger og refleksjoner underveis i intervjuene. Fokusgruppene var strukturerte med tanke på at alle spørsmålene ble belyst. Samtidig bar de preg av å være ustrukturerte gjennom at de ga rom for at deltakerne også kunne diskutere fritt og stille hverandre spørsmål underveis.

I fokusgruppene med barn var det av betydning for oss å gå åpent ut og la barna fortelle og oss hva som var viktig for dem. For å få en ytterlig og i mindre grad språkavhengig tilgang til

barns opplevelser og erfaringer fikk de i etterkant av fokusgruppene utdelt hvert sitt digitale kamera som ble benyttet for dokumentasjon av hva som var av betydning for dem i SFO. Barna fotograferte steder der de likte særlig godt å være, eller materiell de satte spesielt stor pris på (Clark, 2010). Barna tok mange bilder og utvalg av bilder for videre analyser ble foretatt med bakgrunn i deres relevans for undersøkelsens hensikt.

Etter transkribering og videre analyser av alle fokusgruppene ble svarene kategorisert under de samme temaene som skissert over. Videre i rapporten følger en fremstilling av undersøkelsens resultater. Resultatene presenteres først ut ifra de ulike deltakernes perspektiver. De ulike perspektivene vil så oppsummeres samlet, før det gis en presentasjon av noen dilemmaer som undersøkelsen har bidratt til å løfte fram. Til slutt gis noen anbefalinger for videre arbeid med utvikling av kvaliteten i SFO.

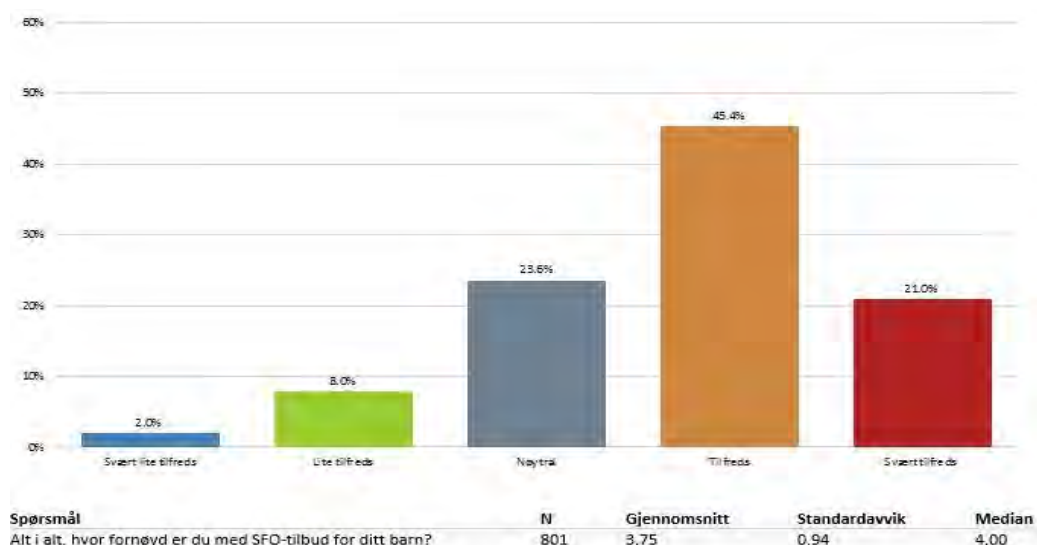
3 Resultater - spørreundersøkelse

Et gjennomgående mønster i svarene på de ulike spørsmålene i spørreundersøkelsen er at gruppen av foresatte som svarer «verken enig eller uenig», eller «vet ikke» er relativt stor. Spørsmål en stor andel foresatte svarer "vet ikke", er blant annet relatert til ansattes deltakelse i lek, tilgjengelig materiell og forhold rundt måltidet. Dette kan muligens indikere mangel på informasjon til de foresatte om disse forholdene.

Generell tilfredshet

I all hovedsak synes foresatte å være fornøyde med SFO-tilbudet for sine barn.

123. Alt i alt, hvor fornøyd er du med SFO-tilbud for ditt barn?

66, 4% av de foresatte svarer at de er tilfredse eller svært tilfredse med SFO- tilbudet, mens henholdsvis 2% og 8 % svarer at de er svært lite tilfreds eller lite tilfreds. Dette kan tolkes som at de fleste foresatte generelt er tilfredse med SFO- tilbudet for sine barn.

3.1 Trygghet og trivsel

De foresattes vektlegging av *trygghet og trivsel* for barna kommer tydelig frem i materialet. *Omsorg* er et av områdene som får aller høyest score på hva som er viktig for de foresatte. Så og si alle (99,6%) mener det er meget eller ganske viktig at *de ansatte viser omsorg for barna*. På spørsmålet i hvilken grad de opplever at de ansatte viser omsorg svarer 68,7 % av de foresatte at dette i stor grad blir ivaretatt i SFO. 20,3 % svarer i noen grad, mens 3,7 % opplever at de ansattes omsorg for barna ivaretas i liten grad. 7,3% svarer at de «vet ikke».

Betydningen av at *barna viser omsorg for hverandre* blir også høyt verdsatt. Nesten alle foresatte (99,8 %) mener at dette er viktig. På spørsmålet om dette er noe de foresatte opplever at vektlegges i SFO, er svarene noe mer varierte. Mange foresatte mener at dette vektlegges i stor grad (55%) eller i noen grad (28,2 %). 15 % sier at de «vet ikke».

Også de utfyllende kommentarene i spørreundersøkelsen viser varierende vurderinger blant de foresatte. Det gis tilbakemeldinger som:

Fantastiske ansatte med masse omsorg og engasjement for barn og foresatte!

Det som er veldig bra er at SFO har trygge voksne som vet hva de holder på med og viser omsorg for barna.

Kjempefornøyd med omsorgen og kjennskapen de voksne har til mitt barn!! Veldig trygt for oss foreldre!!

I kommentarene knyttes de ansattes omsorg også i stor grad til de ansattes væremåte.

Ansatte på (...) SFO oppleves som særdeles omsorgsfulle, tilstedeværende og bevisste i møte med barn og foresatte. De tar seg tid til å hjelpe. Jeg er helt sikker på at deres nærvær har vært en viktig grunnstein i barnets opplevelse av trygghet i skolen (...).

Også når foresatte gir uttrykk for mindre tilfredshet med omsorgen i SFO, kan dette knyttes til ansattes samspill med barn.

Vi savner at de voksne "ser" barna, bryr seg og engasjerer seg. Er der sammen med dem, ikke bare passer på.

Vi ønsker ansatte som er involvert i lek og aktiviteter. Det bør være klare verdibaserte strategier for hvordan ansatte behandler barna og de bør få veiledning på konstruktiv samhandling. Det virker nå tilfeldig og som om alle følger egen intuisjon i samhandling med barna (...). I tillegg bør de ha tydelige målsetninger for jobben de gjør.

De foresatte føler seg trygge på at barnet har det bra i SFO. 72,4% svarer at de er svært enig eller enig i dette, mens 10,3 % gir uttrykk for at de er uenig eller svært uenig. Her er gruppen av foresatte som plasserer seg nøytralt på 17,3 %.

80 % av de spurte svarer at de er svært enig eller enig i at barna deres trives på SFO, mens 6, 1 % svarer at de er uenig eller svært uenig i dette. I underkant av 14 % er verken enig eller uenig i at barnet deres trives på SFO.

I kommentarene kommer dette til uttrykk ved uttalelser som:

(...) Jeg er trygg som forelder på at barnet mitt har det greit, og på at barnet trives med både lekekamerater og voksne ansatte (...)

3.1.1 Vennskap og inkludering

Svarene på spørsmålene som omhandler vennskap og inkludering viser at 65,6% er svært enige eller enige i at barnet deres har fått nye venner gjennom SFO.

24. Barnet ditt har fått nye venner gjennom SFO	Prosent (N= 804)
Svært enig	33,0%
Enig	32,6%
Verken enig eller uenig	25,6%
Uenig	7,5%
Svært uenig	1,4%

I de foresattes vurdering av om SFO bidrar til at barnet kan opprettholde vennskap svarer 72,7% at de er enig eller svært enig i dette.

Sosialt samspill tillegges særlig stor betydning blant foresatte. Å forebygge mobbing er det området de foresatte legger størst vekt på (98,8 %). 58,4 % av de foresatte vurderer at de ansattes i stor grad bidrar til å forebygge mobbing og krenkende adferd. 17, 5 % vurderer at de ansatte bidrar til dette i noen grad, mens 20, 9 % vet ikke. Kun 3,2 % mener at dette gjøres i liten grad.

I følge de foresatte er det også viktig å fremme samarbeid mellom barna (98,1 %), å støtte barna i å løse konflikter selv (97,1 %) og å styrke barns sosiale ferdigheter slik at hvert barn kan være en god venn (99,4%). 23,8 % av de foresatte krysser «vet ikke» på spørsmål om SFO legger til rette for aktiviteter som fremmer samarbeid mellom barna. Tilsvarende gir 23,2 % av de foresatte uttrykk for å ikke vite om SFO bidrar til å styrke barnas sosiale ferdigheter slik at de kan være en god venn.

I kommentarene gis det uttrykk for at de yngste og de eldste barna har ulike behov med tanke på tilrettelegging, innhold og aktiviteter. For de yngste kan det synes som om foresatte er særlig opptatte av at barna får bli kjent med hverandre. For de eldste er tilbud om varierte aktiviteter viktig for foresatte. Dette viser seg gjennom uttalelser som:

Ved oppstart av SFO for 1.klasse bør det være mer fokus på å bli kjent med barna fra de voksne sin side. Det bør også legges mye bedre til rette for at barna skal bli kjent med hverandre. Her er skolen veldig flinke, SFO burde lære av de.

Tilrettelegge for aktiviteter som fenger større barn for å unngå at større barn velger å være hjemme alene framfor SFO

Kommentarene synes å ha det til felles at det sosiale vektlegges i stor grad. Fellesaktiviteter, vennskap, gode relasjoner mellom barn og voksne og å ha «noe å være sammen om» i SFO synes å være av stor betydning. "Å ha noe å være sammen om" kan, i denne sammenheng, knyttes til innhold og aktiviteter i SFO.

3.1.2 Innhold og aktiviteter

Innhold og aktiviteter i SFO er et av områdene som de foresatte bes vurdere, men som også vies oppmerksomhet i foresattes tilbakemeldinger. På spørsmål om viktigheten av ulike aktiviteter i SFO indikerer svarene til de foresatte at det meste er viktig. Foresattes vurderinger viser følgende prioriteringer (de to prosenttallene viser henholdsvis meget viktig og viktig):

- Fysisk aktivitet og bevegelse (69,3 % -28,5 %)
- Bruk av natur og nærmiljø (58 % - 38 %)
- Praktiske oppgaver som rydding, dekke bord o.l. (46,4 % - 44,7 %)
- Lesing på eget initiativ (33,1 % - 45,9 %)
- Forming (25 % - 56,7 %)

- Matlaging (25,8 % - 47,5 %)
- Lesing med ansatte (24% - 43,1 %)
- Musikkaktiviteter (20,6 % - 49,1 %)
- Dans og dramaaktiviteter (18 % - 46,1 %)

I de foresattes vurderinger av i hvilken grad disse aktivitetene faktisk vektlegges er det verdt å merke seg en relativ høy andel av «vet ikke» svar, som ligger på rundt 30%. Dette gjelder med unntak av fysisk aktivitet og bevegelse, bruk av natur og nærmiljø og formingsaktiviteter. Hele 62 % av de foresatte mener at fysisk aktivitet og bevegelse vektlegges i stor grad. 49,1 % opplever at bruk av natur og nærmiljø vektlegges i stor grad, og 39,2 % mener at formingsaktiviteter vektlegges i stor grad.

I kommentarene fra de foresatte gis det uttrykk for et ønske om variasjon i aktivitetstilbudet. Dette kommer til uttrykk gjennom uttalelser som:

(...) Det er en del forskjellige aktiviteter, så noe er vi kjempefornøyde med (...)

I 1. og 2. trinn har det ikke vært noen form for felles aktiviteter. Dette bedre seg i på 3. trinn og burde vært igangsatt tidligere.

Ikke bare fotball i SFO :)

Mye av formingsaktivitet handler om perling og veving - det kunne gjerne vært mer tilbud om sløyd og hamring og banking.

Betydningen av aktiviteter for utvikling av vennskap fremheves også:

Mer aktiviteter og innhold, mindre overlating av ansvaret for aktivisering til barna selv. Tilrettelegging for mer samhandling mellom barn som ikke ellers ville funnet sammen på egenhånd.

Ønsker flere ulike igangsatte aktiviteter som sløyd, forming, etc. i mindre grupper. Fokus på vennskap og inkludering, og antimobbing

I de foresattes vurderinger av om de ansatte aktivt bidrar til å styrke barnas språk gjennom lek og aktiviteter er det igjen en forholdsvis stor andel som har svart "vet ikke" (29,4%), mens i underkant av 60% mener dette gjøres i stor (29,4%) eller noen grad (29,9%).

Også i de foresattes opplevde vektlegging av lesing på eget initiativ og lesing med ansatte er det en forholdsvis stor andel som har svart "vet ikke". 23,4% mener barns lesing på eget initiativ vektlegges i stor grad, mens 15,4% mener at lesing med ansatte vektlegges i stor

grad. Det er her verdt å merke seg at andelen foresatte som opplever at lesing med ansatte vektlegges i liten grad er større enn andel foresatte som opplever dette vektlegges i stor grad.

I hvilken grad mener du SFO legger vekt på dette? Lesing med ansatte	Prosent (N=790)
I liten grad	20,1%
I noen grad	30,1%
I stor grad	15,4%
Vet ikke	34,3%

3.2 Samarbeid og informasjon

Samarbeid og informasjon omhandler både samarbeidet med hjemmet i det daglige og rutiner for mer generell informasjon om innholdet i SFO. I tillegg omhandles samarbeide mellom SFO og skole.

3.2.1 Samarbeid hjem- SFO

Når det gjelder samarbeid og informasjon mellom SFO og foresatte gir de foresatte uttrykk for at de opplever å få lite informasjon om hvordan barnet har det på SFO. På spørsmål om foresatte opplever å få informasjon om barnet ved henting og bringing er kun 32,5 % enige i dette.

Hvor enig / uenig er du i følgende utsagn? Som foresatt får du informasjon om hvordan barnet ditt har det på SFO ved henting og bringing.	Prosent (N=801)
Svært enig	17,5%
Enig	15,0%
Verken enig eller uenig	23,5%
Uenig	18,7%
Svært uenig	25,3%

I de utfyllende kommentarene kommer opplevelsen av manglende informasjon til uttrykk gjennom utsagn som:

Vi er veldig fornøyde med SFO-tilbudet. Hvis vi skal sette fingeren på noe, må det være at vi har et ønske om å kunne få noe mer informasjon om dagen på SFO (og skole) ved henting – hvordan barnet har hatt det.

Vi kan helt sikkert finne mer informasjon gjennom nettsider, foreldremøter, etc. Men, informasjonen om hva som foregår fra dag til dag er vanskelig å få tak i. Selv om de ansatte er hyggelige og blide, og det virker som om de er glad i barna, er det lite kommunikasjon til oss som foreldre.

Foresatte gir også uttrykk for et ønske om mer informasjon om innhold og aktiviteter i SFO.

SFO har ingen informasjon om aktiviteter eller rutiner for tilbakemeldinger til de foresatte som gjør at man kan vurdere innhold eller kvalitet i tjenesten. Dette kunne på enkel måte vært håndtert på lik linje med ukebrevene fra Skolen.

Det er svært liten info til foresatte om hvordan de jobber og satser. Mange av spørsmålene burde ha valgalternativet vet ikke. Da hadde jeg krysset det. Det jeg vet om SFO er hva de har lagt ut på offentlig side på skolens hjemmeside og det er svært generelt.

Jeg kunne også ønsket meg litt mer informasjon om hvordan de tilrettelegger for lek og vennskap, hva de gjør av aktiviteter med barna på SFO, om det er en tanke bak aktivitetene (...).

Når foresatte etterlyser «vet ikke» som svaralternativ på flere spørsmål, kan det tyde på at de opplever å ha lite kjennskap til innhold og arbeidsmåter på den enkelte SFO. Det kan også være et uttrykk for at de har lite kjennskap til SFO fordi barnet nettopp har startet opp.

I kommentarene belyses ulike momenter ved hente- og bringesituasjoner.

Personalet må bli mer imøtekommende og vise interesse for foresatte i hente og leveringsituasjoner. Jeg opplever at personalet overser meg og hverken vil si hei eller fortelle noe om mitt barns dag på SFO.

Barna blir ikke lært opp til å si hei eller takk for i dag. Det er ikke så rart for det gjør sjelden de voksne som jobber der (...)

SFO-gjengen på skolen er fantastiske. Man blir møtt med smil og godt humør hver eneste dag.

Utrolig bra samhandling mellom skole, SFO og hjem. Spesielt mellom SFO og hjem.

Vi er alltid godt informert om aktiviteter, og annet.

Hvert enkelt barn blir sett, noe som betyr veldig mye for meg som mamma.

Foresatte synes å ha ulike erfaringer, men understreker betydningen av å bli møtt og sett.

3.2.2 Samarbeid SFO- skole

Når det gjelder samarbeidet mellom SFO og skole svarer hele 93 % av de foresatte at de anser det som ganske eller meget viktig at skole og SFO samarbeider om satsningsområder, mens i overkant av 24 % svarer at de ikke vet om dette er noe som faktisk gjøres. I underkant av 30

% vet ikke om aktiviteter i skolen videreføres i SFO, og i overkant av 30 % vet ikke om aktiviteter i SFO videreføres i skolen.

Når det gjelder betydningen av at aktiviteter i skolen videreføres i SFO svarer i underkant av 63% av de foresatte at de mener at dette er ganske eller meget viktig, mens 40% mener det er ganske eller meget viktig at aktiviteter i SFO videreføres i skolen.

De utfyllende kommentarene kan fortelle noe om hva de foresatte legger vekt på i samarbeidet;

(...) Savner bedre sammenheng mellom SFO - skole - hjem. Kan handle om informasjon i forhold til aktiviteter i skole – SFO. F.eks. har barn vært inne hele dagen, skal de fortsatt få velge kun inne-aktivitet i SFO? Har de hatt uteskole, skal de kun få ute SFO tilbud? (...)

Det bør være et større samarbeid og en bedre dialog mellom SFO og skole, især når det er problemer og vanskeligheter.

SFO burde være med på utviklingssamtaler på de laveste trinnene (...)

Kommentarene omhandler samarbeid om innhold og samarbeid om barnet.

3.3 Mat og måltider

Et område som er viet stor oppmerksomhet i kommentarene fra de foresatte, og som får varierende vurdering i undersøkelsen, omhandler mat og måltider. På spørsmål vedrørende mat og måltider har også en høy andel av de foresatte svart "vet ikke. Dette omhandler spesielt spørsmål om hygiene (52%) og om de ansatte spiser sammen med barna (65,3%).

Foresattes svar på spørsmålet om det serveres sunn mat i SFO er ulike.

Hvor enig / uenig er du i følgende utsagn?	Prosent (N=804)
Det serveres sunn mat	
Svært enig	11,3%
Enig	18,7%
Verken enig eller uenig	27,1%
Uenig	17,8%
Svært uenig	14,8%
Vet ikke	10,3%

I kommentarene gir mange foresatte uttrykk for et ønske om et mer variert og sunt mattilbud. Mange opplever at det serveres mat som er lite næringsrik, som cornflakes, pølse, ketchup m.m. Foresatte kommer her med uttalelser som:

Det lages mat, men det er av enkleste sort og verken særlig variert eller spennende.

Ønsker at SFO ansatte skal få støtte til sunt og næringsrikt kosthold for barna. Kommunene kjører BRA MAT -kurs. Dette er noe som alle ansatte i barnehage, skole og SFO bør få.

Mer fokus på sunn og bedre mat. Varmmat, fisk, frukt og grønt, fullkorn.

En del av de foresatte har også gitt tilbakemelding på SFO's begrensede kjøkkenfasiliteter, noe som også kan ses i sammenheng med svarene over.

Dårlig kjøkken og lite muligheter til å lage mat. Det blir mye knekkebrød med pålegg eller pasta.

SFO sier selv de har elendige kjøkkenfasiliteter (jeg er enig), derfor blir det enkel mat som kan lages til mange.

De foresattes synspunkter på om måltidene i SFO fremmer matglede er delte. Kun 28,7% mener at så er tilfelle.

Hvor enig / uenig er du i følgende utsagn? Måltidene i SFO fremmer matglede.	Prosent (N=804)
Svært enig	14,8%
Enig	13,9%
Verken enig eller uenig	29,2%
Uenig	12,9%
Svært uenig	18,7%
Vet ikke	10,4%

Betydningen av å fremme matglede sees i sammenheng med barnas deltakelse. I kommentarene fra de foresatte sies det blant annet:

Det kunne også vært en ide å ha barna med på matlagingen mer matglede, sunn mat.

Med et større matbudsjett kan kvaliteten i det som serveres øke, og det blir enklere å legge til rette for at barna kan delta i matlagingen. For eksempel kutte opp grønnsaker, steke, røre i stedet for å sette fram brød og pålegg.

Maten kunne nok også vært litt mer spennende slik at det kunne vært litt lærerikt. De kunne kanskje også hatt litt om ulike kulturers mattradisjoner så barna lærer seg å spise noe annet enn brødkiver, rundstykker, ostesmørbrød og en svært sjeldent gang

fiskepinner eller fiskekaker. Men, de gjør nok så godt de kan, og vi syntes totalt sett det er helt greit.

Å legge til rette for barns aktive deltakelse i forberedelse og gjennomføring av måltidet, bidrar til å fremme måltidet som en del av innholdet i SFO.

3.4 Forventninger til ansatte

Svarene viser at foresatte legger stor vekt på sosialt samspill og relasjoner. Det forventes at de ansatte ser barna og følger opp i lek og aktiviteter. De er også opptatt av at de ansatte viser engasjement, interesse og deltakelse i lek og aktiviteter med barna.

Foresatte vurderer betydningen av at de ansatte igangsetter lek og aktiviteter som noe større enn betydningen av at de deltar i leken. At ansatte igangsetter lek og aktiviteter for barna anses som ganske eller meget viktig av henholdsvis 56,6 % og 32 %. At ansatte deltar i lek og aktiviteter med barn anses som ganske eller meget viktig av henholdsvis 49,4 % og 28,2 %. En stor andel av de foresatte mener at dette ivaretas av de SFO-ansatte. De foresatte vurderer imidlertid at de ansatte i større grad igangsetter lek og aktiviteter for barna enn at de selv deltar.

I hvilken grad mener du SFO legger vekt på dette? Ansatte igangsetter lek og aktiviteter for barna.	Prosent (N=788)
I liten grad	7,5%
I noen grad	39,8%
I stor grad	37,7%
Vet ikke	15,0%

I hvilken grad mener du SFO legger vekt på dette? Ansatte deltar i lek og aktiviteter med barna	Prosent (N=791)
I liten grad	14,4%
I noen grad	40,6%
I stor grad	28,6%
Vet ikke	16,4%

Kommentarene fra de foresatte bekrefter i stor grad at de er opptatte av at de ansatte er tilstede og engasjerer seg i lek og aktiviteter. De gir uttalelser som:

(...) De voksne er helt supre. At de ser ut til å trives og ha det bra smitter på barna. Ro, harmoni, glede og lek- knallbra!! Et sted som ikke stresser- det betyr mye! De voksne spiller og leker med barna - det er gull!!

Vi savner at de voksne "ser" barna, bryr seg og engasjerer seg. Er der sammen med dem, ikke bare passer på.

Ønsker mer involvering i aktivitet fra de voksne, slik at de kan veilede og se hvor utfordringene ligger i leken/samspillet.

De foresatte synes å verdsette de ansattes vektlegging av fri lek. Samtidig problematiseres den frie leken i uttalelsene.

(..) Det er når barna kommer i lek de kan oppleve fri lek. Da er det fint om man legger til rette for mulighet til å komme i lek, for så å kunne oppleve fri lek (..).

Betydningen av de ansattes engasjement i forhold til å støtte barns deltakelse i lek kommer til uttrykk på flere måter i kommentarene. Det understrekes også hvilken mulighet SFO har for arbeid med det sosiale miljøet.

SFO har en unik anledning til å jobbe med det sosiale miljøet blant elevene, og bør gripe sjansen de har.

Svarene viser at de foresatte anser personalets arbeid med lek og sosialt miljø som særlig viktig, men at de har noe ulike erfaringer med hvordan det jobbes med.

3.5 Rammebetingelser

I spørreundersøkelsen er det en overvekt av de foresatte som mener at SFO har tilstrekkelig antall ansatte.

Hvor enig / uenig er du i følgende utsagn? SFO har tilstrekkelig antall ansatte.	Prosent (N=803)
Svært enig	24,7%
Enig	26,3%
Verken enig eller uenig	29,3%
Uenig	13,0%
Svært uenig	6,8%

Dette samsvarer i liten grad med kommentarene som gis. I kommentarene uttrykkes en opplevelse av at det er for få ansatte i forhold til antall barn. Det stilles derav spørsmålsteget ved de ansattes muligheter for oversikt. Dette kommer til uttrykk i kommentarer som:

(...) Jeg synes det er alt for få ansatte i forhold til antall barn. Det skjer mye mellom barna som ansatte ikke får med seg på grunn av mangel på kapasitet.

Det må ansettes flere folk slik at det blir færre barn per voksen. Det må også ansettes fast personell slik at det blir mer forutsigbart for barna og de andre ansatte. De har alt for lite ressurser til alt for mange barn (...).

Kunne tenkt meg flere ansatte pr. barn slik at det er lettere for de ansatte å kunne si noe om dagen til barnet. Forstår at det er vanskelig å ha oversikt over så mange barn.

Det gis også uttrykk for et ønske om mer pedagogisk kompetanse i SFO:

SFO må få ansatte med faglig bakgrunn slik at SFO legger godt til rette for trygge omgivelser og fri lek/aktiviteter med pedagogisk forankring

Ønsker pedagogisk kompetanse hos i hvert fall noen av personalet. Vil gjerne ha bevisst holdning og tiltak i forhold til å inkludere alle barna og fremme gode sosiale ferdigheter. (...)

Resultatene fra spørreundersøkelsen viser også de foresattes vurderinger av det fysiske miljøet i SFO. Når det gjelder leker og utstyr for lek og aktiviteter inne mener hele 67,9 % av de foresatte at dette i stor grad er tilgjengelig. 61,2 % mener tilsvarende om leker og materiell for lek og aktiviteter ute. En stor andel av de foresatte har krysset «vet ikke» på spørsmål om SFO har tilgjengelige bøker og digitalt utstyr. Det samme gjelder for musikkinstrumenter. Foresatte vurderer at formingsmateriell, brettspill og utstyr som fremmer fysisk aktivitet er relativt godt ivaretatt.

Kommentarer foresatte gir utover dette omhandler rammebetingelser som pris, åpningstid, kjøkkenfasiliteter, toaletter og sanitærforhold. En del foresatte oppfatter SFO- tilbudet som kostbart. Det er for enkelte også behov for noe lengre åpningstid. Videre kommenteres det at kjøkkenfasilitetene flere steder er begrensete, noe som kan sees i sammenheng med de ansattes muligheter til å kunne gi et variert mattilbud.

4 Fokusgruppe med foresatte

Resultater fra spørreundersøkelsen dannet grunnlag for spørsmål til fokusgruppe med foresatte. Fokusgruppe ga oss muligheten til å gå mer i dybden på resultatene fra spørreundersøkelsen. Fokusgruppen, som besto av representanter fra det kommunale foreldreutvalget, ble innledet med en kort gjennomgang av notatet som oppsummerte spørreundersøkelsens hovedresultater. Under følger en beskrivelse av de foresattes perspektiver på disse resultatene og deres tanker om kvalitet og innhold i SFO.

4.1 Trygghet og trivsel

Omsorg og trygghet understrekes av de foresatte som SFO's viktigste oppgave også i fokusgruppen. Det at barna blir godt kjent med hverandre og de ansatte, løftes frem som en viktig oppgave når SFO tar imot de nye barna. Et tiltak som kan bidra til en trygg oppstart SFO, og som foresatte har positive erfaringer med, er at barna begynner på SFO en stund før skolestart. Overgangen fra barnehagen til SFO kan være en stor omveltning for mange. En av de foresatte opplevde at dette ble ivaretatt på en god måte av SFO.

I 1. klasse er de samlet for seg hele tiden, hele det skoleåret. I 2. klasse, da blir de mer blandet inn med de andre, det var en egen SFO der for de i første. Og jeg hadde en veldig positiv opplevelse med det. Da var de med på å spleise de sammen. Og det viktigste det året der det var å bli kjent. Overgangen fra barnehagen til skole, det var ganske tøft for veldig mange.

Organiseringen i SFO dannet ifølge foresatte et godt grunnlag for å bli kjent med jevnaldrende, og kan være med på å skape trygghet og en gruppetilhørighet. De foresatte understreker viktigheten av at SFO har en klar plan for oppstart for nye barn i SFO.

Jeg tenker at SFO må ha en klar plan for hvordan de skal ta imot nye barn, og ikke minst en klar strategi for hvordan de skal ta imot de nye 1. klassene. De er den største andelen. De delte ikke opp hos oss, men de hadde allikevel en egen plan for 1. klassene (...).

De foresatte understreker også viktigheten av at SFO og skole fremstår som en helhet, og hvor det er et godt samarbeid mellom de to arenaene. Noen har erfart at de yngste barna ikke nødvendigvis ser forskjell på SFO og skole. Derfor er betydningen av trygghet på begge arenaer er viktig.

Jeg har også opplevd at barna ikke ser forskjell på skole og SFO. Det går så i ett for dem. De sier; Er jeg på skolen nå eller er jeg på SFO? Litt sånn hva er hva? Så derfor

tenker jeg at det å samle de minste for seg er det viktigste. Så de får en tryggere overgang, (...).

De foresatte opplever at det er viktig for de yngste at det skapes rom for at de kan utvikle vennskap med jevnaldrende. Dette kan for eksempel organiseres ved at barna i oppstarten er i aldersdelte grupper.

4.1.1 Vennskap og inkludering

Leken fremholdes av de foresatte som en viktig del av SFO`s innhold, og den er en viktig del av barnas hverdag i SFO.

(...) Mine barn har gitt veldig positive tilbakemeldinger på SFO, for de har sagt at de har lyst til å være på SFO, og det er positivt. "Ja, for da har vi tid til å leke en lengre lek". De får tid til å leke en lengre lek enn det de får tid til i friminuttene, for da ringer det inn midt inne i en lek. I den alderen er de veldig opptatte av å leke. (...).

De ansattes nærvær og deltakelse i leken fremholdes som en viktig oppgave for de ansatte. Allikevel er det ulikt i hvilken grad de foresatte opplever at de ansatte i SFO faktisk er deltakende i barnas lek.

(...) Jeg synes det er viktig at ansatte er delaktige i leken, at det faktisk er en jobb. Det synes jeg er kjempeviktig, og det har jeg ikke opplevd.

(...) Vi vet jo hvor viktig det er med det sosiale samspillet. Og det med lek, at de får holde på lenge. For når de er mange, og mange forskjellige, så vet vi jo at det skjer mobbing, eller erting. For det er det bare. Og språk som man ikke fanger opp også. Og da må man ha engasjerte ansatte (...).

De ansattes nærvær i barnas lek fremholdes som viktig for å forebygge og oppdage negative samhandlingsmønstre som mobbing.

De foresatte har erfart at flere av barna slutter i SFO i løpet av 3. og 4. trinn. Dette sees både i sammenheng med at barna selv ønsker å være mer selvstendige og gå hjem etter skoletid, men også med hvordan SFO tilrettelegger innhold og aktiviteter for de eldste barna. Deres erfaring er at barnas valg også avhenger av om vennene deres er i SFO. For de eldre barna kan derfor vennskap og aktivitetstilbud i SFO synes å være avgjørende for deres ønske om å fortsette på SFO.

4.1.2 Innhold og aktiviteter

Innhold og aktiviteter i SFO er et tema som berøres i samtalen med de foresatte. Det etterspørres mer variasjon i innhold og aktiviteter for de eldre barna. Deres erfaringer er at etter hvert som barna kommer opp i 3. og 4. klasse er det flere av barna som slutter i SFO. En av årsakene til dette knyttes til at det er lite variasjon og progresjon i innhold og aktiviteter.

Barnet mitt har sagt veldig tydelig at det ønsker å dra hjem etter skolen. Og det er ikke fordi barnet ikke trives på SFO, for det gjør det i veldig stor grad. Men barnet har vært tydelig på at de gjør så lite. De gjør egentlig de samme aktivitetene som de har holdt på med i fire år. (...).

Det uttrykkes en forståelse for at det kan være vanskelig å finne aktiviteter som kan passe, også for de eldre barna. Det foreslås at de eldste har et eget tilbud som er forbeholdt de, slik at flere kanskje ønsker å fortsette på SFO, også etter 3. trinn.

Du har noe liknende i barnehagen (...). Det jo mange barnehager som har spesielle klubber, hemmelige klubber, hvor de blir tatt litt ut av den vanlige barnehagetilværelsen og inn i et litt mer forberedende skoleopplegg. Og det var forbeholdt de, sånn at de yngste gleder seg til det. Går det an å gjøre noen tilsvarende på SFO? At de eldste har et eget tilbud som er forbeholdt dem, sånn at gleden er større, kanskje de blir værende lenger?

Tilgang til skolens arealer og ressurser i SFO- tiden kan kanskje bidra til å skape et mer variert innhold i SFO, og oppleves som en forutsetning for nettopp dette. De foresatte opplever at skolens arealer og ressurser er tilgjengelig for barna når de er i SFO, og at disse også benyttes.

4.2 Samarbeid og informasjon

Samarbeid og informasjon mellom SFO og hjem, og mellom SFO og skole er et av temaene som vises stor oppmerksomhet i fokusgruppen. Resultatene av spørreundersøkelsen viser at de foresatte etterspør mer informasjon om hvordan barnet har hatt det i SFO, samt mer informasjon om innhold og aktiviteter. Dette er momenter som utdypes videre i samtalen med de foresatte.

4.2.1 Samarbeid hjem- SFO

Betydningen av å skape møtepunkter, ved at barnet og de foresatte tas imot av ansatte på morgenen eller ettermiddagen er viktig. At de foresatte kommer inn i SFO`s lokaler for å

hente eller levere barnet en gang i blant oppleves også som viktig. En av de foresatte uttrykker det slik;

Ja, at du får nærkontakt og at du blir sett som foreldre (...) Alle ser og blir sett. Og det tror jeg er veldig positivt.

Det kommer frem at det er litt ulike rutiner når barna blir hentet på SFO. Foresatte har erfart at ansatte kommuniserer med hverandre via walkietalkie for å gi hverandre beskjeder når barn blir hentet. Barnet "sendes" til foresatte, som venter. Det stilles spørsmålstegn ved en slik praksis, og det kan tolkes som at bruk av walkietalkie kan skape en viss distanse mellom foresatte og SFO. Foresatte var opptatt av å komme inn og hente barnet, om det lekte ute eller inne;

Jeg sa ofte at jeg går ut og henter barnet selv. (...) Jeg følte at det var mer riktig. Så var det ofte ting barnet ville vise meg. Så den tiden der er veldig viktig.

Da jeg skulle hente barn, så var det ikke en samtale med de som jobba der. (...) Ikke sant, hele målet med hentingene var det krysset. Ellers så var det liksom ikke noe annet, og det savna jeg. At de kom og snakket litt med oss (...). Det tar ikke så mange minutter.

Under samtalen kom det også frem at det ikke er alle foresatte som har anledning til å komme inn og hente barnet i SFO. Barnet blir gjort klar for å gå til avtalt tid. Dette kan blant annet handle om at foresatte ikke rekker til SFO før stengt på grunn av egen arbeidstid. Å invitere de foresatte inn i SFO er derfor viktig, og de foresatte sier i samtalen at man også må kunne forvente at foreldrene jevnlig kommer inn i SFO's lokaler for å hente eller levere barnet sitt selv. Slik kan kontakten opprettholdes.

Informasjon om innhold og aktiviteter fremholdes også som viktig av de foresatte. Dette kan skape sammenheng mellom hjem og SFO. Når de foresatte vet hva som skjer i SFO, kan de snakke med barna sine om hva som skal skje i SFO, og hvordan dagen har vært. Dette blir vanskelig dersom denne informasjonen ikke foreligger. Informasjon om innhold og aktiviteter fremholdes også som viktig for å kunne skape trygghet og forutsigbarhet for barna.

Informasjonen kan også skape positive forventninger. En av de foresatte uttrykker dette slik;

Barnet kan allerede begynne å glede seg i helga for da er det noe som skjer på tirsdag, det er noe som skjer på onsdag. At barna også er forberedt, at de vet hva de går til, det skaper jo en betraktelig mye større trygghet. (...).

Informasjon fra SFO understrekes som viktig både for at de foresatte vet hva som skal skje, og for at de foresatte skal ha en reell mulighet til å gi tilbakemeldinger. Å arbeide videre for å skape gode informasjonskanaler ble derfor understreket som viktig. I tillegg kan informasjonen bidra til å synliggjøre SFO`s innhold;

(...) Vi fikk se aktivitetstilbudet, hvordan dagene var inndelt, hva de hadde tenkt til å gjøre på utedagene, hvor de skulle og hva de ikke skulle. Og etter en kort periode så sitter vi igjen med et inntrykk som foreldre, (...) «Å, så bra SFO er blitt, det har blitt helt fantastisk. Ungene har lyst til å gå der også». Og det er bra for oss foreldre for vi vet hva som skjer, når det skjer og på hvilke måter det skjer. (...)

De foresatte mener at SFO bør være tydeligere på skolens digitale plattform, eller skape andre velfungerende informasjonskanaler.

4.2.2 Samarbeid SFO- skole

Samarbeid mellom SFO og skole ble fremhevet som viktig for å skape sammenheng mellom de to arenaene barnet er en del av. SFO skal bidra til variasjon i tilbud, lek og aktiviteter.

(...) Men det skal være en eller annen form for verdiskaping i form av kunnskap eller psykososialt miljø, eller holdninger, verdier. Det kan være å lære å dekke på et bord eller hva det måtte være, men jeg føler det er viktig at det (skole og SFO) oppleves som en helhet. At det ikke oppleves som to institusjoner, men som en hel institusjon. Og det samarbeidet mellom skole og SFO, at det er sømløst mellom dem.

Dette underbygger betydningen av dialog mellom SFO og skole. Videre er de foresatte opptatt av dialogen de selv har med begge arenaer. Betydningen av at en ansatt fra SFO deltar på foreldresamtale med skolen ble kort snakket om. Noen foresatte har erfaring med at en ansatt fra SFO deltok i foreldresamtaler de første årene. Andre har ikke denne erfaringen. En av de foresatte uttrykker sin erfaring med SFO`s deltakelse på foreldresamtaler slik;

(...) Jeg hadde en veldig positiv erfaring med det. Da vi var til møte med lærer, så var også SFO representert i samme møte, også med eleven. (...) Vi synes det var veldig positivt fordi vi fikk greie på alt, hvordan det fungerte, ute og inne, og vi pratet sammen alle. Det var veldig positivt synes jeg.

Uttalelsen underbygger betydningen av å se barnet i en større sammenheng.

4.3 Mat og måltider

Mat og måltider er et av temaene som ble viet stor oppmerksomhet i kommentarfeltet i spørreundersøkelsen blant de foresatte. Her kom det et tydelig uttrykk for et ønske om et mer

varierte og sunne mattilbud til barna. I fokusgruppen med de foresatte ble det uttrykt forståelse for ønsket om et sunnere mattilbud. Det ble også vist til at enkelte SFO'er har begrenset kjøkkenfasiliteter. De ansatte på SFO skal lage mat til mange barn, og dette kan influere på de ansattes muligheter til å lage variert mat.

Det er allikevel et ønske om at barna får et sunt måltid i SFO. Det ytres et forslag om at de ansatte får tilbud om matlagingskurs med fokus på hvordan det kan lages sunn og enkel mat. Også den begrensede tiden som de SFO-ansatte har til rådighet fra barna er ferdig på skolen og til de hentes i SFO løftes også frem;

(...). Det er jo vanskelig for de slutter gjerne skolen i ett-to-tiden, og så skal man gå rett over i et varmt måltid, for to timer senere å bli hentet hjem. Det er noe med tidsspennet. Og litt og for egen del, så bryr jeg meg egentlig ikke om det er varmmat eller kaldmat, så lenge barnet mitt får et tilbud om noe. (...) de trenger noe for å få opp energien.

Måltidet understrekes også som en viktig sosial arena for barna, hvor det er viktig at de ansatte er sammen med dem.

Og jeg tror at mat for barna fra 1. til 4. klasse, i en samlingsstund, bidrar til et betraktelig bedre og økt psykososialt miljø (...).

Uttalelsen underbygger betydningen av å se måltidet som en del av SFO's innhold, og det er en arena hvor barna er samlet om noe. Det gir anledning til å fokusere på det sosiale samspillet i gruppen.

4.4 Forventninger til ansatte

Resultatene fra spørreundersøkelsen viste at de foresatte legger stor vekt på sosialt samspill og relasjoner, at de ansatte følger opp i lek og aktiviteter. De er også opptatt av at de ansatte viser engasjement, interesse og deltakelse i lek og aktiviteter med barna. Dette er momenter som også belyses i fokusgruppen med de foresatte. Som tidligere vist er de foresatte opptatt av de ansattes nærvær og deltakelse i lek for å fange opp uheldige samspillsmønstre. At det er flere voksne tilstede under barnas lek ute understrekes som viktig av sikkerhetsmessige hensyn, men også fordi det kan være et høyt aktivitetsnivå i uteleken.

Jeg synes det har vært litt vanskelig noen ganger, for jeg har vært borti noen episoder hvor det har skjedd ting ute (...). Ungene har en forklaring på hva som egentlig skjedde, men de ansatte i SFO sier at det bare var en uoverensstemmelse. Altså

sikkerheten med å alltid være to som følger med leken ute, for den er ofte litt tøff. Og jeg tror det er viktig.

De ansattes engasjement i arbeidet tillegges også vekt.

Jeg tror det handler om engasjerte ansatte i SFO. Jeg opplever nok at de ikke er så engasjerte. De sitter mye og ser på. Jeg føler ikke at de blir kjent med ungene så godt på den måten.

De ansattes engasjement blir også sett i sammenheng med SFO's ledelse.

Det er en veldig motivert, fremoverlent SFO- leder, som går i bresjen for å skape motivasjon hos sine ansatte. Så det smitter jo. (...).

Betydningen av en engasjert og tilstedeværende SFO-leder fremheves som viktig for å skape engasjement og motivasjon hos de ansatte i SFO.

4.5 Rammebetingelser

De foresatte ser at SFO's ulike fysiske utforming og forutsetninger kan skape muligheter og begrensninger for SFO's virksomhet. Det å ha tilgang til skolens lokaler er derfor en forutsetning for SFO's muligheter for tilrettelegging av innhold og aktiviteter for barna. De foresatte forteller at barna har deltatt i aktiviteter på sløyden, og de har hatt tilgang til biblioteket hvor de blant annet har sett film, og det oppleves foruten dette som at SFO har fri tilgang til skolens fasiliteter. Det bemerkes også at enkelte SFO'er synes å ha begrensede kjøkkenfasiliteter, noe som kan være en utfordring når det skal serveres mat til mange barn.

Det er jo sikkert veldig stor variasjon fra skole til skole hvordan det (kjøkken) er tilrettelagt, men det ville jo også vært bra om det kunne vært en minimumsstandard på kjøkkenmuligheten som SFO har for å kunne gjennomføre den type ting.

Det etterspørres føringer for antall barn per voksen (voksen- barn- ratio). Det ønskes videre en tydeliggjøring av hva SFO bør kunne tilby av innhold. Det løftes også frem at SFO tilbyr et mer variert aktivitetstilbud til barna i ferier, noe som av de foresatte oppleves som positivt.

Det er noe barna kan glede seg til.

Jeg hører at ungene har lyst til å være på SFO i høstferien, i juleferien, påskeferien; for da skjer det noe. Da vet SFO- leder at her må vi lage en aktivitet som er gøy og snu det til noe positivt. Sette inn noen støt; de tar en tur, de reiser på stranda, reiser ut i båt, altså de har muligheten til å gjøre noe mer enn å være på det samme i skolen.

Dette kan sees i lys av at de SFO- ansatte har mer tid sammen med barna i feriene, og dermed også mer rom for å tilby andre aktiviteter enn de vanligvis har mulighet til.

De foresatte understreker også viktigheten av å ha tilstrekkelig antall ansatte tilstede i barnas utelek. Dette handler også om sikkerhet dersom det skulle skje noe. Det gis videre uttrykk for at SFO- tilbudet er kostbart, sammenlignet med prisen for en barnehageplass og den tiden barnet faktisk er på SFO.

5 Fokusgrupper med SFO-ledere

Fokusgruppene ble innledet med en kort gjennomgang av notatet som oppsummerte spørreundersøkelsens resultater. Flere av SFO-lederne gir uttrykk for at resultatene fra spørreundersøkelsen ikke er overraskende for dem. Det vises til tidligere undersøkelser, erfaringer fra eget arbeid og tilbakemeldinger de selv har fått fra foresatte. Under følger en beskrivelse av SFO-ledernes perspektiver på disse resultatene og deres egne tanker om kvalitet og faglig innhold i SFO.

5.1 Trygghet og trivsel

I likhet med foresatte, er SFO-lederne særlig opptatt av at barn skal føle seg trygge og trives i SFO. Opplevelse av trygghet ses som helt avgjørende for barns trivsel og det jobbes mye med, særlig i forhold til de yngste barna. En av SFO-lederne uttrykker det slik:

Vi har hatt stort fokus på å ta imot nye barn og nye foreldre. Om det er når du begynner i første, tredje eller fjerde, så har jeg jo en praksis på det.

Samtidig som alle barn, uavhengig av alder skal sikres en god oppstart i SFO er dekningsgraden høyest blant de yngste barna. Disse ble viet mye oppmerksomhet i fokusgruppene. En av SFO-lederne uttaler:

Samtidig som de er store, så er de jo små. Så, det å kunne drive en SFO der man får gitt barn som trenger det litt ekstra omsorg. (...) Å se hver enkelt. Det er jo kjempevanskelig for SFO som har så mange barn.

Omsorg og trygghet blir av flere beskrevet som det viktigste i SFO og lederne gir flere eksempler på tiltak og rammer som skal bidra til at de yngste og nye barna skal føle trygghet. En SFO-leder sier:

De fleste barna takler det veldig fint, synes jeg. Men, noen trenger litt mer tid, altså gjerne 1. klassingene. Innkjøringsperioden blir litt lengre for noen barn.

SFO-lederne gir uttrykk for at det kreves en særlig tilrettelegging for de yngste barna. Et tiltak som skal bidra til en trygg oppstart SFO, og som flere av SFO-lederne viser til, er besøk i SFO før skolestart. Besøket skal bidra til at barna føler seg trygge på hvor de skal være, og til å bli kjent med skolen. Det er mye som "skal læres", relasjoner skal bygges, og SFO-lederne gir uttrykk for at innkjøringsperioden gjerne går over et halvt år.

Samtidig som SFO-lederne opplever at oppstarten i SFO går fint for de fleste av barna, blir det å ta imot nye barn og bidra til trygghet og trivsel for de yngste beskrevet som en av de

største utfordringene for de ansatte. Barn har ulike forutsetninger ved oppstart i SFO og disse knyttes primært til barnas tidligere erfaringer fra barnehage. Lederne opplever at barn som kommer fra samme barnehage, og som kjenner noen av de andre barna fra før, har en lettere overgang til SFO enn barn som ikke gjør det. SFO-lederne beskriver ulike tiltak som skal bidra til at alle barn opplever trygghet i SFO. Et slikt tiltak er at de yngste barna deles inn i mindre grupper ved oppstart. En SFO-leder uttaler:

Når du får nærmere 60 førsteklasinger, så må du jo bare i oppstarten dele de godt inn i mindre grupper slik at du får trygge rammer. Små samlinger, små stasjoner som det sitter voksne på. At det alltid er noen aktiviteter å være med på slik at de ikke går rundt hele dagen og lurer på hvor de skal gjøre av seg. Det er veldig mye å tenke på for de ansatte når en skal favne alle disse nye som begynner.

SFO-lederne peker på at 1. og 4. klassinger har ulike behov som krever ulik tilrettelegging. Samtidig som SFO-lederne skal sørge for at disse barna blir trygge i SFO, skal de også bidra til at de eldre barn som har gått i SFO over lengre tid, fortsatt trives. Å imøtekomme 3. og 4. klassingenes ulike ønsker og interesser samtidig som 1. klassingene skal bli kjente og trygge oppleves som utfordrende. En SFO-leder uttrykker det slik:

De eldste trenger litt mer utfordringer. De må ha noe å glede seg til de også.

En annen sier at:

Vi føler jo at vi må legge opp noe gøy, noen aktiviteter som kan bidra til å holde på barna opp til 4. klasse. (...) Vi må ha litt ulike aktiviteter som kan fange de opp

Noen av SFO-lederne har gjennomført barnesamtaler med barna i SFO. Dette gir de uttrykk for at har vært særlig verdifullt for å kunne ivareta trygghet og trivsel for alle barn i SFO. En SFO-leder sier.

Det viktigste for oss er jo at barna trives. Barna er her en lang arbeidsdag. Da er det viktig at de trives og har det bra sammen med andre barn.

I samtalene de har hatt med barna opplever de at det stilles høye krav til barna i skoletiden og flere av SFO-lederne peker på betydningen av at SFO må få være en arena for barns fritid.

Jeg tror at de trenger å få senke skuldrene, å bare få være...

SFO-ledernes hensikt med barnesamtalene var også å undersøke om alle barna opplevde å ha venner i SFO og at de hadde gode relasjoner til ansatte. Trygghet og trivsel knyttes, av SFO-lederne, i stor grad til vennskap og omsorg.

5.1.1 Vennskap og inkludering

Vennskap er også et sentralt tema i fokusgruppene. Som en SFO-leder uttaler:

Vennskap, trivsel og omsorg er egentlig det viktigste.

Vennskap knyttes videre til barnas mulighet for aktiv deltakelse i lek.

Vennskap, tenker jeg, at barnet har venner. Noen barn må hjelpes i gang lenge, hver dag. (...) Det er vanskelig hvis du kommer alene fra en barnehage eller ikke har vært i barnehage. De har få å spille på...(...). Da må du være på hele tiden, vise omsorg og hjelpe de i gang...(...) Etablere noen sosiale smågrupper...

Deltakelse i lek og frivillige aktiviteter løftes også fram som avgjørende for at alle barns trivsel i SFO. Det understrekes at noen barn trenger de ansattes støtte for å kunne delta i lek og at dette krever innsats. En SFO-leder uttrykker det slik:

Alle barn blir jo ikke inkludert, slik er jo mennesket skrudd sammen dessverre. Men, det er viktig. Vi prater om dette og det er det vi bruker mest tid på i personalmøtene. ... Så setter vi jo inn tiltak og lager en lekegruppe, eller barnet får lov til å være inne med en venn fra klassen. Så får en voksen være med og forsøke å knytte bånd. Det er mye viktigere at dette barnet får oppfølging enn at de andre barna skal få male.

Leken anses som særlig sentral for utvikling av vennskap og SFO-lederne fremhever betydningen av at alle barn skal oppleve vennskap i SFO. Det presiseres at de ansatte må være tilstede for barna. Noen erkjenner at det også foregår erting og mobbing. De ansattes tilstedeværelse i lek anses derfor som særlig viktig. Barna skal bli sett. Dette er særlig viktig å være bevisst på i møte med mange nye barn. Som en leder sier:

For i begynnelsen ser vi jo, og det aller viktigste for meg er å sikre at alle kommer med i leken. Så ser vi jo de som ikke helt finner seg til rette. Så kan en danne grupper, ta med barn inn og sette i gang med noen aktiviteter, noen bli-kjent leker eller bygge lego. Så, du har sjans til å danne grupper. Men, leken er utrolig viktig. Plutselig løsner det. Det er helt fantastisk hvis ting løsner. Det er akkurat det der som er kvalitet og som tar masse tid.

Store deler av tiden i fokusgruppene ble brukt til å snakke om lek. SFO-lederne ser det som sin viktigste oppgave å sørge for at barna får delta i lek og utvikle vennskap. Leken anses imidlertid som viktig av flere grunner. Et moment som trekkes fram er at skoledagen stiller stadig større krav til de yngste barna i skolen. En SFO-leder uttrykker det slik:

Det er viktig, for de har en veldig stri 1. klassesdag i forhold til for fem år siden. De får ikke lekt noe særlig. Kun i et kort friminutt. Så, de trenger å leke. Og, vi må tilrettelegge for at det skal være greit.

SFO-leder viser til barnesamtalene, hvor det kom frem at det viktigste for barna selv er å få leke det de vil.

5.1.2 Innhold og aktiviteter

Samtidig som den frie leken ses som av stor betydning, anses det som viktig å kunne tilrettelegge for ulike aktiviteter som barna selv kan velge om de vil delta i eller ikke. At de foresatte som har svart på spørreundersøkelsen legger stor vekt på fysisk aktivitet og bevegelse, og at de opplever at det blir ivaretatt, finner de svært positivt. Dette har også vært et satsingsområdene for SFO i Kristiansand kommune. Tilsvarende gjelder for bruk av natur og nærmiljø. Foruten tegning, turer, matlaging, fotball og spill, nevnes ikke noen aktiviteter spesielt i fokusgruppene.

SFO-lederne er opptatte av at deltakelse i ulike aktiviteter skal være frivillig for barna. Dette har sammenheng med at barna skal oppleve SFO som fritid. Flere av SFO-lederne er opptatte av barns mulighet for å medvirke i SFO og noen av lederne stiller seg kritiske til et for sterkt fokus på planlagte aktiviteter. En SFO-leder spør:

Når skal barna få lov til å sitte i førersetet i livet sitt og få puste ut og inn, og så ok; Hva har jeg lyst til å gjøre nå?

En annen sier:

(...) Når de har vært på skolen til halv to, så skal de videre på dans, og så skal de videre på svømming, så skal de på håndball. Mange har ikke tid til å gjøre lekser heller. Foreldre må tenke og se på SFO som et flott fristed der barnet kan få velge selv.

I samtalene blir tidspresset på SFO et tilbakevendende tema. Tiden er knapp og barna hentes til ulike tider. Dette gjør at aktiviteter som turer og utflukter av og til kan være vanskelig å gjennomføre.

Noen barn slutter alltid kvart over to. Så kommer de inn. Så er et en liten samling og så spiser de. Og så er henting god i gang når vi er ferdige med måltidet. Og da er det ikke bare å sette i gang masse aktiviteter; Nå skal vi på tur! -Da er vi hjemme halv syv på kvelden...

Tid er et nøkkelbegrep også i forhold til de ansattes muligheter for aktiv deltakelse i aktiviteter med barna i SFO.

Du kan være med på å spille et spill med barna, eller sitte ved tegnebordet og hjelpe og kommentere. Litt sånne ting. Det trenger ikke alltid å være en pedagogisk aktivitet som er planlagt og tilrettelagt. Det er jo en balansegang. Så er det jo mer naturlig med voksenstyrte aktiviteter de dagene du har litt mer tidsrom da..

Den tiden hver ansatt har, oppleves også utfordrende av noen av SFO-lederne. En SFO-leder sier:

Jeg synes at det er vanskelig å lage gode aktiviteter for de eldste fordi man ikke er så mange ansatte. Og går det for mange vekk til aktiviteter med de store, så blir det få igjen som både skal lage mat, rydde, ta seg godt av de små som trenger det. Og det klart at de har andre behov i fjerde enn i første. Det er en utfordring, synes jeg.

Det ses som en utfordring å kunne ivareta de yngste og eldste barnas interesser. SFO-lederne forteller at mange av barna slutter i SFO løpet av 3. trinn, og at de har få barn fra 4. trinn. Et perspektiv som løftes fram som viktig for å ivareta og beholde de eldste barna i SFO, knyttes til det å etablere en kultur med noen tradisjoner. Som en av lederne sier:

Det at det eksisterer en kultur i en barnegruppe, at noe arves (...).

Det anses altså som viktig at barna har noe å se fram til, at de opplever progresjon og at de kan glede seg til neste trinn og det de skal få gjøre da.

SFO-lederne har samtidig et ønske om å få til noe innenfor de rammer de har.

Om det er matlaging eller fotball, altså litt forskjellig morsomme ting. Vi må jo ha litt forskjellige aktiviteter, i alle fall til de store (...)

Det synes å være enighet om at de eldste barna trenger et aktivitetstilbud som utfordrer dem mer. De skal ha noe å glede seg til på SFO. Ulike tiltak blir nevnt, som "kokkekamper" og "SFO-liga". Utfordringen knyttet til gjennomføringen av slike aktiviteter er at de eldste er så få og de yngste så mange. De opplever at de yngste trenger dem mest. Videre er det er mye som skal foregå innenfor en tidsbegrensning på 2-3 timer, som matlaging, lek og aktiviteter, av- og påkledning og henting eller "hjemsending".

5.2 Samarbeid og informasjon

Samarbeid var det område som ble viet særlig stor oppmerksomhet i fokusgruppene med SFO-ledere. SFO-lederne samarbeider til daglig både med skole og med foresatte, og det var særlig samarbeidet med foresatte lederne var opptatte av.

5.2.1 Samarbeid hjem-SFO

SFO-lederne gir generelt uttrykk for at de ønsker mer samarbeid og dialog med foresatte. I motsetning til i skolen, har de i stor grad muligheter for å møte de foresatte i det daglige. Likevel gis det uttrykk for at det er utfordrende å få en dialog der de får formidlet alt de ønsker til de foresatte. En utfordring er at de opplever at det er mange barn i SFO. De ansatte fordeler seg på grupper av barn og alle ansatte kan ikke, til enhver tid, ha oversikt over alle. Dette kommer til uttrykk gjennom uttalelser som dette:

Man vil jo så veldig gjerne videreformidle all informasjon, men ofte så vet en kanskje ikke helt. For hvis en har vært med en gruppe barn, så vet en ikke helt hvor de andre har vært, og så har kanskje de som har vært med det barnet gått hjem på det tidspunktet barnet blir hentet.

En annen utfordring som trekkes fram er at tiden ikke strekker til:

Og så er det faktisk sånn at du ikke har tid til å stå med 130 foreldre og snakke om hvordan ditt barn har det.

SFO-lederne gir uttrykk for at de foresatte har mange forventninger til SFO og at noen av disse knyttes til de foresattes erfaringer fra barnehagen. De opplever at overgangen er stor, ikke bare for barn, men også for de foresatte.

Det er et sjokk å begynne på SFO, for det er ikke som barnehage. De får ikke den daglige informasjonen med tett oppfølging. De gjør ikke det. Jeg tror at når de begynner i 1. klasse er det som et sjokk.

Flere av SFO-lederne bekrefter uttalelsen, og i forbindelse med overgangen fra barnehage til SFO blir kunnskapen om hva SFO er og hva de foresatte kan forvente ansett som særlig viktig å formidle. En SFO-leder sier det slik:

Jeg tenkte på dette med informasjon, for det er jo viktig for oss å få formidlet hva SFO er – og det er jo mange som svarer «vet ikke» sånn generelt på hva som foregår. For når de kommer fra barnehage til SFO (...) Det er ikke det samme. Så, det er litt viktig dette med forventninger, særlig med de forventninger 1-trinns foreldrene har.

Flere barn pr. ansatt og kortere dager i SFO enn i barnehage legger, ifølge SFO-lederne, noen begrensinger for hvor mye de ansatte kan formidle til de foresatte i det daglige. SFO-lederne er opptatte av at ulikhetene mellom barnehage og skole må fram slik at de foresatte har realistiske forventninger.

Og det tror jeg vi må bli litt flinkere på å formidle til foreldre, hvilke forventninger har vi til dere, og dere har til oss? At de samsvarer litt. At vi er tydelige på de, og at nå er det ikke den lille trygge barnehagen lenger (...)

Selv om det er noen begrensninger og utfordringer knyttet til den daglige kontakten oppleves det som enklere å få til dialog på morgene enn på ettermiddagene.

Det at barn blir møtt med et hei om morgen har du alltid mulighet for. Når man henter kan det være verre hvis de forventer veldig mye samtale.

Lederne forteller om en særlig travel periode på dagen der mange barn hentes samtidig. Hentesituasjonen blir mye omtalt i alle fokusgruppene. Det gis uttrykk for at den krever mye ressurser. En SFO leder forteller:

Vi har en ansatt som bare jobber med å sende barna hjem. For vi får sånne spørsmål; Kan du pakke sekken? Kan du sende til bussen? Det er ikke ende på hva vi skal gjøre. Og det synes jeg er litt vanskelig. Vi skal jo være på den servicesida hele tida. Vi har en ansatt som står der i telefonen nesten fra 14:30 og utover for å svare alle i denne hentesituasjonen, og sende hit og dit....

En annen sier:

Vi bruker enorme ressurser på det, å finne og hente (...) Vi bruker 3 voksne på det hver ettermiddag.

SFO-lederne oppfatter at de foresatte har forventninger til at de ansatte skal bistå med å sende barna hjem fra SFO. De kler på barna, pakker sekker, sender til bussen eller til foresatte som venter i biler på parkeringsplassen. Da gis det lite rom for samtale, også med foresatte som henter i SFO. En praksis der SFO-ansatte tar ansvar for å sende mange barn hjem og foresatte ikke kommer inn i SFO, kan dermed bli et hindrer for et tettere samarbeid med alle foresatte. En av SFO-lederne er opptatt av å formidle betydningen av de foresattes tilstedeværelse i det daglige.

Den daglige kontakten er veldig viktig. Direkte tilbakemelding. Be foreldre å hente barnet. Vi vil gjerne ha deg her. Vi vil gjerne at du sjekker litt i garderoben, for vi kan ikke se at du har sett at ditt barn har samlet eikenøtter som står i en pose der. De begynner å råtne. (...). Det er viktig at du kommer innimellom. Det er ikke bare vårt, men ditt ansvar også.

At de foresatte selv får se barnet sitt i aktivitet i SFO, ses som en viktig del av samarbeidet om barnet. Foresatte som kommer inn får mye kunnskap om hvordan barnet har det og om hva som skjer i SFO. Det blir presisert at å få til et tettere samarbeid krever innsats fra begge hold. Og SFO- lederne gir uttrykk for at foresatte har det travelt.

De har så dårlig tid. Det er jo en travel tid og det kjenner vi på alle. Men, de har jo litt ansvar som foreldre, å spørre og ta kontakt, i hentesituasjonene og.

Selv om SFO-lederne ønsker at foresatte skal komme inn og hente barna sine, oppleves det som vanskelig å trekke tilbake en etablert praksis.

Det synes jeg er vanskelig å trekke tilbake, for nå er de jo så vant til at de kan ta den telefonen. Det er jo ti på halv og fem over halv og det er ikke ende på det. (...). Så det er vanskelig å trekke tilbake. Vi skal jo være så serviceinnstilt.

Til tross for utfordringene med tanke på de foresattes forventninger i hentesituasjonen opplever SFO-lederne at de har et forbedringspotensial. De gir uttrykk for at en del av de ansatte ikke er gode nok på å ta imot foresatte. En av SFO-lederne uttrykker det slik:

Jeg pleier også å si til seinvakten som krysser ut ved inngangen, de som ser alle foreldre; gi tilbakemelding! Hvis du ikke har noe å si noen dager, da er du på feil plass. Gå på jakt. Gå med fotokamera en gang. Vi gjør det av og til, bytter litt, tar forskjellige bilder her og der. Vi viser at vi ser. (...). Og mor og far bryr seg. Gi tilbakemelding!

SFO-lederne er særlig opptatte av den daglige dialogen. Men, de har også mange erfaringer og tanker om muligheter og begrensinger i den skriftlige informasjonen fra SFO. Flere tiltak nevnes, som informasjon som legges ut på skolens hjemmeside, egne skriv fra SFO og ranselpost. SFO-lederne opplever det som utfordrende at mange foresatte ikke leser den skriftlige informasjonen. En av lederne sier:

Jeg tenker på alle de skrivene de har fått opp gjennom årene. Har de lest de? (...) Vi har en hjemmeside. Min skole.no og så har vi en sånn forsøksordning, en infotavle. Så jeg oppdaterer to hjemmesider, De får skriv (...) Altså de får det ikke med seg selv om det har stått en egen heading. Og, de er jo så oppdatert på data ellers. Og, nå er jo vi papirløse. Så du bør jo se det og. Men, jeg vet ikke hva en kan gjøre med det. SFO er jo et frivillig tilbud.

SFO-lederne erfarer at informasjonen fra SFO, som et frivillig tilbud, blir noe nedprioritert til fordel for informasjon fra skole

Den informasjonen læreren gir, og som legges i en sånn mappe. Den tror jeg at som regel blir lest. Og, det vi legger i sekken til barna ligger krølla nedi bunnen der (...) Jeg tenker at det handler litt om den statusen SFO har for foreldre.

Uttalelsene peker på betydningen av et likeverdig samarbeid, også med skolen. Det kan stilles spørsmål ved om SFO og skole framstår som et helhetlig tilbud, også for foresatte.

5.2.2 Samarbeid SFO-skole

Betydningen av samarbeid mellom SFO og skole kommer til uttrykk på ulike måter. SFO- og skole-ansatte har noen felles planleggingsdager i løpet av året. Samarbeidet som omtales i fokusgruppene handler imidlertid i hovedsak om samarbeid rundt enkeltbarn.

I forhold til samarbeid om barn gir SFO-lederne uttrykk for betydningen av at barn som «strever i skolen» må få slippe enda flere krav i SFO. De må kunne velge bort aktiviteter de ikke ønsker å delta i.

SFO- lederne viser betydningen av å se barnets helhetlige hverdag, og slike vurderinger er de SFO-ansatte også opptatte av å kommunisere til de foresatte. Ettersom de SFO-ansatte treffer foresatte mer enn lærerne i skolen, har de mulighet til å kommunisere spesielle opplevelser barna har hatt i skolen. Dette er noe av det som blir løftet fram i fokusgruppene.

At fagarbeidere i SFO, også jobber med barna i skolen, gir rom for å tenke med helhetlig om barns hverdag i skolen.

Jeg er mye inne i skolen i forhold til trinnsamtaler. (...) Vi snakker mye sammen om det sosiale, utfordringer. (...). Så går den kommunikasjonen egentlig mellom tre ledd; den går mellom kontaktlærer, fagarbeider og meg. Så vi har stadig sånn god kommunikasjon, alle voksne som er innom.

Fagarbeider har jo også veiledning i skoletiden fast med kontaktlærer. Da blir det mye av det samme som blir tatt opp, så vi snakker sammen om mye felles.

Kommunikasjon mellom både hjem, skole og SFO anses som viktig. Et tiltak som ble drøftet i fokusgruppene var SFO-lederes deltakelse i utviklingssamtaler med de foresatte. Her var det noe ulike synspunkter. Noen har gode erfaringer med slik form for deltakelse.

Vi har mye igjen for det i alle fall, og det tror jeg at foreldrene også har.

Andre lar det være opp til de foresatte om SFO-lederne skal delta eller ikke, og det stilles spørsmålstegn ved behovet.

Hos oss sier vi at hvis dere vil, så kan vi være med. Men vet du, det har ikke skjedd på mange år.

Et dilemma som blir belyst i denne sammenheng er SFO-ledernes bruk av ressurser. Følgende uttalelser illustrerer dette.

For 90 barn?!

Jeg tenker at det er en tidstyv. Hvis foreldrene etterspør det, så skal vi selvfølgelig være der. Men som en generell regel, at vi skal sitte ved siden av læreren i en halv time pr. barn, og lage og forberede noe fornuftig å si, det synes jeg ikke er riktig å bruke ressurser på.

Jeg drøftet det med rektor og ansatte i år (...) Men det har vært en veldig hektisk oppstart, og da var det å prioritere; Skal jeg være der og snakke med foreldre eller skal jeg være der og sørge for at alt går som det skal på SFO?

Flere stiller seg kritiske til en forventning om at SFO-lederne skal delta i utviklingssamtaler for alle barn. Det vil være tidkrevende og utfordrende å gjennomføre innenfor en normal arbeidsdag. Det stilles videre spørsmåltegn ved om det er et tiltak som må gjelde for alle barn. Noen SFO-ledere har gode erfaringer med deltakelse i samtaler med foresatte til de nye barna.

For den samtalen som er for 1. klasse begynner tidligere enn den for de andre på skolen, i begynnelsen av september. Dette er jo ofte foreldrene sin samtale for å informere oss. Det tror jeg vi har veldig mye igjen for, selv om det krever litt organisering.

Samtalene viser at det er ulike praksis ved de ulike skolene og SFO' ene. De ulike synspunktene på om SFO-leder skal delta i utviklingssamtaler eller ikke knyttes til egne erfaringer og til de rammebetingelsene SFO har for slik form for deltakelse.

5.3 Mat og måltider

Rammebetingelser blir belyst, også i forhold til kvaliteten på mat og måltider. Noen synspunkter rettes mot forventningene de foresatte har til et sunt kosthold i SFO. Det gis uttrykk for at man er bevisst det man oppfatter som «elementært»

Man er bevisst på at det er grovt brød, grønnsaker og frukt, lavt fettinnhold i pølser og eventuelt kylling. At man eventuelt har fullkornspasta og mager skinke i stedet for salami (...) Elementære ting som vi prøver å følge opp.

Samtidig blir hovedansvaret for et sunt kosthold lagt på de foresatte.

(...) Det er hjemme de hovedsakelig sender med matpakke, serverer frokost, middag og kvelds. Så skal vi følge opp, men det er ikke vi som står bak det hele.

Måltidet i SFO blir videre presentert som et mellommåltid for barna.

Vi har gått ut med at det skal være et mellommåltid og vi har snakket med helsesøster på skolen. (...) Vi var på kurs og fikk beskjed om at våre barn spiser alt for mye. Men det er brød med pålegg, det er frukt og grønnsaker, det er rundstykker, det er varmmåltid på onsdag når vi har god tid, men ellers så er det jo kjapp greie måltider, for det kommer ikke folk før kl. ett.

Antall ansatte på jobb setter noen premisser for hva det er mulig å få til med tanke på variert, sunn mat og gjennomføring av måltider. Det er mye som skal skje i SFO og det stilles spørsmål ved hva en fagarbeider skal bruke tiden sin på.

Jeg synes egentlig at det er litt ille at en fagarbeider, som skal jobbe sammen med barn, skal stå på kjøkkenet fra kl. ett til kl. fire, -uten barn. Selvefølgelig er det noen ganger barn med, men, (...). Jeg synes det er for ille å bruke våre ressurser der.

Til tross for at måltidet krever mye ressurser blir betydningen av å se måltidet som en del av innholdet i SFO løftet fram av flere. En av SFO- lederne understreker betydningen av å se måltidet som en arena for samtale og som en viktig sosial aktivitet i SFO. SFO- lederen fremhever at;

Det er jo en veldig fin arena da, til å kunne sitte og snakke sammen, å kunne øve seg på å vente på tur og det med bordskikk, ikke sant. Vi er veldig bevisst på det faktisk. At vi bruker den muligheten rundt bordet. Vi bruker litt god tid til måltid, og det tar sin tid.

Noen mener at det viktigste er å gi barna en god opplevelse.

Å få positive opplevelser rundt måltidet, en hyggelig atmosfære

Andre opplever at rammebetingelsene begrenser deres muligheter for å skape den positive atmosfæren de så gjerne ønsker.

For de spiser på pulter i klasserommet og det er så trist. Hvordan lager du en hyggelig måltidsituasjon i et klasserom som bare er fullt av skoleting. Det er trist.

Videre presiseres det, i alle fokusgruppene, at kjøkkenfasiliteter ikke er tilfredsstillende. Til tross for begrensningene i forhold til kjøkkenfasiliteter og bemanning er måltidet en sentral aktivitet i SFO. Det hevdes at maten er noe barna selv er opptatte av.

Barna er jo veldig opptatte av mat, akkurat som voksne. Hva skal vi ha i dag? Hva skal vi ha til middag? Vi er jo alle opptatte av mat. Det er en stor aktivitet i SFO.

SFO-lederne opplever at de bruker mye tid og ressurser på å gjennomføre måltidene, men at de ikke tilfredsstillter de forventningene foresatte har. Det gis videre uttrykk for at, sammenlignet med prisen for en barnehageplass, betaler de foresatte mye for SFO-tilbudet.

5.4 Forventninger til ansatte

SFO-lederne gir uttrykk for at de selv møter mange krav og forventninger.

Vi er jo som poteten. Vi gjør jo alt. Jeg har jo lyst til å være sammen med barna, men så må jeg plutselig veilede. Og, så må jeg plutselig snakke med foreldre ..Og så er det en aktivitet jeg har. Det er litt forskjellig, men man gjør jo alt.

For øvrig har SFO- lederne også klare forventninger til de ansatte, særlig til deres engasjement i møte med barn og foresatte.

Dette med mobilbruk for eksempel, det er ikke tillatt. Foreldre som kommer skal aldri se at noen står med mobilen (...). Det er barna vi er der for og de skal kjenne at de er trygge.

Samtidig som SFO-lederne har klare forventninger til de ansattes engasjement, har de forståelser for at de ansatte av og til kan være «slitne» på ettermiddagen, særlig når de har hatt flere timer i skolen før de kommer til SFO.

Det blir jo jobb 2. Du går fra en jobb til en annen, selv om det er på samme skole, og selv om vi snakker om at det skal være felles og glidende overganger, så er det noe annet.

Uttalelsen kan forstås som at oppgavene i SFO krever noe annet av dem enn oppgavene i skolen. Det kan samtidig forstås som at de ansatte bidrar til å skape glidende overganger og sammenheng mellom skole og SFO for barna.

Et område som berøres i alle fokusgruppene er veilederansvaret SFO-lederne har overfor de ansatte. Det veiledes i personalmøter, i medarbeidersamtaler og i det daglige. Veiledningen skal blant annet bidra til alle barn skal bli inkludert.

Vi har ukentlige personalmøter da der vi går gjennom barnegruppa. Og der dukker det jo stadig opp nye navn på barn de har observert som faller litt utenfor.

Personalmøtene følges opp av konkret tiltak som etablering av mindre lekegrupper der ansatte forsøker å etablere vennskap mellom barn.

En beskriver sitt leder- og veilederansvar slik:

For min egen del så tenker jeg at jeg er én pedagog for disse over 100 barna. Så har jeg jo en stab da som skal videreføre de tankene og meningene jeg har. Så den viktigste jobben min er jo å veilede personalet. Jeg har jo ikke mulighet for å gå inn å være en pedagogisk voksen for alle de barna. Så i hverdagen blir det å veilede personalet viktigst. Vi har jo møter, personalmøter hvor vi drøfter problemstillinger i forhold til enkeltelever eller grupper. Så kan en jo være en pedagogisk veileder da og gi råd og bli enige om veien videre. Så veiledningsbiten er like viktig som den praktiske daglige jobben vi gjør.

Veiledningsansvaret anses som viktig, men også her opplever noen av SFO-lederne begrensninger.

Pedagogressursen vår går bare til å administrere og til en viss grad veilede. Jeg har en halv time i uka. Av og til tre kvarter. Så det er ikke mye.

I tillegg til å ha tid til veiledning med ansatte, peker flere av lederne på betydningen av egen tilstedeværelse og deltakelse i arbeidet med barna. Tilstedeværelsen i arbeidet med barna er viktig, også for å kunne gi god og relevant veiledning til de ansatte. For noen av SFO-lederne er den administrative delen av jobben like stor som den delen man gjør i direkte arbeid med barn. SFO-ledere ved SFO'er med mange barn opplever derimot tilstedeværelse og deltakelse i det direkte arbeidet med barna som utfordrende å få tid til.

Det er viktig å være ute for å se hva som rører seg. Men, det er jo begrenset hvilken relasjon jeg får (...) Jeg kan jo ikke navna på barna. Men, sånn er det jo bare (...) Det blir vanskelig for meg å gå inn å veilede der og da for jeg seg jo ikke totalbildet.

Flere av SFO-lederne gir for øvrig uttrykk for at de setter pris på å ha tid til å arbeide med barna.

Jeg er titt og ofte nede sammen med de. (...). Og jeg ser at alt går greit, og at de (ansatte) møter de og snakker med de (...) når jeg har mulighet til det. Og det er herlig altså. Kjempviktig det å få tid til hver enkelt, bli kjent med hvert enkelt barn.. Det er herlig.

Tid til mer veiledning, tilstedeværelse og aktiv deltakelse i det daglige arbeidet med barn og foresatte synes å være noe SFO-lederne ønsker seg mer av.

5.5 Rammebetingelser

Rammebetingelser er et tilbakevendende tema i fokusgruppene med SFO-lederne.

Rammefaktorer som tid, antall barn per ansatt (voksen- barn- ratio), og det fysiske miljøet er

avgjørende for de ansattes muligheter for igangsettelse og deltakelse i lek og aktiviteter. Rammefaktorene er viktige for deres muligheter til å sikre trygge rammer, for gjennomføring av måltider og for samarbeid med foresatte.

Tiden barna har i SFO legger premisser for hvilke aktiviteter som kan tilbys. SFO- lederne setter pris på mulighetene som skolens ferier gir; da har de hele dagen sammen med barna. En SFO- leder uttrykker det slik;

Ære, være ferier, når vi kan være der hele dagen!

De er opptatte av å gi et godt tilbud til både barn og foresatte, men stiller spørsmålstegn ved om tilbudet kan defineres som en pedagogisk virksomhet. En SFO-leder uttrykker seg slik:

Jeg tenker på dette at SFO skal være pedagogisk. Det er innunder skolen, rektor er øverste overordna. Da kan det ikke være noe annet. Men, så er det jo vi som legger formen på det. Og rammene våre er jo å legge opp dagen ut ifra det vi vet at barn trenger. Så må vi lage en struktur og en form på ting som viser at det står en pedagog bak (...) Men det å kunne følge opp og gjøre et pedagogisk arbeid alene for alle ansatte og alle barn – det blir jo svada. Jeg tenker at det går ikke an å si. Men, derfor så trenger vi flere pedagoger (...) Hvis vi vil ha høyere kvalitet, da må vi ha fagfolk.

Betydningen av pedagogisk kompetanse løftes fram i intervjuene. At de store skolefritidsordningene ikke har større pedagogressurs enn de små blir i den forbindelse problematisert.

Det er helt feil at en SFO-leder med 60 barn har en pedagog, og en SFO med 120 barn har en pedagog – det er helt feil.

SFO-lederne viser stadig til at de foresatte som sammenlikner tilbudet de får i SFO med tilbudet de fikk i barnehagen, der pedagog- og bemanningsnormen er en annen.

De kommer direkte fra barnehagen og jeg vet ikke, er det en voksen pr. seks barn? Her en vi en til femten. Så, det er klart at når du kommer fra den trygge situasjonen (...) her er det altså to voksne på 30 barn. Det sier jo seg selv da.

Flere kommer med tilsvarende synspunkter:

De (barnehagen) har mer tid, på en måte.

I forhold til det fysiske miljø, er mange er svært tilfredse med uteområdene. Det fysiske miljøet inne er flere av SFO-lederne imidlertid mindre fornøyde med. Alle påpeker at de har

tilgang til skolens lokaler, men noen fremhever betydningen av å ha lokaler som er mer egnet for SFO's virksomhet.

(...) for det er så lite krav til egnede lokaler. Det er kun krav om kvadratmeter. Det skal være 3 ½ kvadratmeter pr. barn. Men, vi skal jo i utgangspunktet kunne ta i bruk hele skolen, Så vi har jo ingen grunn til å si at vi ikke har plass. Vi skal ta imot alle. Så lenge vi har en hel skole som huser disse barna til hverdags, så har vi plass. Så det går jo egentlig bare på logistikk og å få nok ansatte på jobb. Men, det burde være krav om å ha en SFO-stue, en kantine eller et spiserom, et rom der man kan la ting og aktiviteter stå, der man kan lage en hyggelig atmosfære for barna.

Det SFO-lederne opplever som minst tilfredsstillende inne, er kjøkkenfasilitetene. For øvrig er virksomhetene noe ulikt organisert, har ulik utforming og erfaringene er delte.

6 Fokusgrupper med barn

Ved gjennomføring av fokusgrupper med barna var det et ønske å gå så åpent ut som mulig. Barna var orientert om undersøkelsens hensikt og om at vi ville lære mer om SFO av det de fortalte oss. Ved alle institusjonene var barn forberedt på at vi skulle komme og på hva som skulle skje.

6.1 Trygghet og trivsel

Barna ved alle SFO'ene ga uttrykk for å trives i SFO. På spørsmål som hvordan de har det på SFO, svarer barna *Greit, Veldig bra* eller *gøy*. Det som er «gøy» relateres til vennskap, lek og aktiviteter. Under fotograferingen er barna ivrige og de vil ta bilder ute og inne.

Når barna blir oppmuntret til å fortelle om hvordan det var å begynne i SFO er svarene litt ulike. 3. og 4. klassingene trenger å tenke seg om. Et barn sier:

Jeg kan huske det så vidt det var, men da hilste vi på de og så hadde de kanskje lagt fram noen tegnesaker eller...Ja, masse forskjellig.

Andre sier at:

Jeg husker at jeg synes at det var skummelt (..) for jeg syntes det var skummelt å gå ut.

Jeg syntes det var bittelittegrann skummelt fordi jeg trodde at de voksne skulle være litt strenge

Jeg husker at jeg syntes det var litt skummelt fordi det var ingen fra barnehagen (...)

Jeg synes det var bittelittegrann skummelt før jeg møtte noen fra barnehagen

Når barna snakker om oppstarten i SFO, relateres deres erfaringer gjerne til relasjoner, det være seg relasjoner til andre barn eller til ansatte. Vennskap som får vare i overgangen fra barnehage til skole synes i stor grad å bidra til trygghet og trivsel ved oppstart i SFO. Barna i 2. klasse kommer også med uttalelser som:

Det var greit, men de første gangene så,.. Jeg kjente ingen. Men, det var en som gikk i barnehagen min, en som var bestevennen min og hun lekte jeg mye med.

På spørsmål om hvorfor det var så fint å begynne på SFO, svarer et barn fra 1. trinn at:

At jeg hadde mange venner.

Når barna reflekterer over oppstarten i SFO viser de den betydningen vennskap har for trygghet og trivsel.

6.1.1 Vennskap og inkludering

Underveis i fokusgruppene snakker barna mye om lek og vennskap. Barna ramser ofte opp navn på barn de kjente fra før og forteller at de lekte mye med disse barna. De forteller også om tiltak som skal bidra til at alle barna skal få venner i skolen. Dette kan være tiltak som lærere i skolen har iverksatt. En 1. klassing sier:

Nei, jeg fikk ikke nye venner på SFO. Men, når jeg begynte å bli kjent her på skolen, da fikk jeg nye venner som jeg kjente.

Noen viser til tiltak som er iverksatt av ansatte.

Jeg tror òg at alle har venner. Fordi (lærer) sier at alle må ha venner på skolen. Ellers blir de bare ensomme. Så vi må. Og, i dag sa hun at vi måtte leke med noen vi ikke kjente. Eller vi måtte ikke, men det er en utfordring.

Barna gir samtidig uttrykk for at det ikke er vanskelig å få venner på SFO. Noen forteller at de bare ser seg rundt og spør om å få være med i leken.

Da er det egentlig bare å kikke seg litt rundt om det er noen som har noe gøy å leke

Av og til trenger de hjelp av ansatte.

Jeg pleier å spørre de voksne om de kan hjelpe meg å finne noen å leke med.

Barna gir uttrykk for at det ikke er vanskelig å finne de ansatte i SFO. De sier:

De er overalt.

Overalt, nesten over hele skolen.

Flere av barna bekrefter uttalelsen. De gir også uttrykk for at de ansatte er synlige for dem i uteleken.

De har sånne gule vester, så vi ser de jo ganske godt

Vennskap relateres også gjerne til spesielle aktiviteter de liker i SFO. Et barn sier:

Og, hvis jeg ikke har noen å leke med, så løper jeg bare ned på gressbanen. Det er alltid noen som spiller (...).

Uttalelsene viser hvordan barn finner sammen i ulik lek og aktivitet som tar utgangspunkt i noen felles interesser.

Noen av barna forteller også at det noen ganger oppstår situasjoner de opplever som vanskelig, for eksempel at noen barn kan erte eller slå. Da forteller barna at de sier ifra til "de voksne", men i friminuttene er det ikke alltid like lett å finne voksne de kjenner. Barna forteller også at det kan være at barn kan bli lei seg på SFO hvis de ikke får være med i leken;

Noen blir kanskje lei seg for at noen ikke lar de få være med. For det er ikke alltid. For noen ganger sier de nei takk..

Barna svarer bekreftende på at det er voksne i nærheten som kan hjelpe til når slike ting skjer, men det er ikke alltid de voksne ser det som har skjedd;

Men de er jo ute og holder vakt om det skjer noe.

Uttalelsene fra barna viser betydningen av at de ansatte ser hva som faktisk skjer i leken. "Å holde vakt" og overlate til barna å oppsøke ansatte når det "skjer noe" er ikke alltid tilstrekkelig. Noen av barna forteller om hendelser der de har opplevd å bli slått eller på annen måte følt seg krenket. Slike opplevelser bidrar til utrygghet og viser betydningen av at de ansatte er mer aktivt tilstede i lek og aktiviteter. Om de ansatte skal kunne forebygge mobbing og krenkende adferd må de kunne engasjere seg i lek, observere samspillet og støtte barna når de trenger det.

6.1.2 Innhold og aktiviteter

Når barna snakker om hvordan det er å være i SFO, blir lek og aktiviteter de deltar i løftet fram. Det er særlig de eldste 3. og 4. klassingene som er tydelige på at de setter pris på aktivitetene. Et barn begrunner at det er gøy i SFO på denne måten:

Jeg synes at det er gøy fordi det er så mye aktiviteter.

Et annet barn legger til:

Det er på grunn av at vi kan være i gymmen, vi kan gå i sløyden. Det er noen ganger musikk, det er bare noen ganger.

Barna forteller om bryting, skyting med pil og bue, dans og sang. Noen av aktivitetene er mer sjeldne, som konserter. De gir uttrykk for å være tilfredse med aktivitetstilbudet, men barna viser også at de setter pris på den mer frie leken i SFO.

3. og 4. klassingene gir også uttrykk for at de får gjøre ting i uteleken som ikke de yngre barna kan.

Vi bygger ofte hytte litt hemmelig

Hyttebyggingen foregår i ytterkanten av uteområdet og på steder de yngste barna ikke har tilgang til. Dette stedet blir fotografert når barna skal vise oss hvor de liker best å være.

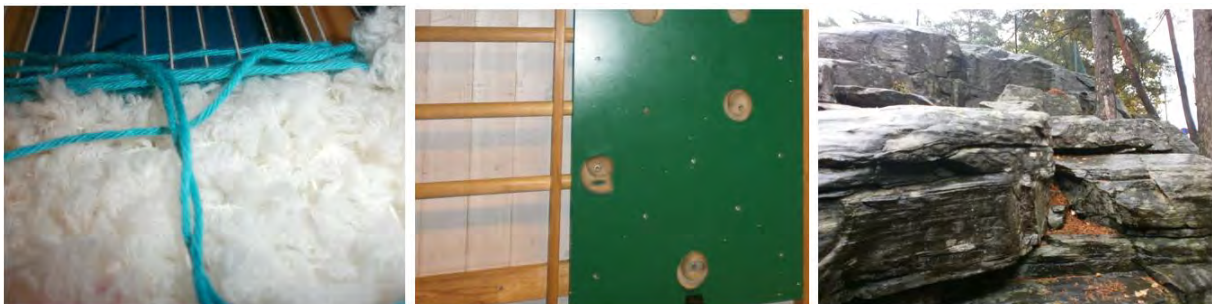

En av barnas hytter

De yngre barna forteller også om aktiviteter når de beskriver hvordan de har det i SFO.

Det er veldig gøy. For da kan jeg finne fram veven min.

De yngre barna snakker om formingsaktiviteter, klatring og turning. At barna sette pris på slike aktiviteter vises også i bildene de tar.

Et utvalg av barnas barnas dokumentasjoner av hva de liker å gjøre i SFO.

Når barna i 2. trinn forteller om det de liker aller best kan mye av det de trekker fram relateres til lek. Alle barna i 2. trinn mener at:

Det er spesielt gøy å være i kjelleren

Barna forteller at de har mye utkleddingstøy i kjelleren og at de kler seg ut. Kjelleren var også sentral da barna i denne SFO'en skulle fotografere.

Et utvalg av barnas bilder av utkleddingstøy og lekemateriell i kjelleren

Et av barna legger til:

Jeg liker aller best å være i kjelleren, i gymsalen eller klatre, å være bak skolen og tegne. (...) og å spille fotball

Når vi er her (SFO), da kan vi velge mye.

Barna setter pris på å kunne velge blant mange aktiviteter i SFO og bildene de tar illustrerer i stor grad mulighetene de har.

6.2 Samarbeid og informasjon

Samarbeid i formell forstand er, naturlig nok, ikke et område barna er særlig opptatte av i fokusgruppene. Det som likevel er interessant i denne sammenheng er at barna ikke setter et klart skille mellom SFO og skole.

Når vi spør om det er lett å finne de voksne i SFO svarer et av barna på 1. trinn:

Nei. Når vi skal si fra til (navn på lærer) og vi går inn i klasserommet og sjekker om hun er der, så er hun ikke der.

Barna korrigerer stadig hverandre ved å si at:

Men, det er i friminuttet.

Når barna forteller om opplevelser der de ikke har funnet ansatte når de trenger det, viser det seg at disse opplevelsene oftest relatert til skolens friminutt.

Det er ikke så lett å finne en kjent lærer på skolen. For eksempel en gang jeg slo meg skikkelig mye, så måtte jeg helt inn for å hente en voksen.

En annen bekrefter:

Ja, for eksempel når jeg leker med (barnets navn), så vil vi helst finne en lærer som vi kjenner godt.

På spørsmål om når det er vanskelig å finne de voksne svarer barna

Det er mest i friminuttene. Da er det ikke så mange voksne ute.

Barna mener at det er lettere i SFO.

...siden der er det veldig mange voksne ute.

Når barna reflekterer over leken ute refererer de gjerne til ansatte som jobber begge steder, i skole og SFO.

.. og så ser jeg de voksne og så går jeg og prater med en hvis vi har krangla med noen eller (...). Så det er egentlig de som jobber på SFO.

At det er de samme «voksne» som er ute med dem, enten det er skole eller SFO kan bidra til en opplevelse av mer sammenheng i hverdagen. At barna søker en form for sammenheng i hverdagen kommer det også til uttrykk når barna snakker om hva de liker å gjøre. Barna forteller oss hva de liker å gjøre når de er hjemme. Dette gjelder særlig for de yngste barna. En sier:

Jeg liker best å være inne. For her er mange sånne ting som vi har hjemme.

Det kan synes som om gjenkjennelsen i «tingene», i form av leker og materiell bidrar til trygghet.

6.3 Mat og måltider

I fokusgruppene med barna er det vi som ved noen tilfeller spør barna hva de tenker om maten på SFO. Dette har bakgrunn i at vi ønsket å få barnas erfaringer på et område som de foresatte hadde gitt mange innspill på. Ved to tilfeller var det imidlertid barna selv som brakte det på bane. På spørsmålet om hvorfor det var så «veldig greit» å være i SFO, svarer et av de eldste barna:

Jeg synes det fordi at vi får mat etter skolen på SFO. Så da slipper vi å kanskje ta med to matpakker

På spørsmålet om hva som ikke er så kjekt i SFO svarer et av de yngre barna:

Vi får ikke spise hva vi vil.

Andre svarer:

Cornflakesen, for det liker jeg ikke.

- *og puffet ris*
- *Ja, og gryn*

Barna svarer bekreftende på spørsmålet om de kan velge å spise noe annet i SFO, som knekkebrød. De mest positive omtalene av mat og måltider i SFO får vi i en fokusgruppe med barn fra 2. trinn. Her refereres det til barnas egne deltakelse i matlaging på skolekjøkkenet. Barna synes at det er gøy å lage mat der.

Så får vi god mat

- *Ja, vi får lage mat sjøl*
- *Og, så er det kanskje dessert*
- *Da pleier vi å ha frukt*
- *Og salat*

Disse barna ville ta bilder av maten og skolekjøkkenet etter fokusgruppen.

Noen av barnas bilder fra måltid og kjøkkenaktiviteter

Flere av barna omtaler maten i SFO som god. En dialog forløper slik:

Og vi har jo veldig god mat.

- *Ja, og på fredag er det veldig god mat.*
- *Da er det taco eller nachos eller pizza eller boller.*
- *Det er flere ting*
- *Ja, det er flere ting*
- *Laks har vi mest på onsdag.*
- *Jeg liker ikke så godt laks*
- *Jeg elsker laks*
- *Jeg elsker også laks*

Barna synes å være fornøyde med maten, men påpeker at:

... det blir litt bråk, da.

Bråk under måltidet kan ha sin bakgrunn i flere forhold. Det kan handle om det fysiske miljøet og lite egnede lokaler eller det kan handle om høy lyd - og høyt aktivitetsnivå forårsaket av barn og ansatte.

6.4 Forventninger til ansatte

Barna opplever at de ansatte er tilgjengelige for dem i uteleken. De finner ansatte når de trenger dem, som når noen er lei seg eller har skadet seg.

Jeg pleier bare å gå og si til noen voksne at der nede på asfaltbanen er det noen som har slått seg. Og hvis jeg står her og den voksen står der, så roper jeg bare «Skade, skade», og så går du dit.

Uttalelsene til barna gir grunn til å reflektere videre over hva det vil si «å være tilstede», også i lys av at barna gir uttrykk for at de kan oppleve at de voksne ikke alltid ser hva som skjer når de «holder vakt».

I sine øvrige beskrivelser av hva de ansatte gjør svarer de:

De prater sammen

De passer på

Det er litt forskjellig. Siden vi er ute, så går jo de voksne bare rundt og ser at ingen griner og har det vondt, da.

Og så noen ganger så går de sammen og prater med hverandre.

- *Nei, de prater ikke så ofte. De tar heller walkietalkie.*
- *Ja for de har walkietalkie, (...). De prater nesten hele tida*

Barna gir også beskrivelser av enkelte ansatte som er deltakende i leken deres. De forteller om ansatte som spiller fotball med dem, eller som leker «tikken». I sine beskrivelser av ansattes deltakelse i lek refereres det til leken ute og til bestemte ansatte. Dette kan forstås som at noen er mer aktive i barns lek enn andre.

Barna er også tydelige på hvem som bestemmer på SFO. De er kjente med hvem som er SFO-leder og oppsøker gjerne lederen så vel som andre ansatte når de lurere på noe. De gir også

inntrykk av å ha god kjennskap til hvilke regler som gjelder på SFO. Reglene kan handle om rydding, hvor høyt det er lov å klatre i «treet på sørsida» eller hvor de har lov til å være.

I sine beskrivelser av ansatte er det en ting barna ikke liker; å bli snakket til på en nedsettende måte eller å få «kjeft».

6.5 Rammebetingelser

Barna gir uttrykk for at det er mange ansatte i SFO. Alle barna som deltok i undersøkelsen gir uttrykk for å være tilfredse med sin SFO og barnas bilder bekrefter i stor grad de synspunktene som ble fremmet under fokusgruppene. Likevel er det interessant at flere av barna fremhever at

Det er mest i høstferien vi har det gøy.

Dette er interessant sett i lys av at det gjerne er færre barn i høstferieuka. Det kan også ses i sammenheng med SFO-ledernes og de foresattes uttalelser om at det er mest i feriene at de har mulighet til å finne på litt spesielle ting.

Barnas uttalelser vedrørende konflikter som oppstår og barn som «slår» berører også viktige spørsmål som kan relateres til rammebetingelser. Å forebygge mobbing forutsetter at ansatte har anledning til å være tilstede og kunne observere i lek og aktiviteter. Det kreves mer av de ansatte enn at barna kan finne dem når uheldige ting skjer.

7 Sammenfattende diskusjon

Videre følger en oppsummering og sammenfattende diskusjon av undersøkelsens viktigste resultater med tanke på evalueringsoppdraget.

7.1 Foresatte er fornøyde og barna gir uttrykk for at de trives

De foresatte er generelt tilfredse med SFO- tilbudet i kommunen. I likhet med SFO-lederne, er de foresatte opptatte av barns trygghet og trivsel i SFO. Dette knyttes i stor grad til omsorg, vennskap og alle barns muligheter for aktiv deltakelse i lek og aktiviteter. Disse resultatene er i stor grad i tråd med resultater fra en nasjonal vurdering av SFO som ble gjennomført i 2002 (Kvelling & Wendelbo, 2002).

Videre synes de ansattes kompetanse og engasjement å være avgjørende for å bygge relasjoner og styrke det sosiale samspillet med og mellom barn. De ansattes engasjement og aktive deltakelse i lek er noe som fremheves som viktig av de foresatte. SFO- lederne er opptatte av barns trygghet, trivsel, omsorg og vennskap. Dette er viktige faktorer som kan knyttes til sosialt samspill og læring. Barnas erfaringer synes imidlertid å bære preg av at de ansatte er fysisk tilstede mer enn at de deltar aktivt i barnas lek. Dette kan bidra til at de ansatte kommer i etterkant, fremfor å være i forkant av uheldige situasjoner som kan føre til krenkelser og uheldige samspillsmønstre mellom barn.

Å skape trygghet for de nye og yngste barna er et område som vies oppmerksomhet blant alle deltakerne i undersøkelsen. SFO-lederne selv gir uttrykk for at det kreves en særlig tilrettelegging for de yngste barna, og de foresatte gir inntrykk av at det er rutiner for dette. Å tilrettelegge for de yngste barna krever systematisk arbeid og en genuin interesse for å bli kjent med det enkelte barnet. Vel så viktig som at de ansatte blir godt kjent med det enkelte barn i oppstarten, er at de støtter barna i å danne vennsapsrelasjoner med hverandre. Spesielt synes dette viktig for barn som ikke kjenner noen fra før. Barna bekrefter i stor grad betydningen av vennskap for trygghet og trivsel i SFO. Deres uttalelser bekrefter tidligere studier som viser betydningen av lek og relasjonelle forhold for barns trivsel (Kragh-Müller og Einarsdottir, 2010).

7.2 Lek og vennskap er viktigst

Å ha venner er viktig for alle, for de yngste så vel som for de eldste. De yngste synes imidlertid å være særlig sårbare ved oppstart i SFO, og det å møte kjente barn fra barnehagen når de begynner ser ut til å være av stor betydning (Broström, 2009; Hogsnes, 2016). Det kan se ut til at disse barna i overveiende grad får mulighet for å videreutvikle sine vennsksapsrelasjoner i SFO-ene i Kristiansand. En studie fra Sverige (Ackesjö, 2014, viser at barna benytter slike relasjoner også som springbrett for nye allianser i SFO. Dette understreker igjen betydningen av at de ansatte er oppmerksomme på de barna som ikke kjenner noen fra før.

Inkludering i lek synes i denne sammenheng å være et sentralt tema. Inkludering i lek kan sees i sammenheng med SFO`s arbeid med å forebygge mobbing og krenkende atferd. Arbeidet med inkludering berører spørsmål om hvordan de ansatte forstår sin rolle og sine oppgaver i forhold til barn og hvordan de legger til rette for samspill (Solli, 2012, s. 50. Arbeidet forutsetter systematisk observasjon og engasjert nærvær av de ansatte.

Barna i studien skiller ikke nevneverdig mellom SFO og skole. Andre studier som omhandler overganger fra barnehage til SFO og skole viser samme tendens (Hogsnes & Moser, 2014; Hogsnes, 2016. At barna ikke skiller så tydelige mellom institusjonene synliggjør betydningen av at SFO og skole har et tett samarbeid for å skape trygghet på begge arenaer. Dette er av betydning også for å støtte opp om barns muligheter for å etablere vennskap på tvers av arenaene. Vennskap utvikles særlig i lek og felles aktiviteter. Leken gir barna muligheter for selv å utforske kunnskap og forebygge nederlag, og den bidrar til motivasjon og trivsel (Vatne, 2006. Derfor er leken i skolens friminutt også av stor betydning. Denne studien viser at det kan være en støtte for barna at de møter de samme ansatte i skolens friminutt som i SFO. Dette kan skape en form for sosial kontinuitet i overgangene (Broström, 2009; Hogsnes, 2016. Barna gir samtidig uttrykk for at det kan være utfordrende for dem å finne læreren når de har behov for det i skolens friminutt.

Alle deltakergruppene; de foresatte, SFO-lederne og barna, løfter fram betydningen av leken i SFO. SFO-lederne legger vekt på at leken må ha stor plass, ettersom SFO representerer barnas fritid. Leken i SFO er særlig viktig for barn (Ackesjö & Landefrö, 2014; Johansson, 2007 Det ligger også implisitt i mandatet (Kunnskapsdepartementet, 2015 og i selve betegnelsen skolefritidsordning at innholdet i SFO skal bære preg av fritidsaktiviteter.

Leken skal, sammen med omsorg, kultur og fritidsaktiviteter, ha en sentral plass i SFO (Kunnskapsdepartementet, 2015). Greve og Løndal (2012) argumenterer for lekens plass i SFO og diskuterer hvordan lek og læring gjerne sees som to ulike fenomen. Lek knyttes gjerne til det uformelle og frie, mens læring gjerne ses som et produkt av undervisning eller som en aktivitet styrt etter et på forhånd definert mål. Barns lek fører til læring i vid forstand og en «veiledet lek» som tar utgangspunkt i barns perspektiver og aktiviteter vil gi barnet både sosiale gevinster og gevinster i form av grunnleggende faglige ferdigheter (Sommer, 2015, s.76-78).

Når prefikset *fri* også settes foran lek, handler det i stor grad om at barna skal få leke det de selv vil. Samtidig som barn skal få leke det de vil, vil den frie leken alltid møte noen begrensninger i form av rammebetingelser og regler. Når barna i denne undersøkelsen uttaler seg om leken i SFO gir de, i likhet med barn fra tidligere studier (Kvelling & Wendelborg, 2002 uttrykk for at de har stor grad av frihet. Når foresatte og SFO-ledere samtidig erkjenner at noen av barna, særlig de eldste, trenger noe mer variasjon i lek og aktiviteter, kan en snever forståelse av såkalt fri lek føre til at ansvaret for leken og aktivitetene i for stor grad legges på barnet selv.

Forskning fra fritidshjem i Danmark (Hviid og Gammelgaard 2012 viser at barn og ansatte kan ha ulike forståelser av frihet. Mens ansatte kan forstå frihet som frie tilbud der barn kan velge eller velge bort egen deltakelse, kan barn i større grad se frihet som at pedagogene har noe å by på. Frihet kan, fra barns perspektiv, forstås som et ønske om mer aktiv deltakelse fra de ansatte og et ønske om støtte i å få realisert egne planer og ønsker. Ansatte bør derfor gå i dialog med barna om hva frihet kan være for dem (Hviid og Gammelgaard 2012. Frihet kan forstås som frihet *til*, framfor frihet *fra*.

Flere av SFO-lederne i denne undersøkelsen har gjennomført samtaler med barna der de har undersøkt hva barna selv synes er viktig i SFO. Svarene de har fått og rapportert i fokusgruppene samsvarer med forskning som viser at det viktigste for barna er å få leke (Ackesjö & Landefrö, 2014; Johansson, 2007. Det er likevel viktig å være bevisst på at barns lek ikke nødvendigvis er fri for makt eller posisjoneringer. Deltakelse i lek skjer ikke alltid på like vilkår, og mulighetene til å bestemme i leken er ikke nødvendigvis gjensidig (Johansson,

2014, s. 140. Betydningen av at de ansatte er tett på leken og at de har kunnskap om lek som fenomen blir derfor vesentlig.

I følge opplæringsloven § 13-7 skal SFO legge til rette for lek med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna. Barna i denne undersøkelsen gir uttrykk for at variasjon i aktivitetstilbudet blir mer viktig for dem etter hvert som de blir eldre. SFO-lederne bekrefter de foresattes oppfatning om at de eldste barna gjerne mister interessen for SFO. De opplever det utfordrende å tilfredsstille de yngste og eldste barnas interesser og behov for lek og aktivitet. Barna som deltok i undersøkelsen var tilfredse med SFO-tilbudet, men bekreftet de foresattes og SFO-ledernes synspunkter på at det bør være noe spesielt for de eldste. Dette indikerer at det bør skapes en form for progresjon i tilbud av aktiviteter, og et dynamisk lekemiljø hvor barn kan søke nye utfordringer. Progresjon i aktiviteter, og lekemuligheter som tar utgangspunkt i barnas felles interesser, vil kunne bidra til at SFO i større grad kan ivareta barns faglige og sosiale læring.

7.3 Samarbeid på tvers har betydning

Undersøkelsen viser at så vel foresatte som SFO-ledere ønsker mer samarbeid mellom hjem og SFO. Erfaringene med nåværende praksis er noe ulik for gruppene. I korte trekk ønsker de foresatte mer informasjon om innhold og aktiviteter i SFO, mens SFO-lederne opplever at informasjon blir gitt, men at de foresatte i liten grad leser den. De foresatte ønsker også mer informasjon i det daglige, om hvordan barnet har det i SFO, og at det skapes møtearenaer og systemer som ivaretar dette. Et sammenhengende læringsmiljø er betinget av et godt samarbeid mellom de ulike arenaene barnet er en del av (Bronfenbrenner, 1979).

Betydningen av å skape møtearenaer og systemer som sikrer et godt samarbeid mellom SFO, skole og hjem er derfor sentralt.

Hentesituasjonen sees av begge grupper som en viktig møtearena, men er samtidig den situasjonen i løpet av dagen som oppleves som mest hektisk. Dette utfordrer den kommunikasjonsmessige kontinuiteten mellom hjem og SFO (Broström, 2009; Hogsnes, 2016). En praksis som synes å være til hinder for de foresattes tilstedeværelse i SFO, er at de SFO-ansatte tar ansvar for å sende barn hjem eller gjøre barna klare for henting.

Hentesituasjonen synes å være så hektisk at de ansatte heller ikke har tid til å gå i dialog med de foresatte som er der for å hente sine barn. At så mye ressurser brukes i hentesituasjonen vil nødvendigvis også virke inn på den tiden de ansatte har til å delta i lek og aktiviteter med

barna. Flere av de foresatte og SFO-lederne ønsker at de foresatte jevnlig følger barna sine inn i SFO`s lokaler slik at de ansatte kan bruke tiden sin sammen med barna og kontakten med foresatte kan ivaretas.

Når det gjelder samarbeid mellom hjem, skole og SFO drøftes blant annet muligheten for at SFO- leder kan delta mer i samtaler mellom skole og hjem. På den ene siden kan dette oppfattes som meget ressurskrevende. På den annen side kan slik form for samarbeid bidra til å skape et sammenhengende leke- og læringsmiljø for barnet. Et slikt tiltak fordrer ressurser og en organisatorisk tilrettelegging som bidrar til at deltakelse i samtalene ikke går på bekostning av de ansattes tid med barna. Det kan synes som at et slikt tiltak kan være av størst betydning for samarbeidet om de yngste barna i SFO.

Det er verdt å merke seg at barna selv ikke synes å sette et klart skille mellom SFO og skole. Det gjelder særlig i deres omtaler av lek. Leken i friminuttene og leken i SFO kan bidra til å skape helhet og sammenheng mellom de to arenaene. Her ligger et mulig potensiale for videre samarbeid mellom lærere og SFO- ansatte. En vanlig oppfatning er at skolen er et sted for læring, og SFO et sted for lek. Barn lærer imidlertid på begge arenaer. En undersøkelse (Johansson, 2007) viser at når barn selv omtaler læring i SFO, settes læringen i sammenheng med sosial læring. Læringen knyttes til mer uformell læring og til sosial kompetanse. De sier at de lærer å være en god venn. En undersøkelsen med barn i danske og islandske fritidshjem konkluderer med at vennskapsforhold mellom barna, egenaktivitet og gode relasjoner mellom barn og pedagoger er vesentlige forutsetninger for gode læringsmiljø i institusjonene (Kragh-Müller og Einarsdottir 2010).

En studie fra fritidshjem på Island (Pálsdóttir, 2014) viser at de ansatte ikke identifiserer seg som aktive deltakere innenfor utdanningssystemet. De ser ikke hvilken relevans deres arbeid har for skolens undervisning. Til tross for at de ansatte mener at den sosiale læringen er deres primære oppgave i SFO, er det utfordrende for dem å artikulere hvordan de arbeider for å støtte den (Pálsdóttir, 2014). Denne undersøkelsen viser at SFO-lederne, så vel som foresatte og barn, har et ønske om at SFO skal være en arena for omsorg, lek og sosialt samspill. Samtidig viser den at de foresatte har lite kjennskap til innholdet i SFO og hvordan de arbeider med barna. Betydningen av at de ansatte reflekterer over og setter ord på sine erfaringer og kunnskaper om barns lek og sosiale samspill i SFO kan bidra både til å

synliggjøre og utvikle SFO' s praksis. Ikke minst er dette viktig for samarbeidet med de foresatte og kollegaer i skolen.

7.4 Måltidet som arena for sosialt fellesskap

Viktigheten av å se måltidet som en sosial arena understrekes av de foresatte og en av SFO-lederne. Måltidet kan være en viktig arena for barnefellesskapet. Det gir rom for samtaler om felles opplevelser og erfaringer, noe som også fremmer barns språkutvikling og læring.

Hverdagsaktiviteter, som måltider, har tradisjonelt sett hatt en sentral plass i SFO (Kvelling & Wendelborg 2002). Betydningen av at ansatte kan involvere barna i forberedelser, at de har muligheter for å sette seg ned med barna under måltidet, og at de er bevisste på hverdagsamtalens betydning for barns språk (Gjems, 2016), er vesentlig. Denne undersøkelsen gir ikke klart svar på de ansattes muligheter for å settes seg ned sammen med barna under måltidet.

Måltidet er en av hverdags situasjonene i SFO som omtales av både barn, foresatte og SFO-ledere. De foresatte har et tydelig ønske om et mer variert og sunt mattilbud, men ser også at de ansattes muligheter rundt måltidet begrenses av så vel tid som av kjøkkenfasiliteter. SFO-lederne opplever at tiden de ansatte har til barna blir redusert på grunn av praktiske oppgaver rundt måltidet. Måltidene skal tilrettelegges for et stort antall barn, det skal lages mat, serveres og ryddes i etterkant. Disse oppgavene skal gjennomføres i løpet av en relativt kort tidsramme, fra barna er ferdige på skolen og til de blir hentet på ettermiddagen. Barna synes i hovedsak å være tilfredse med maten og måltidet i SFO, og de av barna som har fått mulighet til å delta i matlaging gir tydelig uttrykk for å sette stor pris på dette.

Gjennomføringen av måltider synes å kreve mye ressurser, og undersøkelsen viser at de foresattes forventninger til et variert mattilbud kan gå på akkord med deres forventninger til de ansattes tilstedeværelse og engasjement med barn. Det synes å være behov for en avklaring om hva som kan forventes av mat og måltider, hva som er måltidets hensikt og hvordan dette skal løses med tanke på ressurser i SFO.

7.5 Faglig innhold og kvalitet i SFO

I Norge har det vært rettet lite oppmerksomhet mot SFO, så vel i offentlige dokumenter som i forskning (Foss 2011; Hogsnes, 2014). Det er lite føringer for det faglige innholdet og kvaliteten i SFO og mandatet er utydelig (Foss, 2011). Den opprinnelige intensjonen med SFO i Norge var at den skulle baseres på omsorg, lek, sosial læring og kulturelle aktiviteter (Haug 1994). Denne evalueringen viser at dette er områder som fortsatt oppfattes som SFO's primære oppgaver. Evalueringen viser samtidig behovet for et tydelig rammeverk for hva SFO skal være, for så vel barn som foresatte. Noen av forventninger til SFO kan synes motstridene. Forventningen om at SFO skal ivareta praktiske oppgaver rundt matlaging og «hjemsending» av barn, og samtidig være delaktig i lek og aktiviteter, kan synes utfordrende innenfor de rammen SFO er gitt. Så lenge barn ikke kan delta i matlagingen synes de praktiske oppgavene rundt måltidet å spise av tiden de ansatte har med barna. At de ansatte bruker mye av ettermiddagen på å kle på og sende barn hjem synes også å være til hinder for ansattes mulighet til å engasjere seg i lek og andre aktiviteter i SFO-tiden. Det synes også være til hinder for den daglige dialogen mellom SFO og hjem. Med dagens rammebetingelser kan de praktiske oppgavene rundt måltid og «hjemsending» av barn synes å gå på bekostning av det faglige innholdet og kvaliteten i SFO.

Noen foresatte og SFO-ledere ønsker flere pedagoger og et mer pedagogisk tilrettelagt tilbud i SFO. Med tanke på at en pedagog har pedagogisk ansvar for mer enn 140 barn i SFO, kan det stilles spørsmålstegn ved om SFO kan defineres som en pedagogisk virksomhet. Det er verdt å merke seg at i store SFO'er benyttes også en større del av pedagogressursen til administrative oppgaver. Faglig innhold og kvalitet i SFO avhenger av kompetente ansatte som kan fokusere på de kunnskapsmuligheter som åpner seg i det kontinuerlige arbeidet med barna i hverdagen (Saar, Løfdahl & Hjalmarsson, 2012). Dette fordrer en faglig ledelse og veiledning med rom for aktiv tilstedeværelse i det daglige samspillet. I den hensikt å utvikle det faglige innholdet og kvaliteten i SFO bør forventninger klargjøres og SFO's mandat tydeliggjøres.

8 anbefalinger til videre arbeid

De følgende anbefalingene er ment som et innspill til kommunens videre arbeid med å utvikle SFO-tilbudet. De er på ingen måte ment som normative forskrivninger på hva kommunen skal gjøre. Anbefalingene springer ut av forfatterens tolkninger og refleksjoner med utgangspunktet i de genererte dataene i denne evalueringen. Kommunen bør selvfølgelig forholde seg kritisk til disse, og vurdere hva som kan være relevant i en politisk kontekst.

Med bakgrunn i undersøkelsens resultater anbefaler vi at kommunen i sitt videre arbeid med utviklingen av SFO-tilbudet bør rette oppmerksomheten mot følgende:

- Med utgangspunkt i opplæringsloven § 13.-7, og i samarbeid med involverte aktører, å formulere klarere føringer for SFO's innhold og oppgaver.
- Å gjøre informasjon om SFO's mandat bedre kjent for alle foresatte.
- I samråd med kommunens helsetjeneste og SFO-ledere, kan det med fordel formuleres retningslinjer for hva mattilbudet i SFO skal bestå av og hvilken hensikt måltidet skal ha. I utarbeidelse av disse bør det vurderes om måltidet skal være et enkelt mellommåltid, som frukt eller liknende, eller om det skal være en del av det faglige innholdet som også kan støtte oppunder barnas språklige og sosiale samspill.
- Å kommunisere et tydelig ønske og en forventning om at de foresatte i størst mulig grad selv henter barna sine i kommunens SFO.
- Å organisere barnegruppene på måter som bidrar til at de SFO-ansatte kan følge barn i lek og aktiviteter over tid.
- Å sikre at barn og foresatte vet hvem de kan henvende seg til ved behov.
- Å styrke det faglige innholdet og kvaliteten av det pedagogiske arbeidet i SFO gjennom ansettelse av flere med pedagogisk relevant utdanning.
- Å tilrettelegge for et tettere samarbeid mellom de ansatte i SFO og skole slik at det skapes sammenheng i relasjoner, lek og andre aktiviteter.

9 Litteraturliste

- Ackesjö, H. (2014). *Barns övergångar till och från förskoleklass. Gränser, identiteter och (dis-) kontinuiteter*. (Ph.d.-avhandling), Linneaus University, Kalmar, Sverige.
- Ackesjö, H., & Landefrö, A. (2014). På spaning efter en gräns: Några barns perspektiv på skillnader mellan förskoleklassens och fritidshemmets verksamheter i Sverige. *Barn*, 3, 27-43.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments by Nature and Design*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Broström, S. (2009). Tilpasning, frigjøring og demokrati. *Første steg*, (2), 24–28.
- Clark, A. (2010). Young children as protagonists and the role of participatory, visual methods in engaging multiple perspectives. *American journal of community psychology*. 46(1-2), 115-123
- Evertsen, C., Tveitereid, T, Plischewski, P., Hancock, C. & Størksen, I (2015). *På leit etter læringsmiljøet i barnehagen*. En synteserapport fra Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger
https://laringsmiljosenteret.uis.no/getfile.php/13233218/L%C3%A6ringsmilj%C3%B8senteret/Pdf/Barnehage/Rapport_Pa%20leit%20etter%20laringsmiljoet.pdf
- Foss, V. (2011). Usynlige læringskulturer i skolefritidsordningen. *Barn*, (2), 27–46.
- Gjems, L. (2016). *Barnehagens arbeid med tidlig litterasitet: På barns vilkår*. Bergen: Fagbokforlaget
- Greve, A., & Løndal, K. (2012). Læring for lek i barnehage og skolefritidsordning. *Nordisk barnehageforskning*, 5(19), 1-14.
- Haug, P. (1994). Skolefritidsordningene, bakgrunn og utvikling. I: H. Lidén, A. Øie og P. Haug, (Red). *Mellom skole og fritid*. Oslo: Universitetsforlaget, 13–27
- Halkier, B. (2012). Fokusgrupper. I S. Brinkmann & L. Tanggaard (Red.), *Kvalitative Metoder: Empiri og teoriutvikling*. Oslo: Gyldendal Akademisk. 133-152
- Hogsnes, H. D., & Moser, T. (2014). Forståelser av gode overganger og opplevelse av sammenheng mellom barnehage, skole og sfo. *Nordisk barnehageforskning*, 7, 1-24.
- Hogsnes, H. D. (2014). Barns muligheter for å erfare sammenhenger i overgang fra barnehage til skolefritidsordning. *Barn*, 3, 45-60.
- Hogsnes, H.D. (2016) *Kontinuitet og diskontinuitet i barns overgang fra barnehage til skolefritidsordning og skole. En multimetodisk studie av pedagogers og sfo-lederes prioriteringer av tiltak og barns erfaringer med kontinuitet og diskontinuitet*. (Ph.d.avhandling). Kongsberg: Høgskolen i Sørøst-Norge.
- Hviid, P., og Gammelgaard, K. (2012). Frihed og fritidspædagogik. I: P. Hviid, C. Højholt & N. Gyldenker (Red). *Fritidspædagogik og børneliv*. København: Hans Reitzels forlag.
- Johansson, E. (2014). Lekens levde etikk. I T. H. Rasmussen (Red). *På spor etter lek: Lek under moderne vilkår*. Bergen: Fagbokforlaget. 127-144.
- Johansson, I. (2007). Horizontal transitions; what can it mean for children in the early school years? In A.-W. Dunlop & H. Fabian (Red.) *Informing transition in the early years. Researc, policy and practice*. London: Open University Press: 33-44.

- Kragh-Müller, G. & Einarsdottir, J. (2010). Børneperspektiver på gode læringsmiljøer. I: G. Kragh-Müller, F. Ø. Andersen og L. V. Hvitved, red. *Gode læringsmiljøer for børn*: København: Hans Reitzel. 137–166.
- Kunnskapsdepartementet (2015). *Skolefritidsordninga*. Opplæringsloven, § 13-7. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- Kvello, Ø. & Wendelborg, C. (2002). *Nasjonal evaluering av skolefritidsordningen: belyst i et helhetlig perspektiv på barns oppvekstmiljø*: Steinkjer: Nord-Trøndelagsforskning.
- Pålsdøttir, (2014). The professional identity of recreation personnel. *Barn*, 3, 75-89.
- Saar, T., Løfdahl, A. & Hjalmarsson, M. (2012). Kunskapsmuligheter i svenska fritidshem. *Nordisk barnehageforskning* 5(3): 1–13.
- Solli, K.A. (2012). Inkludering i barnehagen i lys av forskning. I A.L. Arnesen. (Red.) *Inkludering: Perspektiver i barnehagefaglige praksiser*. Oslo: Universitetsforlaget.. 34-55.
- Sommer, D. (2015). Tidlig skole eller legende læring? Evidensen om langtidsholdbar læring og utvikling i daginstitutionen. In J. Klitmøller & D. Sommer (Red.), *Læring, dannelse og utvikling*. København: Hans Reitzels Forlag: 61-71
- Symonds, J. E., & Gorard, S. (2008). *The Death of Mixed Methods: Research Labels and their Casualties*. Paper presented at the Annual Conference, Heriot Watt University, Edinburgh.
- Vatne, B. (2006). Leik. I P. Haug (Red.) *Begynnaropplæring og tilpassa undervisning - kva skjer i klasserommet?* Bergen: Caspar forlag. 55-84
- Wibeck, V. (2011). *Fokusgrupper: Om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.

Vedlegg 1

Til alle foresatte i SFO i Kristiansand kommune

Invitasjon til deltakelse i spørreundersøkelse

På oppdrag fra Kristiansand kommune gjennomfører Høgskolen i Sørøst-Norge en evaluering av det faglige innholdet og kvaliteten i skolefritidsordningen (SFO) i kommunen.

Undersøkelsen vil rette seg mot foresattes, SFO-lederes og barns erfaringer med og vurderinger av tilbudet. Det vil i den forbindelse gjennomføres en spørreundersøkelse med alle foresatte som har barn i SFO. Deltakelse i undersøkelsen er frivillig og spørreskjema vil legges ut i *It's learning* i uke 36. Undersøkelsen besvares elektronisk og vil ta ca. 10 minutter.

Resultatene av spørreundersøkelsen vil bli analysert og presentert for det kommunale foreldreutvalget i oktober. I etterkant av dette vil det gjennomføres gruppesamtaler med alle SFO-ledere og gruppesamtaler med et utvalg barn i noen av kommunens SFO. Det vil sendes ut mer informasjon og en eget forespørsel om samtykke fra foresatte til de barna som inviteres til deltakelse i denne delen av undersøkelsen. Høgskolen i Sørøst-Norge er ansvarlig for gjennomføring av evalueringen og alle besvarelsene vil bli anonymisert, dvs. ingen foresatte vil kunne bli identifisert. Prosjektet er meldt personvernombudet for forskning.

Evalueringen vil ende ut i en rapport som overleveres Kristiansand kommune, sektor for oppvekst, innen 1. desember, 2017. I tillegg vil deler av datamaterialet kunne bli benyttet for publisering i vitenskapelige tidsskrifter.

Vi håper at alle foresatte vil besvare spørreskjema uavhengig av hvor lenge barnet/barna deres har hatt tilbud i SFO. Vi er også interessert i vurderingene til «nye foreldre» i SFO.

Svarfrist: 13. september

Ved eventuelle spørsmål kan Høgskolen i Sørøst-Norge v/ Hilde Dehnæs Hogsnes kontaktes på telefon 93 06 15 81 eller e-post hilde.d.hogsnes@usn.no.

På forhånd, takk!

Vennlig hilsen

.....
Hilde Dehnæs Hogsnes
(Prosjektleder)

.....
June Berger Storli
(prosjektmedarbeider)

.....
Thomas Moser
(prosjektmedarbeider)

**Evaluering av det faglige innholdet og kvaliteten i skolefritidsordningen (SFO) i
Kristiansand kommune**

Beskrivende fremstilling av funnene fra evalueringens kvantitative del

På oppdrag fra Kristiansand kommune

Utført av Høgskolen i Sørøst-Norge

ved

Førsteamanuensis Hilde Hogsnes (prosjektleder)

Høgskolelektor June Storli

Professor Thomas Moser

Tønsberg, 12.12.2017

Innhold

1 Innledning	64
2 Generelle opplysninger	64
3 Trivsel og trygghet	67
4 Vennskap og deltakelse.....	71
5 Omsorg.....	75
6 Lek	81
7 Samarbeid mellom SFO og skole.....	89
8 Leksehjelp	95
9 Sosialt miljø	98
10 Aktiviteter	106
11 Mat og måltider.....	124
12 Tilgjengelighet av materiell	132
13 SFO som arena for inkludering.....	140
14 Samarbeid med hjemmet.....	144
15 Tanker om SFO eller forslag til en bedre SFO	148

1 Innledning

Her følger en beskrivelse av resultatene av spørreundersøkelsen med foresatte. Undersøkelsen besto av 124 spørsmål fordelt på 12 hovedområder. Undersøkelsen ble gjennomført i september 2017, og resultatene dannet utgangspunkt for fokusgruppene. Vi gjør oppmerksom på at svarene under kapittel 15 er gjennomgått og anonymisert.

2 Generelle opplysninger

1. Hvem fyller ut spørreskjema? (sett kryss)

Navn	Prosent
Mor	68,4%
Far	25,2%
Mor og far	6,5%
Annen foresatt	0,2%
N	803

2. Hvilken SFO er barnet tilknyttet?

Navn	Prosent
Dvergsnes skole	7,0%
Fagerholt skole	5,7%
Flekkerøy skole	2,2%
Hellemyr skole	2,6%
Hellemyr skole, avd. Toppen	0,4%
Hånes skole	5,2%
Justvik skole	2,6%
Karl Johans Minne skole	3,4%
Karuss skole	2,2%
Kringsjø skole	2,9%
Krossen skole	1,6%
Krossen skole, kompetanseavdelingen	0,9%
Lovisenlund skole	5,9%
Mosby skole	4,2%
Presterheia skole	6,7%
Sjøstrand skole	4,5%
Slettheia skole	5,0%
Solholmen skole	4,4%
Strømme skole	3,2%
Tordenskjoldsgate skole	0,9%
Torridal skole	3,1%
Vardåsen skole	6,1%
Ve skole	3,0%
Voiebyen skole	5,2%
Vågsbygd skole	6,1%
Wilds Minne skole	4,0%
Øvre Slettheia skole	1,0%
N	803

4. Informasjon om barn du har innskrevet i SFO?

6. Barn 1

Navn	Prosent
Jente	52,1%
Gutt	47,9%
N	795

7. Barn 2

Navn	Prosent
Jente	45,2%
Gutt	54,8%
N	115

8. Barn 3

Navn	Prosent
Jente	0,0%
Gutt	100,0%
N	2

10. Barn 1

Navn	Prosent
1. klasse	38,1%
2. klasse	31,7%
3. klasse	24,6%
4. klasse	5,6%
N	788

11. Barn 2

Navn	Prosent
1. klasse	38,2%
2. klasse	14,5%
3. klasse	35,5%
4. klasse	11,8%
N	110

12. Barn 3

Navn	Prosent
1. klasse	66,7%
2. klasse	0,0%
3. klasse	33,3%
4. klasse	0,0%
N	3

13. Hvilken oppholdstid har barnet ditt / barna dine på SFO?

Navn	Prosent
Hel plass	60,3%
1 dag pr. uke	3,4%
2 dager pr. uke	7,7%
Delt plass (50 %)	2,9%
3 dager pr. uke	17,1%
4 dager pr. uke	8,6%
N	801

14. Snakker barnet flere språk hjemme i deres familie?

Navn	Prosent
Ja	11,9%
Nei	88,1%
N	805

15. Er en av barnets foresatte hjemme på dagtid?

Navn	Prosent
Ja	6,9%
Nei	69,7%
Noen dager i uken	23,4%
N	802

16. Ville dere ha benyttet dere av SFO-tilbudet dersom en av de foresatte var hjemme på dagtid?

Navn	Prosent
Ja	8,6%
Nei	40,4%
Noen dager i uken	51,0%
N	559

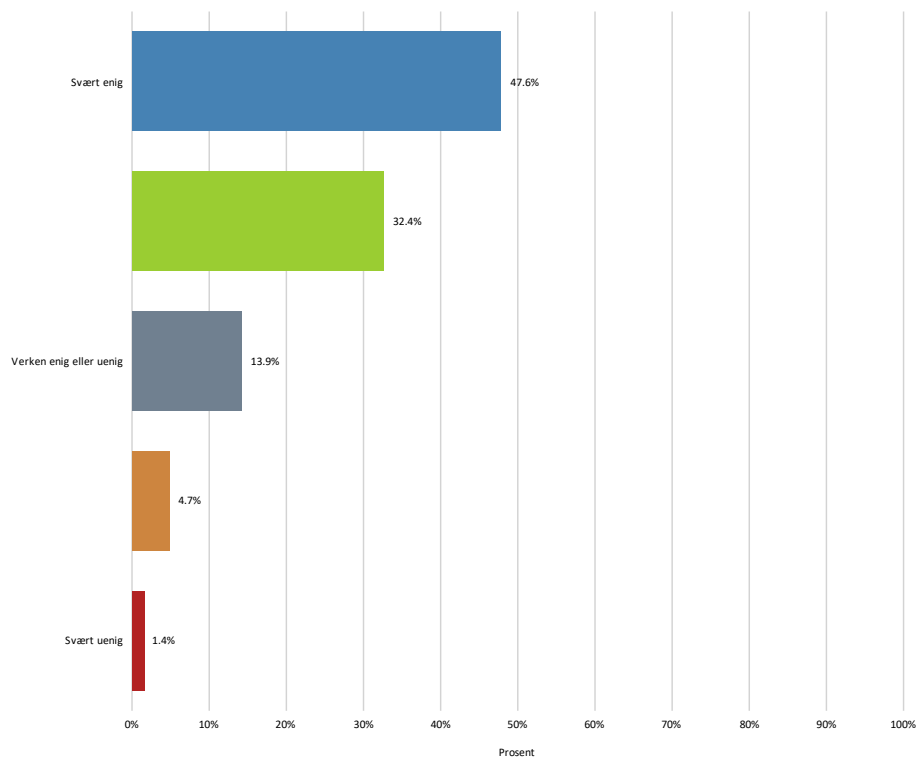
17. Er barnet på SFO også de dagene når en av de foresatte er hjemme?

Navn	Prosent
Ja	27,3%
Nei	40,1%
Noen dager i uken	32,6%
N	187

18. Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn?

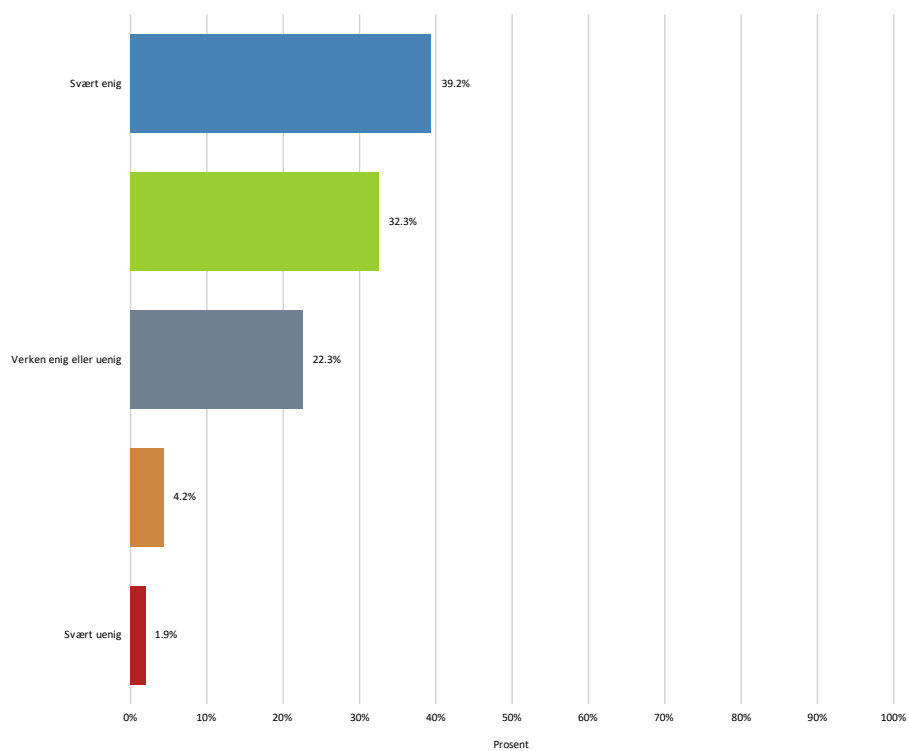
3 Trivsel og trygghet

19. Barnet ditt trives på SFO

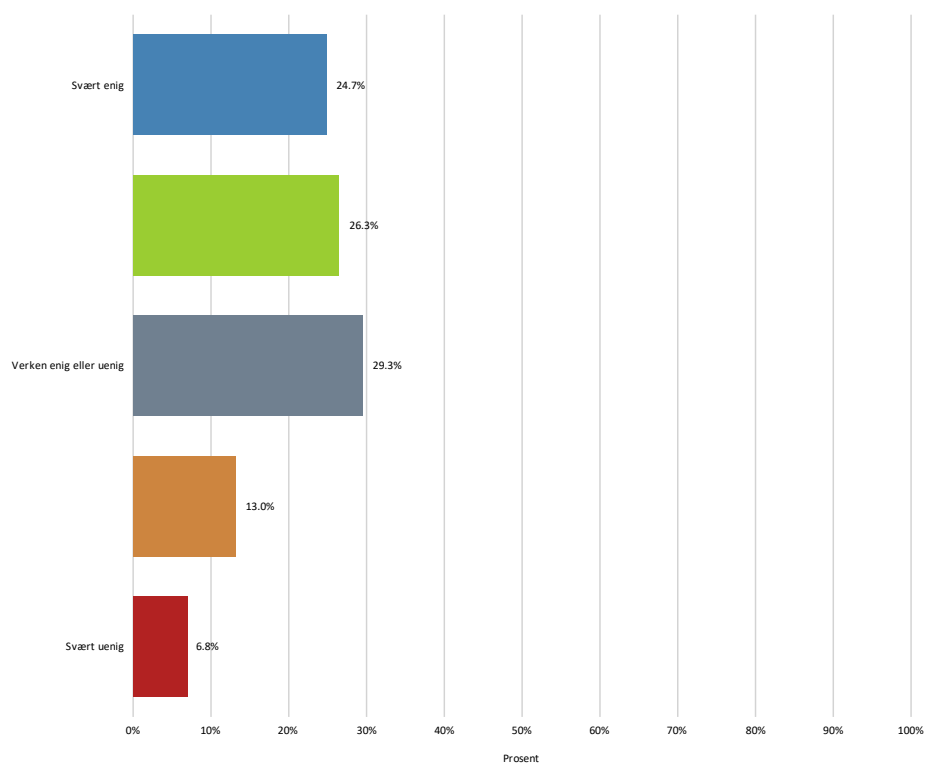
Navn	Prosent
Svært enig	47,6%
Verken enig eller uenig	13,9%
Svært uenig	1,4%
N	803

20. SFO og skole samarbeider om ditt barns trygghet og trivsel

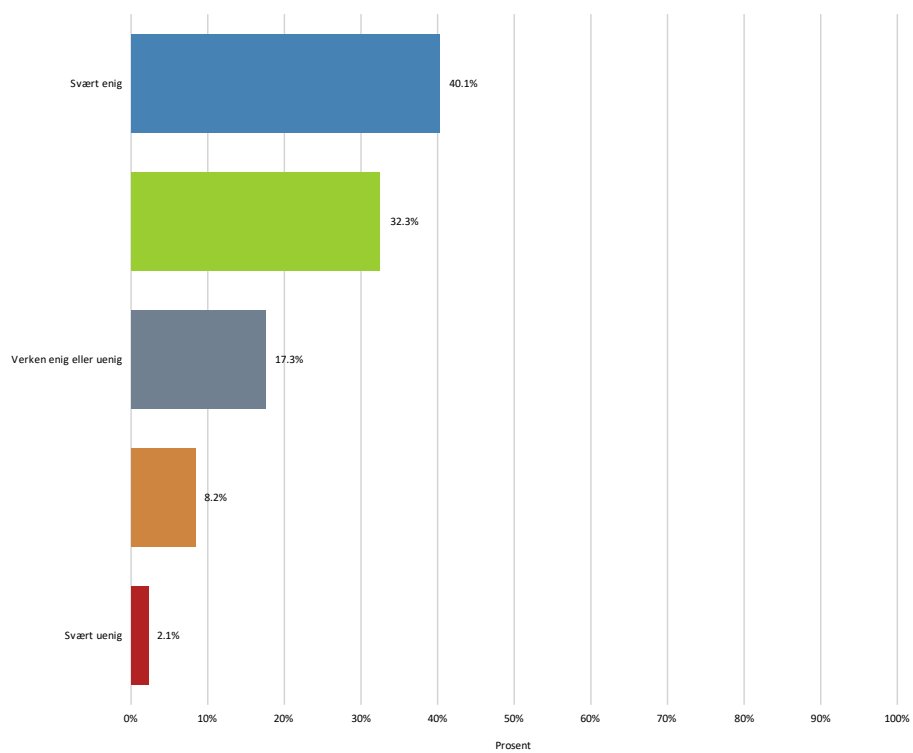
Navn	Prosent
Svært enig	39,2%
Verken enig eller uenig	22,3%
Svært uenig	1,9%
N	801

21. SFO har tilstrekkelig antall ansatte

Navn	Prosent
Svært enig	24,7%
Verken enig eller uenig	29,3%
Svært uenig	6,8%
N	803

22. Du er trygg på at ditt barn har det bra på SFO

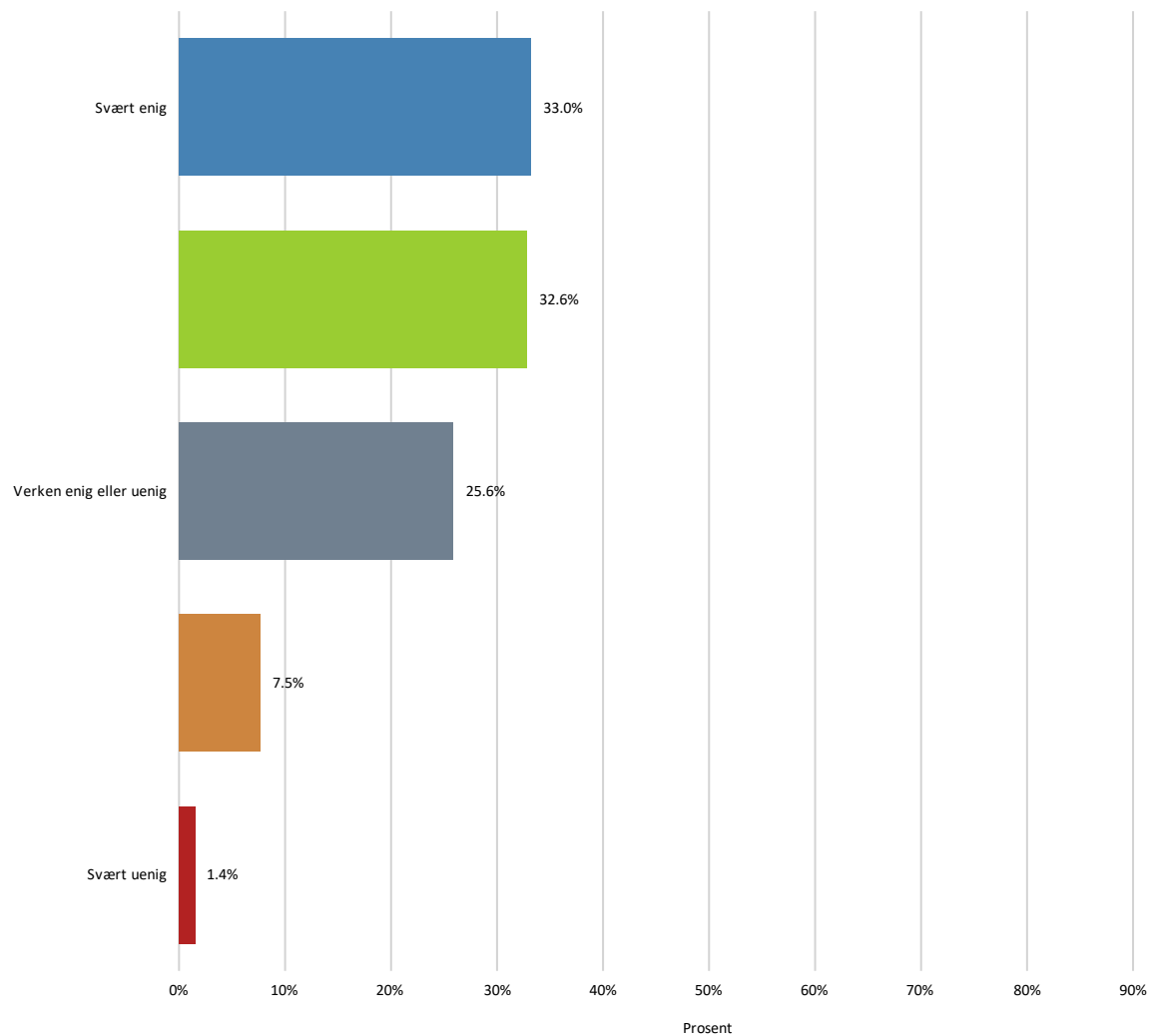

Navn	Prosent
Svært enig	40,1%
Verken enig eller uenig	17,3%
Svært uenig	2,1%
N	803

23. Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn?

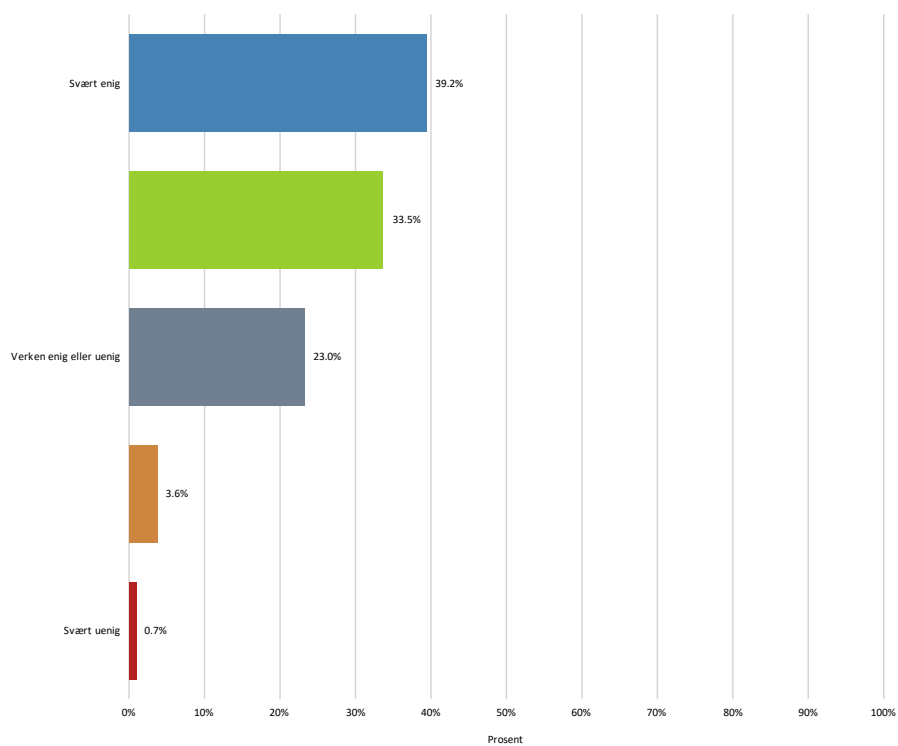
4 Vennskap og deltakelse

24. Barnet ditt har fått nye venner gjennom SFO

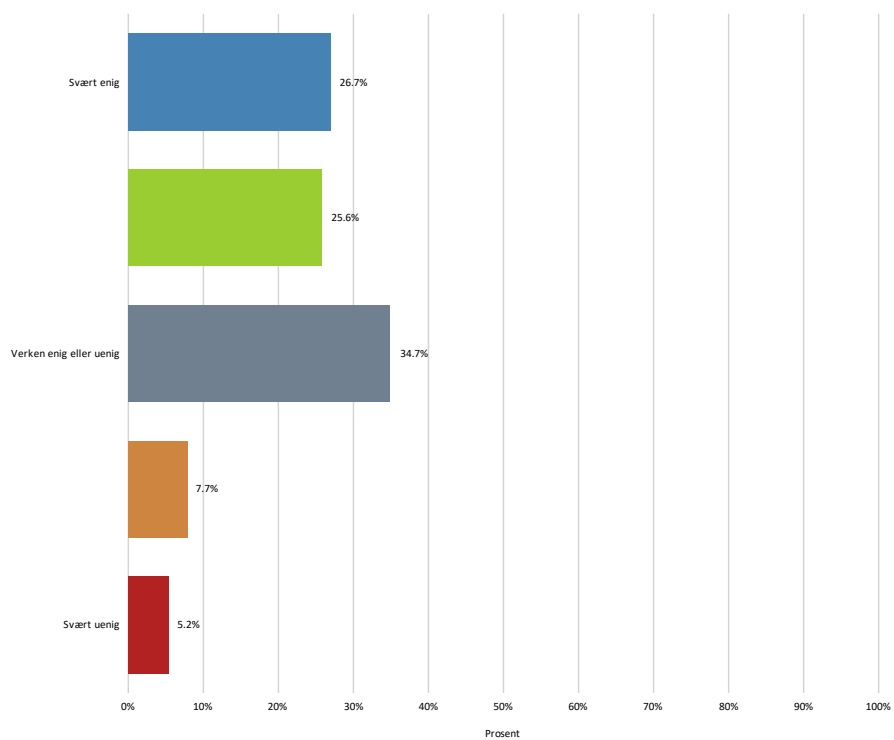
Navn	Prosent
Svært enig	33,0%
Verken enig eller uenig	25,6%
	7,5%
Svært uenig	1,4%
N	804

25. SFO bidrar til at ditt barn kan opprettholde vennskap

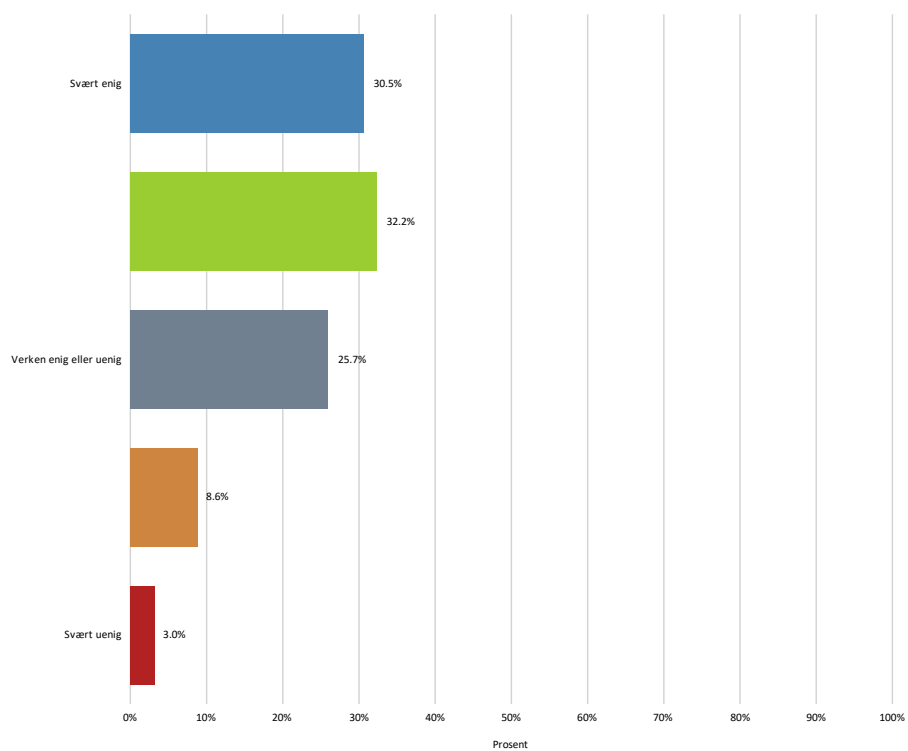
Navn	Prosent
Svært enig	39,2%
Verken enig eller uenig	23,0%
Svært uenig	0,7%
N	804

26. Ansatte bidrar aktivt til at alle barn får delta i lek og aktiviteter

Navn	Prosent
Svært enig	26,7%
Verken enig eller uenig	34,7%
	7,7%
Svært uenig	5,2%
N	804

27. Lek og aktiviteter i SFO møter ditt barns interesser

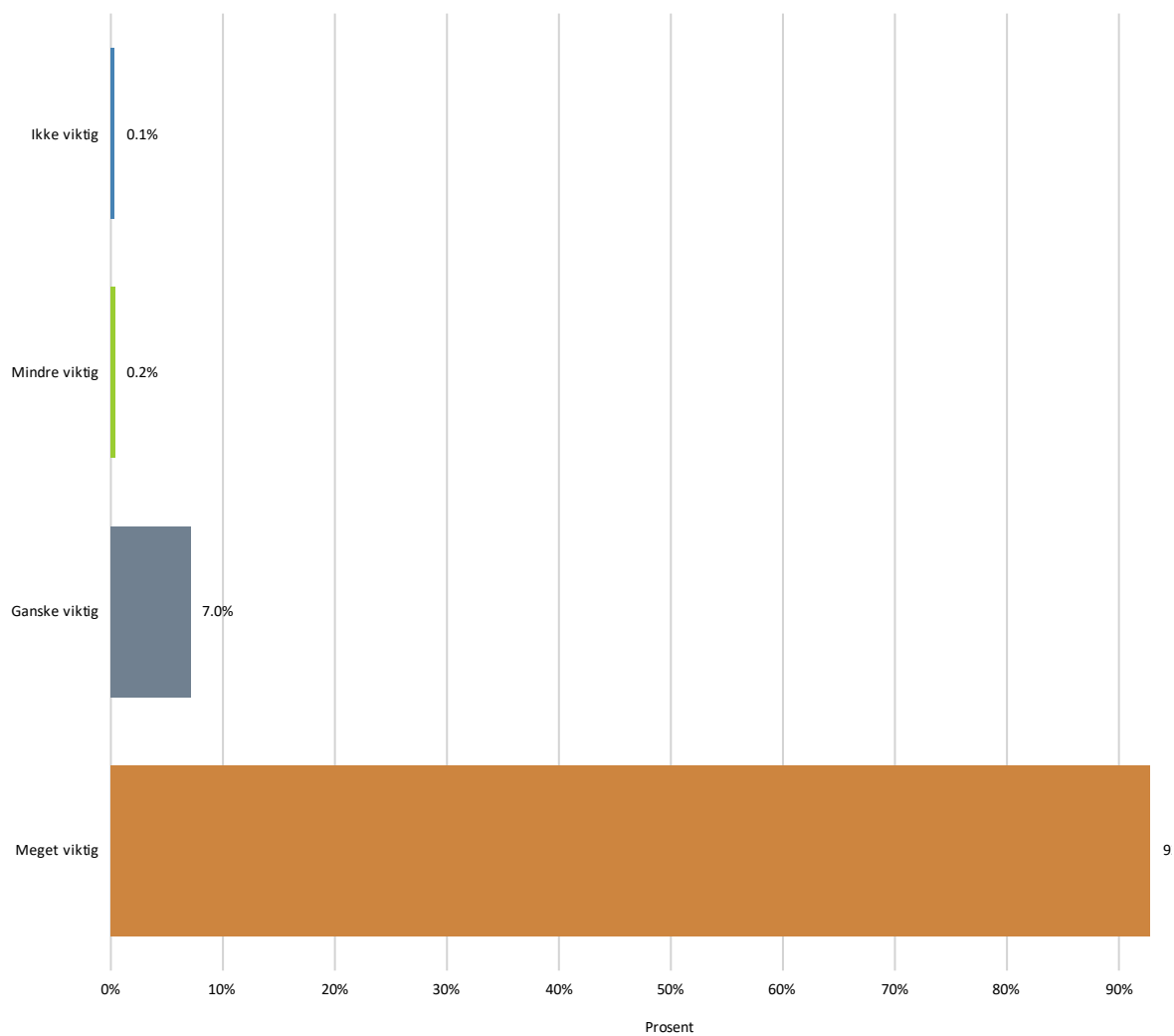

Navn	Prosent
Svært enig	30,5%
Verken enig eller uenig	25,7%
Svært uenig	3,0%
N	801

28. Hvor viktig mener du dette er som en oppgave for SFO og i hvilken grad mener du at SFO legger vekt på det?

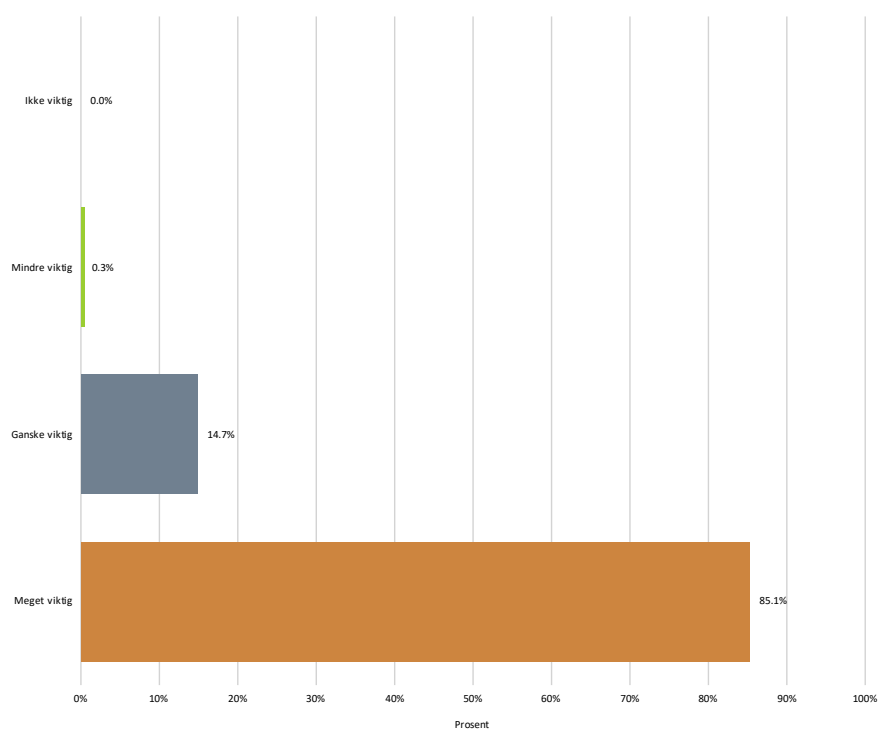
5 Omsorg

30. Ansatte viser omsorg for barna

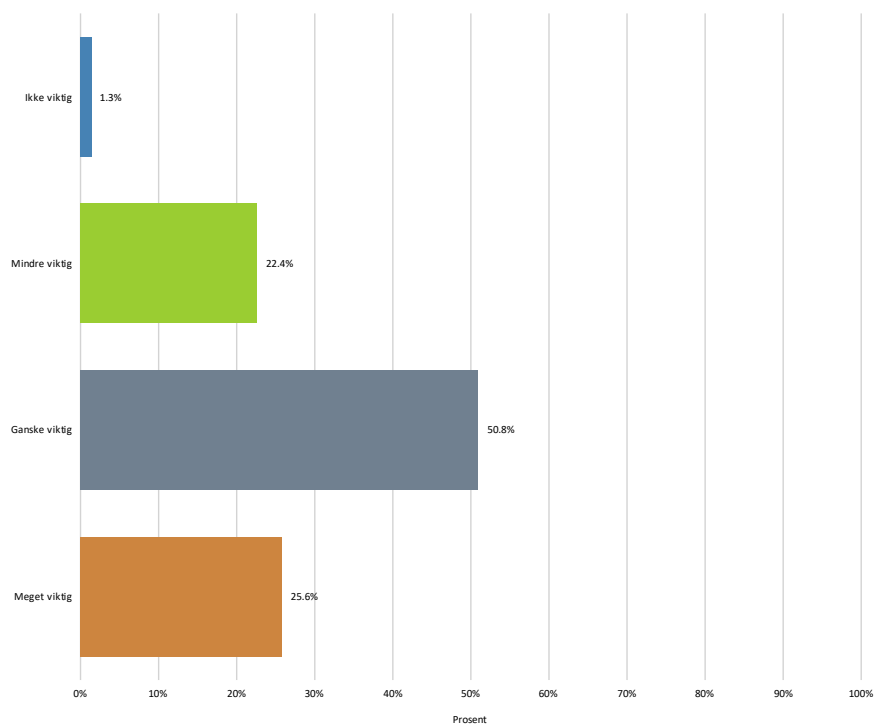
Navn	Prosent
Ikke viktig	0,1%
Mindre viktig	0,2%
Ganske viktig	7,0%
Meget viktig	92,6%
N	801

31. Barna viser omsorg for hverandre

Navn	Prosent
Ikke viktig	0,0%
Mindre viktig	0,3%
Ganske viktig	14,7%
Meget viktig	85,1%
N	798

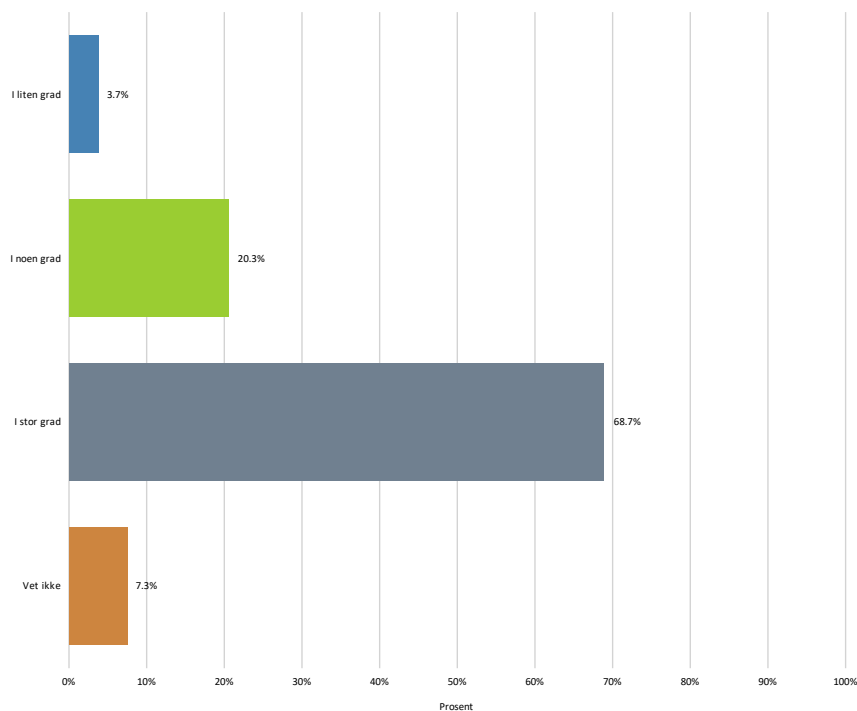
32. Barna får mulighet for ro og hvile

Navn	Prosent
Ikke viktig	1,3%
Mindre viktig	22,4%
Ganske viktig	50,8%
Meget viktig	25,6%
N	794

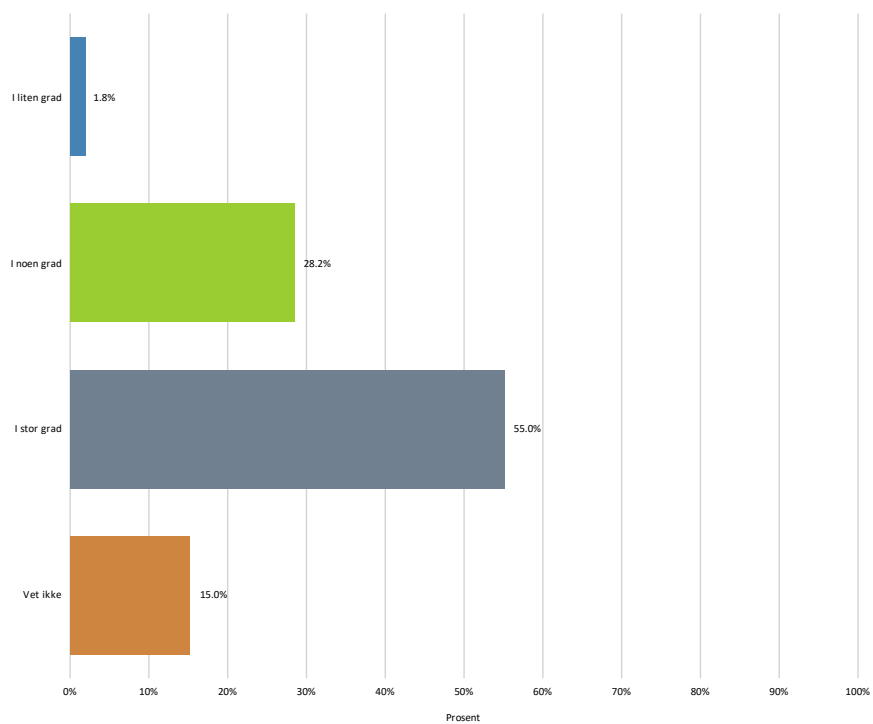
33. VEKTLEGGING

34. Ansatte viser omsorg for barna

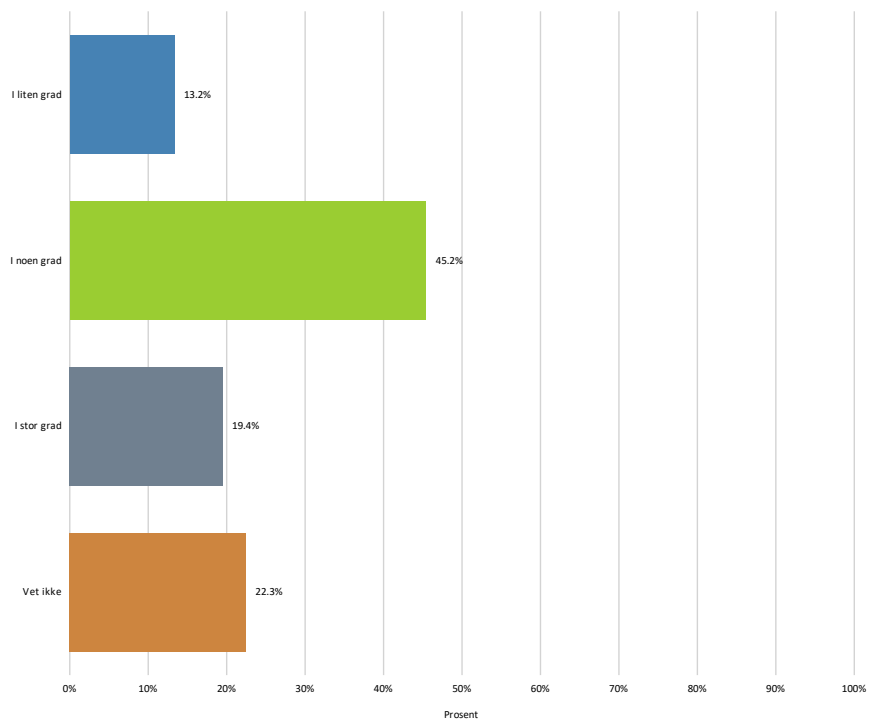
Navn	Prosent
I liten grad	3,7%
I noen grad	20,3%
I stor grad	68,7%
Vet ikke	7,3%
N	792

35. Barna viser omsorg for hverandre

Navn	Prosent
I liten grad	1,8%
I noen grad	28,2%
I stor grad	55,0%
Vet ikke	15,0%
N	793

36. Barna får mulighet for ro og hvile

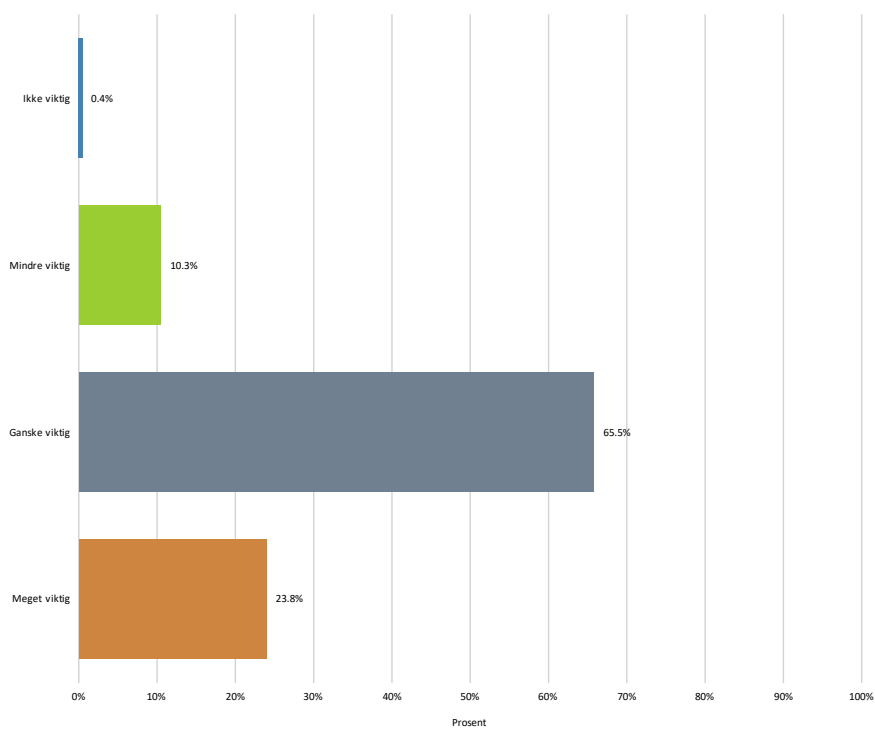

Navn	Prosent
I liten grad	13,2%
I noen grad	45,2%
I stor grad	19,4%
Vet ikke	22,3%
N	790

37. Hvor viktig mener du dette er som en oppgave for SFO og i hvilken grad mener du at SFO legger vekt på det?

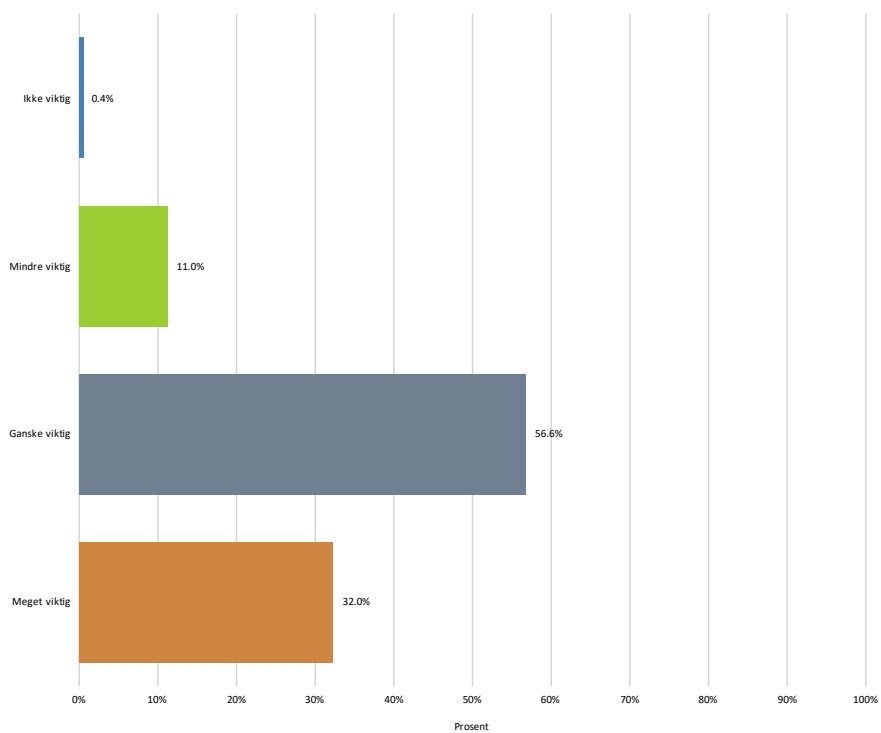
6 Lek

39. Ansatte sørger for at barna kan leke det de selv har lyst til

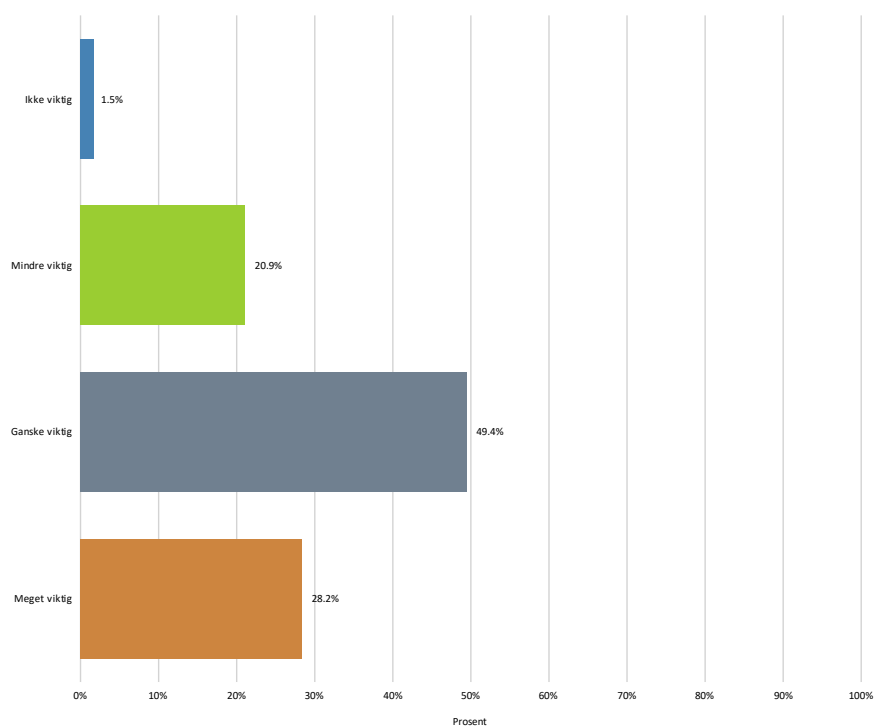
Navn	Prosent
Ikke viktig	0,4%
Mindre viktig	10,3%
Ganske viktig	65,5%
Meget viktig	23,8%
N	798

40. Ansatte igangsetter lek og aktiviteter for barna

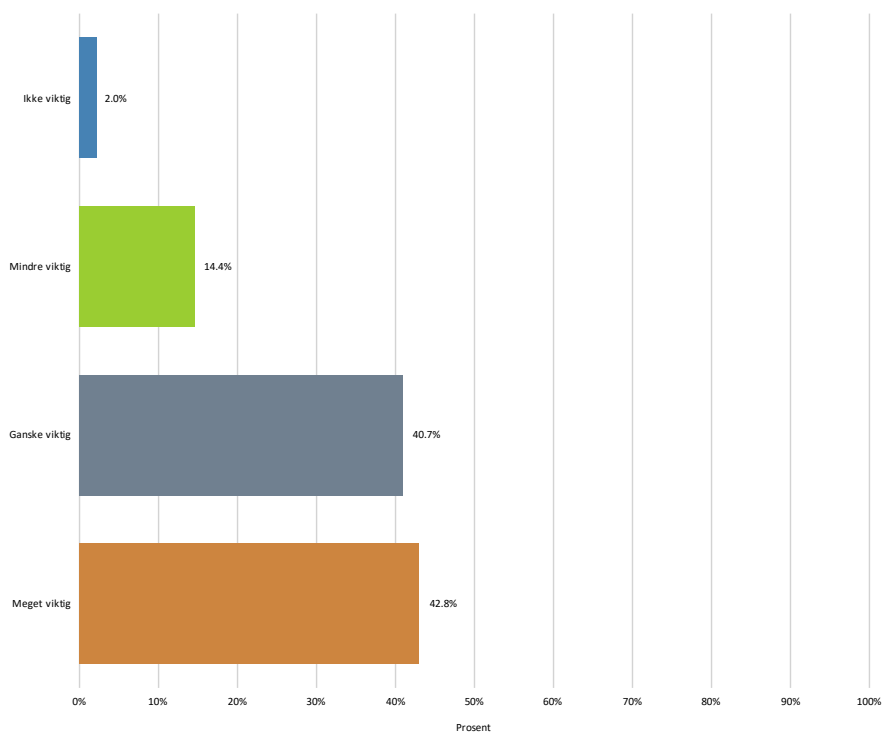
Navn	Prosent
Ikke viktig	0,4%
Mindre viktig	11,0%
Ganske viktig	56,6%
Meget viktig	32,0%
N	799

41. Ansatte deltar i lek og aktiviteter med barna

Navn	Prosent
Ikke viktig	1,5%
Mindre viktig	20,9%
Ganske viktig	49,4%
Meget viktig	28,2%
N	798

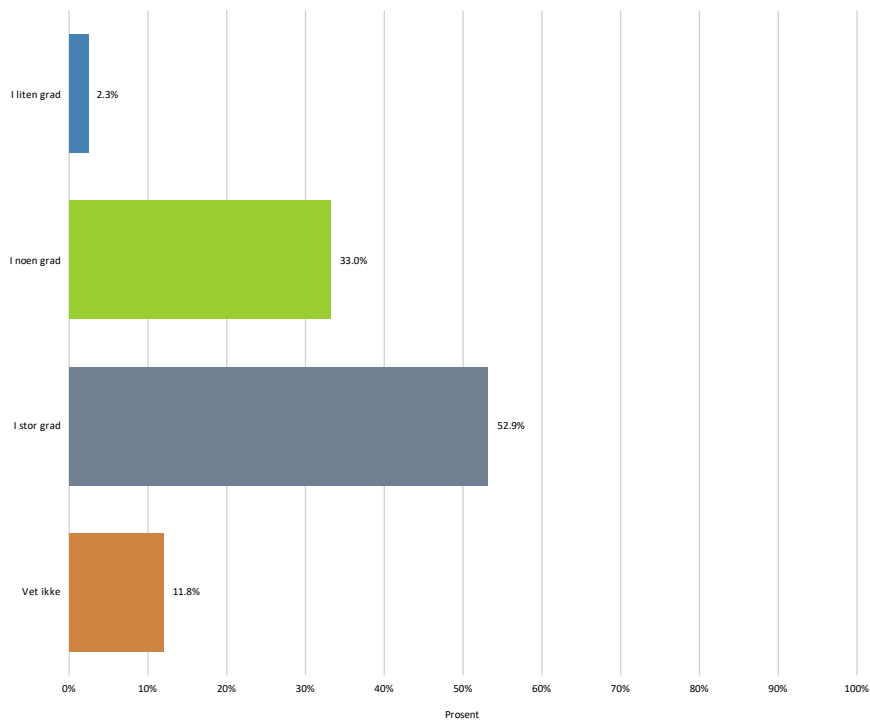
42. Ansatte bidrar aktivt til å styrke barnas språk gjennom lek og aktiviteter

Navn	Prosent
Ikke viktig	2,0%
Mindre viktig	14,4%
Ganske viktig	40,7%
Meget viktig	42,8%
N	796

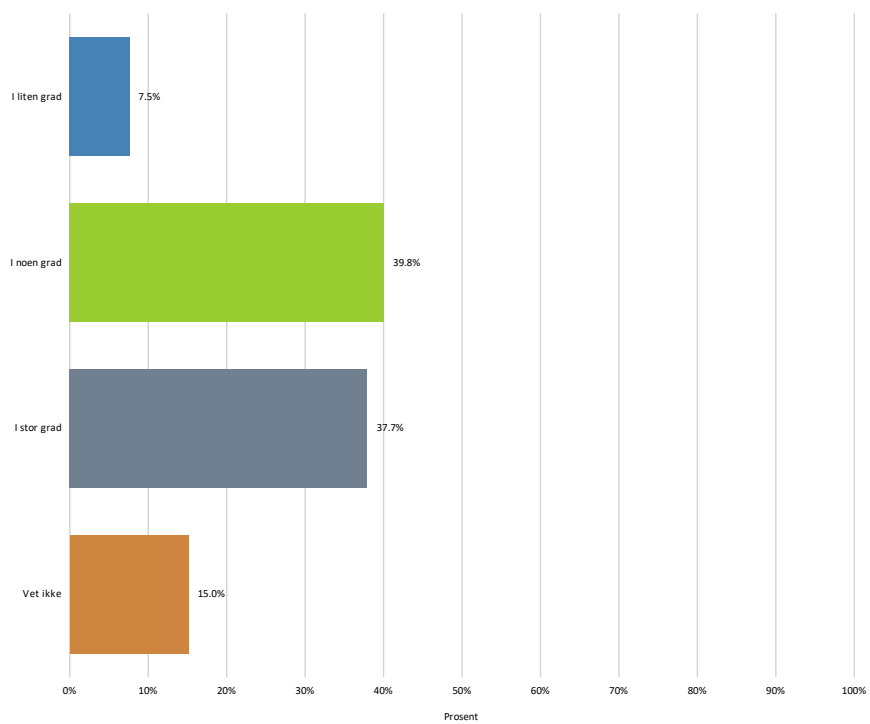
43. VEKTLEGGING

44. Ansatte sørger for at barna kan leke det de selv har lyst til

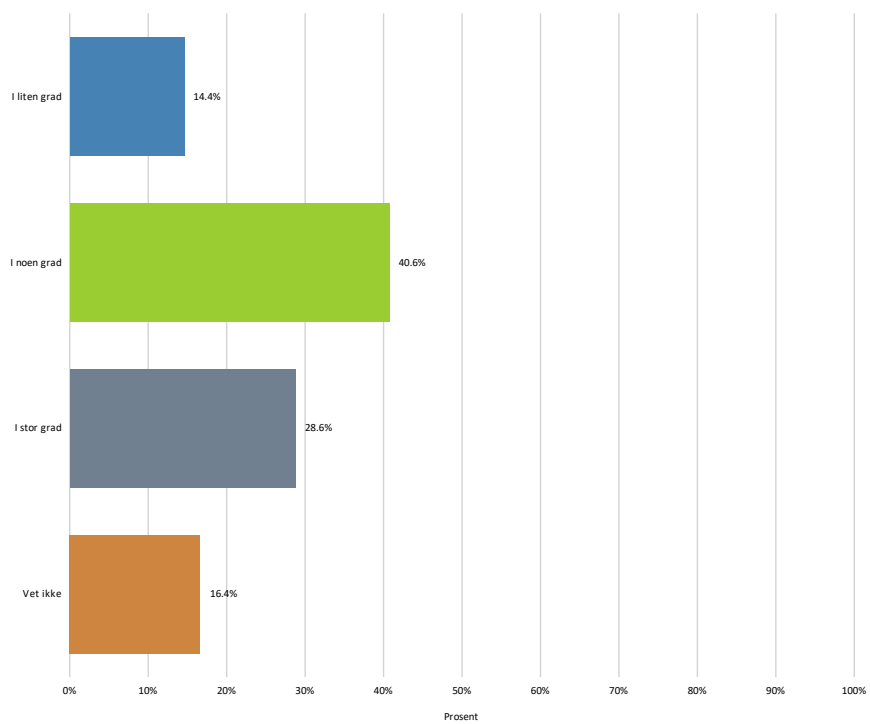
Navn	Prosent
I liten grad	2,3%
I noen grad	33,0%
I stor grad	52,9%
Vet ikke	11,8%
N	790

45. Ansatte igangsetter lek og aktiviteter for barna

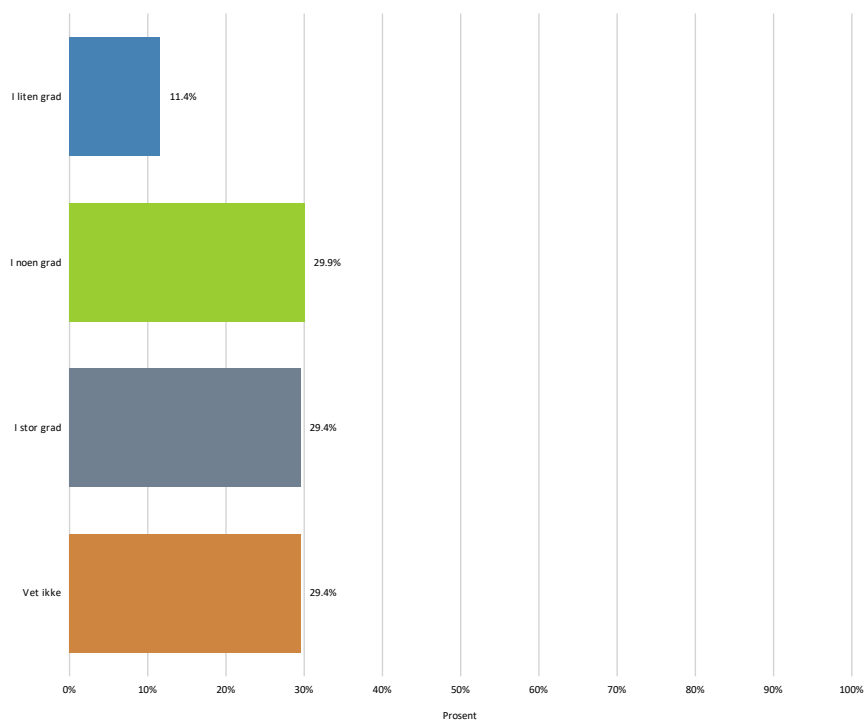
Navn	Prosent
I liten grad	7,5%
I noen grad	39,8%
I stor grad	37,7%
Vet ikke	15,0%
N	788

46. Ansatte deltar i lek og aktiviteter med barna

Navn	Prosent
I liten grad	14,4%
I noen grad	40,6%
I stor grad	28,6%
Vet ikke	16,4%
N	791

47. Ansatte bidrar aktivt til å styrke barnas språk gjennom lek og aktiviteter

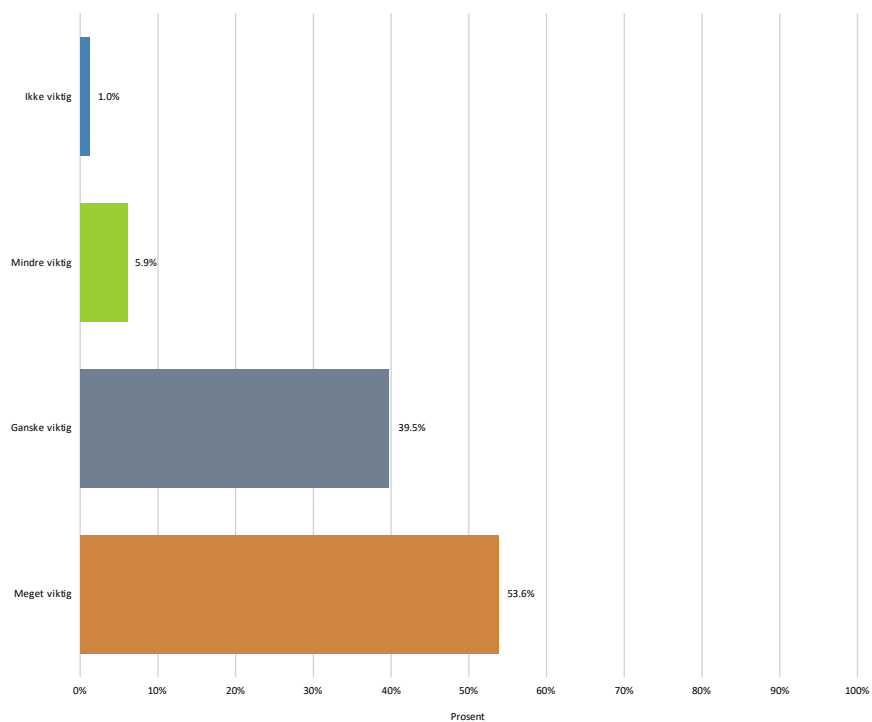
Navn	Prosent
I liten grad	11,4%
I noen grad	29,9%
I stor grad	29,4%
Vet ikke	29,4%
N	790

48. Hvor viktig mener du dette er som en oppgave for SFO og i hvilken grad mener du at SFO/skole legger vekt på det?

7 Samarbeid mellom SFO og skole

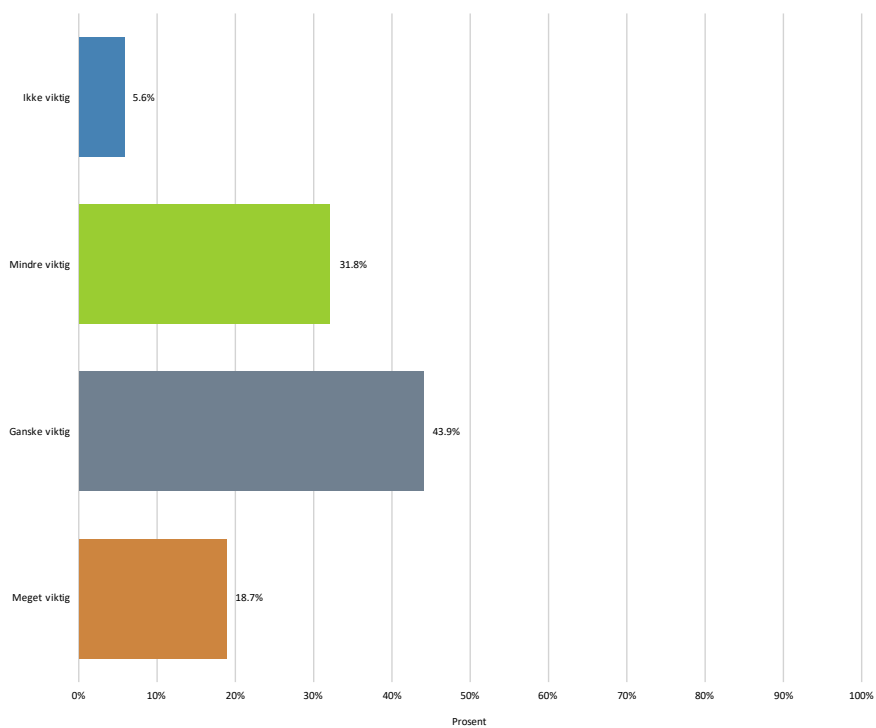
49. VIKTIGHET

50. SFO og skole samarbeider om satsningsområder

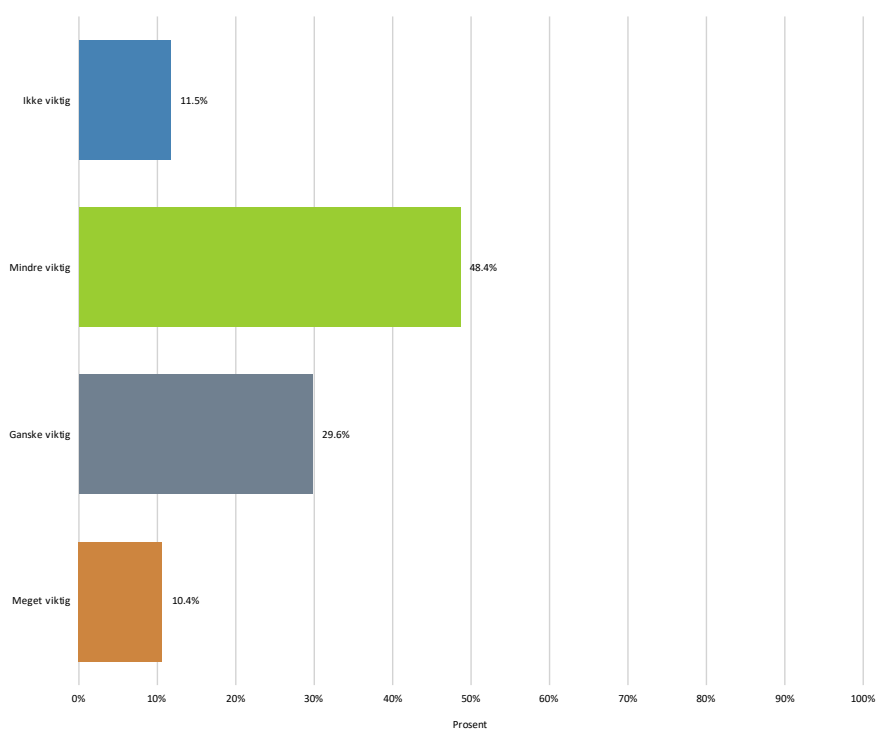
Navn	Prosent
Ikke viktig	1,0%
Mindre viktig	5,9%
Ganske viktig	39,5%
Meget viktig	53,6%
N	798

51. Aktiviteter i skolen videreføres i SFO

Navn	Prosent
Ikke viktig	5,6%
Mindre viktig	31,8%
Ganske viktig	43,9%
Meget viktig	18,7%
N	798

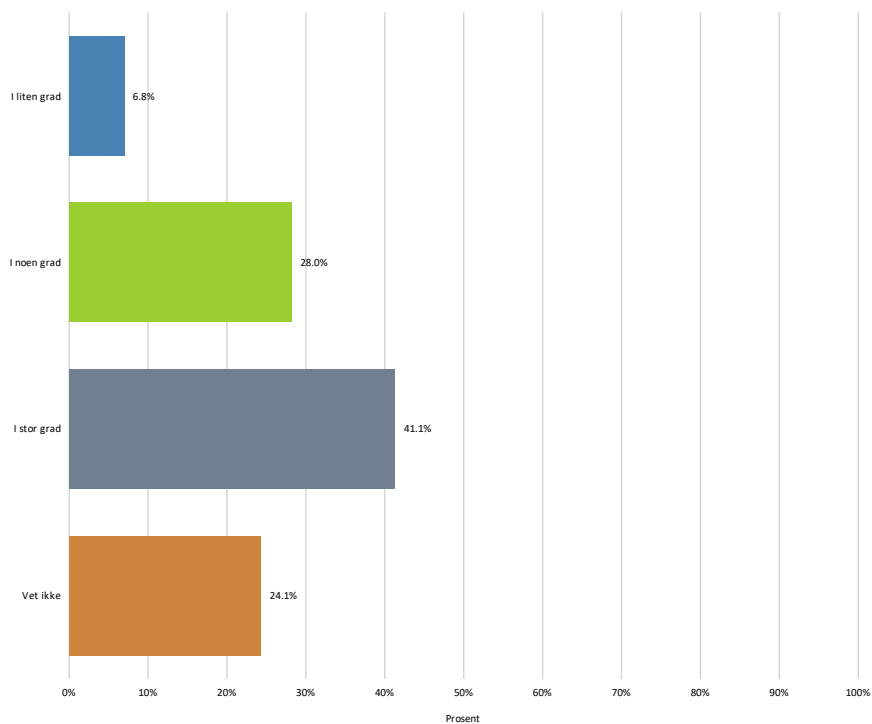
52. Aktiviteter i SFO videreføres i skolen

Navn	Prosent
Ikke viktig	11,5%
Mindre viktig	48,4%
Ganske viktig	29,6%
Meget viktig	10,4%
N	797

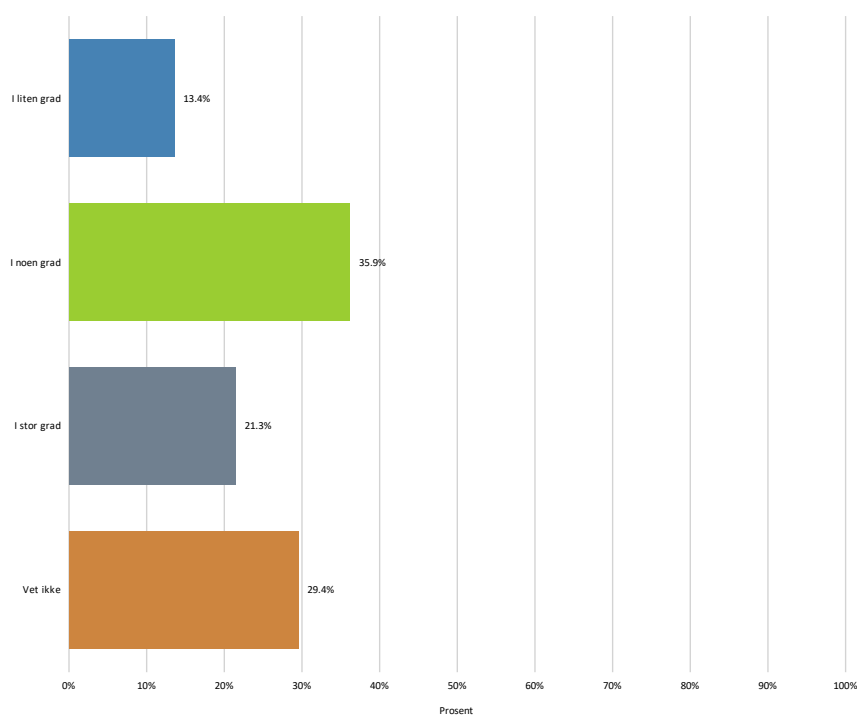
53. VEKTLEGGING

54. SFO og skole samarbeider om satsningsområder

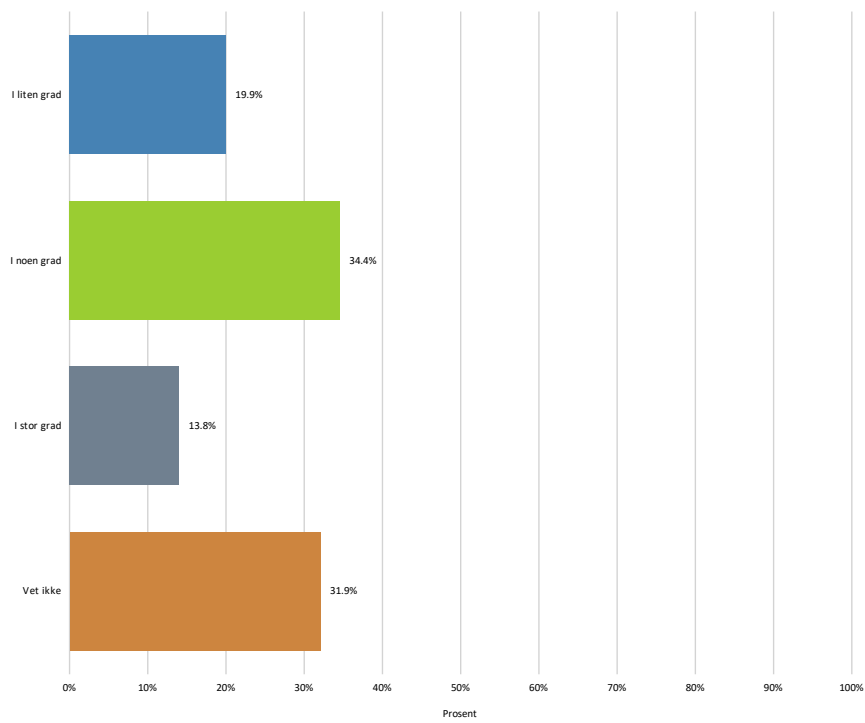
Navn	Prosent
I liten grad	6,8%
I noen grad	28,0%
I stor grad	41,1%
Vet ikke	24,1%
N	790

55. Aktiviteter i skolen videreføres i SFO

Navn	Prosent
I liten grad	13,4%
I noen grad	35,9%
I stor grad	21,3%
Vet ikke	29,4%
N	793

56. Aktiviteter i SFO videreføres i skolen

Navn	Prosent
I liten grad	19,9%
I noen grad	34,4%
I stor grad	13,8%
Vet ikke	31,9%
N	790

8 Leksehjelp

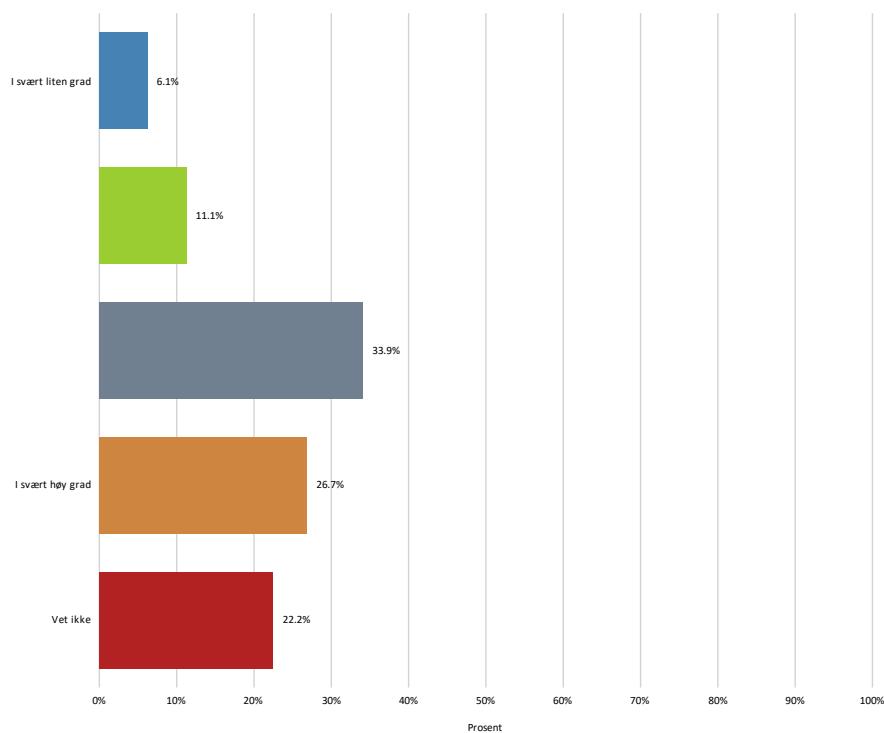
57. Benytter du deg av skolens tilbud om leksehjelp til ditt barn?

For foresatte med barn fra 3. trinn.

Navn	Prosent
Ja	31,6%
Nei	68,4%
N	573

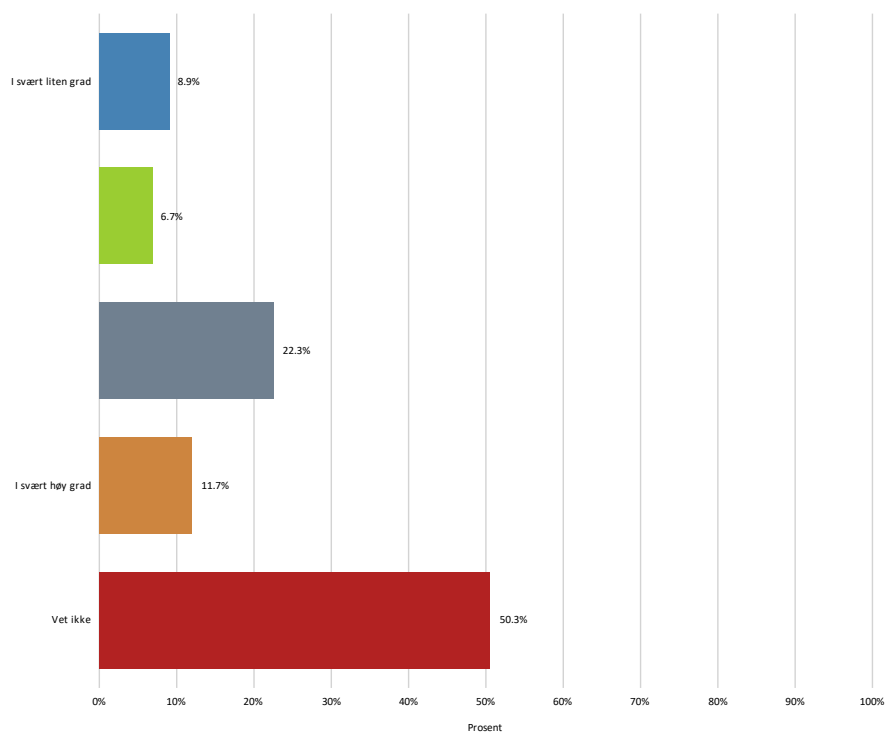
58. Om du benytter deg av leksehjelp: I hvilken grad er du tilfreds med ...

59. Leksehjelpen barnet ditt får i skolen?

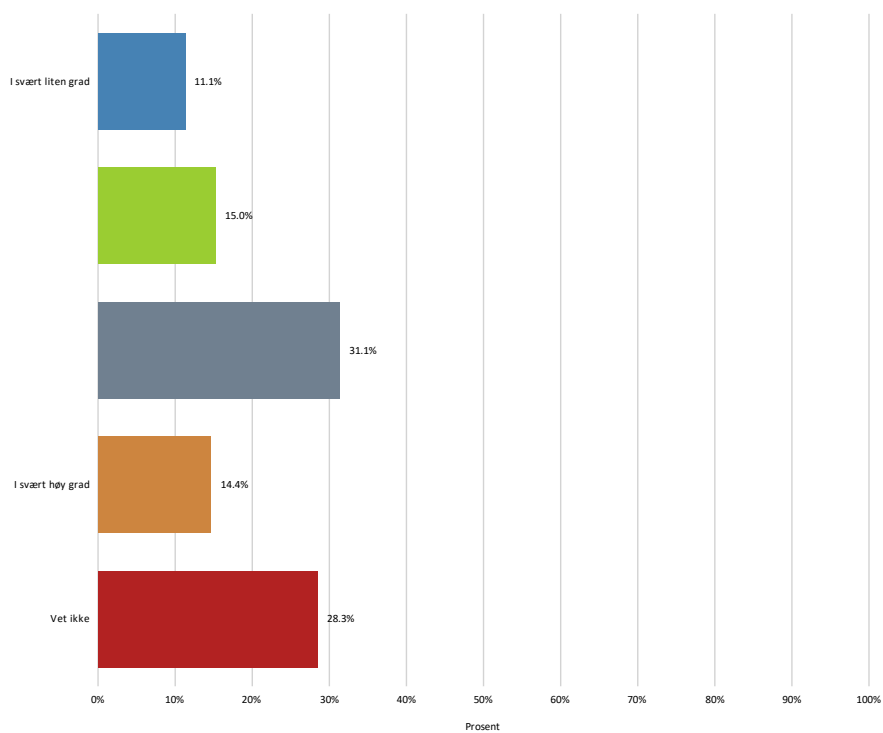
Navn	Prosent
I svært liten grad	6,1%
	11,1%
	33,9%
I svært høy grad	26,7%
Vet ikke	22,2%
N	180

60. Samarbeidet mellom SFO og skole vedrørende leksehjelp for ditt barn?

Navn	Prosent
I svært liten grad	8,9%
	6,7%
	22,3%
I svært høy grad	11,7%
Vet ikke	50,3%
N	179

61. Samarbeidet mellom deg og skolen vedrørende leksehjelp for ditt barn?

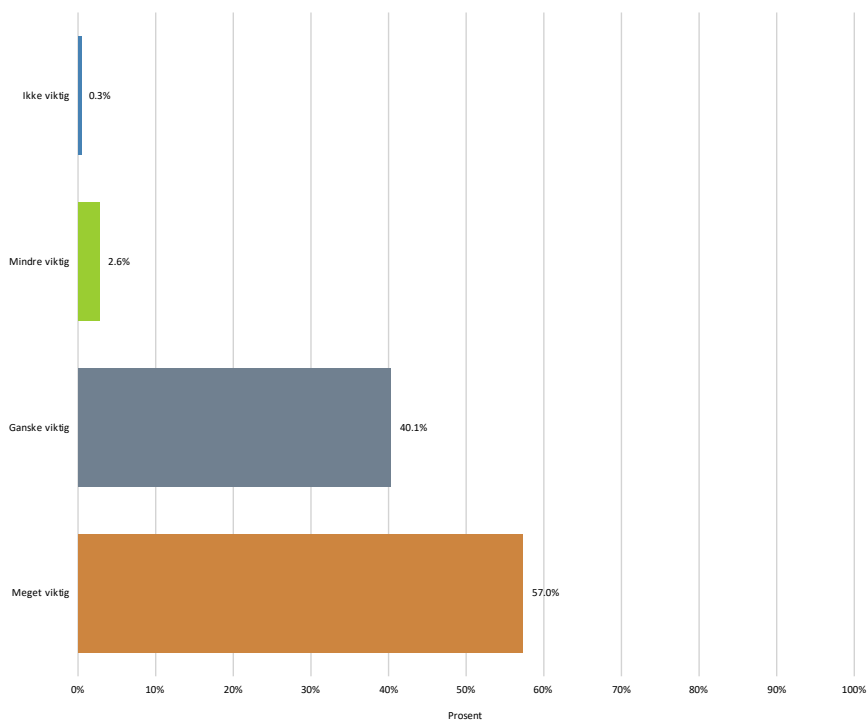

Navn	Prosent
I svært liten grad	11,1%
	15,0%
	31,1%
I svært høy grad	14,4%
Vet ikke	28,3%
N	180

62. Hvor viktig mener du dette er som en oppgave for SFO og i hvilken grad mener du at SFO legger vekt på det?

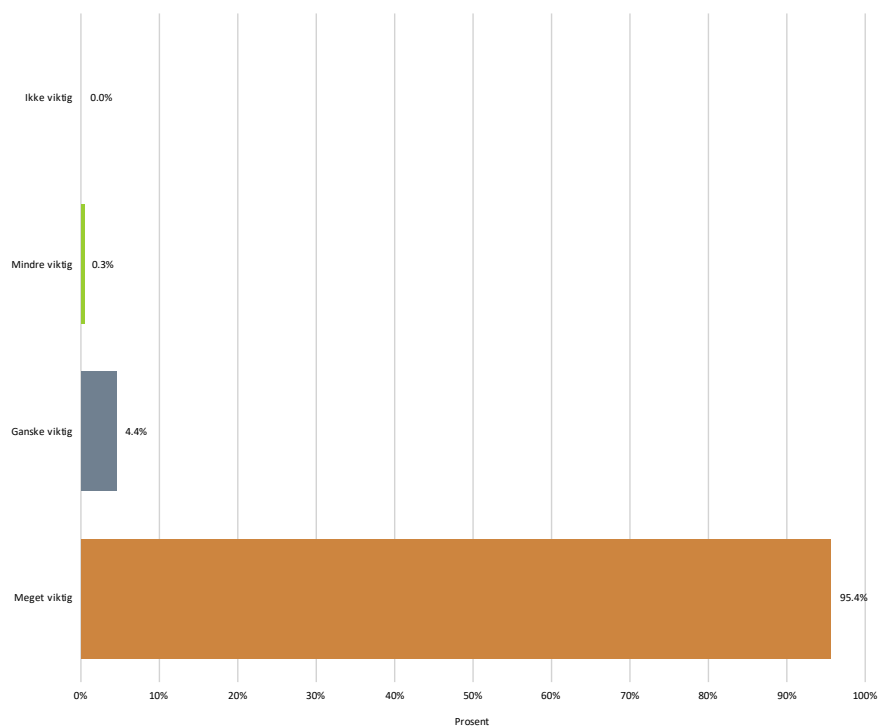
9 Sosialt miljø

64. Ansatte støtter barna i å løse konflikter selv

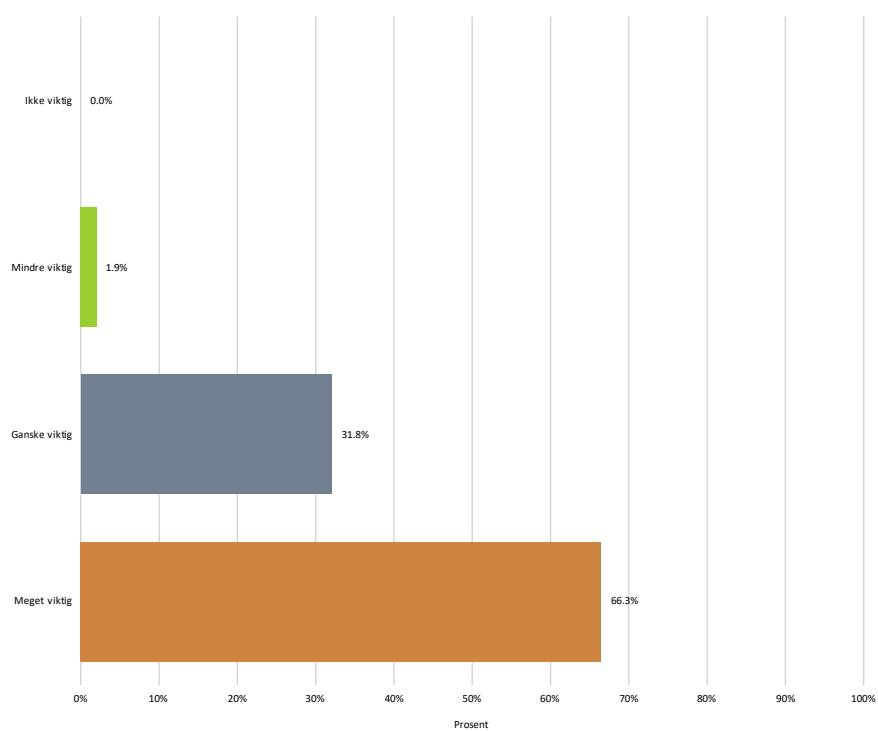
Navn	Prosent
Ikke viktig	0,3%
Mindre viktig	2,6%
Ganske viktig	40,1%
Meget viktig	57,0%
N	798

65. Ansatte bidrar aktivt til å forebygge mobbing og krenkende atferd

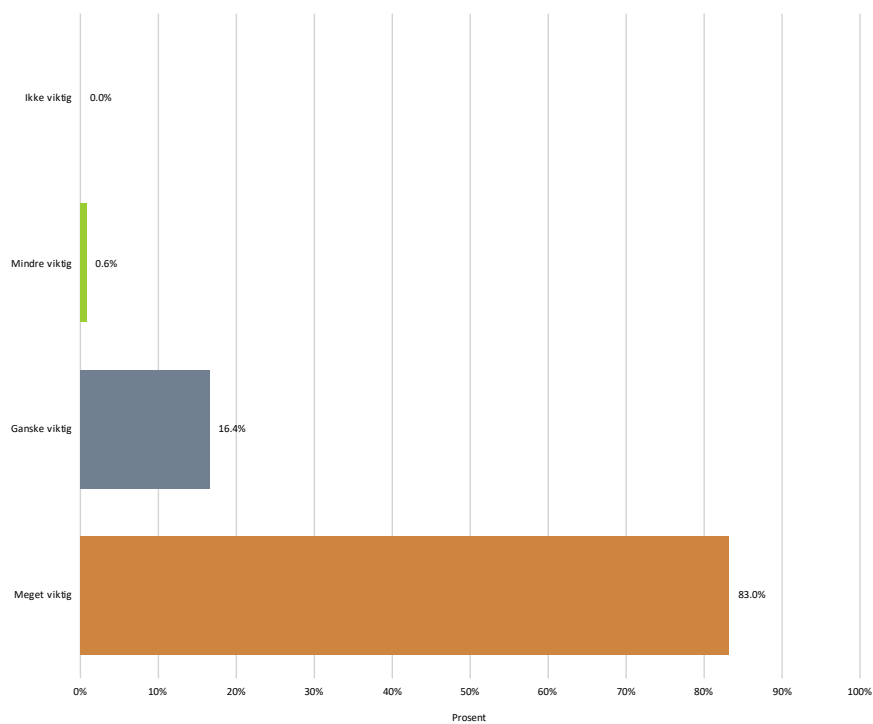
Navn	Prosent
Ikke viktig	0,0%
Mindre viktig	0,3%
Ganske viktig	4,4%
Meget viktig	95,4%
N	797

66. SFO legger til rette for aktiviteter som fremmer samarbeid mellom barna

Navn	Prosent
Ikke viktig	0,0%
Mindre viktig	1,9%
Ganske viktig	31,8%
Meget viktig	66,3%
N	798

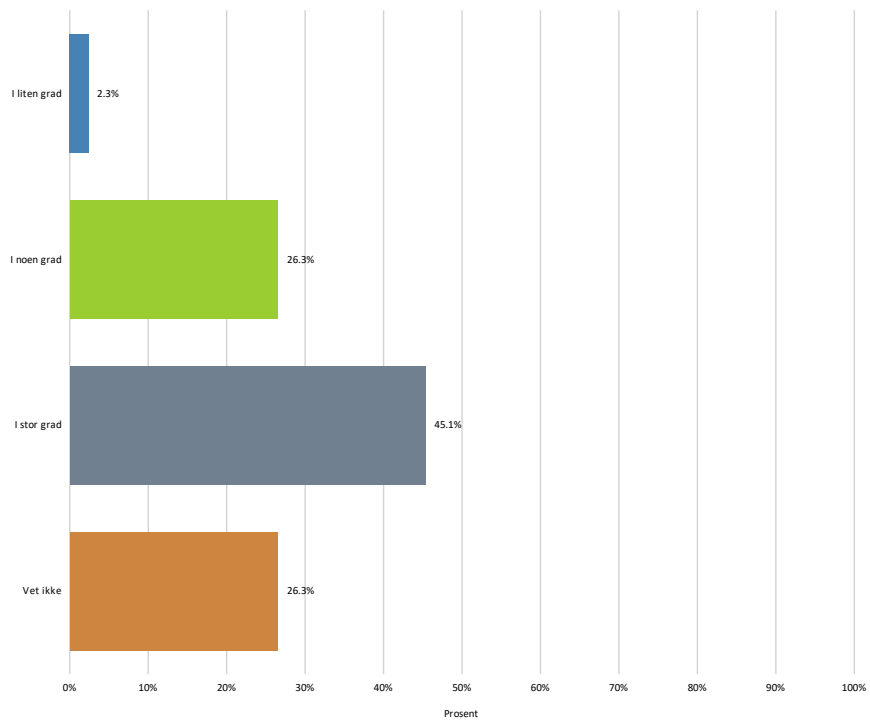
67. SFO styrker barnas sosiale ferdigheter slik at hvert barn kan være en god venn

Navn	Prosent
Ikke viktig	0,0%
Mindre viktig	0,6%
Ganske viktig	16,4%
Meget viktig	83,0%
N	794

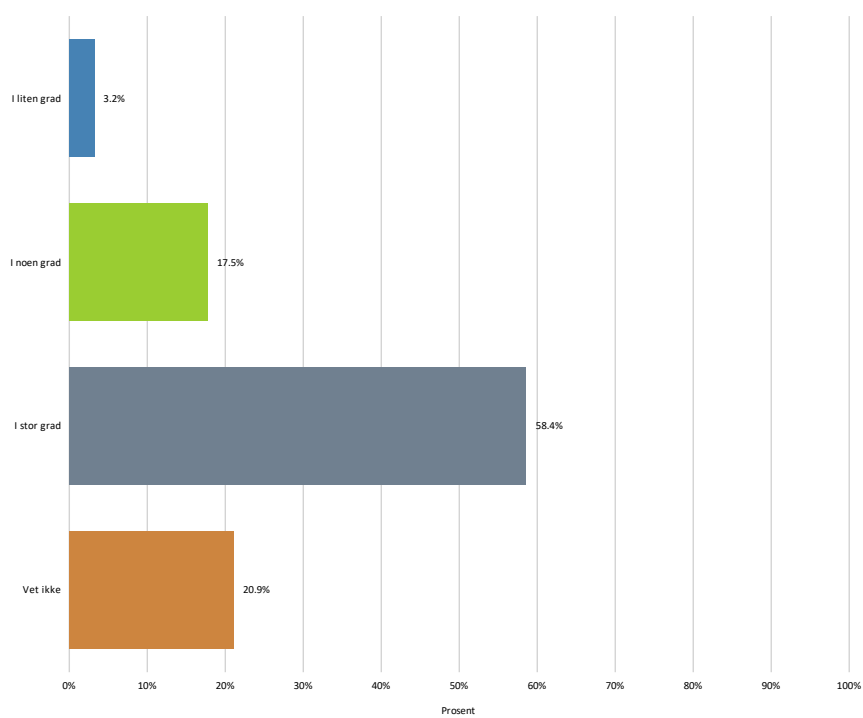
68. VEKTLEGGING

69. Ansatte støtter barna i å løse konflikter selv

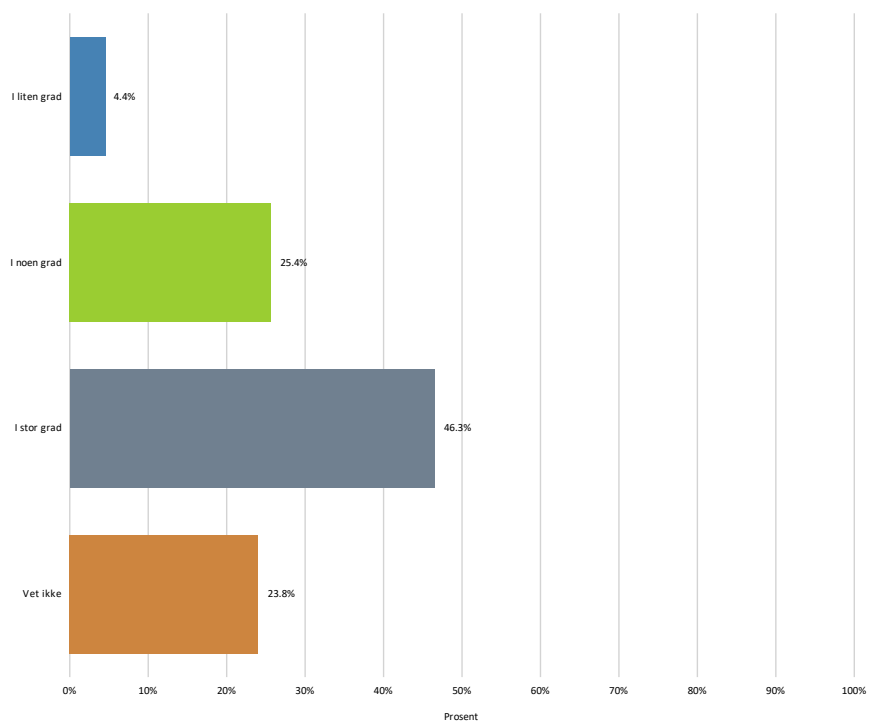
Navn	Prosent
I liten grad	2,3%
I noen grad	26,3%
I stor grad	45,1%
Vet ikke	26,3%
N	791

70. Ansatte bidrar aktivt til å forebygge mobbing og krenkende atferd

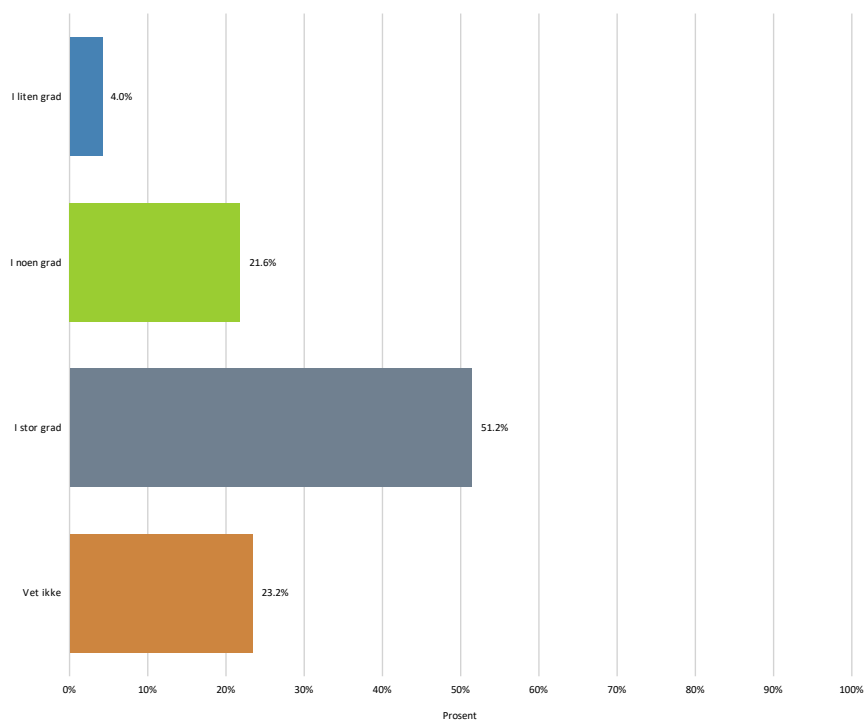
Navn	Prosent
I liten grad	3,2%
I noen grad	17,5%
I stor grad	58,4%
Vet ikke	20,9%
N	793

71. SFO legger til rette for aktiviteter som fremmer samarbeid mellom barna

Navn	Prosent
I liten grad	4,4%
I noen grad	25,4%
I stor grad	46,3%
Vet ikke	23,8%
N	794

72. SFO styrker barnas sosiale ferdigheter slik at hvert barn kan være en god venn

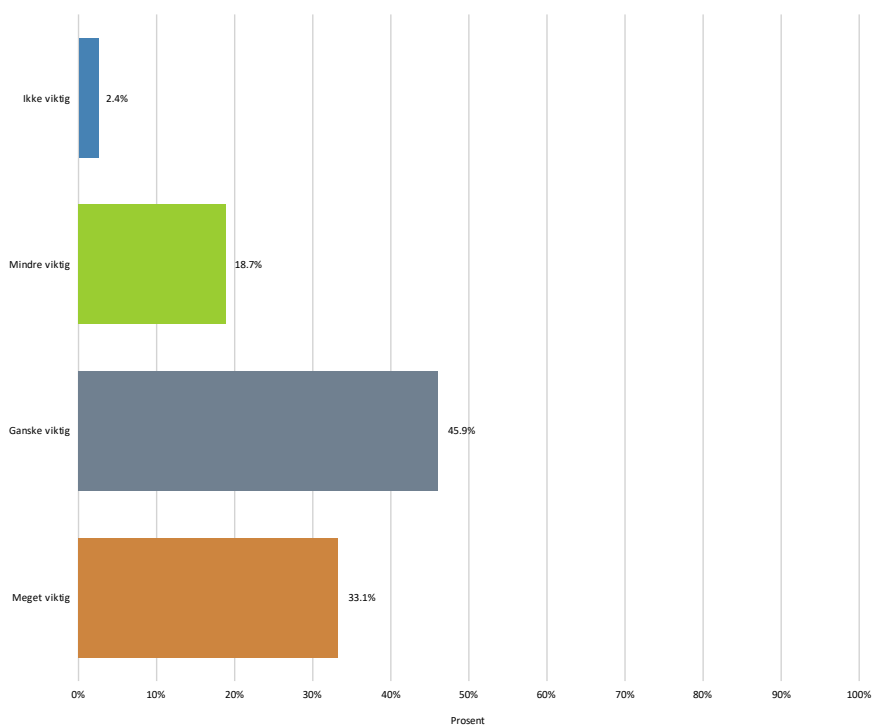

Navn	Prosent
I liten grad	4,0%
I noen grad	21,6%
I stor grad	51,2%
Vet ikke	23,2%
N	793

73. Hvor viktig synes du det er at barnet ditt kan delta i disse aktivitetene i SFO og i hvilken grad mener du at SFO legger vekt på det?

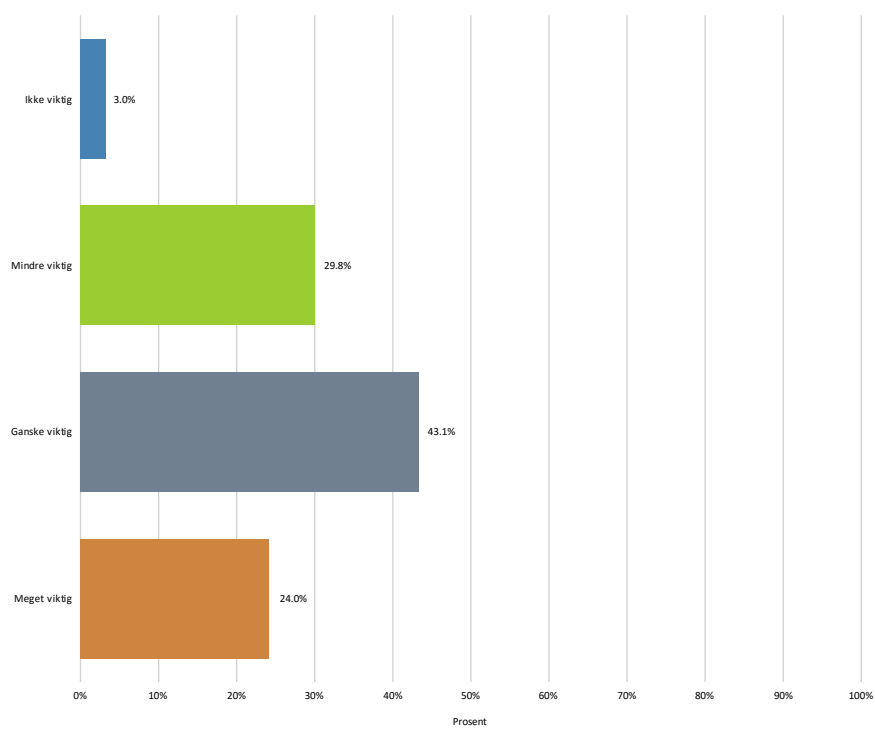
10 Aktiviteter

75. Lesing på eget initiativ

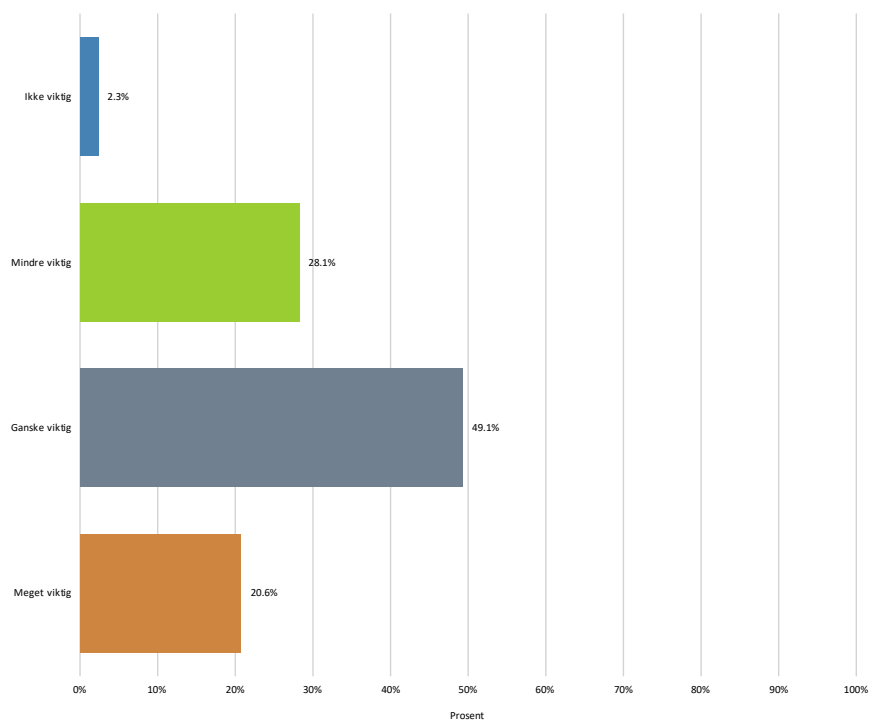
Navn	Prosent
Ikke viktig	2,4%
Mindre viktig	18,7%
Ganske viktig	45,9%
Meget viktig	33,1%
N	798

76. Lesing med ansatte

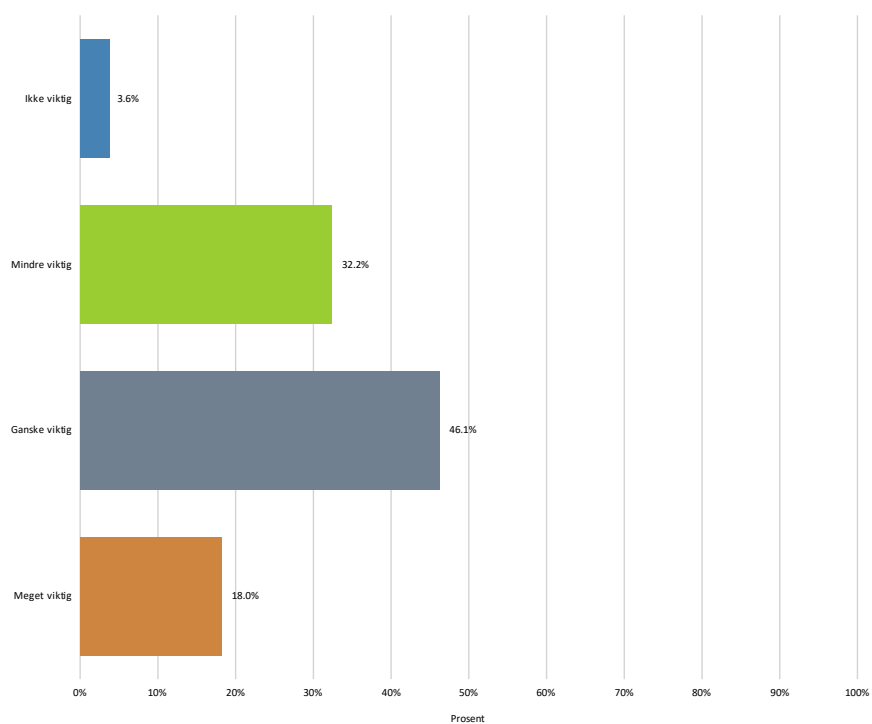
Navn	Prosent
Ikke viktig	3,0%
Mindre viktig	29,8%
Ganske viktig	43,1%
Meget viktig	24,0%
N	795

77. Musikkaktiviteter

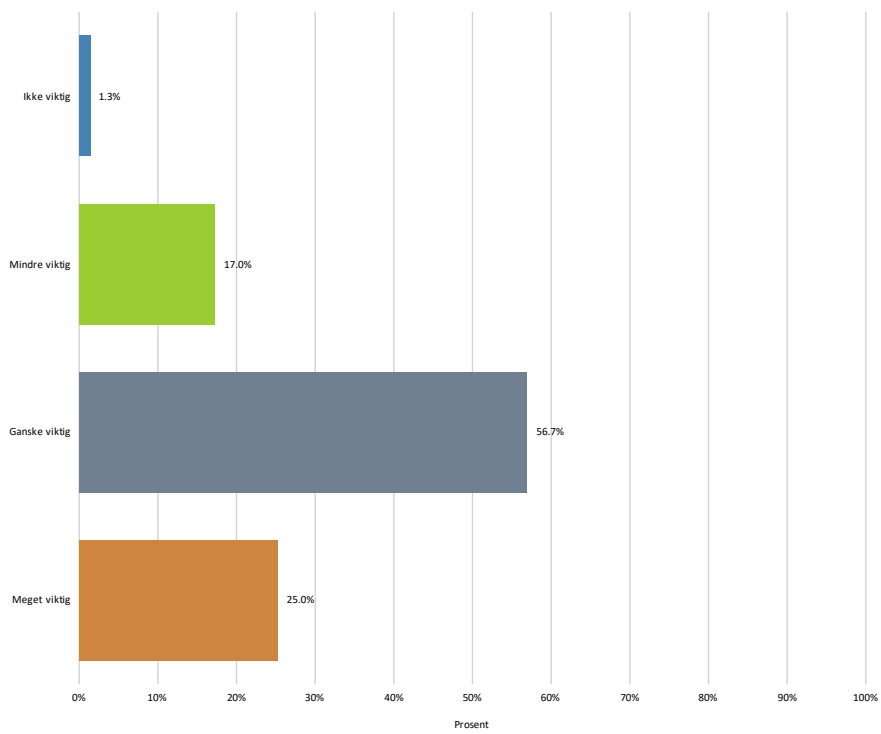
Navn	Prosent
Ikke viktig	2,3%
Mindre viktig	28,1%
Ganske viktig	49,1%
Meget viktig	20,6%
N	798

78. Dans- og dramaaktiviteter

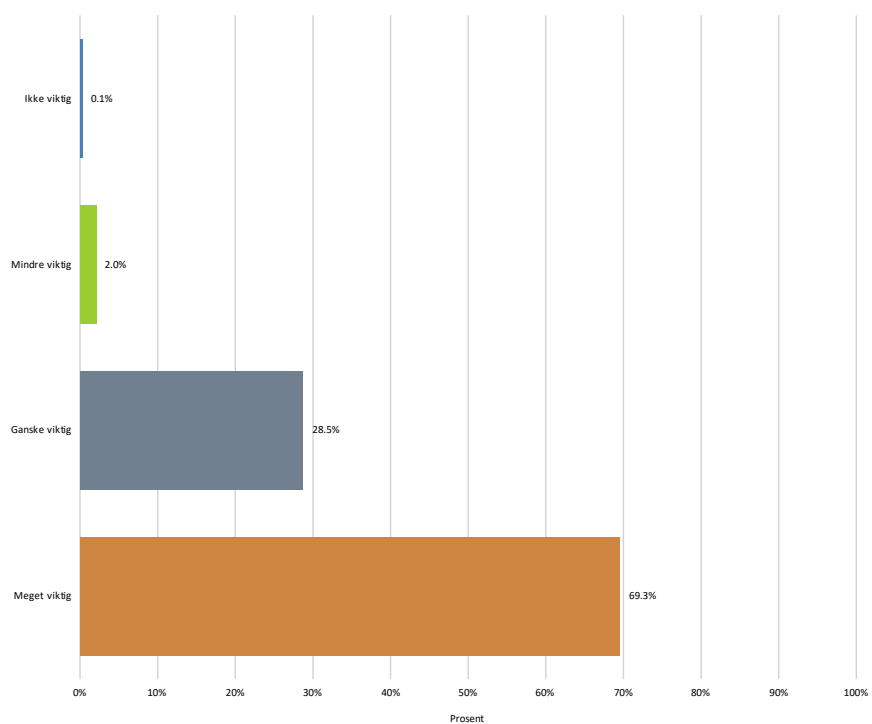
Navn	Prosent
Ikke vigtig	3,6%
Mindre vigtig	32,2%
Ganske vigtig	46,1%
Meget vigtig	18,0%
N	798

79. Formingsaktiviteter

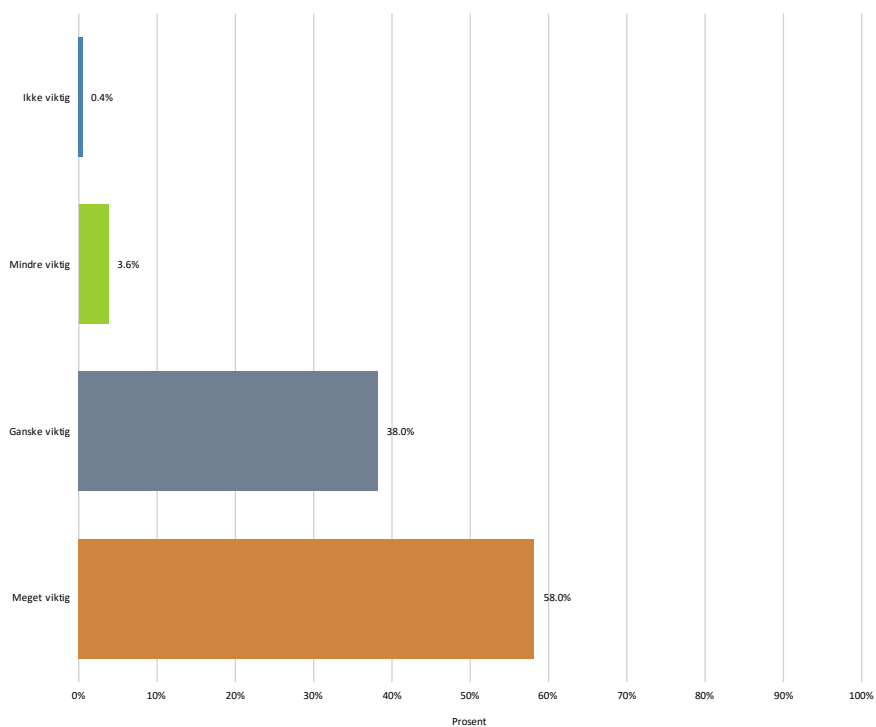
Navn	Prosent
Ikke viktig	1,3%
Mindre viktig	17,0%
Ganske viktig	56,7%
Meget viktig	25,0%
N	799

80. Fysisk aktivitet og bevægelse

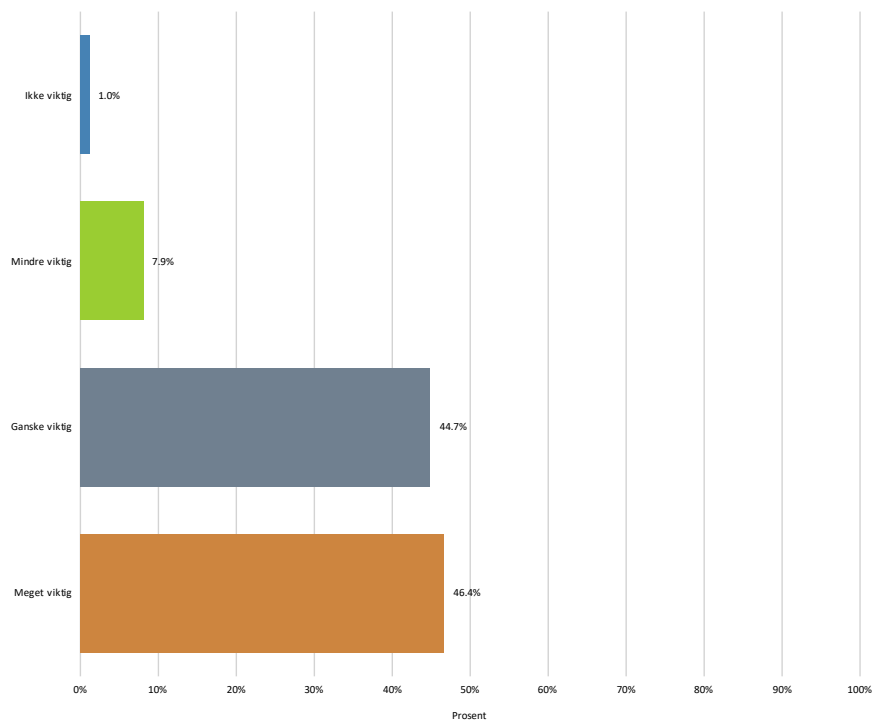
Navn	Prosent
Ikke vigtig	0,1%
Mindre vigtig	2,0%
Ganske vigtig	28,5%
Meget vigtig	69,3%
N	799

81. Bruk av natur og nærmiljø

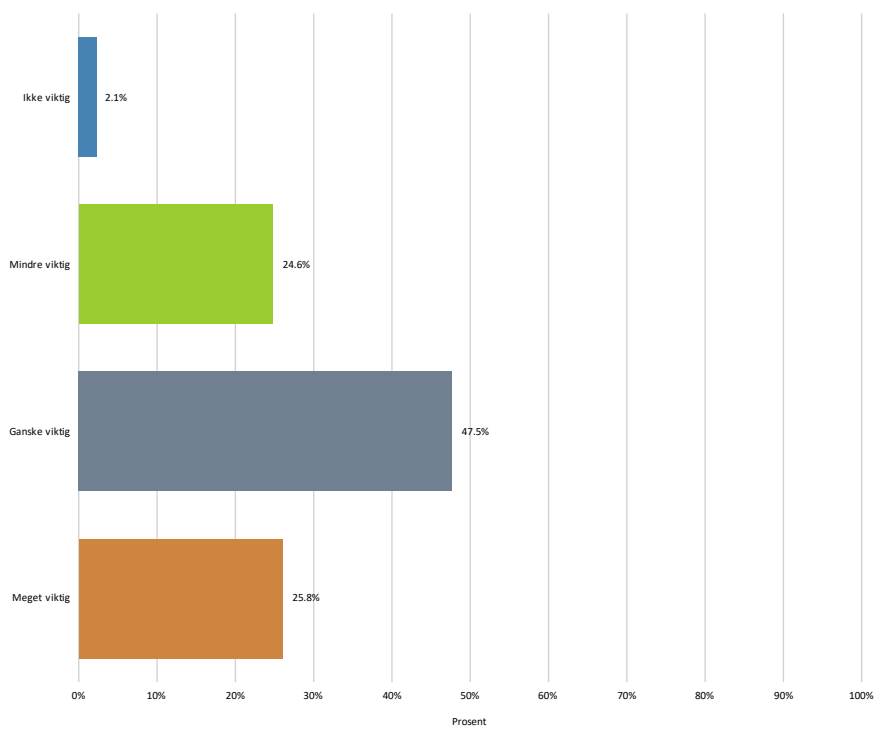
Navn	Prosent
Ikke viktig	0,4%
Mindre viktig	3,6%
Ganske viktig	38,0%
Meget viktig	58,0%
N	797

82. Praktiske oppgaver (som rydding, dekke bord og lignende)

Navn	Prosent
Ikke viktig	1,0%
Mindre viktig	7,9%
Ganske viktig	44,7%
Meget viktig	46,4%
N	797

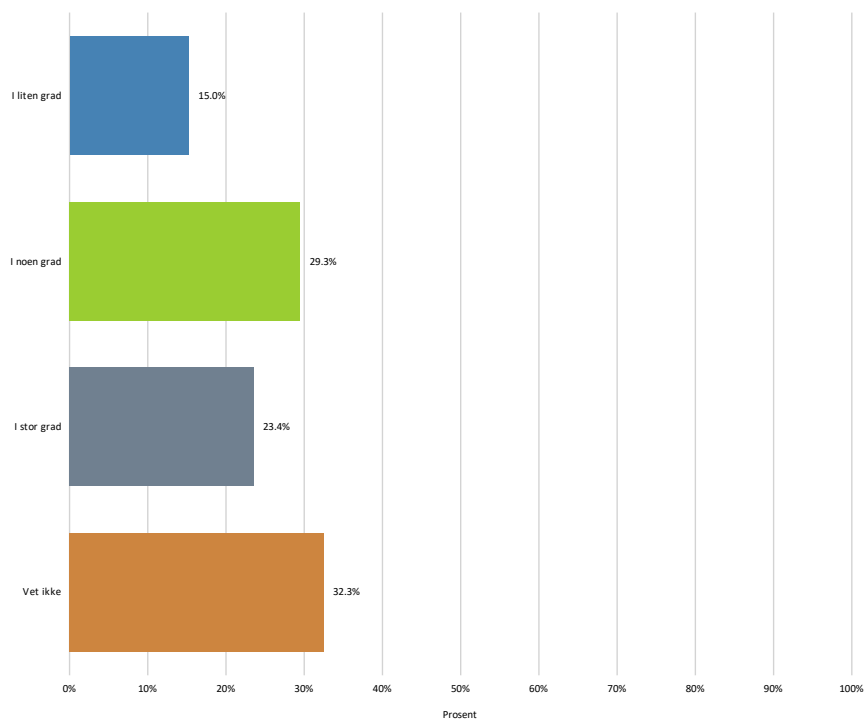
83. Matlaging

Navn	Prosent
Ikke viktig	2,1%
Mindre viktig	24,6%
Ganske viktig	47,5%
Meget viktig	25,8%
N	794

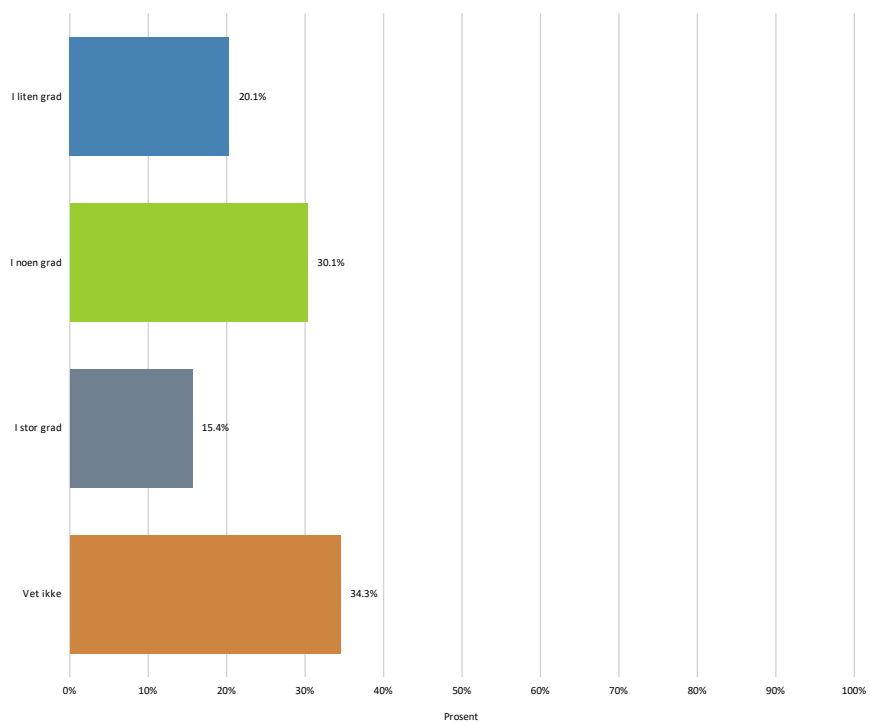
84. VEKTLEGGING

85. Lesing på eget initiativ

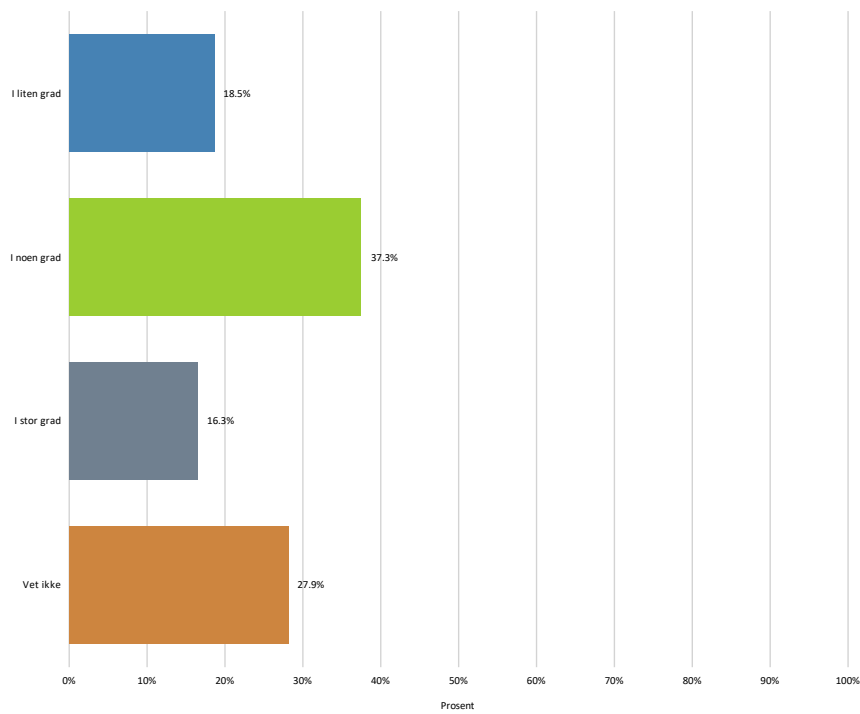
Navn	Prosent
I liten grad	15,0%
I noen grad	29,3%
I stor grad	23,4%
Vet ikke	32,3%
N	792

86. Lesing med ansatte

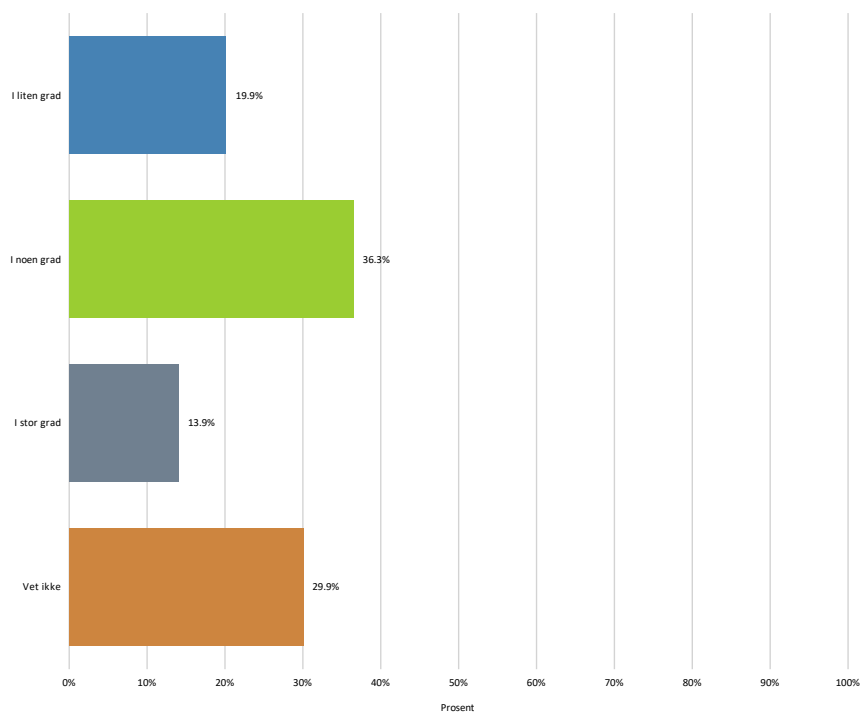
Navn	Prosent
I liten grad	20,1%
I noen grad	30,1%
I stor grad	15,4%
Vet ikke	34,3%
N	790

87. Musikkaktiviteter

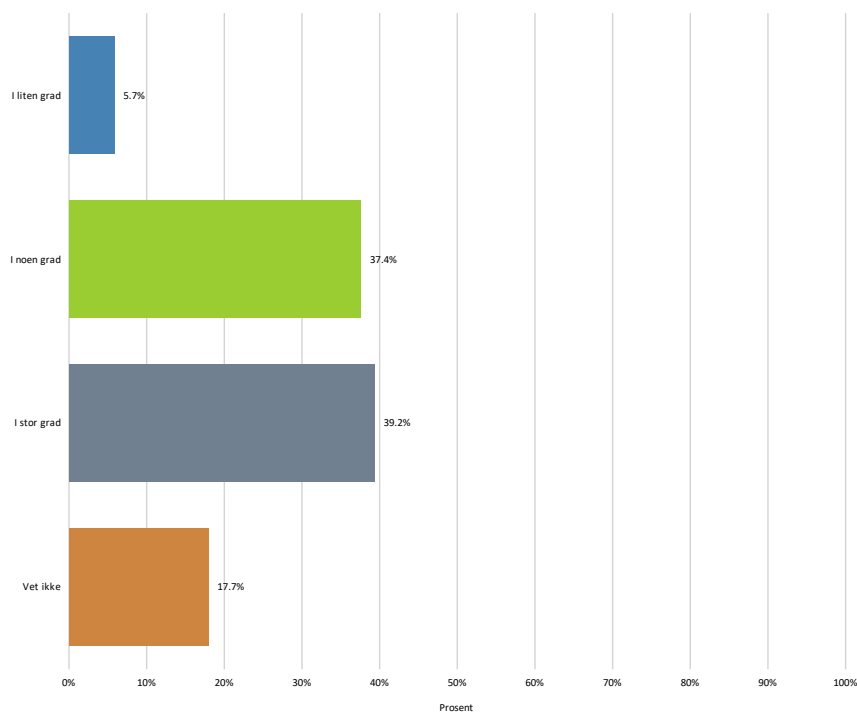
Navn	Prosent
I liten grad	18,5%
I noen grad	37,3%
I stor grad	16,3%
Vet ikke	27,9%
N	791

88. Dans- og dramaaktiviteter

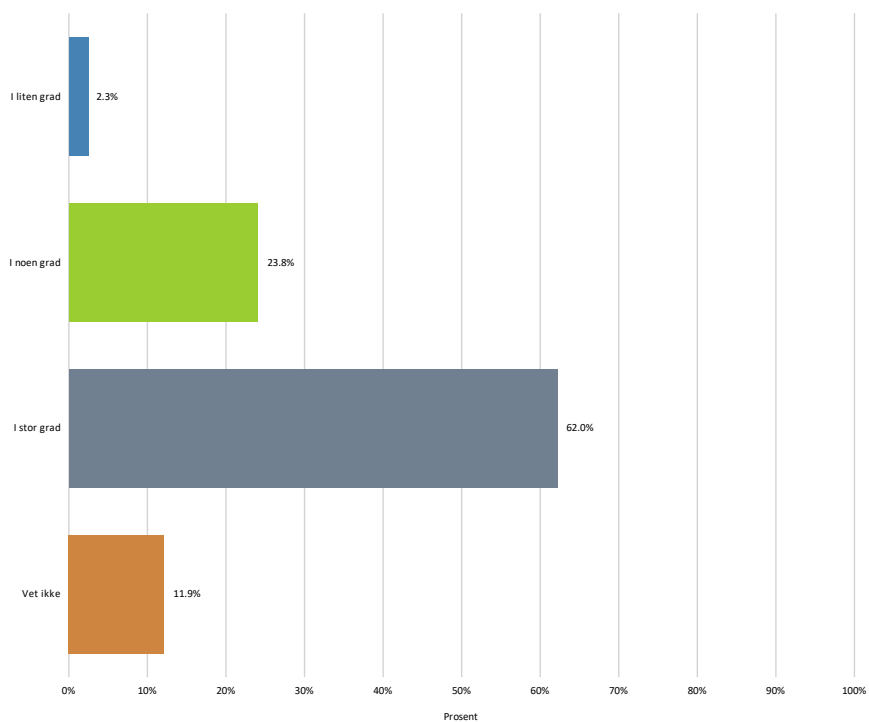
Navn	Prosent
I liten grad	19,9%
I noen grad	36,3%
I stor grad	13,9%
Vet ikke	29,9%
N	793

89. Formingsaktiviteter

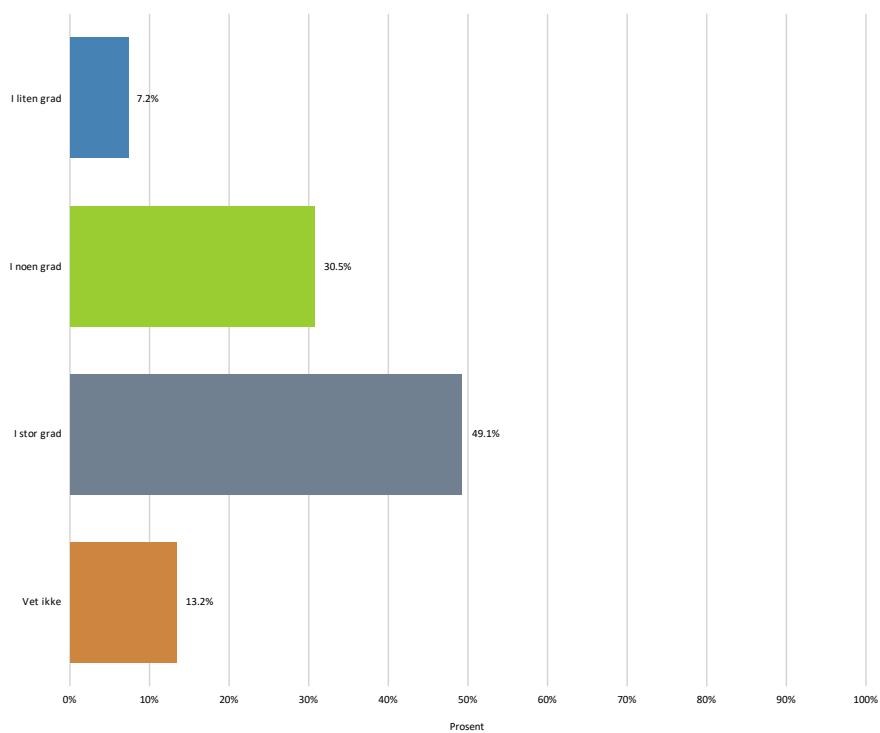
Navn	Prosent
I liten grad	5,7%
I noen grad	37,4%
I stor grad	39,2%
Vet ikke	17,7%
N	789

90. Fysisk aktivitet og bevegelse

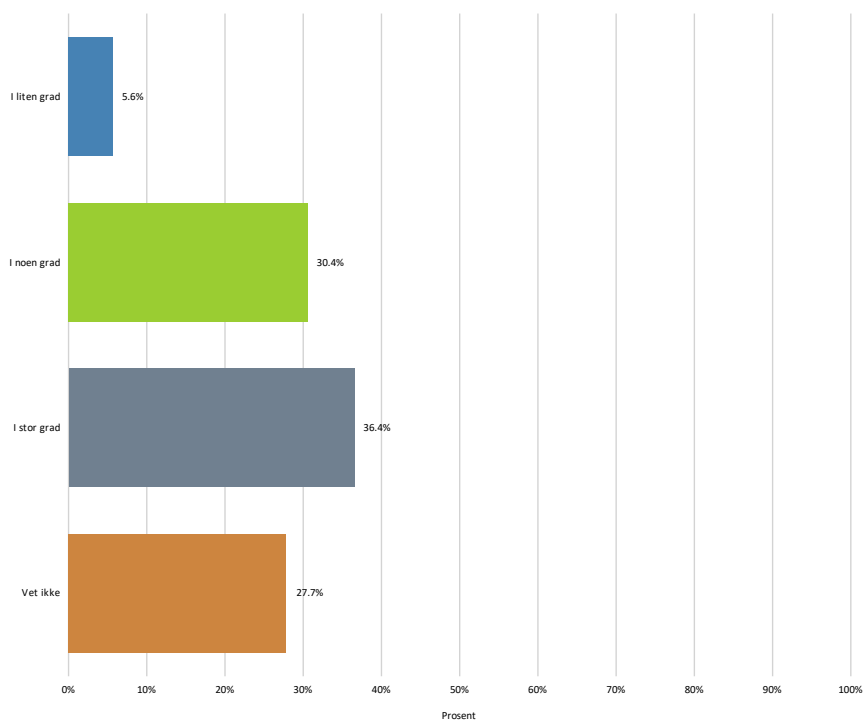
Navn	Prosent
I liten grad	2,3%
I noen grad	23,8%
I stor grad	62,0%
Vet ikke	11,9%
N	789

91. Bruk av natur og nærmiljø

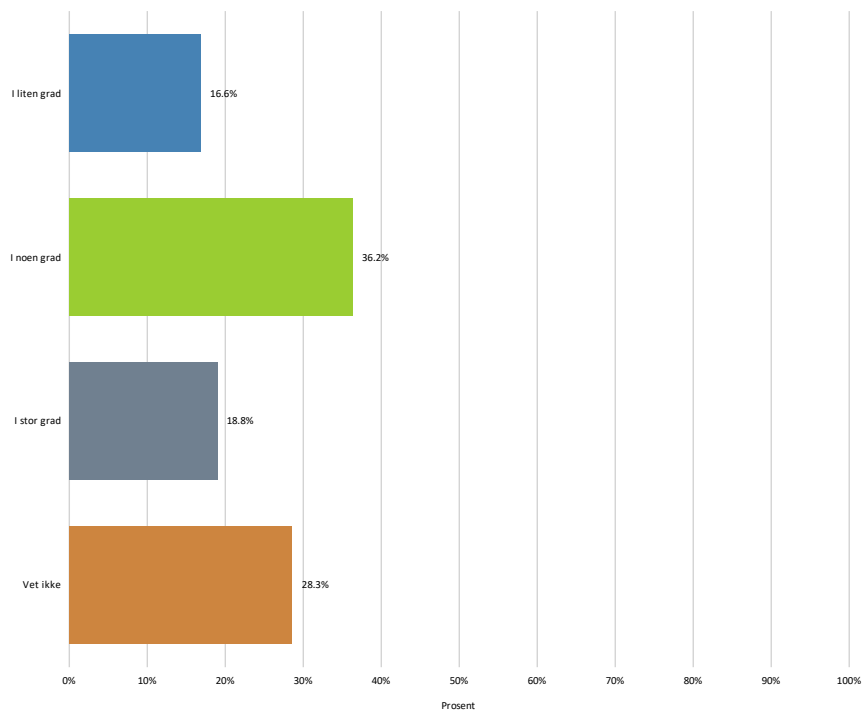
Navn	Prosent
I liten grad	7,2%
I noen grad	30,5%
I stor grad	49,1%
Vet ikke	13,2%
N	793

92. Praktiske oppgaver (som rydding, dekke bord og lignende)

Navn	Prosent
I liten grad	5,6%
I noen grad	30,4%
I stor grad	36,4%
Vet ikke	27,7%
N	792

93. Matlaging

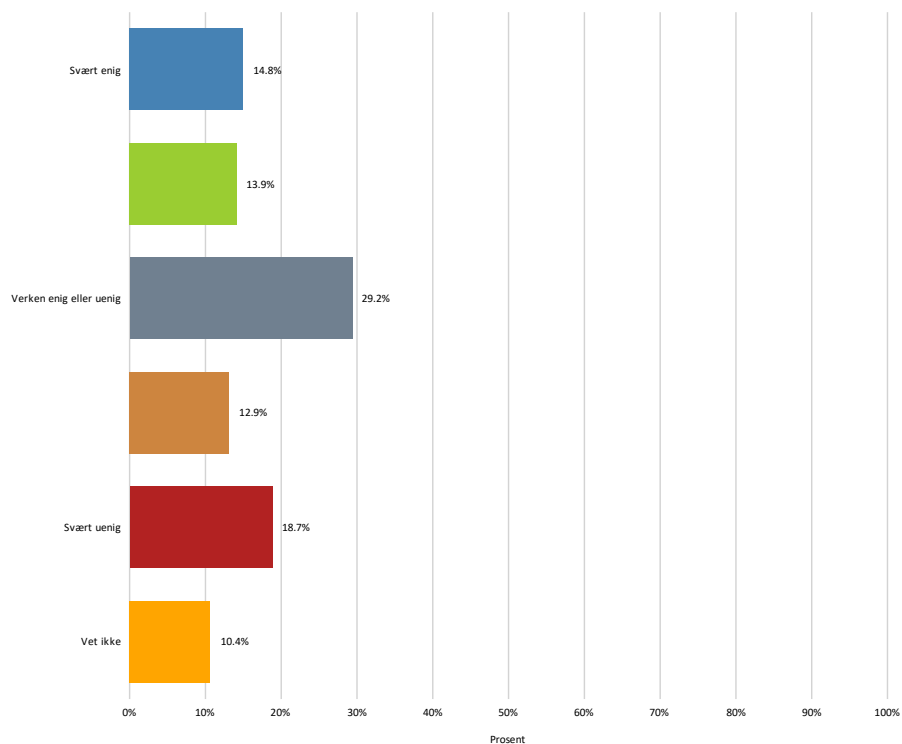

Navn	Prosent
I liten grad	16,6%
I noen grad	36,2%
I stor grad	18,8%
Vet ikke	28,3%
N	787

94. Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn?

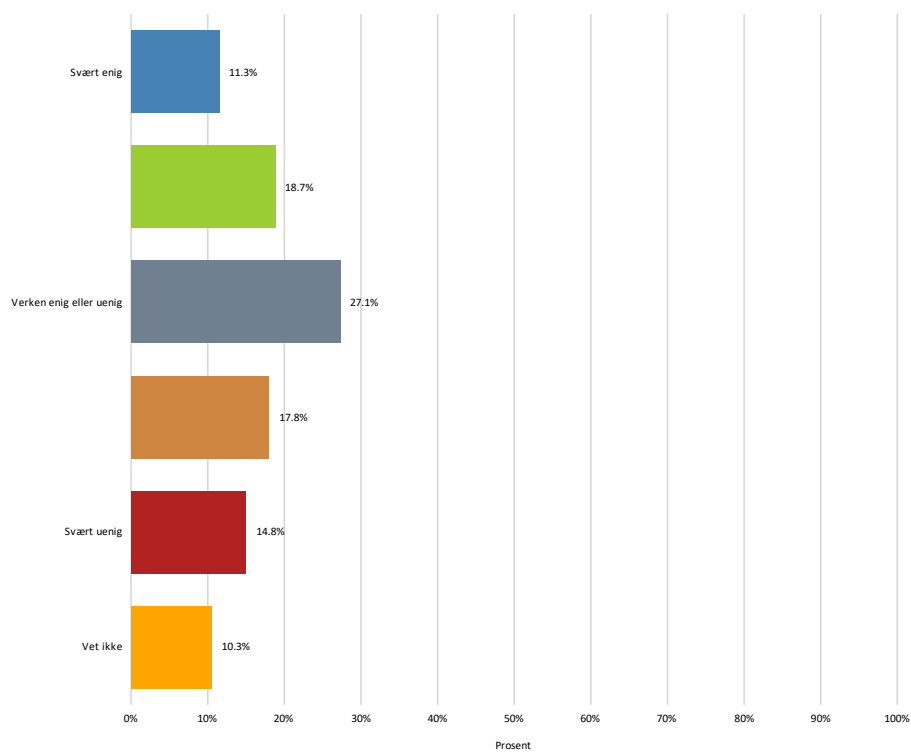
11 Mat og måltider

95. Måltidene i SFO fremmer matglede

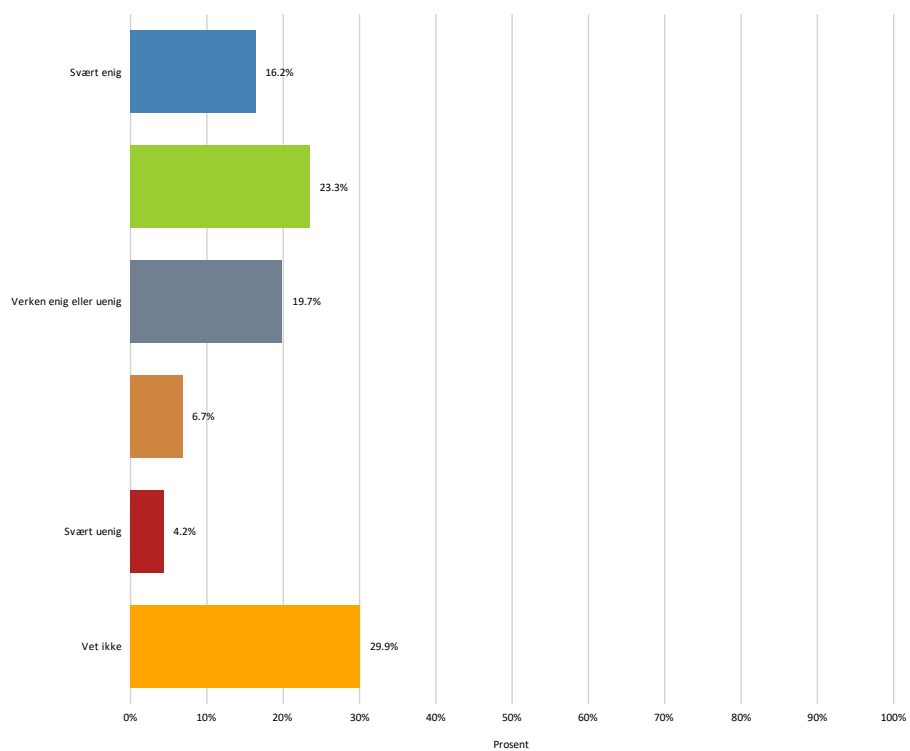
Navn	Prosent
Svært enig	14,8%
Verken enig eller uenig	29,2%
Svært uenig	18,7%
Vet ikke	10,4%
N	804

96. Det serveres sunn mat

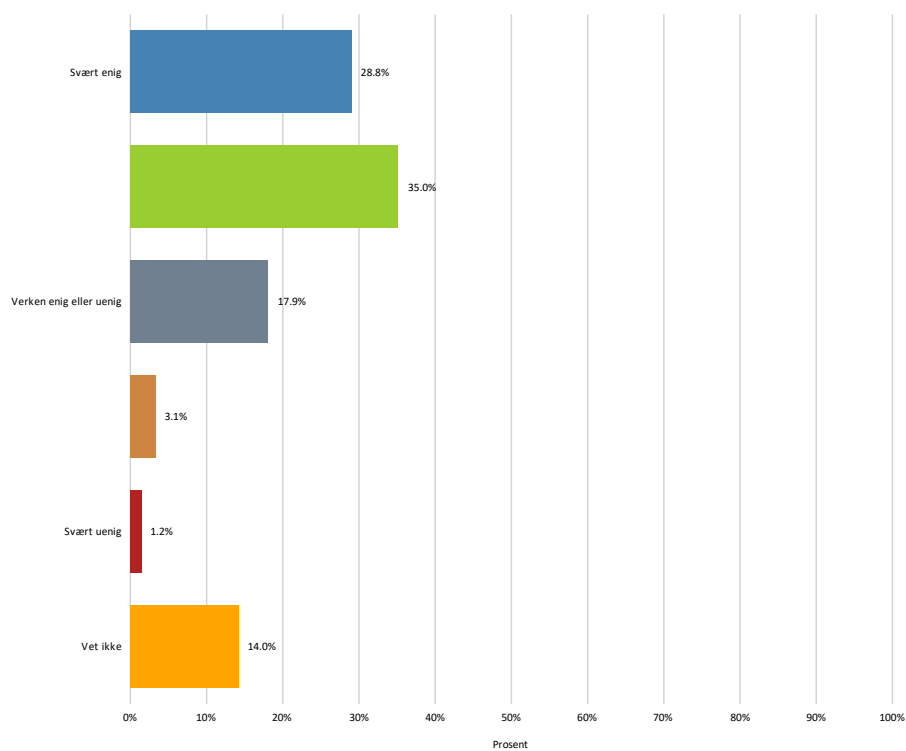
Navn	Prosent
Svært enig	11,3%
	18,7%
Verken enig eller uenig	27,1%
	17,8%
Svært uenig	14,8%
Vet ikke	10,3%
N	804

97. Barnet ditt får tilstrekkelig med tid til å spise

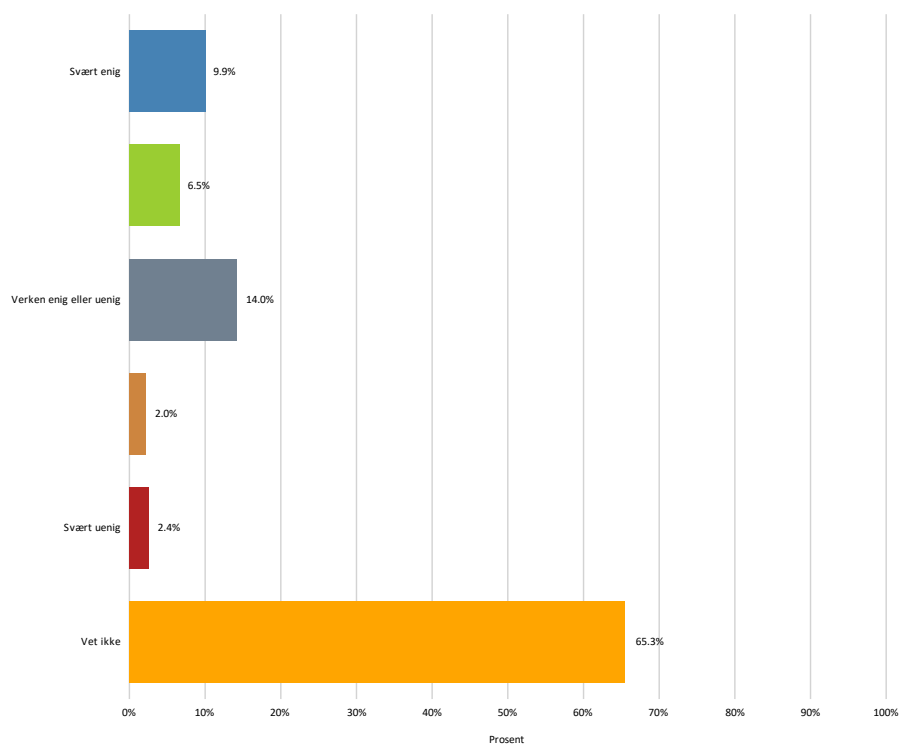
Navn	Prosent
Svært enig	16,2%
Verken enig eller uenig	19,7%
Svært uenig	4,2%
Vet ikke	29,9%
N	803

98. Måltidene serveres til tidspunkter som passer ditt barns behov

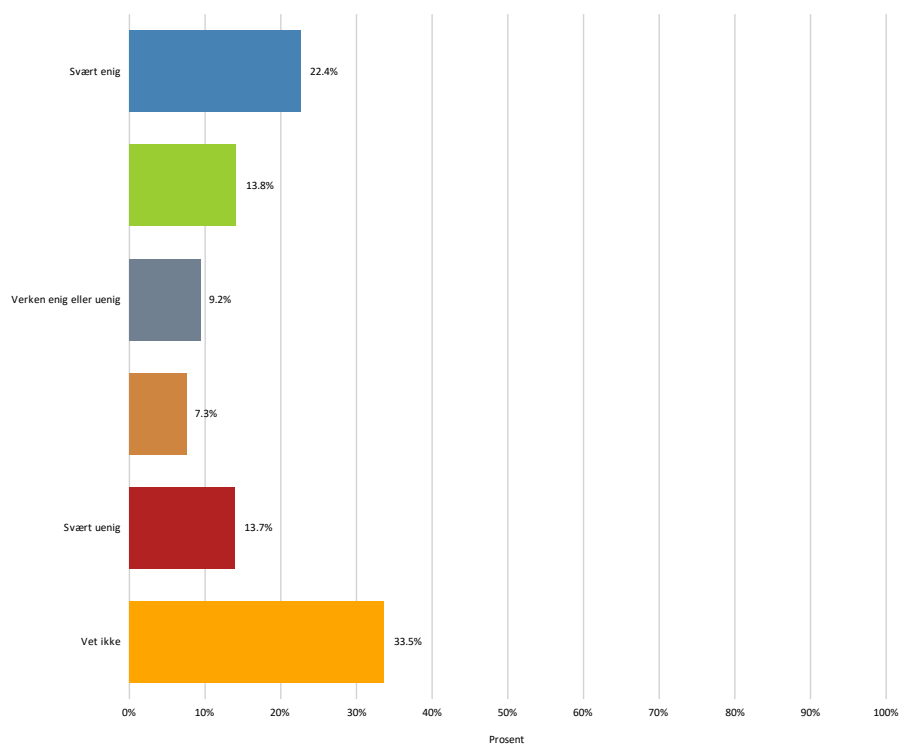
Navn	Prosent
Svært enig	28,8%
Verken enig eller uenig	35,0%
Svært uenig	3,1%
Vet ikke	1,2%
N	801

99. De ansatte spiser sammen med barna

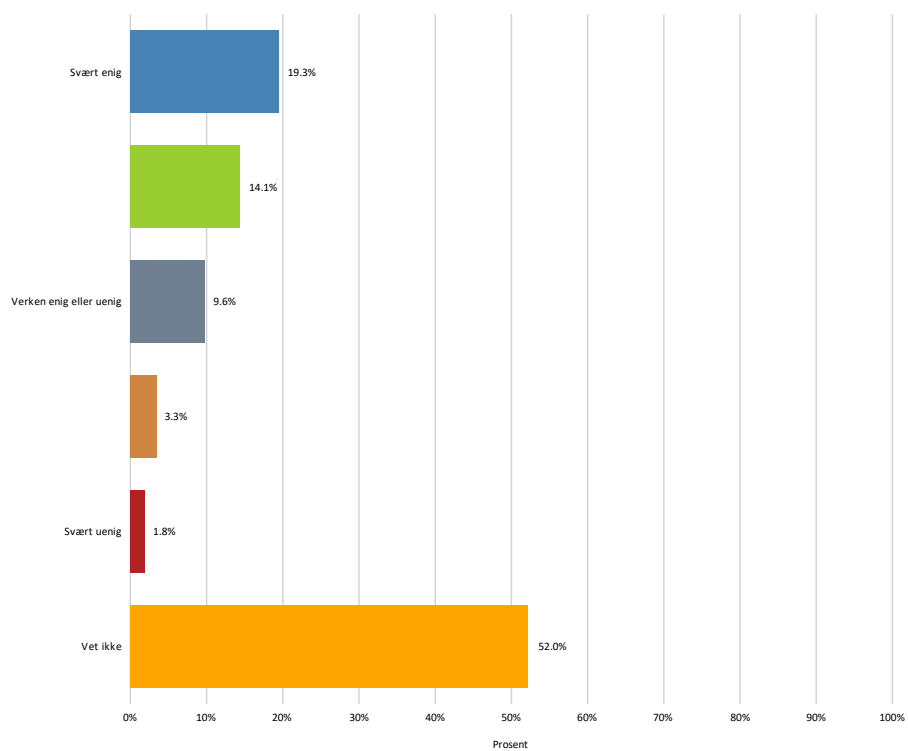
Navn	Prosent
Svært enig	9,9%
Verken enig eller uenig	14,0%
Svært uenig	2,4%
Vet ikke	65,3%
N	802

100. Barna tilbys frukt og grønnsaker i løpet av dagen

Navn	Prosent
Svært enig	22,4%
Verken enig eller uenig	13,8%
Svært uenig	9,2%
Vet ikke	7,3%
N	13,7%
	33,5%
	803

101. Hygiene er godt ivaretatt (f.eks. gjennom rutiner for håndvask)

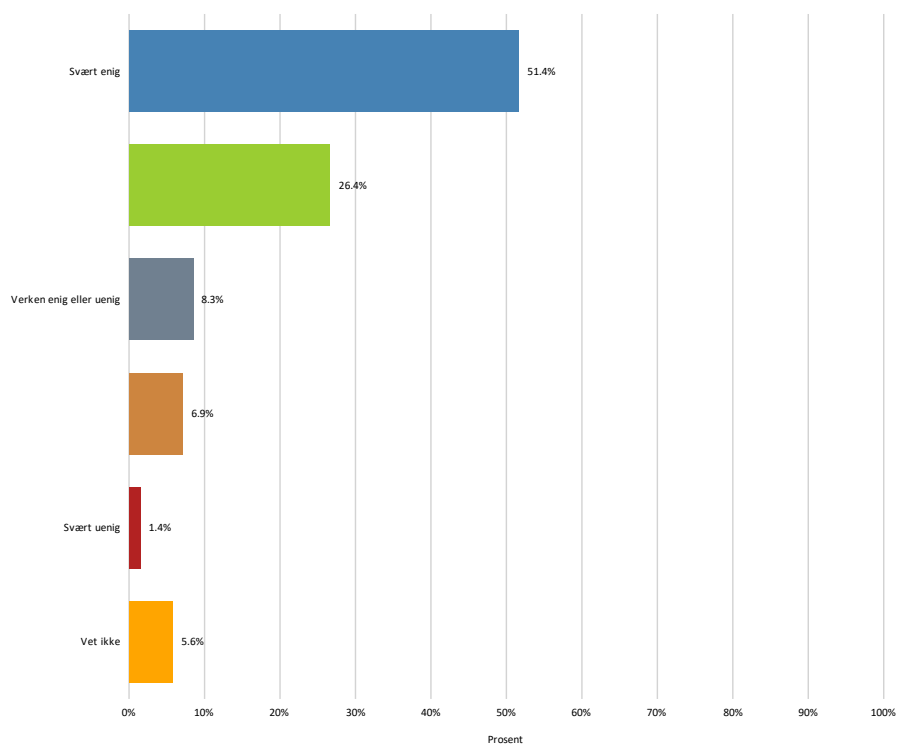
Navn	Prosent
Svært enig	19,3%
Verken enig eller uenig	9,6%
Svært uenig	1,8%
Vet ikke	52,0%
N	800

102. Har ditt barn matallergi og/eller matintoleranse?

Navn	Prosent
Ja	9,3%
Nei	90,7%
N	776

103. Om ditt barn har matallergi og/eller matintoleranse:

104. Mattilbudet i SFO tar hensyn til barnets matallergi og/eller matintoleranse

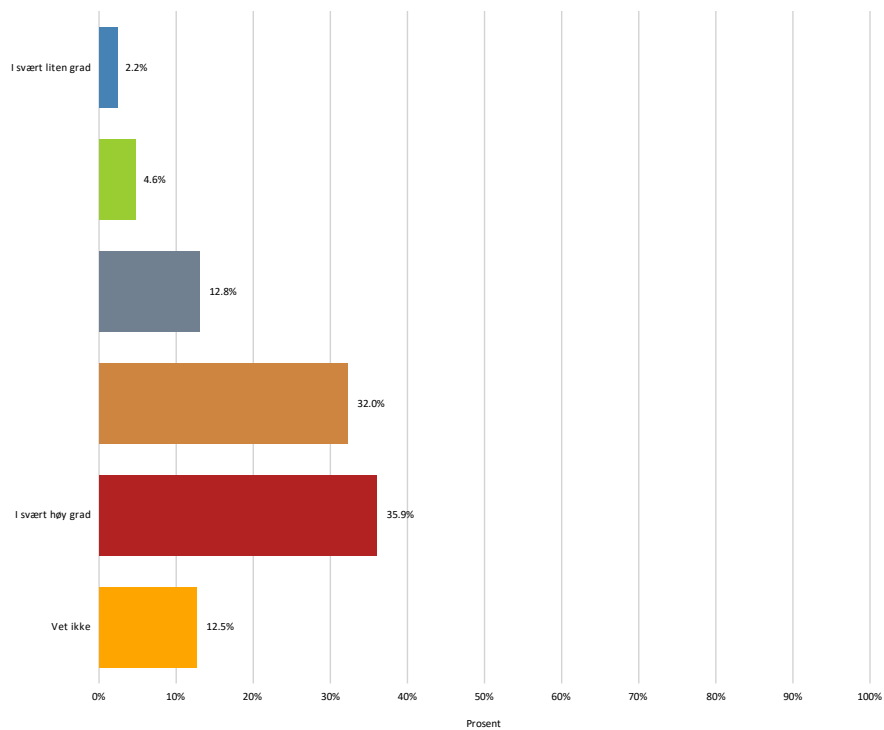

Navn	Prosent
Svært enig	51,4%
(Unlabeled)	26,4%
Verken enig eller uenig	8,3%
(Unlabeled)	6,9%
Svært uenig	1,4%
Vet ikke	5,6%
N	72

105. I hvilken grad mener du at SFO gjør følgende tilgjengelig for barna?

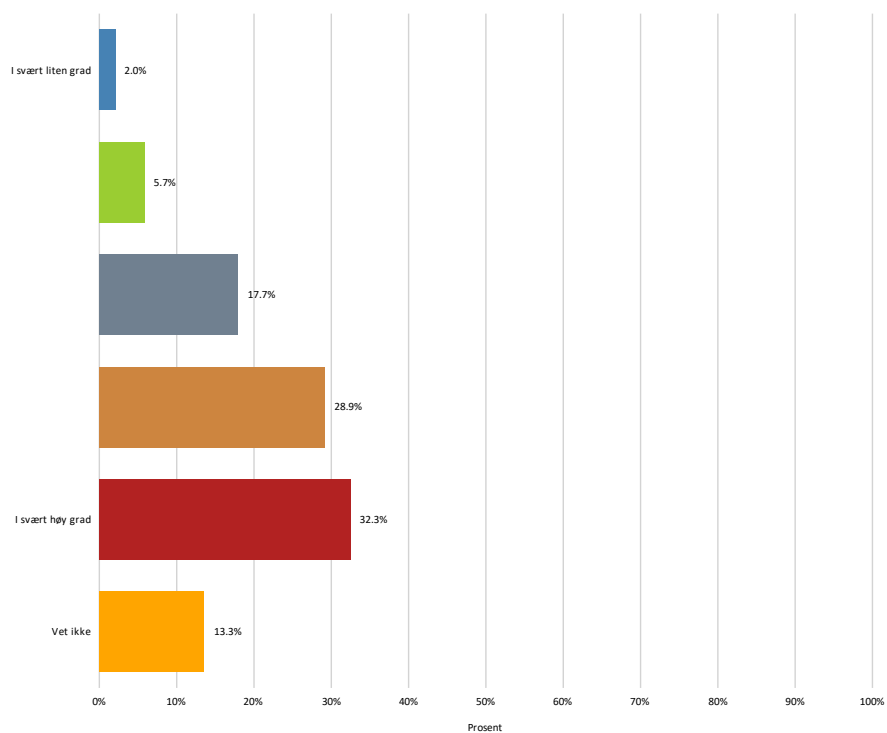
12 Tilgjengelighet av materiell

106. Leker og utstyr for lek og aktiviteter inne

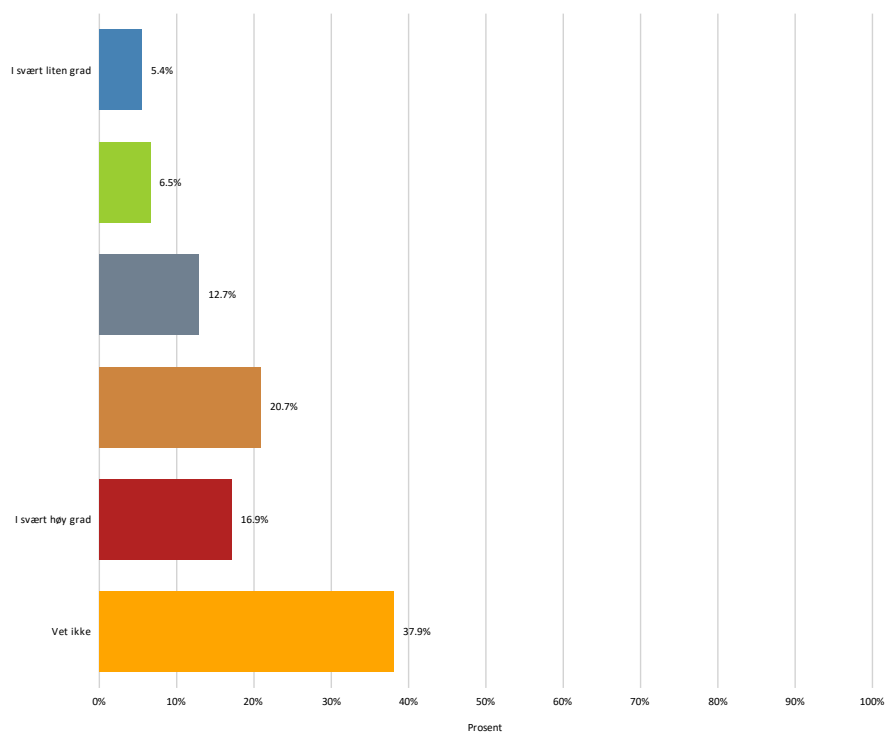
Navn	Prosent
I svært liten grad	2,2%
	4,6%
	12,8%
	32,0%
I svært høy grad	35,9%
Vet ikke	12,5%
N	803

107. Leker og utstyr for lek og aktiviteter ute

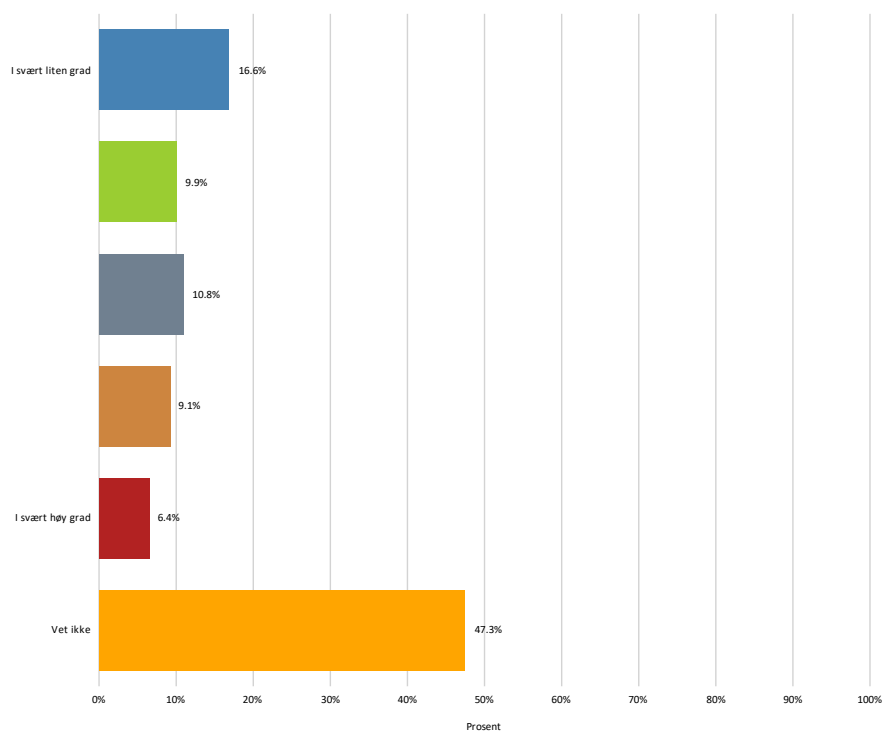
Navn	Prosent
I svært liten grad	2,0%
	5,7%
	17,7%
	28,9%
I svært høy grad	32,3%
Vet ikke	13,3%
N	802

108. Bøker

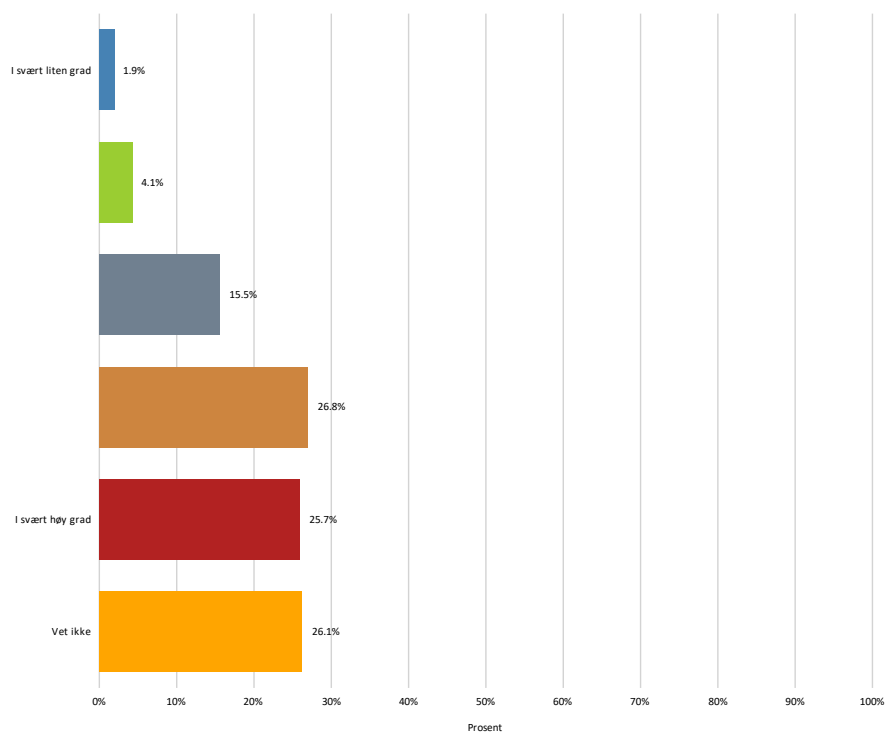
Navn	Prosent
I svært liten grad	5,4%
	6,5%
	12,7%
	20,7%
I svært høy grad	16,9%
Vet ikke	37,9%
N	803

109. Digitalt utstyr (som iPad etc.)

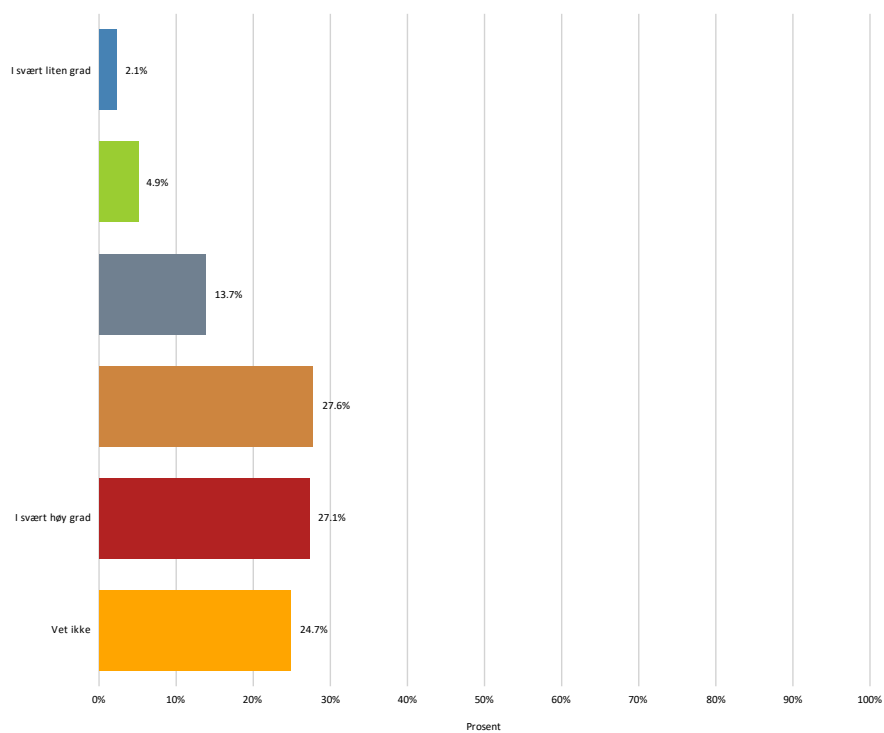
Navn	Prosent
I svært liten grad	16,6%
	9,9%
	10,8%
	9,1%
I svært høy grad	6,4%
Vet ikke	47,3%
N	800

110. Brettspill

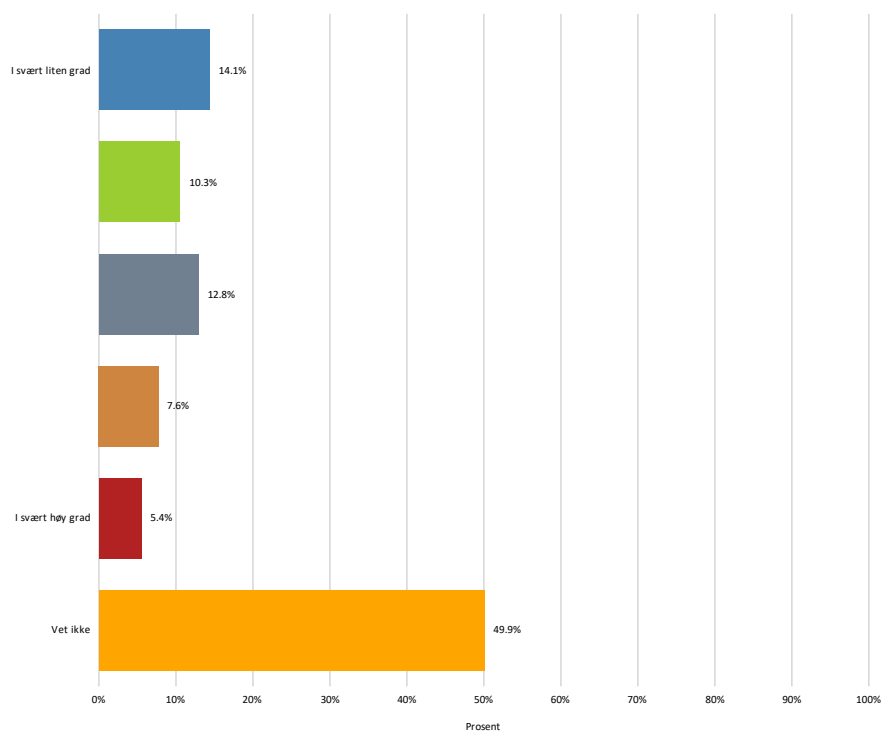
Navn	Prosent
I svært liten grad	1,9%
	4,1%
	15,5%
	26,8%
I svært høy grad	25,7%
Vet ikke	26,1%
N	802

111. Formingsmaterieil

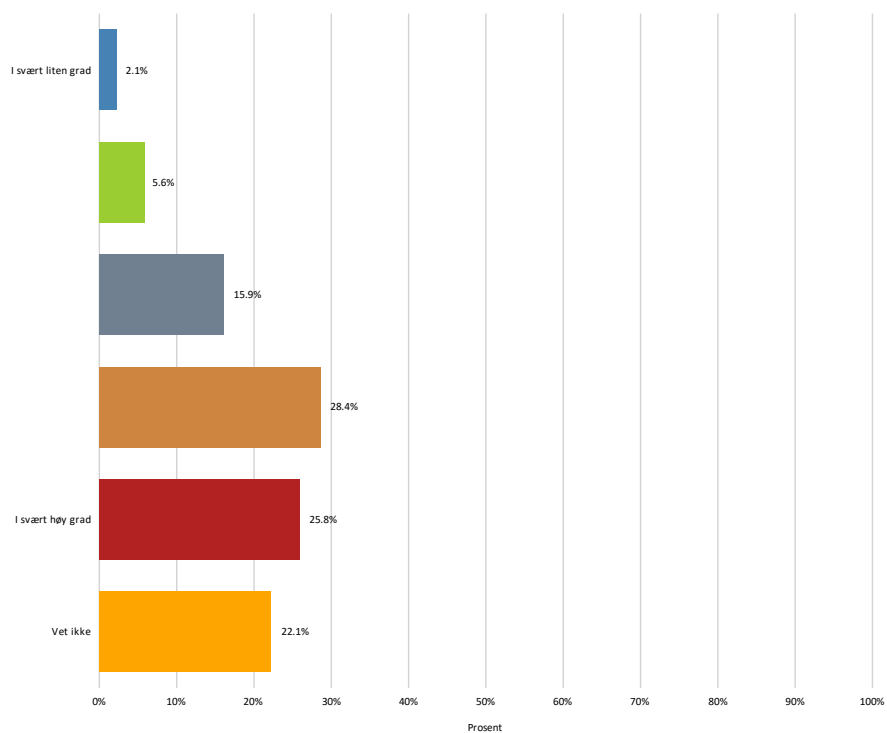
Navn	Prosent
I svært liten grad	2,1%
	4,9%
	13,7%
	27,6%
I svært høy grad	27,1%
Vet ikke	24,7%
N	798

112. Musikkinstrumenter

Navn	Prosent
I svært liten grad	14,1%
	10,3%
	12,8%
	7,6%
I svært høy grad	5,4%
Vet ikke	49,9%
N	800

113. Utstyr som fremmer fysisk aktivitet

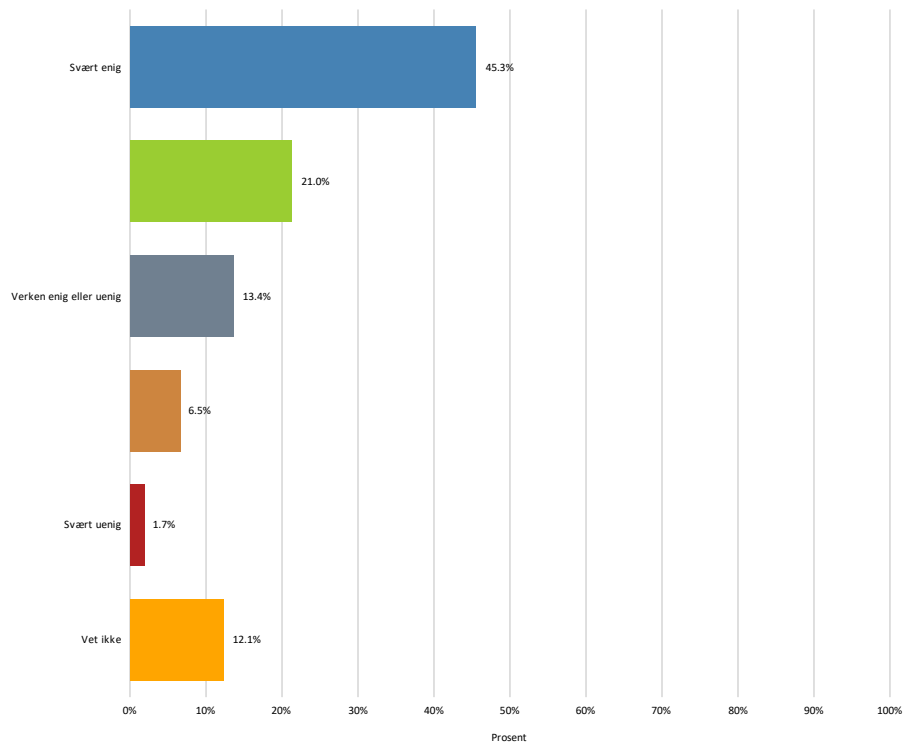

Navn	Prosent
I svært liten grad	2,1%
	5,6%
	15,9%
	28,4%
I svært høy grad	25,8%
Vet ikke	22,1%
N	798

114. Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn? Lek og aktiviteter i SFO passer like godt for ...

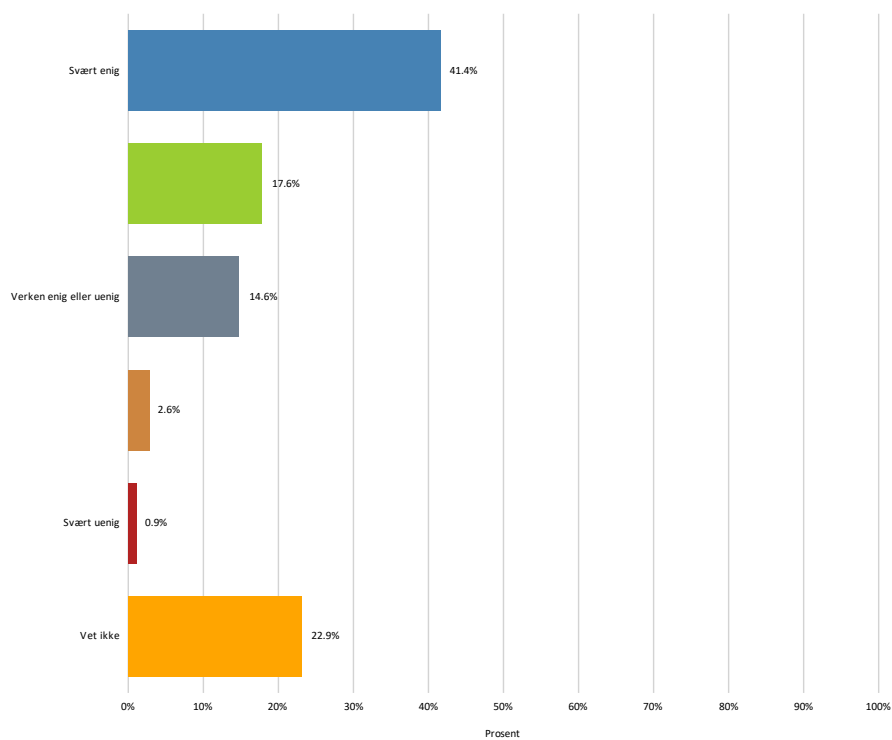
13 SFO som arena for inkludering

115. Jenter og gutter

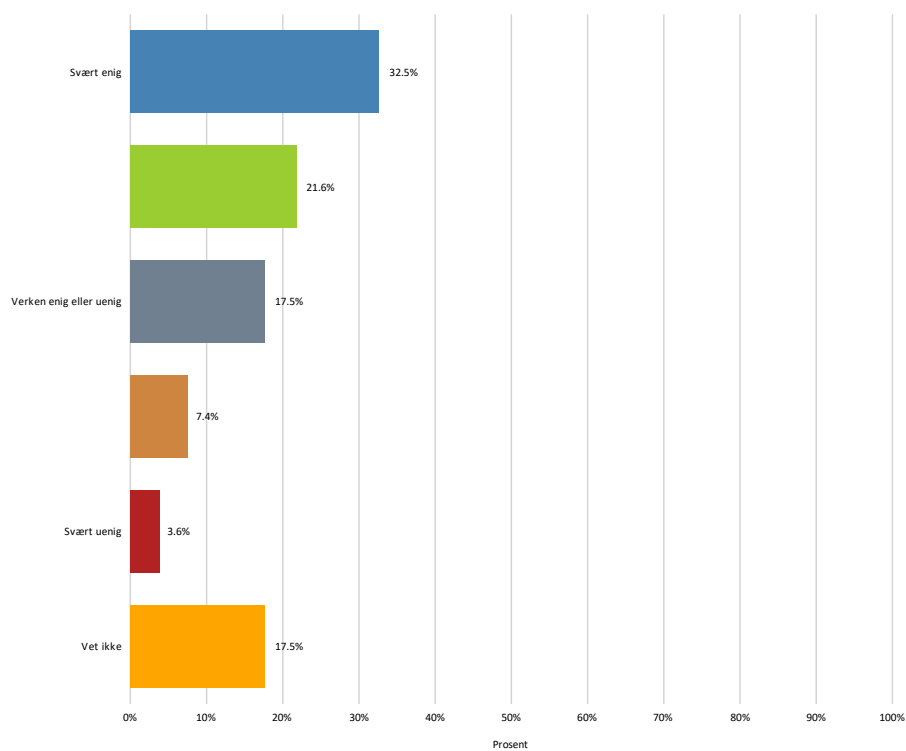
Navn	Prosent
Svært enig	45,3%
Verken enig eller uenig	13,4%
Svært uenig	1,7%
Vet ikke	12,1%
N	804

116. Barn med ulik kulturell bakgrunn

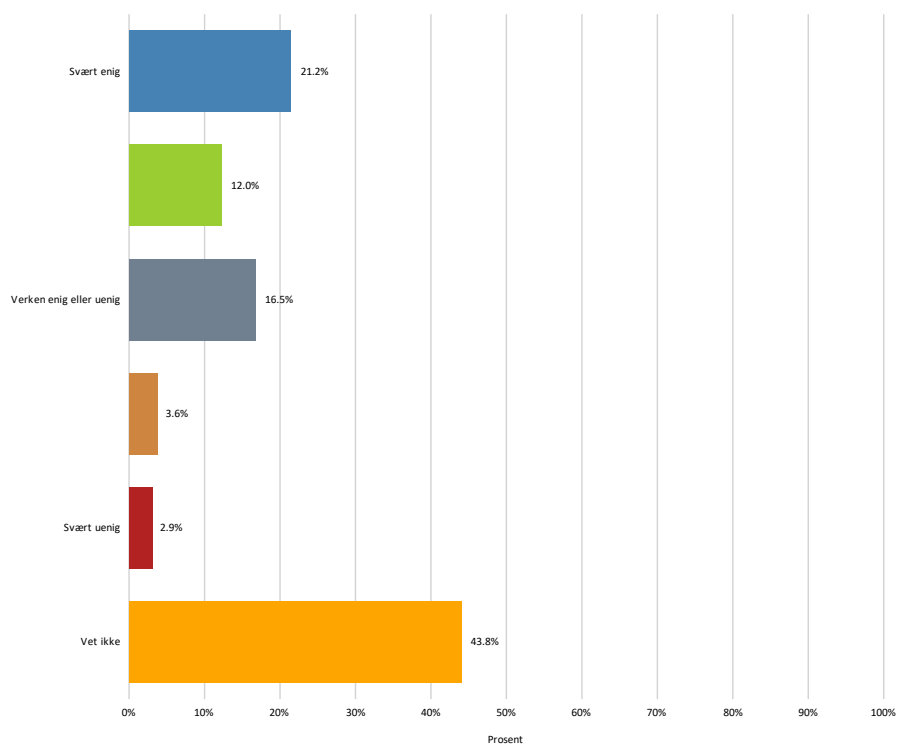
Navn	Prosent
Svært enig	41,4%
Verken enig eller uenig	14,6%
Svært uenig	0,9%
Vet ikke	22,9%
N	802

117. Yngre og eldre barn

Navn	Prosent
Svært enig	32,5%
Verken enig eller uenig	17,5%
Svært uenig	3,6%
Vet ikke	17,5%
N	801

118. Barn med og uten behov for særskilt støtte

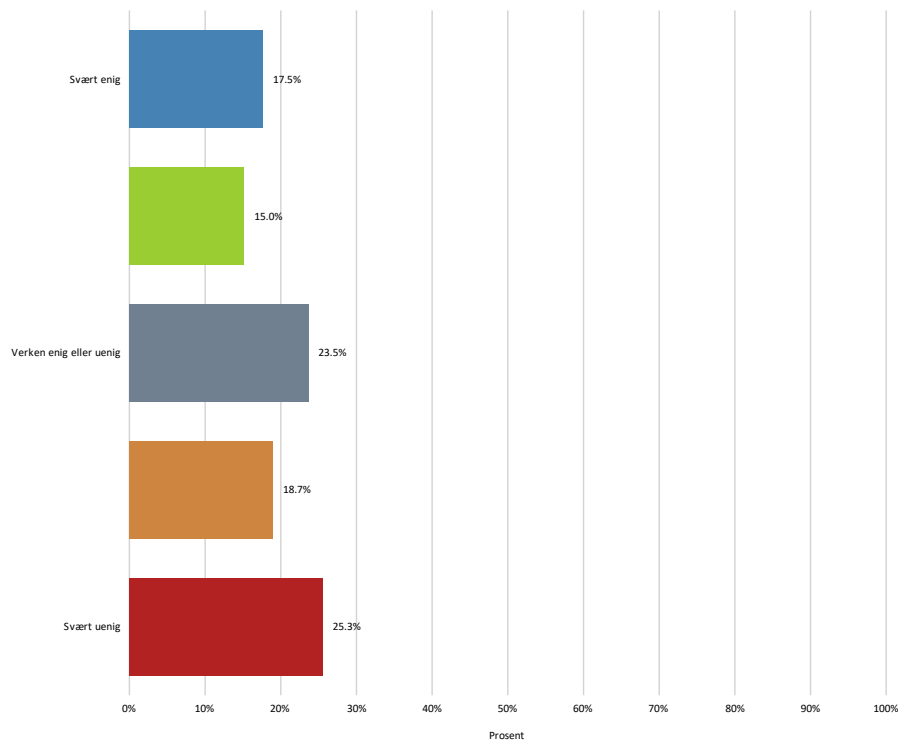

Navn	Prosent
Svært enig	21,2%
	12,0%
Verken enig eller uenig	16,5%
	3,6%
Svært uenig	2,9%
Vet ikke	43,8%
N	799

119. Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn? Som foresatt får du ...

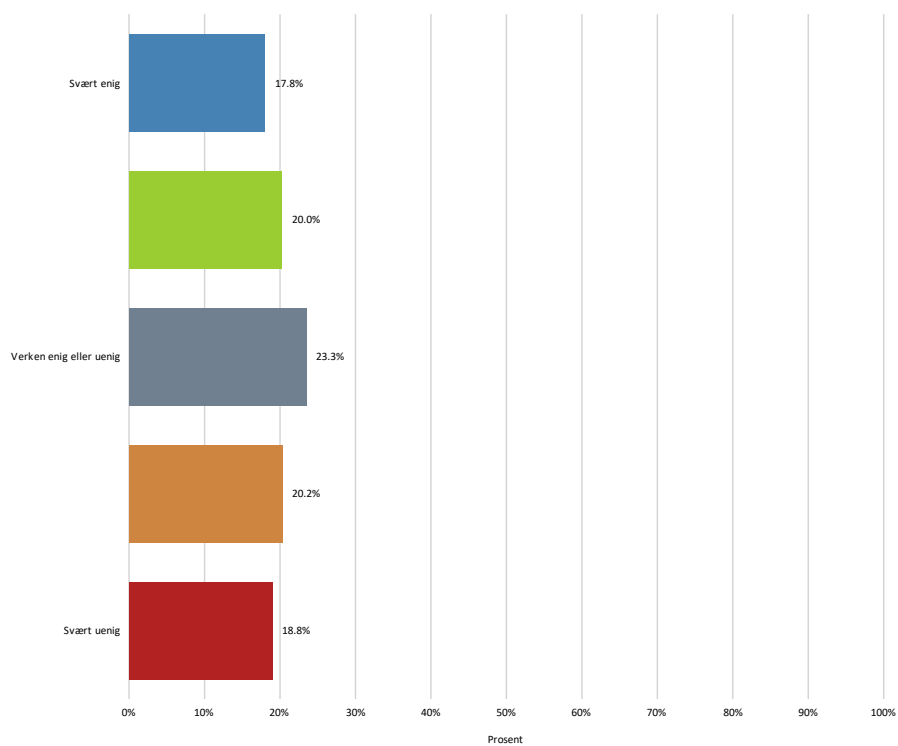
14 Samarbeid med hjemmet

120. Informasjon om hvordan barnet ditt har det på SFO ved henting og bringing

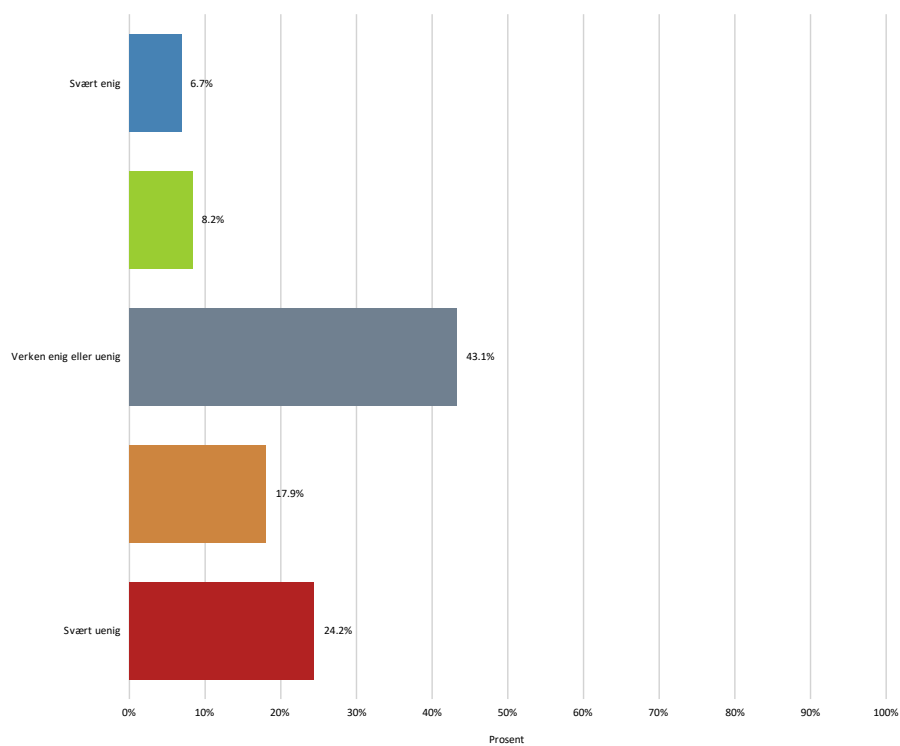
Navn	Prosent
Svært enig	17,5%
Verken enig eller uenig	23,5%
Svært uenig	25,3%
N	801

121. Informasjon om hva som foregår på SFO

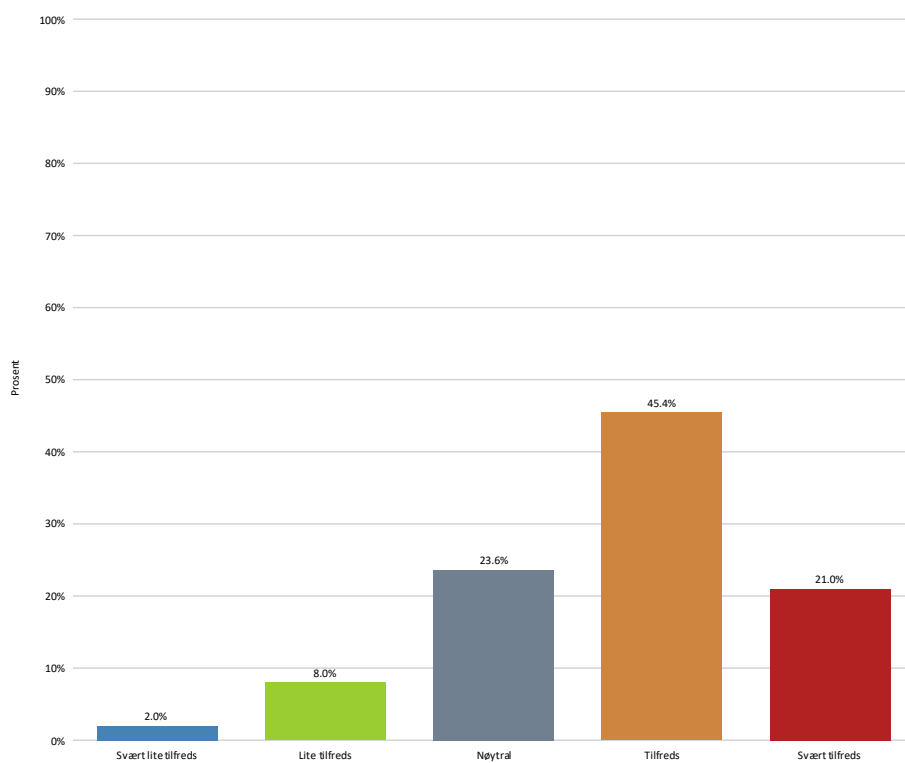
Navn	Prosent
Svært enig	17,8%
	20,0%
Verken enig eller uenig	23,3%
	20,2%
Svært uenig	18,8%
N	799

122. Påvirke SFOs innhold og aktiviteter

Navn	Prosent
Svært enig	6,7%
Verken enig eller uenig	43,1%
Svært uenig	24,2%
N	794

123. Alt i alt, hvor fornøyd er du med SFO-tilbud for ditt barn?

Spørsmål

N

Gjennomsnitt

Standardavvik

Alt i alt, hvor fornøyd er du med SFO-tilbud for ditt barn?

801

3,75

0,94

15 Tanker om SFO eller forslag til en bedre SFO

<p>Det må være mulig å lage noe annet til barna enn frokostblanding, risgrøt og ostesmørbrød. Dersom SFO ikke ønsker å forbedre noe her, er mitt forslag at barna heller har med en ekstra nistepakke og sparer plass i magen til en næringsrik middag når de kommer hjem.</p>
<p>SFO kan føles som en oppbevaring. Vet om episoder hvor barna ser på mobilen til ansatte i stedet for å leke. Lav bemanning og lite engasjert personell. Veldig dyrt tilbud ifht hva man 'får ut av det'. Men et sted må jo barna være imens man er på jobb... Kommer til å minske på plassen så fort det lar seg gjøre.</p>
<p>Utelek bør ikke være væravhengig, barna har godt av og tåler litt regn og vind.</p> <p>Erfaring fra tidligere barn er at barnet trives godt første året, men så blir aktivitetene "kjedelige" og det er lite fornying. Derfor velger mange av de litt eldre barna heller konkurrerende Idrettsfritidsordning som jeg føler gir mer valuta og aktivitet for pengene.</p> <p>Tilbudet/aktiviteter og nytenkning på SFO synes jeg ikke står i stil til prisen man betaler. Dette blir naturligvis sett opp mot tilbud i barnehage (selv om SFO ikke får tilsvarende tilskudd) og på IFO.</p>
<p>Første barn på SFO og hun går til og fra skole/SFO selv. Da vet vi ikke så mye mer enn det barnet selv forteller. Men ut ifra den informasjonen vi har fått fra SFO og det hun forteller selv virker det til å være veldig bra på (...)! </p>
<p>Savner et sunnere mattilbud. Knekkebrød og havregryn er topp, men pasta/ostesmørbrød osv. skjønner jeg ikke helt at er på agenda.</p>
<p>For få ansatte. Bl.a. opplevd at barnet har kommet hjem blødende (...) uten info til foreldre. SFO virker for meg som barneoppbevaring med mye frilek. Virker som barnet bruker veldig mye tid på dekorasjoner, men lite til for eksempel aktivitet, musikk, lesing og spill. Ønsker SFO kunne variere barns aktiviteter mer og evt stimulere til økt lesing. Ønsker SFO kunne tilby mer enn 1 skive brød for de som har behov for mer å spise mellom 11 og 16, eller at vi slipper å betale for maten da vi allikevel må sende med ekstra niste.</p>
<p>Sfo har åpningstider en del av oss foreldre sliter med.. Når arbeidsdagen starter kl 7.30 er det vanskelig...!</p>
<p>Ideelt sett bør SFO være åpen hver skoledag, slik at foreldre trenger ikke å ta ferie.</p>
<p>Dårlig kjøkken og lite muligheter til å lage mat. Det blir mye knekkebrød med pålegg eller pasta.</p>
<p>Ukeplan hadde vært fin. Fellesaktiviteter hadde vært fint. Det snakkes mye om fri lek, men det virker mer som ansvarsfraskrivelse fra de voksne sin side. Det er når barnene kommer i lek de kan oppleve fri lek. Da er det fint om man legger til rette for mulighet til å komme i lek, for så å kunne oppleve fri lek. Barn overlatt til seg selv, er ikke likestilt med at barn opplever fri lek.</p>
<p>Jeg skulle ønske det var mulig å kunne betale for ettermiddag eller morgen alt etter Hva slaget behov man har. Men det som er viktigst for meg er at det blir tatt tak i Hva de får servert mens de er på sfo. Mitt inntrykk er at ostesmørbrød er gjenganger opptil flere ganger i uke. Skulle ønske fokus på frukt og grønt samt variasjon og sunnere mat var mer prioritert.</p>
<p>Jeg har et barn som er fornøyd med SFO, og det er viktigste nå. Da er vi foreldre også fornøyde. Men vi har liten oversikt og får lite informasjon om SFO - dagen for vårt barn. Både hva gjelder aktiviteter, pedagogisk opplegg, hvordan barnet har hatt det, mat mm</p>
<p>Det er ikke lenge siden mitt barn har begynt i SFO og kan ikke si så mye for å være helt sikker men barnet mitt er vant fra barnehagen at de gikk flere turer og har hørt at barnet mitt savner det. I begynnelsen var det mye frustrasjon og hadde ikke lyst å gå på skolen var lei seg da jeg hentet. Det var ofte ingen vil leke med meg, ingen i verden vil leke med meg, hvorfor de vil ikke leke med meg. De sier bare hei til meg men vil ikke leke og når jeg prøver å leke sammen gjør de stiv ansikt og ser en annen vei, (det har jeg også observert selv flere ganger, med barna altså, du får ikke kontakt). Følte seg ensom, trist og isolert. Men akkurat i går sa at jeg har fått meg flere venner og virket glad. Det jeg vil si er det er veldig viktig at barnet får noen å leke med både på skolen og SFO. Det sosiale er kjempe viktig for barn, sammen lærer de utvikler seg bedre. Å lære dem å være snill og vennlig helt fra de er små er positivt både for barnas trivsel og helse. Utstenging har jeg opplevd (...) Det er voksne som påvirker for barna det vet jeg.</p>
<p>SFO vil gjerne lære barna å like sunn og variert mat, og det er jo i utgangspunktet veldig bra. Dvs. barna skal prøve ut og smake på ting de er ukjente med eller ikke liker.</p>

<p>Det bør IKKE insisteres på at alle barn skal smake/spise all mat. Barn er forskjellige og har forskjellig smak og terskel for hva som er greit.</p> <p>Overskrides disse grensene for press fra de voksne fører det til frykt, motvilje og ulyst hos noen barn. Og de føler seg utenfor eller dumme i forhold til de andre som spiser det de får servert. Det er i all hovedsak hjemmets oppgave å sørge for sunt og variert kosthold.</p>
<p>Det er veldig mange barn, og ikke så mange ansatte.</p> <p>Det er klart at det er barn både ute og inne slik at det kan virke til at det er få voksne.</p> <p>Forstår at det er et puslespill som skal settes sammen. Jeg opplever at barna har det fint på SFO og at de voksne gjør virkelig så godt de kan. Det med maten er for meg ganske irrelevant fordi det er for mange barn til at de ansatte kan bruke for mye tid på å lage voldsomme måltider.</p> <p>Alt i alt er jeg fornøyd, de kan være både ute og inne, mange fine lekemuligheter inne og ute.</p> <p>Opplever at de voksne ikke har full kontroll da det er så mange barn og man ikke kan være over alt til enhver tid.</p> <p>Ved henting møter jeg ofte barn som står i konflikter, men ingen ansatte rundt, noe som kan være utfordrende.</p>
<p>Koster for mye i forhold til hvor mange timer de er der. Rart at SFO og barnehage koster det samme.</p>
<p>Hadde vært ønskelig med flere aktiviteter å velge mellom. Grupper med f.eks. matlaging, svømming, lesing, strikking, syng, fotball, dans, turer og utflukter. Alle aktiviteter samlet i perm hvor foreldre og barn sammen kan velge hvilke grupper barna kan gå i etter hvilke aktiviteter de liker.</p>
<p>Mer fokus på sunn og bedre mat. Varmmat, fisk, frukt og grønt, fullkorn.</p>
<p>Leksehjelp fra 1. trinn!</p>
<p>Det er mye frilek, lite organisert lek. Føler ofte de ikke vet hvor min datter er når jeg henter. Ofte har jeg måtte gå å lete etter henne.</p>
<p>Mulighet for "stillerom" der barna kan gjøre lekser med voksenoppsyn i løpet av SFO-dagen.</p>
<p>Vi er generelt veldig fornøyd, spesielt fordi ansatte er så stabile og kjenner barna så godt. Det betyr mest.</p> <p>Vi ser muligheter for bedre kosthold. Mat med flere byggeklosser for små kropper behøver ikke koste mer penger. Kunne man prøvd et lite prosjekt på dette?</p>
<p>Hvorfor ikke arranger ballspillgruppe? Korgruppe? Dramagruppe? F.eks. to ganger i uka.</p> <p>Istedenfor tomatsuppe og ostesmørbrød, gi heller frukt/grønt, tilgang på knekkebrød og litt pålegg?</p> <p>Det er altfor dyrt. For oss som normalt bruker SFO fra skoleslutt til kl 15 (og ikke på morgenen) er det få timer til full pris! Bør være timebasert som f.eks.(...). Inntil 10 t (fordel som en ønsker) minstesats, 15 timer mellomsats etc. Mer søskenmoderasjon.</p>
<p>Skulle ønske at vi foreldre kunne hatt SFO pr time og pr dag. Ikke alle barn er på SFO når de åpner og heller ikke frem til de stenger. En bør kunne betale for det man faktisk bruker, her får nemlig kommunen for mye penger og vi får for lite i forhold til det vi bruker. SFO er ett "nødvendig" onde for mange av oss foreldre, og skulle ønske Kr.sand kommune kunne se til (...) kommune for hvor de de løser dem. Også ønskelig at barna får sunn mat, introduksjon til sunne matvarer..</p>
<p>Det lille jeg har sett av SFO så er de voksne lite delaktig og ser ut til å ha begrenset oversikt over hva som foregår, spesielt når de er ute. Det føles tidvis utrygt spesielt for de minste barna som kommer rett fra barnehage når det er såpass lite oppfølging. Det er heller ikke veldig mye tilbud om aktiviteter. Og spesielt i ferier skulle jeg ønske de hadde flere aktiviteter/turer. Trenger ikke være dyrt. Men de dagene vi har brukt sfo i ferier har barna ofte vært på skolen hele dagen. Jeg skjønner heller ikke hvorfor barna ikke får lov å gjøre lekser på sfo (spesielt 1 og 2 som ikke har tilbud om leksehjelp). Når de kommer hjem i 4 - halv 5 tiden er de ofte alt for slitne til å klare å konsentrere seg om lekser. Og noen dager skal de gjerne rett på fritidsaktiviteter slik at lekser blir gjort enda senere. Da må det jo være bedre at de kan få bruke en halv time eller noe på sfo og da ha mer fritid på kvelden når de er trøtte og ukonsentrerte.</p>
<p>Det er egentlig for tidlig å si noe om SFO. Så langt er vi fornøyd</p>
<p>Mer aktiviteter og innhold, mindre overlating av ansvaret for aktivisering til barna selv. Tilrettelegging for mer samhandling mellom barn som ikke ellers ville funnet sammen på egenhånd.</p>

<p>At SFO har noe (valgfritt) organisert lek til alle klasser en tid av dagen HVER dag. Etter MYE kamp har vi fått 1-2 timer organisert lek i uka pr klassetrinn. Dette mener jeg er for lite da organisert lek vil bidra til å inkludere de som er utenfor "vanlig" lek. Det å kunne ha en valgfrihet til organisert lek, på tvers av klassene, burde vært en selvfølge. Temaarbeid kunne vært en rød tråd f.eks. På (...) skole har det frem til i fjor kun vært fri lek. Også i ferier og de to ukene før skolen starter. Dette er usedvanlig uheldig for førsteklasinger som hverken kjenner skolen, elevene eller de ansatte. Mitt barn ble ikke hilst på hverken av de voksne eller barna de første ukene og opplevde dette svært vanskelig. Hadde gledet seg til skolestart, men allerede etter to dager ville barnet ikke gå på skolen da det ikke skjedde noen ting. Er ellers svært sosial og kommer godt overens med de fleste. Her er det stort forbedringspotensial! (...) har flere stygge mobbesaker bak seg hvor foreldre ikke ser annen utvei enn å ta barna ut av den offentlige skolen og inn i private. Dette er noe som ikke blir tatt tilstrekkelig tak i. Det å derfor begynne mens barna er små mener jeg er forferdelig viktig!</p> <p>Andre skoler som f.eks. med AKS i Oslo har kurs barna kan melde seg på, f.eks. kakebaking, tur, keramikk, svømming, dans osv... Når jeg spør om dette på SFO er tilbakemeldingen at de ikke har nok voksne da de må bruke tiden på å registrere hvor barna er. Jeg tenker at en kunne snu på det og heller si at en person tar med seg 10-12 barn på en aktivitet (en tid av dagen). Da vil en få kontroll OG bidra til et sosialt samvær.</p> <p>Ellers kjempet vi også for at de skulle få sånne måltider og ikke bare loff, pølser og kake. Dette er blitt noe bedre, men jeg lurer enda på hvorfor ikke (noen av) barna kan være med å lage mat til alle.</p> <p>Håper virkelig det blir noen endringer og føringer!</p>
<p>Vi er kjempefornøyd med både de ansatte og opplegget på SFO på (...), det er aldri kjedelig der ifølge mitt barn. De er veldig flinke til å finne på aktiviteter i ferier også når barna er der hele dager.</p>
<p>Flere ENGASJERTE ansatte, mer midler til aktiviteter.</p>
<p>Maten er ensformig - de kan gjerne bytte ukens-menyen noen ganger i året. Når et barn ikke liker et av måltidene, er det synd at dette serveres fast denne ukedagen hele året...</p> <p>Liten tilbakemelding på hvordan dagen har vært for mitt barn. Men får svar når jeg spør. :-)</p>
<p>Når jeg svarer, så ser jeg hvor lite jeg faktisk vet om SFO. Gutten vår virker å ha det bra, men vet ikke hvor mye arbeid de ansatte gjør. Det kan være himla bra, men jeg legger dessverre ikke merke til det bare ved henting</p>
<p>Utrolig fornøyd med sfo. Lederen der er verdens beste!</p>
<p>Alt i alt er vi svært fornøyd med Sfo-leder. (...) er engasjert i barna og tilstedeværende. I tillegg er det også flere flinke og hyggelige ansatte som er engasjert i barna.</p>
<p>Ønsker pedagogisk kompetanse hos i hvert fall noen av personalet. Vil gjerne ha bevisst holdning og tiltak ifht å inkludere alle barna og fremme gode sosiale ferdigheter. Spesielt når barna begynner i SFO må de ansatte ha et opplegg for at barna skal kunne bli kjent og bli trygge. Våre barn har vært mye redde på SFO p.g.a manglende voksenstøtte og organisering. Vi foreldre har vært mye bekymret og utrygge p.g.a vår opplevelse av manglende voksenkontroll og oversikt, manglende informasjonsflyt, og en lite betryggende måte å samhandle med barna på.</p> <p>Ønsker ansatte som er involvert i lek og aktiviteter.</p> <p>Bør være klare verdibaserte strategier for hvordan ansatte behandler barna og de bør få veiledning på konstruktiv samhandling. Virker nå tilfeldig og som om alle følger egen intuisjon i samhandling med barna. Dette gjør at de ikke klarer å være konstruktive og proaktive, men blir destruktive og reaktive (mye kjefting). I tillegg bør de ha tydelige målsetninger for jobben de gjør.</p>
<p>Mattilbudet er dårlig. De spiser usunt på (...) SFO (mye pølser, pasta, ketchup). Det serveres nesten aldri grønnsaker (bortsett fra til taco annenhver fredag) og det serveres aldri fisk eller fiskemat. Det serveres frukt noen dager i uka, men dette serveres på en lite appetittlig og lite hygienisk måte (settes i en stor bolle på trappa så alle barna som er ute og leker kan forsyne seg). Så vidt meg bekjent så deltar heller ikke barna i noe av matlaging eller forberedelser til mat. Kjøkkenfasilitetene er noe begrenset, men jeg mener likevel at måltidene kunne vært litt sunnere med enkle grep som for eksempel å servere fiskekaker i istedenfor pølser og aktivt bruke mer grønnsaker og grønnsaksbaserte retter. Jeg håper virkelig de legger opp til bedre kjøkkenfasiliteter (...)</p>

<p>Jeg kunne også ønsket meg litt mer informasjon om hvordan de tilrettelegger for lek og vennskap, hva de gjør av aktiviteter med barna på SFO, om det er en tanke bak aktivitetene eller om SFO kun fungerer som en oppbevaringsplass. (Det er foreldremøte neste uke, mulig vi får litt mer informasjon da...)</p>
<p>Jeg krysset av på vet ikke på en del spørsmål. Dette fordi jeg ikke vet eller har kommet på å spørre om disse tingene. Vi som foreldre har ansvar for å spørre om vårt barns hverdag. Samtidig som det nå etter denne undersøkelsen hadde vært interessant å se hva sfo selv svarer, og hva mer vi kunne fått av informasjon om sfo tilbudet :)</p>
<p>Jeg har et veldig godt inntrykk av de ansatte. Flinke til å se barna og kommunisere med foreldrene.</p>
<p>Vi har fått inntrykk av at SFO er mer en "oppholdsplass" enn en skolearena. Det er sjeldent det skjer noe i regi av SFO, og vi opplever at vår sønn kjeder seg veldig. De ansatte virker slitne, men nå ser vi dem jo bare på slutten av dagen sånn sett. Uansett, vi har hørt mye bra om andre SFO tilbud i byen (...) Og de har en oppsatt plan på hva de skal gjøre den kommende uka, hva de skal spise og hva de har fokus på. Så SFO for vår del scorer veldig lavt. Både med tanke på informasjons flyt til foreldre, innhold i dagene og maten.</p>
<p>Kommunikasjon med hjemmet. F.eks. ukeplan, oppdatering av hjemmeside (ukentlig) eller en fellesmail om hva man har gjort den dagen/uka. For oss som ikke henter eller leverer er det umulig å følge med ellers.</p>
<p>Har barn i første klasse. Han forteller lite om aktiviteter og har fått lite/ingen informasjon om dette (...). Han forteller dog at han trives og det virker som han gleder seg til SFO/skole hver dag, så det må jo være et positivt tegn og gir grunnlag for smilefjeset ovenfor :)</p>
<p>Vi savner at de voksner "ser" barna, bryr seg og engasjerer seg. Er der sammen med dem, ikke bare passer på. Savner også et innhold som favner flere barn. Flere voksenstyrte aktiviteter av pedagogisk personell, slik at det ikke foregår på de sterkeste barnas premisser. Med et større matbudsjettet kan kvaliteten på det som serveres øke, og det blir enklere å legge til rette for at barna kan delta i matlagingen. F.eks. kutte opp grønnsaker, steke, røre. I stedet for å sette frem brød og pålegg.</p>
<p>Kjempefornøyd med omsorgen og kjennskapen de voksne har til mitt barn!! Veldig trygt for oss foreldre!! Det eneste vi skulle ønske var fokus på litt sunnere mat</p>
<p>Utrolig bra samhandling mellom skole, SFO og hjem. Spesielt mellom SFO og hjem. Vi er alltid godt informert om aktiviteter, og annet.</p>
<p>Barnet bør tas bedre imot når de kommer på morgenen, særlig dersom det er få barn på SFO. Det bør legges til rette for mer lesing, både høytlesing og spennende bøker de kan lese i selv. Det kunne vært mer fysisk innendørsaktivitet i gymsalen der de ansatte organiserer eller lar barna leke selv. Det bør fokuseres på sunn mat. Og måltidene bør være mer variert. Lite kreativitet.</p>
<p>De voksne må være mer synlig, spesielt i begynnelsen. Mange foreldre opplever at barnet deres ikke blir sett og ivaretatt på en tilfredsstillende måte. De ansatte bør kurses på dette.</p>
<p>For de minste barna kan det være en utfordring å kle seg riktig når de skal hjem. Det er et veldig fokus på at barna skal lære seg å gå til og fra skolen. Da mener jeg de ansatte ved SFO bør sjekke at barnet har kledd seg greit før de rusler avgårde. Det er litt dumt om de går hjem f.eks. uten regnklær når det bølter ned eller uten varme klær midt på vinteren.</p>
<p>Bedre mat enn bare knekkebrød, brødmat, pølser, pizza og toast/ostesmørbrød. Aktivitetsplan for ferier FØR påmeldingsfrist. Klar og ryddig måte å håndtere konflikter og situasjoner med barn.</p>
<p>Flott med tilbudet om fotball, baking og ukulele.</p>
<p>De ansatte bør få mer PEDAGOGISK info om konflikthåndtering og mobbing</p>
<p>-vi får ikke gehør i det hele tatt for tilbakemeldinger vi gir -lederen er for fri lek, med det mener lederen at det ikke skal være aktiviserte voksne (...) -engasjerte voksne som er tilstede bør være et krav for å jobbe der</p>

<p>Flere voksne inn. Det er helt klart for få. Mitt inntrykk er at dattera mi har det helt klart bedre uten SFO</p>
<p>Savner mer informasjon om barnas medvirkning og ønsker et slags månedsbrev el likn. om hva som har skjedd på Sfo og også info om hvordan dere jobber med vennskap og inkludering (mot mobbing) Ellers godt fornøyd</p>
<p>Dagens SFO er altfor dyrt!!!</p>
<p>Bør kanskje bli mer lik som aktivitetsskolen i Oslo. SFO er ganske passiv i forhold. Urolige/bråkete barn bør ikke få lov til å ødelegge for andre. Dette gjelder skolen som SFO, stort problem.</p>
<p>Vi er super fornøyd med (...) SFO. En mer brukervennlig og fleksibel tjeneste tror jeg du skal lete lenge etter. Hadde vært hyggelig om data kunne vært en del av SFO i alle fall som et tilgjengelig tilbud. Det finnes masse hjemmesider på skolen som fremmer læring og barna våre liker disse godt. Det hadde vært fint om de kunne benytte tid i ro og mak på SFO på slike ting.</p>
<p>Fokus på sunn mat</p>
<p>Mer varm mat, åpne tidligere på morgenen. Mer voksenkontakt.</p>
<p>I andre kommuner kan man betale for timer man bruker ... Ikke alle trenger f.eks. sfo om morgenen ... men må betale for hele dagen. Kunne også vært en ide å ha barna med på matlagingen. Mere matglede, sunn mat.</p>
<p>Stort sett veldig fornøyd med SFO! Enig med at satsing på fri-lek er flott! Det er ellers få "arenaer" barna får tid til fri lek. Men, det er en tid jeg virkelig savner et litt annerledes/annet opplegg, og det er i ferier. (F.eks. kino, skogstur) Min gutt vil til vanlig gjerne gå på SFO, men ikke i ferier. Har måtte sende han i ferier av og til pga jobbing, og det har ikke vært noe positivt for han. Blir veldig lange dager, og enda færre barn enn normalt å leke med. Første dag går fint, men hvis det blir behov for flere dager blir det ganske upopulært hos gutten min. (Samme opplevelse med storebror) Som foreldre får jeg helt vondt i magen hvis jeg ser at han må være der mer enn en dag i ferien, og gjør alt for at han skal slippe. Synes det er trist at det skal være slik. Vet andre foreldre føler det på samme måte. Forstår at hvis det legges opp til et "fristende" program så vil det komme flere barn, som igjen fører til at flere ansatte må jobbe i ferien. Og da må det sikkert tas hensyn til økonomi og de ansattes ferieønsker. Samtidig synes jeg det ikke er et godt argument! Det viktigste er barnas trivsel på SFO, også i feriene!</p>
<p>Hadde vært fint med bedre informasjon om hva barna spiser på SFO.</p>
<p>Tilgjengeliggjøre en oppsummering av dagens aktiviteter slik at vi som foreldre får et bedre utgangspunkt når snakker med barna våre om hvordan dagen deres har vært.</p>
<p>Vår datter går selv til og fra SFO. Vi får derfor ingen tilbakemelding fra SFO på daglig basis om hvordan hun har det, utenom det hun selv sier. Det kunne kanskje vært en eller annen kanal hvor slik info kunne foregått - uten at jeg har det helt klart for meg hvordan dette skulle gått til ...</p>
<p>Jeg skulle ønske litt tilbakemeldinger på hvordan barnet mitt fungerer med andre barn.</p>
<p>(...) vet jeg bare hva barna selv forteller, og har "ikke noe samarbeid" mellom hjemmet og SFO - og da fordi jeg (...) ikke rekker å hente på SFO før dørene stenger.</p> <p>Jeg hadde satt pris på om lekser ble gjort på SFO, for jeg vil heller lære barna andre ting hjemme enn bare leksene. (...) Lekser er bra, men når det er hver dag og ofte f.eks. skal lese for en voksen, er det utfordrende når man har flere barn og kommer sent fra jobb. Har man bare ett barn i skolen, eller mer idealistiske foreldre, er idéen om tett samarbeid mellom skole og hjem bra - mens når lekser stadig må tas lett på for å rekke kulturskole, korps eller sengetid, frykter jeg at det kan bli kontraproduktivt.</p> <p>(...) I Kristiansand er omsorg mer i fokus, men særlig kommunikasjon mellom foreldre og SFO og mellom skole og SFO kan bli bedre. Med barn på forskjellige avdelinger må jeg sende melding til hver avdeling, på telefonnummer som flyttes ca. hvert halvår, og har flere ganger blitt ringt opp fordi en melding er blitt oversett eller glemt slik at ungene har fått forskjellige beskjeder på hver sin avdeling. (...).</p> <p>Det som er veldig bra er at SFO har trygge voksne som vet hva de holder på med og viser omsorg for barna.</p>
<p>At de voksne blir mer delaktige i barns lek, at de gjerne setter i gang leker. De voksne må splittes, henger mye på kjøkkenet, har syforening, sitter utenfor på benkene. Er mer en oppbevaringsplass. Vi har nettopp sagt opp plassen, da barnet ikke vil mer. Sier det er kjedelig (...), så vet at det her kan gjøres endringer. (...)</p>

<p>Fokus på sunn mat og aktivitet. GYM er så å si fraværende i skolen, så viktig med mye aktivitet på SFO og gjerne mer styrt i form (turn, leker mm)</p>
<p>Jeg ser sjeldent noen voksne eller at de kontakter meg når jeg henter ungen. Ungen går selv inn og "ringer" seg ut men ingen voksen har kontaktet meg (kun en gang). Synes gjerne at de kan ha mer kontroll for det er enkelt for noen å hente en unge uten at de ansatte kan merke det</p>
<p>Ønsker mer ute tid, da skoletiden har kun to friminutt. Det at leker er mer tilgjengelig er også ønsket.</p>
<p>Sunnere varmmat og flere voksne med i leken. Da ser man samspillet og dynamikken!</p>
<p>Kanskje kutte noe av pålegget med mye sukker i (syltetøy, brunost ol). Supper fra bunnen av de dagene det er suppe? (Vet det kanskje er litt mye å skulle ønske) Litt mer info om hva som skjer på SFO i hverdagen. Ellers veldig fornøyd! Super ansatte som engasjerer seg!! Barna storkoser seg.</p>
<p>Større variasjon på måltider, valg av gruppeaktiviteter- tidligere var det grupper som elektronikk, sløyd og matlaging, tur i skogen.</p>
<p>Sfo burde hatt mere aktiviteter for barna som: Matlagning, dans, teater, håndarbeid, leksehjelp, lesing med en ansatt, turer.</p>
<p>Svært lite info, ingen plan over aktiviteter, burde informeres over hva som gjøres i f.eks. Høstferie og når skolen er stengt så man ikke behøver å ha dårlig samvittighet for å sende på Sfo, har betalt ekstra for IFO og sommeridrettsskole siden usikker på Sfo tilbud, virker som lite god/varm mat, hadde vært fint å vite at de fikk et ordentlig måltid ifht aktiviteter senere på dagen, kanskje man kan ta middagen på kvelden. Virker som hyggelige ansatte, men veldig lite opplegg og info virker det som, mer en oppbevaringsplass. Mulig vi tar feil men da er det i alle fall svikt i kommunikasjon.</p>
<p>Flere og bedre aktiviteter. F.eks.: fotball SFO, sjakk kurs, ski kurs</p>
<p>Jobbe med samarbeid mellom barna, bygge fellesskap, hjelpe de til å kommunisere, bygge en kunnskap i barna at vi alle har en "plikt"/rolle i at vi har det godt. Fokuserer så utrolig mye på å se den enkelte (noe som er veldig bra), men glemmer litt å lære de om samarbeid og at man må gi og ta. Alle har en viktig rolle i å lage et godt miljø!</p>
<p>Åpne tidligere</p>
<p>Kunne godt ha hatt litt mer sunn mat - de har veldig sjelden fisk</p>
<p>Servere sunnere mat og frukt/grønnsaker etter skoletid (foreldre kan sende med en frukt/grønnsak hver).</p>
<p>Har hatt barn på SFO, men var ikke aktuelt å fortsette. Sammen med flere andre foreldre ga vi tydelige tilbakemeldinger til både SFO leder og Rektor (...), som ikke ble tatt på alvor. Tilbakemeldingene gikk eksempelvis på mangelfullt aktivitetstilbud, og ganske passive voksne, og som heller gav preg av oppbevaring. Vi reagerte også på valg av enkleste løsning for de voksne, f.eks. ved at det ble satt på film og dempet belysning under måltid "slik at barna skulle være rolige". Ved henting var det ikke uvanlig at de så på film eller youtube-snutter på lerret. Ikke minst var det sterkt kritikkverdige at barna ble nektet mat utover en fastsatt rasjon, slik at de kunne være svært sultne ved henting. Her var begrunnelsen at det skulle forebygges overvekt, uavhengig om det var i faresonen for det eller ikke. (...) Skulle gjerne benyttet SFO HVIS tilbudet stod til prisen, og ikke minst tilsvarte tilbud som vi vet gis vet mange andre SFO.</p>
<p>(...) jeg syntes tilbudet burde være mye rimeligere for barn med handikap</p>
<p>Lite utflukter/arrangementer (fotballturneringer, strandturer, film o.l.)</p>
<p>Mer idrett og aktivitet i regi av sfo.</p>
<p>(...) er stabile voksne, også (...). De andre kjenner vi ikke til, spesielt ikke SFO lederen, som er lite synlig ... (...). Vi er ikke informert om når mat serveres, så av den grunn kan vi ikke svare på om tidspunktet er ok ... Menyen virker noe ensformig med mye brød og knekkebrød - ungene elsker fiskemåltidene på SFO, anbefaler å erstatte noe av brød/knekkebrødmåltidene med suppe - tomatsuppe, fiskesuppe, betasuppe / lapskaus er en sikker vinner året rundt. Garderobene er store, men virker kaotiske og under liten kontroll.</p>

De voksne på sfo/skolen må passe på at barna får med seg yttertøy og sko/støvler til og fra sfo/skole hver morgen og ved skoleslutt, (...) Tungvint å måtte ha 2 skiftekurver og 2 sett med regntøy/støvler, dette er også dyrt ... Håper dette ikke blir nødvendig (...) - 1 garderobe/skiftekurv per barn ...
Flere ansatte. Mer deltagelse i barnas aktiviteter, istedenfor voksen/kaffe-tid. Tur i nærområdet. Variasjon i måltider.
Måltidstilbudet virker særdeles dårlig. De har ikke fasiliteter og det går mye pølser og annet som ikke hører til i hverdagen. Vi som foreldre går ikke anledning til å gjøre usunne valg av IG til siden SFO har så dårlig tilbud.
Jeg opplever at Sfo har lite pedagogisk innhold og er i stor grad en oppbevaringsplass. Om dette er grunnet mangel på informasjon om hva sfo gjør eller om det er mangel på innhold, vet jeg ikke. I ferier er derimot Sfo gode til å ha et godt og variert innhold.
Mer variert mat
Det føles som om Sfo er mer et oppbevaringssted enn et fullverdig tilbud. Det er fortrinnsvis aktiviteter ut av hus i ferier og tider med få barn. Lite informasjon om hva som skjer i Sfo ut til foreldre. Barna blir ikke lært opp til å si hei og takk for i dag, dette er jo ikke rart for det gjør sjeldent de voksne som jobber der heller. Det virker stressende og ting blir kommunisert via walkietalkie, slik at det ikke blir tid til noe prat om hva dagen har bestått av. Men, det er uansett en gjeng med hyggelig personalet og vår gutt trives godt totalt sett. Men, jeg skulle ønske det var litt mer informasjon og valgmuligheter. Maten kunne nok også vært litt mer spennende slik at det kunne vært litt lærerikt. De kunne kanskje også hatt litt om ulike kulturers mattradisjoner så barna lærer seg å spise noe annet brødsriver, rundstykker, ostesmørbrød og en svært sjeldent gang fiskepinner eller fiskekaker. Men, de gjør nok så godt de kan, og vi syntes totalt sett det er helt greit.
Eneste tanken som sikkert deles av mange andre foreldre, er at prisen for SFO er fryktelig høy med tanke på de få timene SFO har åpent.
Skulle ønske det var litt mer organiserte aktiviteter. F. eks. strikkeklubb, kor, e.l. Burde være en forpliktelse ungene kunne meldt seg på f.eks. pr halvår, eller for 2 mnd. På den måten ville de opplevd det som verdifullt og meningsfullt, og ikke bare som en oppbevaringsplass. Jeg vet at flere foreldre mener det samme. Andre steder har de fotballtreningene, og andre fritidsaktiviteter, i SFO-tiden. Det hadde også vært fint.
Ønsker mer faglige lekaktiviteter som kan styrke læring for barna. Bevisstgjøring rundt lærermålene i lærerplanen rundt aktiviteten for ansatte og foresatte. Det er mye fotball i fysisk aktivitet, ikke alle er glade i det. Men, barn er generelt glade i fysisk aktivitet. Mer variasjon og opplegg rundt dette? Ikke bare fotball SFO :)
Jeg skulle gjerne ønske at barna på Sfo var enda mer ute da de ofte har ettermiddagen fylt opp med aktiviteter og det blir liten tid til å ut og bevege seg i ulendt terreng. Selvstendighetstrening i forhold til måltid, la barna være med å dekke bordene og rydde etterpå. Ikke minst la dem smøre maten selv.
Pasta med ketchup er ikke mat. Mer samarbeid m. skolen, følg opp avtaler m oss, gi info, lek med barna prat mindre med andre voksne, fordel dere mer ute
Jeg tenker at vi som har førsteklassinger, som har gått tre uker på sfo, ikke burde vært tilsendt denne undersøkelsen.
Veldig fornøyd med SFO men skulle ønske det ble servert sunnere mat til måltid.
Vi har lite kontakt med ansatte på SFO, sier bare hei og hade ved henting. De forteller derfor ikke hvordan mitt barn har hatt det, men vi spør heller ikke, Det vi vet om SFO vet vi hovedsakelig gjennom det vårt barn selv forteller, og det blir bruddstykker. Hadde vært hyggelig om det var litt mer som i barnehagen, selv om det selvsagt ikke kan være like mye informasjon om barnet.
Kunne gjerne fått litt mer informasjon om SFO hverdagen. Referat på en dagstavle! Hva har de gjort? Vært ute? Spesielle aktiviteter? Hva har de spist? Har en sønn som ikke forteller så mye selv.
Mitt barn hadde trivdes enda bedre om det hadde vært enda mer organisert aktivitet, slik hver dag ble mer forutsigbar. Det burde vært ulike valgmuligheter hver dag der aktiviteten er styrt av en voksen. Da f.eks. musikkgruppe, fotballgruppe, formingsgruppe, osv. Nå er barna mer overlatt til seg selv og det kan fort bli litt kjedelig, spesielt for 1. klassingene som er der flere timer hver dag.
De ansatte på SFO kan noen ganger vært for strenge.

<p>Gjerne aktivere barna variert. De sitter nok stille ellers. SFO bør ikke være en oppbevaringsinstans.</p>
<p>Lokalene trenger en oppussing, Er slitt og gammelt men med fantastisk personale. Mer rollelek-soner, da en vet at det er gjennom rollelek 6-7 åringer lærer best. For lite lek i skolen så hadde ønsket meg mer innbydende rollelek soner inne på sfo. En butikk, sykehus, buss, tog, flyplass. Gjerne ha ulik rollelek som tema et par måneder. Hvilken rollelek som skal prege innemiljøet. Krever lekende og aktive voksne som kommer med innspill og utvidelser i leken. Ser at de som er ute leker mye, mens de som er inne spiller eller driver med formingsaktiviteter. Vet jeg bare ser noen minutter av en dag, men er et inntrykk jeg har. Hadde også vært en ide med samarbeid med kulturskole/korps slik at de som skal ha spilletime kan ha det i sfo tida?</p>
<p>Flere ansatte. Mer organisert aktivitet med forming, musikk, brettspill både for å få barna i gang og med de voksne som deltakere. Mer informasjon om hvordan barna har hatt det på sfo ved henting.</p>
<p>Vi har dessverre erfart mobbing. Vi opplevde god støtte fra klassekontakt og hadde en fin dialog med skolen som gjorde det lettere for vårt barn å takle situasjonen, samt at det var betryggende for oss som foreldre. Dessverre opplevde vi ikke denne tryggheten på SFO. Det bør være et større samarbeid og en bedre dialog mellom SFO og skole, især når det er problemer og vanskeligheter. (...)</p> <p>Vi savner at det er flere ansatte ved SFO ordningen med pedagogisk utdanning og kompetanse. Dette blir tydelig når det er lite tilrettelagt lek og aktiviteter og man får inntrykk av at barna er "overlatt til seg selv" under oppsyn av en voksen. Det skal selvfølgelig være stort rom for frilek, men her oppleves det at barna som faller utenfor i lek ikke blir godt nok ivaretatt.</p> <p>I paragraf 2 i vedtektene for skolefritidsordning er det skrevet at SFO skal være et pedagogisk tilbud før og etter undervisningstid. Dette har per nå ikke vært svært merkbart ved vår SFO. At økonomi spiller en rolle i hvordan SFO skal organiseres og drives er selvsagt forståelig. (...) har et stort forbedringspotensial og jeg håper at det blir gjort en innsats her slik at vi ikke behøver å "kvie" oss (...).</p>
<p>Øke bruk av nærområdet til friluftsliv. Prioritere uteaktivitet når det er fint vær. Ikke ha pannekaker hver uke. Holder med en gang i måneden. Prioritere lek og aktivitet istedenfor film hver fredag. Det hører ikke hjemme i SFO sitt pedagogiske tilbud.</p>
<p>Sfo bør være åpne til kl 17. Dette har ikke vært revurdert de siste 10 årene. Mens arbeidstiden i privat sektor har blitt lengre. Mer info til foreldre, gjerne en gang i uken. Ellers så er det stor forskjell på ansatte i sfo. Noen gode og mange som trenger mer opplæring. Dette bør de gode lære de mindre gode.</p>
<p>Aner ingenting om hvordan barnet mitt har det på SFO, eller hva det gjør der. Skulle gjerne ønsket flere ansatte. Synes det er få ansatte på veldig mange barn og stort område. Ønsker flere ulike igangsatte aktiviteter som sløyd, forming, etc. i mindre grupper. Fokus på vennskap og inkludering, og antimobbing.</p>
<p>Enkelte av de voksne er mer interessert i de andre voksne, ser ikke barna. Vi har aldri opplevd at barnet har fått en god relasjon til de voksne på samme måte som skolen. Vårt barn er redd for at vennene skal bli hentet før henne, er redd for å ikke ha noen å leke med. Det er dårlig lokale, barn klager på at det er slitsomt å gå på SFO for det er så bråkete at de blir så slitne i ørene. Sier at det ikke er sånn på skolen, bare på SFO for de voksne lar de få lov der. Vårt barn ønsker at det skal være litt mer likt som det var i barnehagen. SFO er altfor dyrt!! SFO bør endres slik at barna har lyst til å være der!</p>
<p>Opplever ikke at det faglige miljøet er spesielt sterkt, usikker på kompetansen til enkelte av de ansatte. Det har vært manglende informasjon til hjem når det har skjedd uhell ol på SFO, vet ikke om personalet oppfatter hvor ugreit det er.</p> <p>Det er ikke samme oppfølging i SFO som på skolen ifht et utagerende barn (..)</p> <p>Jeg ønsker meg en SFO med mer engasjerte og kompetente ansatte.</p> <p>Flott med mer frukt og grønt til maten. Fint at det er fiskepållegg, ol. Og at det ikke serveres puffer ris, sjokoladepållegg, Cornflakes ol.</p>

<p>Det er vanskelig å få kabalen til å gå opp når SFO stenger 4 uker om sommeren, og i tillegg har planleggingsdag i forkant /forlengelse av disse ukene.</p> <p>For meg har det vært vanskelig at SFO ikke åpner før 0730, rekker ikke jobb da. Er eneste voksne hjemme.</p>
<p>Denne informasjonen er selvfølgelig personavhengig. Alle mennesker har ulike interesser og ulike behov. Det merker vi som foreldre både her, som andre plasser. Noen ansatte gir masse av seg selv, mens andre er mer tilbakeholdene. Vi er svært fornøyd med SFO og det er vår sønn også. Noen av spørsmålene er d vanskelig å svare på da vi ikke er tilstede.</p>
<p>Ønsker aktive voksne, som har lyst å delta i barnas lek, og inspirere. Være der barna er.</p>
<p>Gjerne flere tohjuls sparkesykler så de slipper p stå i kø på dem og litt mer lego- sier poden her</p>
<p>Sfo er ikke lett for barn som trenger litt "starthjelp" til lek. Det er ikke alltid enkelt med; "nå kan dere gå ut og leke!" Mange sitter da igjen med spørsmålene de ikke tør stille; med hvem? Hvor?</p> <p>Sfo har en utfordring med de litt mer introverte barna- overgangen fra barnehagen blir veldig stor, og skummel for mange.</p>
<p>Min sønn er svært fornøyd med SFO, og jeg er fornøyd med at han trives. De ansatte er imøtekomende og hyggelige, og alltid klare til å svare på spørsmål eller ta imot beskjeder, men jeg savner mer informasjon om hva som skjer på SFO, hva de holder på med, spiser til måltidene etc.</p>
<p>Jeg ønsker mer fokus på sunn mat og opplæring i ernæring for de ansatte. Første skoledag i august hadde elevene fått servert kokt makaroni med piffi på. Det er ikke mat etter en skoledag, karbohydrater med salt ... ikke en eneste grønnsak. Dette er rimelig mat for kommunen å servere men de bør tenke på næringsinnhold og legge til rette for gode matvaner tidlig.</p>
<p>(...). Vi opplever at det er en markant nedgang i kvaliteten på sfo. Tilbudet for dem med matintoleranser burde vært sett på. Det skal være et likeverdig tilbud uavhengig av hva du tåler eller ikke. Da kan ikke frukt bli servert som pålegg på allergibordet når resten får flere pålegg å velge mellom.</p> <p>Økt kompetanse på mat og allergier bør være et tilbud til de ansatte.</p>
<p>Informasjonsbrev hver måned Mer leker/utstyr særlig inne for å tilrettelegge for lek Noe mer voksenstyrte aktiviteter som barna kan være med på hvis de ønsker lgangsette mer utelek som stikkbball, boksen går osv.</p>
<p>Jeg har ikke fått noe informasjon av SFO.</p>
<p>Faste aktiviteter/ kurs som går over tid, f.eks. fotball, håndball, stricking, sjakk, koding, kunst, innebandy, volleyball, basket, turorientering som man kan melde seg på og følge fast en fast dag i uka hele semesteret. Gjerne flere slike faste aktiviteter i uken- og er ungen påmeldt så kan han/ hun ikke la være å være med fordi hun ikke hadde lyst.</p> <p>Månedspan/ukeplan burde leveres jevnlig slik at foreldrene har oversikt over hva som skal skje. Maten bør bedres. Skive med sukker på, makaroni med pølse og ketchup er faste innsalg på vår Sfo, og hører ikke hjemme der. Med enkle midler vil maten kunne bedres betraktelig. F.eks. vil en brødslike med varm fiskekake og salatblad fungere utmerket som burger og må kunne byttes ut med pølse.</p> <p>Det bør være foreldresamtaler med sfo en gang i semesteret.</p>
<p>Flere utflukter til nærmiljø og litt lenger bort fra skolen. Ønske om ukeplan for aktiviteter på SFO i ferier/ fridager.</p> <p>Større aktivitetstilbud for de eldre barna som ikke bare vil leke</p>
<p>Dessverre nødvendig for å få hverdagen til å gå opp.</p>
<p>Jeg tenker på redusering av pris som gjøres med barneplass i barnehage, det er svært mange som vil sende deres barn for sosial utvikling på SFO, men på grunn av prisen som er høy, de får ikke til.</p>
<p>Færre barn per voksen, blir barna sett dersom det skjer mobbing o.l.? Har de ansatte tid og mulighet til å fange det opp?</p> <p>Mer imøtekomende voksne ved henting og levering. De ansatte skal være profesjonelle. Få av de voksne hilste på oss da vårt barn startet opp.</p>

<p>Utetid uansett vær. Har opplevd ved flere anledninger at barna har vært inne når det regner. Og vårt barn har alltid hatt både regntøy og skift liggende på skolen.</p> <p>Positivt at de får videreført og utviklet vennskap fra skolen!</p>
<p>Jeg tenker at mange barn som kommer fra barnehage til skole opplever SFO som en barnehage, bare med mer med passive voksne til stede.</p> <p>Jeg ville gjerne sett at de voksne jobbet mer målrettet med inkludering og utvikling av sosial kompetanse med barn som viser tegn til å kunne falle litt utenfor lek f.eks.</p>
<p>Lite sunn mat. Inaktivitet i ferier med få barn.</p>
<p>De voksne bør være mer med barna. Sitte mindre på kjøkkenet og drikke kaffe. Være fordelt rundt i området og ikke kjase for mye seg imellom. Være mer tilstede i leken og hjelpe de som faller utenfor til å finne lekekodene. Gi tilbakemeldinger ved dagens slutt som viser at de har sett "mitt barn". OG IKKE SNAKKE over hodet på barna.</p>
<p>Ønsker litt mer tilbakemeldinger. Får i dag ingen informasjon</p>
<p>Finnes ikke dialog mellom ansatte og oss foreldre ved henting og bringing. Ønsker litt informasjon om hvordan ting går og hva som skjer der.</p>
<p>Ikke fornøyd med maten på det jevne.</p>
<p>Viktig å øke personalets kompetanse, personalet er alt!</p>
<p>Savner mer aktive voksne, opplever alltid at de ansatte sitter bare og prate om private ting istedet for å være tilstede med barna.</p> <p>Voksne som er med i leken kan forebygge skjult mobbing, krangling og andre konflikter som kan oppstå. Synes også at ansatte har lite omsorg og er alt for strenge og lite fleksible..</p>
<p>Noen ansatte skulle gitt mer av seg selv. Noen er kjempe flinke, positive og blide, men endel av damene sitter veeldig mye på rompa. Savner litt engasjement og at de leker litt med barna. Min datter sier i hvert fall at det kun er en som leker med de, ellers gjør resten det aldri.,</p>
<p>Mulighet for enklere kontakt mellom SFO og hjemmet, f.eks. mulighet for SMS-kontakt. Bedre mattilbud, til tross for at det brukes sunnere varianter av f.eks. pasta, så er ikke "p-maten" (pølse/pasta/pizza) sunn mat. Det bør være større fokus på variert mat med større bruk av grønnsaker, dette er ikke nødvendigvis dyrere. Videre har ikke ketsjup noe å gjøre på mat, og i hvert fall ikke på taco. Ketchup er en unødvendig kilde til sukker og syre.</p>
<p>Antall voksne mtp hvor mange barn som går på Sfo burde uten tvil vært høyere. Det kan være vanskelig for foreldre å føle trygghet og sikkerhet for at barnet blir sett pga for få voksne.</p>
<p>La sfo bli en del av skolen.</p>
<p>SUPERT med så godt samarbeid mellom skole og SFO!! - også med tanke på bekjempelse av mobbing. Tusen takk for den flotte jobben dere gjør!!</p>
<p>Mitt barn har bare vært tre uker på SFO, så det er litt tidlig å svare på mange av spørsmålene. En ting jeg har reagert på en del dager, er at 2-4 voksne ansatte sitter og prater for seg selv, i stedet for å delta i aktiviteter sammen med barna. Jeg mener de ansatte burde fokusere på barna, og bruke tiden på å få til et best mulig samspill barn-barn og barn-voksne.</p>
<p>Jeg mener at utenlandske ansatte bør lære seg mer norsk, er veldig ofte vanskelig å kommunisere med flere av dem pga språk</p>
<p>(...) er en av få skoler som har åpningstid fra 7.00. Mitt barn startet på (...) med åpningstid fra 7.30. UBRUKELIG åpningstid. Så det var en av grunnene for skolebytte. Åpningstidene er det første dere må gjøre noe med. Videre er det flere ansatte. Har sfo nok ansatte vil det bli lettere å få orden på de andre tingene man er misfornøyd med.</p>
<p>Vi mangler informasjon om hva barnet har gjort på sfo - hvilke aktiviteter, hvem han leker med. Vi vet ikke hva de serverer barna av mat, utover at vi vet de får gryn, Yoghurt, og brødmatt, av og til tomatsuppe eller pølser. Sfo sier selv de har elendige kjøkkenfasiliteter (jeg er enig), derfor blir d enkel mat som kan lages til mange. Jeg aner at suppen er fra Toro ... aner at lite lages fra bunn. Leder Sfo har sagt at de nesten aldri</p>

<p>har fisk. Vi ønsker mer info om hva gutten vår gjør på sfo, hva slags aktiviteter som er tilgjengelige, og hva som serveres av mat.</p>
<p>Å passe bedre hva barna gjør, å lære praktiske ting som rydde etter selv, rydde tøy, holde orden.</p>
<p>Mulighet for å bestille antall timer i uka, ikke bare antall dager! Det burde være mulig å ha bare ettermiddag/morgen ...</p>
<p>Tilrettelegge for aktiviteter som fenger større barn for å unngå at større barn velger å være hjemme alene framfor SFO</p>
<p>Sunnere mat, flere voksne og da selvfølgelig helst engasjerte voksne som er kvalifiserte i forhold til pedagogikk/barn</p>
<p>Før barna begynte på skolen fikk vi høre at SFO kun var oppbevaring av barn. Det har dessverre vist seg at vår opplevelse an SFO bekrefter denne frasen. Det er for lite engasjement, kanskje fordi det er for lav bemanning? Det lages mat, men det er enkleste sort og verken særlig variert eller spennende.</p>
<p>Det eneste mine to savner fra barnehage tiden er bedre måltider, klager på at det er mye kjedelig mat, knekkebrød og brød mat! Han i tredje sparer nista og spiser litt av den senere det er dumt at vi betaler fullt når ikke tilbudet er 100%</p>
<p>Savner flere turer, tydeligere aktivitetskalender slik at. I vet hva som kommer til å skje fremover, og at barna har visse aktiviteter å glede seg til</p>
<p>(...) hadde fått full pott av meg, om det ikke hadde vært for maten. Dårlig og usunn mat. Må prioriteres!!!</p>
<p>Litt sunnere mat, gjerne frukt</p>
<p>Vi hører nå stadig om strenge voksne, spesielt rundt måltidene som ikke oppleves som hyggelige. Det er synd, for et måltid bør heller være avslappet og hyggelig. Om det blir for mange i et rom og at det fort blir mye lyd, er det en ide å heller bruke flere rom og spise i mindre grupper? Har hatt ei jente på sfo før også og hun klaget også på at måltidene ble lite hyggelige og at noen voksne hadde en litt streng tone (...) . Har vært fornøyd fram til nå og har en gutt som har kost seg på SFO med venner og fotball og sjakk mm. Nå var han klar for å slutte (...)</p>
<p>Supert at det er mye vekt på frilek! Men trenger å være nok ansatte til å holde oversikt over alle arealene til enhver tid for å raskt kunne gripe inn mot mobbing eller fysiske overgrep. Noen ansatte bør trenes bedre i konflikthåndtering blant barn, dvs ikke svare "den som er med på leken må tåle steken" når førsteklassingen klager over at noen har kastet sand på ham.</p> <p>Kan gjerne legge ut mer info på hjemmesiden om hva som skjer framover; nå er det primært et infoskriv om rutiner for SFO generelt, og lite spesifikt ellers.</p>
<p>Åpningstid fra kl 07.00!</p>
<p>Ønsker sunnere mat Ønsker at barna får mulighet til å gjøre lekser dersom de ønsker det (stille-rom eller lignende)</p>
<p>Det burde være flere ansatte i både skole og SFO, slik at de ser barnas behov og barnas krangling, men også fordi de burde ha muligheter for å lage teater, musikk og ha meditasjon bl.a. Alle disse aktivitetene er stimulerende, trygghetsskapende og gjør at barna utvikler seg selv og blir kjent med seg selv. Menneskeverdet må både i skole og SFO stå høyere enn budsjetter, de er neste generasjon, så la dem bli snillere og klokere enn oss.</p>
<p>Bredere aktivitetstilbud. Mer variert og spennende mat. Mer informasjon om hva barna gjør på sfo.</p>
<p>Det er viktig for oss at det er en arena for lek og samspill, i en ellers skolsk situasjon.</p>
<p>Mer idrett og musikk kanskje..</p>
<p>SFO har nesten ingen ansatte med relevant utdanning (...) . Jeg har med gru overhørt mange ganger svært uheldig kjefting og tilnærming til barna, med "voksenhumor" og ironi som barna ikke skjønner.</p> <p>Mattilbudet er elendig; varmmat en gang pr uke som hver eneste gang består av tomatsuppe og pasta. Unødvendig pålegg som syltetøy. Ofte når jeg henter barnet mitt er det ansatte som løper rundt og leter etter barn de ikke vet hvor har blitt av.</p>

<p>Her en dag jeg hentet så var det kun en ansatt på jobb med ca. 15 barn, hvorav ei jente (...) som hele tiden gråt. Den ansatte sto og svarte på en sms.</p> <p>De finner sjelden på noe spesielt i ferier.</p> <p>Jeg har inntrykk av at barnet mitt trives greit nok på SFO, men får barnet en sjelden gang velge så vil barnet ikke å gå dit. Det er en ren oppbevaringsplass hvor det ikke er noen faglige aktiviteter og dårlig kosttilbud. Og veldig dyrt, hvis man sammenligner med en barnehageplass. Samtidig er vår familie helt avhengig av SFO, så for oss er det dessverre slik at uansett hvor dyrt det er og hvor dårlig tilbud de har så er vi helt avhengig av tilbudet.</p>
<p>Vi er veldig fornøyd med SFO-tilbudet. Hvis vi skal sette fingeren på noe, må det være at vi har et ønske om å kunne få noe mer informasjon om dagen på SFO (og skole) ved henting - hvordan barnet har hatt det.</p>
<p>Kosthold - ikke bra med kun frukt eller grønnsaksbord onsdager! Heller ikke fornøyd med yoghurt og cornflakes som måltid! Brød og pålegg er fint, men gjerne oppkuttet frukt i tillegg daglig</p>
<p>Sunnere mat, fritidsaktiviteter på SFO</p>
<p>Når en hverken leverer eller henter barnet på SFO, og i tillegg har et barn som akkurat har begynt på skolen (1. klasse) så får en jo ingen informasjon om hva som foregår daglig på SFO (fordi barnet selv ikke klarer/ønsker å fortelle). Det er for så vidt ikke noe problem når en har tillitt til SFO. Jeg ser har ingen konkret forslag til forbedring her. Jeg kan ikke forvente at alle foreldre får tilbakemelding på hva sine barn har gjort på SFO hver dag, sånn som en har fått når en hadde barnet i barnehagen. Jeg vil jo heller at SFO-medarbeiderne bruker tiden på å være sammen med barna enn å lage dagens oppsummering til foreldrene.</p>
<p>Noe synd at antall eldre barn 3./4. klassinger er svært begrenset. Da forsvant også "spesialtilbud" om lengre turer og noen "utflukter" for de eldste barna på SFO. Ut over det veldig fornøyd med vårt barns trivsel og ivaretagelsen på SFO!</p>
<p>Jeg synes de ansatte gjør en kjempejobb på SFO. De er flinke til å informere om dagen som har vært og hva barnet har gjort av lek. På over 70 barn er det begrenset hva man kan forvente av tilbakemeldinger når gruppen er så stor, men jeg er trygg som forelder på at barnet mitt har det greit og på at han trives med både lekekamerater og voksne ansatte. Tommel opp for (...)</p>
<p>Syntes barna får servert usunn mat. Cornflakes og pølse er ikke et godt alternativ som mellommåltid. Barnet mitt liker sjelden maten og er sulten ved henting. Positivt at det er servering av frukt og grønt etter måltid.</p> <p>Syntes det er alt for få ansatte ifht antall barn. Det skjer mye mellom barna som ansatte ikke får med seg pga mangel på kapasitet. Datteren min har fortalt historier hvor hun har vært lei seg eller andre gråter. Det har da ikke vært voksne i nærheten. Hun forteller at de har trøstet hverandre, og det er fint, men i 1 klasse bør en voksen ha overblikk. Noen av barna er fortsatt bare 5 år.</p> <p>Har ennå ikke opplevd at noen uoppfordret forteller meg hvordan mitt barn har hatt det i løpet av dagen. Jeg må spørre selv hvis jeg lurer på noe, men ikke alltid de vet for de har ikke oversikt. Jeg tenker at det er ikke noe feil med ansatte i SFO, men at de er for få på jobb. For meg er SFO en nødløsning de dagene vi må, men jobber for at det max. blir tre ettermiddager i uken. Vi benytter ikke SFO på morgenen. Datteren min vil helst slippe SFO, men trives godt på skolen.</p> <p>Syntes SFO kun blir en oppbevaringsplass.</p>
<p>Tur eller hvilke aktiviteter blir til høsten. Skriv den gjerne ned så vi vet hva som når det skal skje så barna kan være med</p>
<p>Det hadde vært fint med flere personer, noen oppleves det at barn ute leker uten voksen oppsyn! Det også vært fint med musikk, teater aktiviteter også!</p>
<p>Mer deltagelse i matlaging; for eksempel en kjøkkendag i uken for alle elever.</p>
<p>Jeg tror sønnen min har det fint på SFO. Vi har spurt om han vil slutte med SFO etter at han begynt i 3. Klasse, men det ville han ikke. Men han er veldig misfornøyd med maten og sier at de spiser mye yoghurt og korn. Det er det eneste han klager om.</p>
<p>Vi har en super sfo leder som gjør en kjempejobb!! Kan kanskje ønske varmmat flere dager i uka? Men, alt i alt er vi veldig fornøyd!</p>

<p>Virker som det er mange voksne på Sfo men mange som virrer. Hadde håpet på enda mer organisert for de som trenger hjelp og støtte til det. De voksne må fordele seg.</p>
<p>Forslag om å enda bedre informere på ukeplanen for SFO om hva som skjer, ikke bare en standardisert ukeplan som ikke alltid følges. Alltid legge ut SFO ukeplan, også for ferier, på nettet. Ellers en super SFO.</p>
<p>Mat tilbudet burde vært bedre.</p>
<p>Bedre og sunnere mat. Ellers er vi fornøyd. Blide og hyggelige ansatte.</p>
<p>Ansatte på (...) oppleves som særdeles omsorgsfulle, tilstedeværende og bevisste i møte med barn og foreldre. De tar seg tid til å hjelpe vårt barn som mange ganger har vært engstelig ved at vi sier farvel om morgenen. Jeg er helt sikker på at deres nærvær har vært en viktig grunnstein i hans opplevelse av trygghet i skolen og det å tørre å være mer selvstendig. Fokuset på leken i sfo opplever vi som veldig positivt.</p> <p>Vi har inntrykk av at sfo er meget godt styrt og at de ansatte er veldig interessert i barna og hjelper dem i å ta gode valg.</p>
<p>Jeg anser det som svært viktig at alle barn kan gjøre lekser på SFO. Vi kuttet SFO på de dager der barna har andre aktiviteter, fordi det blir for lite tid for lekser mellom SFO, middag og Hobby. Om SFO hadde integrert lekse hadde jeg med glede valgt SFO hver dag. Det er et tiltak som trengs i mine øyne for å avlaste familiehverdagen.</p>
<p>Tid og pris bør stå i samsvar med hverandre. Bør være ulik pris om du bruker morgen-sfo eller ikke, da dette gjenspeiler bruk av ansatte. De barna som går på morgen-sfo bør slippe å gå ut kl 08:15.</p>
<p>Ved gjennomgang av dette skjemaet, ser jeg hvor lite vi faktisk vet om hva som foregår på SFO. Vi kan helt sikkert finne mer informasjon gjennom nettsider, foreldremøter, etc. Men informasjonen om hva som foregår fra dag til dag er vanskelig å få tak i. Selv om de ansatte er hyggelige og blide, og det virker som om de er glad i barna, er det lite kommunikasjon til oss som foreldre. Mitt inntrykk er at SFO består av utetid hvor barna har mye fri lek og oppholder seg i store, uoversiktlige grupper. Jeg kunne ønske at mitt barn fikk leke i mindre grupper og ha voksne tett på og flere "faglige" aktiviteter, samtidig som den frie leken også bør stå høyt i kurs. Jeg har observert fri lek i skolegården hvor tre voksne står og snakker sammen mens barna løper vilt rundt. Det gir et dårlig inntrykk; barna må kunne føle seg trygge under fri lek.</p> <p>Jeg ville hatt kurs i SFO-tiden som barna kunne velge mellom. For eksempel; dette semesteret har barnet valgt å gå på den og den aktiviteten hver uke og det kunne vært en av dagene i uka. Sjakk, idretter som ikke "alle" går på uansett (tennis, karate, klatring, fekting, for eksempel), håndarbeid, teater. Inntrykket når man går i gangene er også at SFO har litt gamle og utdaterte bøker og leker. Det stemmer kanskje ikke, men det hadde vært fint å få vite litt om. Blir det kjøpt inn nye ting av og til? Har de voksne tid til å være sammen med barna? Eller er det oppbevaring, som noen foreldre kaller dette? Vi er middels fornøyd og det kan hende fordi vi ikke har fått tilstrekkelig informasjon om hva som faktisk skjer hver dag, men baserer inntrykket vårt på hva vi ser ved henting hver dag og hva barnet vårt forteller hjemme og hans trivsel.</p>
<p>Skulle gjerne mottatt informasjonsskriv ukentlig, eller skriv på en tavle (daglig/ ukentlig) hvor det står litt informasjon om aktiviteter, mat osv. Det er ikke alltid lett å få en prat med personal ved henting, så en tavle med info er fint :)</p>
<p>Leksehjelp startet denne uken, det er for tidlig å spørre om hva vi mener om det nå.</p>
<p>Blir fort kjedelig for barnet å gå på Sfo</p>
<p>Opplever at min datter trives godt på SFO, men som foreldre savner jeg litt mer oppfølging. Ingen info om hvordan dagen har vært, ofte vet de ikke hvor hun er når hun blir hentet (ute). Føler ikke at de helt har oversikt over hvordan barna leker med hverandre eller om noen ikke blir inkludert i leken. Jeg tror ikke de vet hvordan min datter oppfører seg ovenfor de andre barna f.eks.</p>
<p>Det er veldig mange barn Og for få ansatte.</p> <p>Må lete etter en ansatt med gul vest, mens det flakser av barn både ute og inne. Føler de virkelig ikke har kontrollen.</p>

<p>Føler det kun er et oppbevaringssted.</p> <p>Skal hente barnet mitt, så spør de hvem barnet mitt er. De må lære navnene på barna som går på Sfo og vite hvem de er!!! Så foreldrene får en følelse av trygghet.</p> <p>Sett flere situasjoner og opplevd selv at mitt barn har opplevd triste ting og ingen har sett det. Og de har ikke hatt tid til å trøste etter hendelsen har skjedd.</p> <p>Har en førsteklassing og er ikke imponert over Sfo tilbudet. Føler de dårlige ryktene jeg har hørt om Sfo stemmer.</p> <p>Barnet mitt synes ikke Sfo er noe gøy, men trives på skolen!!</p>
<p>Prisen for SFO er for høy og fører til at nabolag går sammen om å lage grupper istedenfor. Dette er unødvendig og litt uheldig da SFO har mye større mulighet for å gi leksehjelp og følge opp skolens opplegg. Prisen må ned, men uten at det går på bekostning av tilbudet.</p> <p>Oppfølging av barn når venner blir hentet tidligere burde være bedre. Det er ikke bare i starten av SFO at ansatte må hjelpe til med å få barn inn i lek.</p>
<p>Så lenge mitt barn gleder seg til å gå på SFO har jeg ikke noe å klage på :) kunne godt tenkt meg større utvalg av leker, og muligens litt mer boltre plass</p>
<p>Mer fysisk aktivitet, ute i all slags vær!</p> <p>Bedre, sunnere mat med begrensning. Der er ikke nødvendigvis slik at man trenger et ekstra ostesmørbrød for å kose seg litt, siden man blir hentet seinere enn andre.</p>
<p>Et par ansatte er fantastiske! De prater når de har tid, hilser på oss når vi kommer og sier hadde eller takk for i dag til barna. Dette bør vel være et minste-krav?</p> <p>Enkelte sier snaut god morgen eller hadde/takk for i dag, hverken til oss voksne eller barna.</p> <p>Ved henting er det ytterst sjeldent at den ansatte sier noe som helst om hvordan dagen har vært, om det vært noen episoder med barnet osv. Ofte når vi henter er ungene alene ute, mens både to og tre voksne sitter inne med de få barna som er inne. Dette har vi og mange andre reagert på veldig ofte! (...) Når man snaut får et hei eller hade, og sjelden et ord om hvordan dagen har vært, blir vi litt skuffet.</p> <p>Heldigvis ser barna ut til å trives. Det er en del forskjellige aktiviteter, så noe er vi kjempe fornøyde med. Og et par ansatte er utrolig koselige, hilser og prater og er helt fantastiske! Men dårlig score pga dem som ikke gidder si hei en gang ...</p> <p>Kanskje ostesmørbrød kunne vært byttet ut av og til med noe sunnere? Grove pannekaker, pasta med laks osv.?</p> <p>SFO-lederen er fantastisk. Forteller og prater, veldig engasjert!!</p>
<p>Bedre rutiner ved hjemsending, slik at feil ikke oppstår</p> <p>Bedre info om hva de har gjort/skal gjøre</p> <p>Mer deltagelse fra de voksne</p> <p>Mer spennende mat</p>
<p>Vanskelig å svare på enkelte spørsmål, har kun vært der 3 uker.....</p>
<p>Ansatte skulle bruke mindre privat mobil på jobben. Ved henting av barna er det ofte at de surfer på Facebook eller noe annet, som du kan lett se at det er privat saker. I. Mes flere barn kjeder seg ...</p>
<p>Det hadde vært fint med mer valgfrihet ang. tidlig/sent SFO hver enkelt dag.</p>
<p>Hadde vært fint om barna kunne gjort lekser på eget initiativ. Dette har min datter ønsket å gjøre, men fikk beskjed om at hun ikke fikk lov.</p>
<p>Det må ansettes flere folk slik at det blir færre barn per voksen. Det må også ansettes fast personell slik at det blir mer forutsigbart for barna og de andre ansatte. De har alt for lite ressurser til alt for mange barn. SFO er oppbevaring og ikke noe annet.</p>

Det at SFO stenger 4 uker i sommerferien passer ikke til dagens samfunn da mor og far ofte er i 100% jobb. Det er ikke alle som jobber turnus eller har besteforeldre som kan steppe inn. Arbeidsgiver gir oss bare 3 ukers sammenhengende ferie og hverdagen er hektisk så jeg stiller meg veldig kritisk til at SFO stenger i 4 uker. Skal SFO ha stengt så mener jeg at de maks burde gjøre dette i 3 uker.

SFO bør også ha ett bedre mattilbud. Vi har tidligere vært i barnehage med (...) fokus på hjemmelaget mat (varm mat hver dag) og med bare brødmat nesten hele uken så er det ikke ett variert og veldig sunt kosthold. Som foreldre så er jeg villig til å betale ekstra for at SFO skal få ett bedre mattilbud. (...) (bhg) burde vært en inspirasjon for SFO på skolene)

Større engasjement og deltakelse hos de ansatte med barna. Mer varierte og mer stimulerende aktiviteter. Større motivasjon blant ansatte til å gjøre en god jobb. SFO har en unik anledning til å jobbe med det sosiale miljøet blant elevene, og bør gripe sjansen de har. Slutte å skylde på for mange barn. Gi bedre informasjon om ting av betydning, ikke at tøyet må merkes og at barna må si ifra når de går hjem. Det vet de fleste. Ha en tanke om pedagogisk innhold i SFO og reflektere rundt sin egen voksenrolle. Få tilbud om kurs og kompetanseheving som kan inspirere de ansatte og heve kapasiteten deres mange hakk.

SFO bør ikke være en oppbevaringsplass for barn mens foreldre er på jobb, der barna selv må finne ut hva og hvem de skal være med. Det må mye tydeligere ledelse og faglige begrunnelser inn i SFO sin virksomhet. Og å ha barn med spesielle behov som (...) trenger voksenstøtte i SFO er et risikoprojekt for barnet og foreldrene. Det er helt tilfeldig hvordan de ansatte håndterer denne utfordringen. De har sannsynligvis ikke kunnskapen som skal til for å gi barnet et forsvarlig tilbud. Det er ufattelig at SFO har en høyere foreldrebetaling enn barnehager som har høyt kvalifiserte ansatte som driver pedagogisk virksomhet vi kan være trygge på og har barna i mange flere timer enn SFO hver dag. SFO bør aktivt søke råd fra foreldre, barnehage og skole om hvordan de kan bli et godt tilbud for alle barn. Barn som har spesielle behov bør få hjelpen de får i det daglige i skolen også i SFO, ellers vil det bli direkte skadelig for barnet å være på SFO med tilfeldige voksne rundt seg som jobber ut fra intuisjon og mangler faglighet og teorier bak handlingene sine.

Maten på SFO synes jeg kunne ha vært noe forbedret til tross for dårlig plass/kjøkkenløsning. De har godt brødmattilbud med mye sunt tilbehør og grovt brød, men varmmaten er kjip! Ungene kunne godt ha blitt "utsatt" for et mer variert kosthold og moderne meny. Fiskekaker burde ha erstattet pølser halvparten av gangene det serveres. Nesten bort med Ketchup, og salt av noe slag har ikke noe der å gjøre. Det kjøres samme 2 ukers menyen ut hele året, og det synes jeg er altfor svakt og ensformig. Begrunnelsen er at det kastes mye mat, men for noe svada. Da må man rett og slett bli flinkere til å beregne, og gjenbruk. Grønnsaker til overs burde kunne brukes til f.eks. pytt i panne neste dag, bare for å nevne det. Semulegrøt er for meg en dessert, og min jente liker det heldigvis. I dag kan man lage både varm og kald havregrøt, og der kan man erstatte sukkeret med raspet frukt.

Dette er vel ikke helt ihht den offisielle kostholdsplanen. Jeg synes at barna burde bli utsatt for nye typer grønnsaker, vegetarretter og fisk. Vi lever jo i 2017 for pokker! Tror også at et mer variert kosthold på SFO ville gjort det mer spennende for de voksne å lage mat. Men det er jo en personlig mening.

PS! En del av påstandene med gradering var noe utydelige, og da blir det ofte "vet ikke". Jeg skjønnte ikke helt budskapet.

I 1. og 2. trinn har det ikke vært noen form for felles aktiviteter. Dette bedre seg i på 3. trinn og burde vært igangsatt tidligere.

Burde ta bedre imot og ivarett 1. trinn på en hyggeligere og mer inkluderende måte.

Burde ta i bruk app for informasjon om henting, fri etc.

Barna bør få lov til å spise seg mette på SFO.

Bedre samarbeid mellom SFO og skole.

SFO burde ikke ta planleggingsdager de dagene som skolen gjør det. I hvert fall ikke kun for å ta fri og planlegge på andre dager.

Mer felles opplegg, aktiviteter etc.

Kulturskolen og SFO burde samarbeide, slik at Kulturskolens aktiviteter kunne blitt gjennomført via SFO.

Synd å måtte betale for begge deler.

Sunn mat burde være et tilbud til alle via SFO.

Bedre samarbeid mellom SFO og foreldre om tilbakemeldinger hvordan barnet har det, venner, mobbing etc.
Første dag etter ferie virket kaotisk og lite organisert. Ikke noe greit første møte med SFO for oss 1. klasseforeldre. Heldigvis har det tatt seg opp litt etter hvert. Men synes organiseringen virker noe tilfeldig - og de ansatte virker ikke helt som de har oversikt når vi henter ... Når det er sagt er dette en svær SFO, og skjønner det er vanskelig å ha kontroll på 120-150 elever til enhver tid. Kanskje flere ansatte på slike store SFO'er hadde vært en ide???
Jeg håper mitt barn blir godt ivaretatt av de ansatte, og at de ansatte er DEDIKERTE og ENGASJERTE voksne som liker jobben sin og som har evne til å se barnas behov.
(...) Jeg ville sette stor pris på det om det var tilbud om leksehjelp på vår SFO, helst også for yngre elever. Det er mye som må rekkes mellom 5 og 7 med idrett, venner, middag, osv. Barna mine ville gjerne gjøre lekser på SFO om de bare fikk mulighet for det. Det er det ikke er tilbudt med digitalt utstyr på SFO setter jeg pris på siden det er nok med Ipader o.l. på andre arenaer.
La barna som ikke kan lese og skrive etter 2 års skolegang få hjelp til å lese og skrive. Oppholdet på SFO sier mitt barn kun er programmert lekning. Det er når det kommer hjem leken begynner. Men da skal man jo gjøre lekser. La barna få bruke tiden på SFO til lese og skrive med veiledning slik at tiden utnyttes.
Sfo burde åpne kl 0700 om morgenen.
Voksne må ta seg mer tid til foreldre å fortelle hvordan demmes barn har hatt det. Og ikke minst at alle ansatte informerte, sånn at man slipper å leite etter den som sett barnet ditt mest
Mer variert mat, helst varm - betaler like mye for SFO på skoler som serverer varm mat. Idrett/musikk-skole burde i større grad være en del av konkrete aktivitetstilbud innenfor SFO tiden (...)
Vet mange foreldre begynner på jobb kl 0730. Flere andre sfo'er har åpningstid fra 07. Det hadde lettet mye for mange foreldre om (...) også kunne åpnet kl 0700..
Flere ansatte med pedagogisk utdanning. Flere ansatte som ser barna. Flere ansatte som sier god morgen når de kommer og hade når de går. Flere ansatte som husker barnas navn og viser interesse for hvordan barna har det. Flere ansatte som er visst på at de er forbilder for barna. Mindre kjefting Mer variert og sunn mat
Ønsker mer informasjon om hva barnet har gjort på SFO.
Vi er kjempefornøyde med SFO på (...). Arbeidsmiljøet er synlig bra, og de ansatte er engasjert og interessert i barna. Det er tydelig at de ser hvert enkelt barn. Aktivitetene er godt varierte. Vi mener at SFO fremmer barnet vårt sin helse og sosialt.
Informasjon om hva SFO-tilbudet betyr for barna i praksis. Informasjon om (mengde) mat som blir servert (virker ofte sulten etter sfo). Informasjon om aktivitetstilbud.
Det er alt for dyrt i forhold til antall timer de kan være på SFO. At SFO er dyrere enn barnehage plass hvor man er hele dagen får jeg ikke til å bli riktig. Her burde det gjøres noe. Ser man bort fra det økonomiske er det flott med SFO.
Venner i Oslo som er på AKS - Aktivitetsskole har mer tilrettelagte konkrete aktiviteter som barna kan melde seg på ut i fra deres interessefelt. Dette virker veldig bra.
Ikke sette begrensning på mat (Max 2 skiver) til aktive og friske barn.
Vi hadde satt pris på om det ble tatt mer takk for å organisere aktivitet. Det bør være store muligheter til å finne på noe som engasjerer ungene.
Mer variert kosthold. Stort sett er maten som blir servert kald mat. For sultne skolebarn er varm mat svært ønsket. Burde være rikelig med grønnsaker og frukt tilgjengelig.
Fantastiske ansatte med masse omsorg og engasjement for barn og foreldre! God leder som er tilgjengelig og faglig dyktig!

<p>Mer aktiviteter, som turer i nærområde med lek osv. Da blir det gøyere å komme tilbake i skolegården å leke igjen</p>
<p>Hun stortrives på sfo, Sjelden en får tilbakemelding på hva hun har gjort av de voksne som er ute/inne.</p>
<p>Det burde være større mulighet for å velge når barnet vill være på sfo. F.eks. kun om morgen eller bare etter skoletid. SFO føles ofte som en oppbevaringsplass, dyrt og dårlig sammenlignet med barnehage.</p>
<p>Jeg ønsker mer informasjon om aktiviteter på SFO, en måltidsplan hadde også vært fint å få. Min gutt, og flere andre, ønsker å slappe av etter skoleslutt, kunne få lov å bygge lego eller sitte i biblioteket og lese bok. Han føler at han blir tvunget ut og synes det er veldig kjedelig å henge rundt i skolegården. Nå er det slik at det er mange av guttene som ikke er på SFO, men på FFO og IFO, og derfor er det ikke så mange å leke med.</p>
<p>Gratis SFO for 1. klasse.</p>
<p>Vi savner at ansatte tar tak i hendelser som foregår på SFO/skolen med en gang det skjer. Etter vurdering av SFO tar kontakt med foreldre. Vi setter stor pris på når vi får vite alt som skjer med våre barn, gode ting og dårlig ting. Dette hjelper oss foreldrene til å oppdra våre barn. Det er lov å ha en dårlig dag, for alt verden!</p>
<p>En kort ukemail som oppsummerer sist uke på SFO.</p>
<p>Det er til tider mange barn på en gang og mye støy. Det hadde vært bedre dersom de hadde større lokaler å fordele barna på. Opplever at personalet har god kontroll på hvor mitt barn befinner seg når jeg skal hente henne, krysser ut på skjema ved henting.</p>
<p>Mye av formingsaktivitet handler om perling og veving - det kunne gjerne vært mer tilbud om sløyd og hamring og banking. Mattilbudet kunne vært forbedret; det blir vel mye knekkebrød og gryn, det burde ikke koste så mye verken innsats-messig eller økonomisk å være litt mer kreativ.</p>
<p>SFO må få ansatte med faglig bakgrunn slik at SFO legger godt til rette for trygge omgivelser og fri lek/aktiviteter med pedagogisk forankring</p>
<p>SFO har ingen informasjon om aktiviteter eller rutiner for tilbakemeldinger til foreldrene som gjør at man kan vurdere innhold eller kvalitet i tjenesten. Dette kunne på enkel måte vært håndtert på lik linje med ukebrevene fra Skolen.</p> <p>Det er heller ingen informasjon om overføring/link mellom skole og SFO hvilket man får et inntrykk av i undersøkelsen av at er et vesentlig poeng</p>
<p>Ansatte setter i gang inkluderende felleseker slik at ungene kan bli kjent</p>
<p>Bedre informasjon om aktiviteter og hva som gjøres på SFO. Aktivitetsplan. Valg av aktiviteter. Lekegrupper for barna</p>
<p>Det hadde vært fint med bøker og brettspill i rommet. Gutter som ikke er glad i å spille fotball har det ganske kjedelig.</p>
<p>Vi kunne ønske oss flere organiserte aktiviteter ute.</p>
<p>Bedre dialog mellom skolen og Sfo iht ting som "bekymrer» barn og foreldre.</p> <p>Viktig med ansatte som har lyst til å jobbe der, og ikke "må" jobbe der. Dette har mye å si iht holdninger.</p>
<p>Det er mye bra! Vi er ganske fornøyde. Men kunne ønske Sfo kunne bruke mer tid på mat/hvordan måltider organiseres og de voksnes deltakelse her. Mer omsorg, hjelp til å organisere seg ved ankomst og når de skal hjem, spesielt i de første trinnene, både for å innlære rutiner for barna og for å få en litt ordentlig "takk for i dag"- følelse. Opplever også at noen av de voksne ofte har en lite hensiktsmessig tilnærming til barna ved konfrontasjoner. Bevisstgjørelse i de voksnes dialog med barna er viktig. Syns også at de voksne kunne spre seg litt mer og være mer deltakende i leken.</p>
<p>Inflyt er får dårlig mellom Sfo og hjemmet. Månedsværk er bra!</p> <p>Det er sannsynligvis vanskelig å holde oversikt over hvert barna. Det føles ganske kaotisk ved henting.</p>

<p>Sfo gjengen på skolen er fantastiske. (...) blir møtt med smil og godt humør hver eneste dag. Og hvert enkelt barn blir sett, noe som betyr veldig mye for meg som mamma.</p>
<p>Har bare gått på SFO i fire uker. Jeg er ikke imponert, men heller ikke sjokkert.</p> <p>Jeg liker struktur og orden; det gjør mitt barn også. Men det er tydeligvis ikke "fremgangsmåten" der. Og min foreløpige konklusjon er at SFO er eneste løsning når man jobber fullt der barnets behov må vike for foreldre/samfunn.</p>
<p>Evt alltid ha en voksen som er i nærheten av doene når et barn må på do, eller oppfordre til at man går to sammen - for en 1. klassing kan (..) doer og gutter som er eldre virke litt skummel og uoversiktlig om det skulle oppstå en negativt ladet situasjon.</p>
<p>Fantastisk leder</p>
<p>Jeg hører at en del jenter unngår å bruke toalettene siden de er så skitne ... Vi voksne vil jo ha rene toaletter vi også. Det hjelper mulig med tydelig bilde for en jentedo og guttedo på døra eller i hvert fall bedre do-regler ...</p>
<p>SFO er helt nytt for oss i år. Kunne godt tenkt meg mer informasjon generelt og gjerne noe ved henting om mulig. Gjerne frukt og grønt hver dag på SFO og daglig fysisk aktivitet inkludert team-building. Gutten vår virker stort sett veldig fornøyd ved henting. Viktig med aktiviteter som fremmer vennskap og motvirker mobbing.</p>
<p>Liten tilbakemelding til foreldre om sitt barn. De ansatte på SFO virker svært unge og uerfarne. Usikker på om d er tilstrekkelig pedagogisk kompetanse. Noen virker heller ikke helt egnet.</p> <p>Synes prisen på hva man betaler OG hva man får ikke samsvarer.</p>
<p>Jeg føler de ikke har kontroll på hvor barna er, det er flere som har opplevd at barnet har dratt fra SFO uten at de på Sfo vet det. De må finne en løsning for å vite hvor alle barna er til enhver tid. Det er faktisk krise.</p>
<p>Vårt barn gikk full plass i første klasse, så erfaringene er derfra. Virker som de gjør mye av det samme, mye formingsaktiviteter, men det er trolig fordi barna vil det. Mye fritt valg av lek. De voksne ser ikke ut til å ta så stor del i leken. Jeg ser heller ikke så stort behov for det. Men ser jo at om de hadde jobbet aktivt med lesing osv., så kunne risiko-barna fått ekstra støtte fra SFO. De fleste barna har nok likevel mest behov for å slappe av og leke fritt etter skoletimene med stram regi. Likevel- den vanligste kommentaren fra barna er at SFO er kjedelig.</p> <p>Kan virke som om mat-budsjettet er litt lite. Vårt barn har nevnt at de flere ganger kun får en yoghurt med havregryn og ikke lov til å ta et knekkebrød i tillegg, hvis de er veldig sultne.</p> <p>Hyggelige voksne som vil det beste, men jeg tror nok det er noen episoder de ikke får med seg (...)</p>
<p>Tipp topp tommel opp :)</p> <p>Fantastiske voksne som jobber på vår sfo!</p>
<p>Sfo (...) er en super Sfo. Barna får grenser, trygghet og masse positiv lek ute og inne. Vår Sfo er godt egnet for gutter og jenter. Tror dette har med at vi har en mannlig leder som legger til rette for mye utelek og aktivitet.</p>
<p>Lag sunnere mat!</p> <p>De voksne er helt supre. At de ser ut til å trives og ha det bra smitter på barna. Ro, harmoni, glede og lek- knallbra!! Et sted som ikke stresser- det betyr mye! De voksne spiller og leker med barna - det er gull!!</p>

<p>Svært liten tilbakemelding på hva som gjøres på SFO og hvordan barnet trives. Leksehjelp - STOR variasjon på kvaliteten på leksehjelp etter hvem av de ansatte som har dette!! 30 min er også svært liten tid for enkelte barn!!</p>
<p>Jeg synes til tider at de voksne deltar svært lite i barnas hverdag på sfo, de sitter ofte og prater seg imellom og er ikke ute med barna eller der barna oppholder seg. Ser på sfo mer som en oppbevaringsplass, ikke ett bra tilbud i forhold til antall timer de er der, prisen for sfo er altfor høy, da det koster like mye som full plass i barnehage, men er ett mye dårligere tilbud for barna mine. Maten er under enhver kritikk her, når jeg spør hva barna mine har spist på sfo er det flere ganger i uken ostesmørbrød med ketchup og de har også makaroniform med ost gratinert i ovnen. Altså veldig usunne måltider for barna, dette må det gjøres noe med! De har også taco noen ganger, men etter det jeg vet er det ikke med grønnsaker, bare kjøttdeig nachos og ost. Det sunneste de får som jeg vet om er pannekaker/lapper med havregryn, men her får de syltetøy som inneholder masse sukker som tilbehør, så da er mye av poenget med det sunne borte.</p>
<p>Skulle ønske at SFO var åpent litt før kl 07:30, passer dårlig for meg som alenemor og må rekke jobb før kl 08.</p>
<p>Undersøkelsen er altfor lang og med veldig komplisert møte å spørre på. Hilsen mamma med 6 års universitetsutdannelse.</p>
<p>Ønsker betalingssetser ut ifra antall timer pr. uke, Ikke dager. Ønsker at SFO ansatte skal få støtte til sunt og næringsrikt kosthold for barna. Kommunene kjører BRA MAT -kurs. Dette er noe som alle ansatte i barnehage, skole og SFO bør få.</p>
<p>Veldig lite info om hvordan dagen har vært. Maten som blir servert er langt unna hva staten sier er sunn skolemat. Maten som blir servert er faktisk ulovlig. Lite næring og mye fett som regel. Det kommer heller ikke noen info om hva som blir servert. Når man betaler de summene man gjør forventer man mere en knekkebrød og toast. Men må si at personalet er veldig hyggelige. Men kommer aldri og forteller hva som har skjedd i løpet av dagen el hvem de har lekt med osv.</p>
<p>Veldig flott med SFO for vi føler at det hjelper vårt barn å bli kjent med flere barn på skolen</p>
<p>For alle arbeidsplasser er det viktig med engasjement og entusiasme for det man holder på med, men kanskje ekstra viktig i yrker der man jobber med mennesker. Her har (...) gitt meg ett veldig blandet inntrykk, der noen virker som de liker det de holder på med, mens andre ser ut som de venter på at dagen skal bli over.</p>
<p>Ønsker bedre informasjon om planer og informasjon i forkant av at det skjer noe.</p>
<p>Det er svært liten info til foreldre om hvordan de jobber og satser. Mange av spørsmålene burde ha valgalternativer vet ikke pga da hadde jeg krysset det. Det jeg vet om SFO er hva de har lagt ut på offentlig side på skolens hjemmeside og det er svært generelt</p>
<p>Har vært der for kort:)</p>
<p>Grønnsaker til måltidene!! Kan være så enkelt som rå gulrøtter, sukkererter, agurk ... Mer tur i nærmiljøet (turgruppe), ikke bare i ferier. (...) ikke SÅ langt å gå:)</p>
<p>At personalet må bli mer imøtekommende og viser interesse for foreldrene i hente og leveringssituasjoner. Jeg opplever at personalet overser meg som foreldre og verken vil si hei eller fortelle noe om mitt barns dag på SFO.</p>
<p>Pris og antall timer står ikke i forhold til hverandre. Forstår ikke hvorfor det koster like mye for SFO som barnehage, når barna er der mye mindre og med færre voksne. SFO burde vært gratis :)</p>
<p>Jeg skulle gjerne hatt mer variert mat. Går mye i cornflakes med Biola.</p>
<p>Sfo serveres lite sunn mat og kjedelig mat for barna. Oppfatter de voksne som lite deltagende i lek og samvær. Mer passere av barna.</p>
<p>Snille voksne og barnet trives med sine klassekamerater. Likevel lite organisering. Stort sett frilek. Savner organiserte aktiviteter som fornying, musikk ol. Lite info ved henting</p>
<p>De voksne gjør så godt de kan utfra hvor mange de er, men for barn som er litt utrygge eller har et ekstra behov for å bli sett, har de kanskje "mer å gå på". Ønsker mer involvering i aktivitet fra de voksne, slik at de</p>

<p>kan veilede og se hvor utfordringene ligger i leken/samspillet. Ønsker også i større grad å vite hva de har gjort i SFO. F. eks en kort informasjon på ei tavle (slik som de har i bhg). Dette er kanskje spesielt viktig for de yngste barna.</p>
<p>SFO bør ha oversikt over når barnet skal være i sfo - påmelding bør være obligatorisk for oss foreldre (har opplevd at barn ikke ble etterlyst av sfo da barnet skulle være der).</p> <p>Savner bedre sammenheng mellom sfo - skole - hjem. Kan handle om informasjon? Ifht aktiviteter i skole - sfo, eks har barn vært inne hele dagen, skal de fortsatt få velge kun inne aktivitet i sfo. Har de hatt uteskole, skal de kun få ute sfo tilbud?</p> <p>Har sfo nok ansatte ifht å følge barn ute/være tilstede når konflikt/mobbing oppstår? Når informeres vi foreldre av sfo om hendelser? Opplever at denne informasjonen kommer fra barn selv, eller andre foreldre framfor fra sfo.</p>
<p>Brødmåltid: kunne ønske at barna kunne samles rundt bordet, og smøre maten sin selv, samt øve på å sende og hjelpe hverandre..</p>
<p>Flere aktiviteter, utenfor skoleområdet, varme måltider hver dag ,i alle fall mer enn en dag i uken, lek og aktiviteter for alle aldre med voksne, flere voksne, organiserte aktiviteter av høyere kvalitet</p>
<p>Ved oppstart av SFO for 1. klasse bør det være mer fokus på å bli kjent med barna fra de voksne sin side. Det bør også legges mye bedre til rette for at barna skal bli kjent med hverandre. Her er skolen veldig flinke, SFO burde lære av de.</p>
<p>Varmt mat 2 ganger i uka.</p>
<p>Nå har jo ikke jenta mi gått der så lenge så syns det er litt vanskelig å svare på mange av spørsmålene, det eneste jeg har å utsette er litt kjedelig mat. knekkebrød, havregryn. Savner litt bedre vakt hold (...) da det skjer en del skader der. Er litt kjedelig uteplass (...) Er veldig fornøyd med de ansatte, syns de gjør en god jobb</p>
<p>Fokus på sunne matvaner, og mindre sukkerholdig mat.</p>
<p>- . Ønske om sunnere mat.</p> <p>- Vår eldste har gått på SFO på 3 år, ho kjenner fortsatt ikke alle navnene på 7-8 ansatte. Sier litt om de ansatte ikke er aktive/gjør seg bemerket.</p> <p>- Jeg har et stort ønske om et aktivt SFO tilbud. La barna prøve seg aktiviteter som male, dans, kreativ formingsverksted, baseball, musikk, basketball, mm. Alt man kan tenke å få til.</p> <p>Barna går på skole, på SFO og stresser hjem for å lage lekser, for å gå på aktiviteter. Vanligvis vil de gå på mange forskjellige aktiviteter, men må velge. Hvordan skal de velge, når alle steder vanligvis binder de opp til å være medlemmer og betale for det innen man egentlig vet om de har lyst. Den vanlige hektiske hverdagen og prøvelser på aktiviteter kan unngås og forbedres, hvis man likeså godt gav barna de forskjellige muligheter til å prøve noe på SFO.</p>
<p>Våre barn på 3. trinn får ikke tilbud om leksehjelp på (...). Dette er svært ønskelig!</p>
<p>Sfo burde være med på utviklingssamtaler på de laveste trinnene. Mere valg om man vil leke ute og inne. De voksne må delta aktivt i barnas lek</p>
<p>En ansatt fra SFO kan være med i 5-10 min på slutten av foreldrekonferansen for å si litt om hvordan de opplever eleven på SFO.</p>
<p>Kunne godt tenke meg noe mer av tilbud som naturgruppa.</p> <p>Spesielle ting hvor de lærer noe: forming, håndverk, musikktime, etc.</p>
<p>Kunne gjerne kommet bilder fra dagene de har på sfo, trenger ikke ta bilde av ansiktet. Men husker fra barnehagen at dette var veldig hyggelig å få når enn satt på jobb f.eks.</p>
<p>Vi et alt i alt veldig fornøyd med (...) SFO. Har hatt barn her i 4 år og ikke noe negativt å si om SFO eller de ansatte.</p>
<p>Engasjerte ansatte, ser enkelt barn.</p>
<p>Bedre distribusjon av info på lett-lesbart format (gigant excel ikke lett mobil), særlig ifht hva slags mat (påvirker middag tid og omfang når har "favoritter" på menyen)</p>
<p>Ganske fornøyd. De ansatte er gode og gjør så godt de kan, selv om det virker som de er få. De har god kontroll på barna, vet hvem de er og navnene, og vet stort sett hvor de er når man skal hente. Men syns det</p>

<p>burde vært mulighet for flere ulike aktiviteter, får ofte følelsen av at SFO er mer "oppbevaring" av barna enn at de får mulighet til å utfolde og utvikle seg på ulike måter. Ønsker mulighet til å melde seg på ulike aktiviteter (fotball, håndball, klatring, sykling, ridning, dans, drama, musikk osv. osv.) av og til som avveksling fra vanlig SFO. Fint at det er mer variasjon i feriene, men ønsker også dette vanlige dager!</p>
<p>Mer fokus på sunn mat</p>
<p>D er fortsatt så tidlig på året, at man ikke har kommet inn i alt (selv om man har hatt en som har gått der før, er de så forskjellige) Men d kan virke noe stort og litt overveldende for en 1.kl.</p>
<p>Jeg er fornøyd med SFO tilbudet men jeg vet svært lite om hva de gjør mens de er på SFO. De ansatte forteller sjelden hva de har gjort og vi får generelt lite informasjon.</p>
<p>Litt lite info om hva dere gjør på sfo, hva barna spiser, om det er frilek, om voksne er med i lek eller bare "passer" på ... Hadde det vært mulig å sende en info mail en gang i slutten av uka om aktiviteter/meny/m.m. som har vært den uka ettersom mange kanskje går hjem selv på ettermiddagen og d kanskje er lite ansatte til å gi noe daglig referat.</p>
<p>Kunne ønske at det var større ambisjoner om å skape en veldig god SFO som stimulerer barna til varierte aktiviteter og kreativitet. Får inntrykk av at det mest av alt er et oppbevaringssted og at det innholdsmessige ambisjonsnivået er lavt. Et positivt innslag var tilbudet om organiserte aktiviteter som kom i høst. Veldig bra! Kan ikke huske at vi fikk tilbud om det i hele fjor.</p> <p>Det virker heller ikke som det legges stor vekt på sunn og god mat på SFO. Mulig at dette er endret etter oppslagene i media.</p> <p>Vil også nevne at jeg har reagert på uttrykksformen SFO har valgt i sin kommunikasjon med hjemmet. Den er preget av formaninger og understreking av regler i stedet for en positiv tone som gir oss foreldre inntrykk av at SFO er en trygg og profesjonell institusjon som har uttalt ønske om og en vilje til å yte det aller beste og skape det beste tilbudet, basert på faglig kompetanse og entusiasme. F.eks. ble et lengre informasjonsskriv tidligere i høst holdt i en irettesettende tone og med vekt på oppramsing av regler og påbud. Først langt ut i brevet fikk vi vite at SFO planla en rekke organiserte aktiviteter man kunne melde seg på. Denne positive informasjonen ble helt overskygget av det andre innholdet i brevet. Som forelder frykter jeg at det er slik også sjargongen på SFO er overfor barna: preget av roping og kommandoer, noe jeg tidligere har lagt merke til (men mulig det har bedret seg).</p>
<p>Jeg synes SFO ved (...) bør tilby barna mer variert aktivitet inne og ute.</p> <p>Føler det er for mye av det samme som pågår hver dag, og er redd for at barna fort kan kjede seg på SFO når de begynner 3 tredje klasse.</p> <p>Fungerer greit nok for de første to års trinnene (altså når de går i 1 og 2 klasse).</p> <p>Ser man på hva IFO tilbyr i utover den dedikerte fotball-/håndballtrening vil jeg tro SFO ordningen kanskje tilegne seg noen ideer/flere aktiviteter som vil bli oppfattet som gøy og spennende.</p>
<p>Kunne tenkt meg flere ansatte pr. barn slik at det er lettere for de ansatte å kunne si noe om dagen til barnet. Forstår at det er vanskelig å ha oversikt over så mange barn. Slik situasjonen er i dag er man avhengig av at barnet forteller mye fra dagen sin selv.</p> <p>Ønsker sunnere måltider, men ikke på bekostningen av tid med barna. Så igjen går det på ønske om flere ansatte.</p>
<p>Bedre planer, sunnere mat. Det finnes mange SFO'er i dette land som har kjempeengasjement blant de ansatte. Det er kun 1 ansatt på (...) som viser engasjement. Jo mer engasjert en er, jo mer ønsker man å bidra. Det blir for mye tassing rundt med walkietalkie. SFO er i tillegg altfor liten. Det er ikke leksehjelp til de minste, det burde det være! det har vært et klart skille mellom klassetrinnene hvor de minste har følt seg "truet" av klassen over, og spesielt de største. Slik som feriene planlegges, burde også hverdagene planlegges. Flere turer, mer aktiviteter som er styrt av voksne vil føre til roligere omgivelser enn det som er i dag. Totalkaos! Dårlig inneklima! Lite utbytte. Og skikkelig usunn mat. Masse sukker og hvitt brød. Barna burde inkluderes i matlagingen. Når det koster så mye som det gjør, så forventer man kvalitet. Og når andre SFO klarer det med de samme ressurser per barn, så burde (...) også klare det. Blir av og til overrasket over hvor liten kontroll det er på barna. Terningkast 1!</p>

SFO er en arena med mange barn i ulike klassetrinn. Naturlig nok litt vanskelig å holde styr på alle, hvem er hvem, osv. Blir litt "samlebånd". Blir ofte spurt hvem jeg skal hente, og det er ofte veldig generelt, på overordnet nivå om hvordan barnet har det. Ikke så mye info om hva de har gjort, osv. Evt prosjekter om de holder på med det (f.eks. håndarbeid, som strikking, osv.).

Vedlegg 3

Til medlemmer av Kommunalt foreldreutvalg i Kristiansand kommune

29.09. 2017

Forespørsel om samtykke for deltakelse i fokusgruppesamtale 09. oktober

I september gjennomførte vi, på oppdrag fra Kristiansand kommune, en spørreundersøkelse vedrørende foreldres/foresattes oppfatning av det faglige innholdet og kvaliteten i skolefritidsordningen (SFO). Spørreundersøkelsen har løftet fram områder som vi gjerne vil undersøke nærmere. I det videre arbeidet med evalueringen vil vi derfor gjennomføre fokusgruppesamtaler med alle kommunens SFO-ledere og med 9 barn fordelt på tre SFO.

Hensikten med samtalen med dere er å innhente kunnskap om deres synspunkter på og eventuelle erfaringer med SFO. Viser for øvrig til notat med informasjon om de foreløpige resultatene av spørreundersøkelsen.

Vi vil benytte diktafon under samtalen. Lydopptaket vil slettes etter transkribering og det vil ikke være mulig å identifisere personer i tekstene. Analysene foregår altså med anonymisert materiale. Vi ber, med dette, om skriftlig samtykke til å benytte de erfaringer og synspunkter som kommer frem i samtalen i fremtidige forelesninger og publikasjoner i fagtidsskrifter. Prosjektet er meldt Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste og dataene vil bli behandlet i tråd med nasjonale forskningsetiske retningslinjer. Informasjon som brukes vil ikke kunne tilbakeføres til hverken personer eller institusjoner.

Svaret returneres undertegnede i forbindelse med gjennomføring av fokusgruppesamtalen den 09. oktober. Har dere spørsmål, ta gjerne kontakt med undertegnede, Hilde Dehnæs Hogsnes, på telefon 93 06 15 81 eller på mail Hilde.d.hogsnes@usn.no

På forhånd, takk.

Vennlig hilsen Høgskolen i Sørøst-Norge v/

Hilde Dehnæs Hogsnes ((Prosjektleder)
Førsteamanuensis i pedagogikk

June Berger Storli
Høgskolelektor i pedagogikk

Thomas Moser
Professor i
utdanningsvitenskap

Jeg samtykker i at synspunkter som kommer fram i fokusgruppesamtalen kan benyttes i eventuelle fremtidige forelesninger og publikasjoner.

Dato:.....

Underskrift:.....

Vedlegg 4

Spørsmål til medlemmer av kommunalt foreldreutvalg

Mandag den 09.10,2017

Evalueringen viser at flertallet av de foresatte er tilfredse med sfo-tilbudet for barna sine. Samtidig synliggjør den de mange forventningene foresattes har til sfo.

Hva tenker dere er sfo's viktigste oppgaver?

Samarbeid med skolen kan, i henhold til svarene fra de foresatte, handle om samarbeid om innhold og samarbeid om enkeltbarn.

Hva tenker dere om betydningen av dette samarbeidet?

Hva skulle dere evt. ønske at sfo og skole hadde mer samarbeid om?

Mat og måltider er noe av det foresatte gir mest tilbakemeldinger på.

Hva tenker dere at det bør legges mest vekt på i forbindelse med måltidet i sfo?

Foresatte ønsker et variert og bredt aktivitetstilbud for barna sine i sfo.

Hva tenker dere at det er særlig viktig å legge vekt på i forhold til innhold og aktiviteter i sfo?

De foresatte gir uttrykk for å ha lite kjennskap til hva som foregår i sfo.

Hvilke tanker gjør dere dere rundt dette?

Med vennlig hilsen

Hilde Dehnæs Hogsnes og June Berger Storli

Høgskolen i Sørøst-Norge

Vedlegg 5

Til ledere av skolefritidsordningen i Kristiansand kommune

29.09.2017

Forespørsel om samtykke for deltakelse i fokusgrupper 10. oktober

I september gjennomførte vi, på oppdrag fra Kristiansand kommune, en spørreundersøkelse vedrørende foreldres/foresattes oppfatning av det faglige innholdet og kvaliteten i skolefritidsordningen (SFO). Spørreundersøkelsen har løftet fram områder som vi gjerne vil undersøke nærmere. I det videre arbeidet med evalueringen vil vi derfor gjennomføre fokusgruppesamtaler med alle kommunens SFO-ledere og med 9 barn fordelt på tre SFO.

Fokusgruppene med SFO-ledere vil bestå av 5-8 deltakere og gjennomføres av Hilde Dehnæs Hogsnes og June Berger Storli (Høgskolen Sørøst-Norge). Hensikten med samtalene er både å innhente kunnskap om deres synspunkter på og erfaringer med SFO og å bidra til kunnskapsdeling i gruppene. Dere vil motta et notat med informasjon om de foreløpige resultatene av spørreundersøkelsen, samt hva vi ønsker å fokusere på i samtalene i uke 40.

Fokusgruppesamtalene vil foregå på rådhuset, rom Henriette Bie Lorentzen i underetasjen og ta ca. en time (se plan under). Vi vil benytte diktafon under samtalene. Alle lydopptak vil slettes etter transkribering og det vil ikke være mulig å identifisere personer i tekstene. Analysene foregår altså med anonymisert materiale. Vi ber, med dette, om skriftlig samtykke til å benytte de erfaringer og synspunkter som kommer frem i samtalene i fremtidige forelesninger og publikasjoner i fagtidsskrifter. Prosjektet er meldt Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste og dataene vil bli behandlet i tråd med nasjonale forskningsetiske retningslinjer. Informasjon som brukes vil ikke kunne tilbakeføres til hverken personer eller institusjoner.

Svaret kan returneres undertegnede i forbindelse med gjennomføring av fokusgruppesamtalene den 10. oktober. Har dere spørsmål, ta gjerne kontakt med undertegnede, Hilde Dehnæs Hogsnes, på telefon 93 06 15 81 eller på mail Hilde.d.hogsnes@usn.no

På forhånd, takk.

Vennlig hilsen Høgskolen i Sørøst-Norge v/

Hilde Dehnæs Hogsnes ((Prosjektleder)	June Berger Storli	Thomas Moser
Førsteamanuensis i pedagogikk	Høgskolelektor i pedagogikk	Professor i utdanningsvitenskap

Jeg samtykker i at synspunkter som kommer fram i fokusgruppesamtalene kan benyttes i eventuelle fremtidige forelesninger og publikasjoner.

Dato:.....

Underskrift.....

Vedlegg 6

Spørsmål til fokusgrupper med ledere av skolefritidsordningen

Tirsdag den 10.10.2017

Evalueringen viser at flertallet av de foresatte er tilfredse med sfo-tilbudet for barna sine. Samtidig synliggjør den de mange forventningene foresattes har til sfo. Hva kjennetegner en spesielt god dag på sfo for dere?

Hva tenker dere er sfo's viktigste oppgaver?

I evalueringen kommer det fram at noen foresatte savner engasjement og deltakelse fra ansatte i barns lek og aktiviteter i sfo.

Hva tenker dere, som ledere, om dette?

Noen foresatte gir tilbakemeldinger som kan tolkes som at de yngste barna har behov for mer støtte i oppstarten i sfo mens de eldste barna har behov for et mer variert og engasjerende tilbud.

Hva legger dere vekt på i arbeidet med de yngste og eldste barna?

Samarbeid med skolen kan, i henhold til svarene fra de foresatte, handle om samarbeid om innhold og samarbeid om enkeltbarn.

Hvilke erfaringer har dere i forhold til samarbeidet?

Hva skulle dere evt. ønske mer samarbeid om?

Foresatte ønsker et variert og bredt aktivitetstilbud for barna sine i sfo.

Hva legger dere særlig vekt på i forhold til innhold og aktiviteter i sfo?

Mat og måltid er noe av det foresatte gir mest tilbakemeldinger på.

Hva legger dere mest vekt på i forbindelse med måltidet i sfo?

De foresatte gir uttrykk for å ha lite kjennskap til hva som foregår i sfo.

Hvilke tanker gjør dere dere rundt dette?

Vel møtt

Vennlig hilsen

Hilde Dehnæs Hogsnes og June Berger Storli
Høgskolen i Sørøst-Norge

Til foreldre/foresatte med barn i skoles SFO

29.09.2017

Forespørsel om samtykke for barns deltakelse i evaluering av skolefritidsordningen

I september gjennomførte vi, på oppdrag fra Kristiansand kommune, en spørreundersøkelse vedrørende foreldrenes/foresattes oppfatning av det faglige innholdet og kvaliteten i skolefritidsordningen (SFO). I den forbindelse vil vi gjerne takke for deres bidrag. Spørreundersøkelsen har løftet fram områder som vi gjerne vil undersøke nærmere. I det videre arbeidet med evalueringen vil vi derfor gjennomføre gruppesamtaler med alle kommunens SFOledere og med 10 barn. Sammen med foresatte til 9 andre barn fordelt i tre SFO får du denne forespørselen om tillatelse til at ditt barn kan delta i en gruppesamtale med oss.

Samtalene vil gjennomføres i SFO denav Hilde Dehnæs Hogsnes og June Berger Storli (Høgskolen Sørøst-Norge). Både Hilde og June har lang erfaring som barnehagelærere og – ledere. Hensikten med samtalene med barna er å innhente kunnskap om deres erfaringer med SFO. For å få en forståelse av hva som er av betydning for dem vil barna få utdelt hvert sitt digitale kamera og så blir invitert til å vise oss rundt på SFO. Barna skal, mens de viser oss rundt, ta bilder av det de synes er viktig for dem i SFO. Vi vil benytte diktafon under samtalene med barna. Alle lydopptak vil slettes etter transkribering. Det vil heller ikke være mulig å identifisere enkeltbarna i tekstene. Analysene foregår altså med anonymisert materiale. Det er helt frivillig å delta i undersøkelsen og ditt barn kan på hvilket som helst tidspunkt trekke seg ut av prosjektet.

Fotografiene barna tar kan fortelle mye om deres erfaringer med SFO og vi vil gjerne bruke noen av disse som (anonymiserte) illustrasjoner i forelesninger og eventuelle publikasjoner. Vi ber derfor også om skriftlig samtykke fra dere til dette. Ingen bilder som viser ansikter vil bli benyttet. Prosjektet er meldt Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste og dataene behandles i tråd med nasjonale forskningsetiske retningslinjer. Alle navn på barn, voksne og institusjoner vil bli anonymisert.

Svarene kan legges i vedlagt svarkonvolutt og returneres SFO-leder innen torsdag den 05.10.d.å Har dere spørsmål, ta gjerne kontakt med undertegnede, Hilde Dehnæs Hogsnes, på telefon 93 06 1581 eller mail hilde.d.hogsnes@usn.no . På forhånd, takk.

Vennlig hilsen Høgskolen i Sørøst-Norge v/

Hilde Dehnæs Hogsnes ((Prosjektleder)	June Berger Storli	Thomas Moser
Førsteamanuensis i pedagogikk	Høgskolelektor i pedagogikk	Professor i utdanningsvitenskap

Vi samtykker i at vårt barn deltar i undersøkelsen

Barnets navn:

(sett ring)

ja nei

Vi samtykker i at bilder som vårt barn har tatt kan benyttes i forelesninger og publikasjoner. (sett ring)

Ja nei

Dato:.....

Underskrift:.....

**Evaluering av det faglige innholdet og kvaliteten i skolefritidsordningen
(SFO) i Kristiansand kommune**

Sluttrapport levert til oppdragsgiver Kristiansand kommune, 01.12. 2017

Hilde Dehnæs Hogsnes

June Berger Storli

Thomas Moser

ISSN: 2464-3505

ISBN: 978-82-7860-310-9

usn.no

